

ДИРЕКТИВА 2014/65/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 15 май 2014 година****относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС****(преработен текст)****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ е била неколkokратно и съществено изменяна ⁽⁵⁾. Поради по-нататъшни изменения и с оглед постигане на яснота посочената директива следва да бъде преработена.
- (2) Директива 93/22/ЕИО на Съвета ⁽⁶⁾ имаше за цел да създаде условия, при които лицензирани инвестиционни посредници и банки биха могли да предоставят специализирани услуги или да установяват клонове в други държави членки, въз основа на разрешителното и под надзора на тяхната държава по произход. За постигането на това директивата целеше да хармонизира първоначалното предоставяне на лиценз и изискванията за опериране на инвестиционните посредници, включително и правилата за осъществяването на стопанска дейност. Също така, тя предвиждаше хармонизацията на някои условия за функционирането на регулираните пазари.
- (3) През последните години нарасна активността на инвеститорите на финансовите пазари, на които се предлага все по-усложнен и по-широк спектър от услуги и инструменти. С оглед на това развитие, правната рамка на Съюза следва да обхваща пълния обхват от инвестиционно ориентирани дейности. За тази цел е необходимо да се осигури необходимата степен на хармонизация за гарантиране на висока степен на защита на инвеститорите, както и за да могат инвестиционните посредници да предоставят услуги в целия Съюз, в рамките на вътрешния пазар, под надзора на държавата по произход. Следователно Директива 93/22/ЕИО беше заменена от Директива 2004/39/ЕО.
- (4) Финансовата криза разкри слабости във функционирането и прозрачността на финансовите пазари. Развитието на финансовите пазари показва необходимостта от подсилване на рамката за регулиране на пазарите на финансови инструменти, включително когато търговията на такива пазари се извършва извънборсово, с цел увеличаване на прозрачността, по-добра защита на инвеститорите, укрепване на доверието, справяне с нерегламентираните области и осигуряване на подходящите правомощия, необходими на надзорните органи за изпълнение на техните задачи.

⁽¹⁾ ОВ С 161, 7.6.2012 г., стр. 3.

⁽²⁾ ОВ С 191, 29.6.2012 г., стр. 80.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 13 май 2014 г.

⁽⁴⁾ Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета (ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Виж приложение III, част А.

⁽⁶⁾ Директива 93/22/ЕИО на Съвета от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа (ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27).

- (5) На международно равнище регулаторните органи споделят мнението, че слабостите на корпоративното управление в редица финансови институции, включително липсата на ефективни проверки и контрол, са допринесли за финансовата криза. Прекомерното и неразумно поемане на риск може да доведе до фалит на отделни финансови институции и до системни проблеми в държавите членки и по целия свят. Неправилните действия на посредниците, предоставящи услуги на клиенти, могат да причинят щети и загуба на доверие сред инвеститорите. За да се избегне потенциалното отрицателно въздействие на слабостите в правилата за корпоративно управление директива 2004/39/ЕО следва да бъде допълнена от по-подробни принципи и минимални стандарти. Тези принципи и минимални стандарти следва да се прилагат съобразно естеството, обхвата и сложността на дейността на инвестиционните посредници.
- (6) Групата на високо равнище по въпросите на финансовия надзор в ЕС призова Съюза да подобри хармонизацията на финансовата регулация. При обсъждането на бъдещата европейска архитектура за надзор, проведено на заседанията на Европейския съвет на 18 и 19 юни 2009 г., също беше подчертана необходимостта от установяване на единен европейски наръчник, приложим към всички финансови институции във вътрешния пазар.
- (7) Следователно Директива 2004/39/ЕО сега следва отчасти да бъде преработена в настоящата директива и отчасти заменена от Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾. Заедно тези два правни инструмента следва да оформят законодателната рамка, уреждаща изискванията към инвестиционните посредници, регулираните пазари, доставчиците на услуги за докладване на данни и посредниците от трети държави, предоставящи инвестиционни услуги и дейности в Съюза. Следователно настоящата директива следва да се разглежда съвместно с посочения регламент. Настоящата директива следва да съдържа разпоредби, регулиращи лицензирането на дейността, придобиването на квалифицирано дялово участие, упражняването на свободата на установяване и на предоставяне на услуги, условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници за гарантиране на защитата на инвеститорите, както и правомощията на надзорните органи на държавата членка по произход и на приемащата държава членка и режима за налагане на санкции. Тъй като основната цел и предмет на настоящата директива е да се съгласуват националните разпоредби относно посочените области, тя следва да бъде приета на основание член 53, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Директива е подходящата правна форма, за да може разпоредбите, които ще бъдат изпълнявани в обхванатите от настоящата директива области, да бъдат адаптирани към съществуващите особености на конкретния пазар и правната система във всяка държава членка.
- (8) В списъка на финансовите инструменти е уместно да се включат стокови и други деривати, които са създадени и се търгуват така, че да са сравними с традиционните финансови инструменти по отношение на регулаторните им аспекти.
- (9) Обхватът на финансовите инструменти ще включва енергийни договори, при които сетълментът се извършва с физическа доставка, търгувани на организирана система за търговия (ОСТ), с изключение на тези, които вече са уредени с Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾. Редица мерки бяха предприети, за да се смекчи въздействието от подобно включване върху посредниците, търгуващи с тези продукти. В настоящия момент тези посредници са освободени от изискване за собствен капитал съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ и това освобождаване ще бъде предмет на преразглеждане съгласно член 493, параграф 1 от посочения Регламент преди да изтече неговия срок на действие най-късно в края на 2017 г. Тъй като тези договори са финансови инструменти, изискванията на правото за финансовите пазари ще се прилагат от самото начало, като по този начин изискванията във връзка с праговете на позициите, докладването на сделките и пазарните злоупотреби ще се прилагат от датата на влизане в сила на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014. Въпреки това е предвиден срок на въвеждане от 42 месеца за прилагането на задължението за клиринг и изискванията за маржин, определени в Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾.
- (10) Ограничаването на обхвата по отношение на стокови деривати, които се търгуват на ОСТ и при които сетълментът се извършва с физическа доставка, следва да бъде ограничено, за да се избегне появата на пропуск в нормативната уредба, който може да доведе до регулаторен арбитраж. Следователно е необходимо да се предвиди делегиран акт, за да се уточни допълнително значението на израза „сетълментът трябва да бъде извършван с физическа доставка“, като се отчита най-малко създаването на приложимо и обвързващо задължение за физическа доставка, която не може да бъде отменена и без право на уреждане чрез плащане в брой или на сделки за обезщетяване, с изключение на случаите на непреодолима сила, неизпълнение или друга добросъвестно обоснована неспособност за изпълнение.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (вж. страница 84 от настоящия брой на Официален вестник).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

- (11) Появилите се на вторичните спот пазари на квоти за емисии редица измамни практики, които биха могли да застрашат доверието в схемите за търговия с емисии, установени с Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, доведоха до вземане на мерки за укрепване на системата за регистриране и условията за откриване на сметка за търговия с квоти за емисии. За подобряване на целостта и гарантиране на ефективното функциониране на тези пазари, включително цялостния надзор на търговската дейност, е целесъобразно мерките, взети съгласно Директива 2003/87/ЕО, да бъдат допълнени, като квотите за емисии бъдат изцяло включени в обхвата на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, като бъдат класифицирани като финансови инструменти.
- (12) Целта на настоящата директива е да обхване предприятията, чието постоянно занятие или стопанска дейност се състои в професионалното предоставяне на инвестиционни услуги и/или извършване на инвестиционни дейности. Поради това в нейния обхват не следва да се включват лица с друга професионална дейност.
- (13) Необходимо е да бъде създаден цялостен регулаторен режим за извършването на сделки с финансови инструменти, независимо от методите на търговия, които се използват за сключването на тези сделки, така че да се осигури високо качество на извършването на инвеститорските сделки и да се поддържа почтеността и общата ефективност на финансовата система. Би следвало да се предвиди кохерентна и чувствителна по отношение на риска рамка за регулирането на основните типове системи „нареждане -изпълнение“, които понастоящем действат на европейския финансов пазар. Необходимо е да се отчете появяването на ново поколение организирани системи за търговия, паралелно с регулираните пазари, на които би следвало да бъдат вменени задължения, които да гарантират ефективното и нормалното функциониране на финансовите пазари, като такива организирани системи за търговия не се възползват от пропуските в нормативната уредба.
- (14) Всички места на търговия, а именно регулираните пазари, многостранни системи за търговия (МСТ) и ОСТ, следва да определят прозрачни и недискриминационни правила, определящи достъпа до системата. Но докато за регулираните пазари и МСТ следва да продължат да се прилагат сходни изисквания относно приемането на членове или участници, ОСТ следва да могат да определят и ограничават достъпа въз основа на, *inter alia*, ролята и задълженията си спрямо своите клиенти. В това отношение местата на търговия следва да могат да посочват параметри, управляващи системата, като например минимална латентност, при условие че това се извършва по открит и прозрачен начин и не включва дискриминация от страна на оператора на платформата.
- (15) В Регламент (ЕС) № 648/2012 „централен контрагент“ (ЦК) е определен като юридическо лице, което посредничи между страните по договорите, търгувани на един или повече финансови пазари, като действа като купувач по отношение на всеки продавач и като продавач по отношение на всеки купувач. Централните контрагенти не са обхванати от понятието ОСТ, както то е определено в настоящата директива.
- (16) Лицата, които разполагат с достъп до регулирани пазари или МСТ, се наричат членове или участници. Двата термина могат да се употребяват взаимозаменяемо. Тези термини не включват потребители, които използват местата на търговия само чрез пряк електронен достъп.
- (17) Систематичните участници следва да бъдат определени като инвестиционни посредници, които извършват търговия за собствена сметка по организиран, редовен, систематичен и значителен начин, когато изпълняват нареждания на клиенти извън регулираните пазари, МСТ или ОСТ. За да се осигури обективното и ефективно прилагане на това определение към инвестиционните посредници, всички двустранни сделки с клиентите следва да бъдат съотносими и следва да бъдат разработени критерии за определяне на инвестиционните посредници, които са задължени да се регистрират като систематични участници. И докато местата на търговия представляват механизми, където взаимодействат многобройните интереси на трети лица за покупка и продажба, на систематичните участници не следва да е позволено да обединяват интересите на трети лица за покупка и продажба по същия във функционално отношение начин, както местата на търговия.
- (18) Лицата, които административат собствените си активи, и предприятията, които не предоставят инвестиционни услуги или не осъществяват инвестиционни дейности с изключение на търговия за собствена сметка с финансови инструменти, които не са стокови деривати, квоти за емисии или техни деривати, не следва да попадат в обхвата на настоящата директива, освен ако не са маркет-мейкъри, членове или участници на регулиран пазар или МСТ или разполагат с пряк електронен достъп до място на търговия, прилагат високочестотни способности за алгоритмична търговия или извършват търговия за собствена сметка, като изпълняват нареждания на клиенти.

⁽¹⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник).

- (19) В комюникето, публикувано на 15 април 2011 г. от финансовите министри и управителите на централни банки от Г-20, се заявява, че участниците на пазари на стокови деривати следва да подлежат на подходящо регулиране и надзор, и поради това някои освобождавания от Директива 2004/39/ЕО трябва да бъдат изменени.
- (20) Лицата, които търгуват за собствена сметка, включително маркет-мейкъри със стокови деривати, квоти за емисии или техни деривати, с изключение на лицата, които извършват търговия за собствена сметка, когато изпълняват нареждания на клиенти, или които предоставят инвестиционни услуги със стокови деривати, квоти за емисии или техните деривати на клиентите или доставчиците на тяхната основна стопанска дейност, следва да не попадат в обхвата на настоящата директива, при условие че тази дейност е допълнителна дейност към тяхната основна стопанска дейност на групово равнище и тази основна стопанска дейност не се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива или банкови дейности по смисъла на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, и тя не е маркет мейкинг по отношение на стоковите деривати и посочените лица не прилагат високочестотни способности за алгоритмична търговия. Техническите критерии за определяне на допълнителните дейности към такава основна стопанска дейност следва да бъдат уточнени чрез регулаторни технически стандарти, като се отчитат критериите, определени в настоящата директива.
- Тези критерии следва да гарантират, че нефинансовите дружества, които извършват дейност с финансови инструменти в непропорционална степен спрямо равнището на инвестиции в основния си предмет на дейност, попадат в обхвата на настоящата директива. По този начин тези критерии следва да вземат под внимание най-малко необходимостта допълнителните дейности да представляват по-малката част от дейностите на групово равнище, както и размера на тяхната търговска дейност в сравнение с цялостната пазарна търговска дейност в този клас активи. Целесъобразно е, когато задължението за предоставяне на ликвидност на място на търговия се изисква от регулаторните органи в съответствие със законодателството на Съюза или с националните закони, подзаконови и административни разпоредби или от местата на търговия, извършваните операции с цел изпълнение на това задължение да не бъдат включвани в оценката дали дадена дейност е допълнителна.
- (21) За целите на настоящата директива и Регламент (ЕС) № 600/2014, които регулират както извънборсовата, така и борсовата търговия на деривати по смисъла на Регламент (ЕС) № 600/2014, дейностите, които се считат за обективно измерими като намаляващи рисковете, пряко свързани с търговската или финансовата дейност и вътрешногрупови сделки, следва да се разглеждат по начин, последователен с Регламент (ЕС) № 648/2012.
- (22) Лицата, които търгуват със стокови деривати, квоти за емисии или техни деривати, могат да търгуват и с други финансови инструменти като част от дейностите за управление на риска в търговската си финансираща дейност, за да се предпазят от рискове, например рискове, свързани с валутните курсове. Поради това е важно да се поясни, че освобождаванията се прилагат кумулативно. Например, освобождаването по член 2, параграф 1, буква й) може да се използва съвместно с освобождаването по член 2, параграф 1, буква г).
- (23) За да се избегне обаче евентуално неправомерно прилагане на освобождаванията, маркет-мейкърите с финансови инструменти, освен маркет-мейкъри със стокови деривати, квоти за емисии или техни деривати, при условие че настоящата дейност по поддържане на пазара (маркет мейкинг) е спомагателна по отношение на основната им стопанска дейност, разглеждана на групово равнище и при условие че те не прилагат високочестотни способности за алгоритмична търговия, следва също да бъдат включени в обхвата на настоящата директива и не следва да се ползват от никакви освобождавания. Лицата, извършващи търговия за собствена сметка, когато изпълняват нареждания на клиенти или прилагат високочестотни способности за алгоритмична търговия, следва също да бъдат включени в обхвата на настоящата директива и не следва да се ползват от никакви освобождавания.
- (24) Търговията за собствена сметка при изпълняване на нареждания на клиенти следва да включва изпълнение на нареждания на различни клиенти на принципа на търговията за собствена сметка, опосредена чрез насрешни сделки, което следва да бъде считано като действие на възложител и е предмет на разпоредбите на настоящата директива, които обхващат както изпълнение на нареждания от името на клиенти, така и търговия за собствена сметка.
- (25) Изпълнението на нареждания във финансови инструменти, което представлява допълнителна дейност между две лица, чиято основна стопанска дейност на групово равнище не се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива или банкови дейности по смисъла на Директива 2013/36/ЕС, не следва да се счита за търговия за собствена сметка, когато се изпълняват нареждания на клиенти.

⁽¹⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

- (26) Под „лица“ в текста следва да се разбират както физически, така и юридически лица.
- (27) Застрахователните предприятия, дейността на които е предмет на съответния мониторинг от компетентните надзорни органи, и които са предмет на Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, следва да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива, когато извършват дейностите, посочени в директива 2009/138/ЕО.
- (28) Лицата, които не предоставят услуги на трети лица, но чиято стопанска дейност се състои единствено в предоставянето на инвестиционни услуги на техните предприятия майки, дъщерни предприятия или на други дъщерни предприятия на техните предприятия майки, не следва да попадат в обхвата на настоящата директива.
- (29) Някои местни енергийни структури и някои оператори на промишлени съоръжения, които попадат в обхвата на схемата на ЕС за търговия с емисии, обединяват в пакет и възлагат на външни изпълнители търговските си дейности за обезпечаване на търговски рискове към неконсолидирани дъщерни предприятия. Тези съвместни предприятия не предоставят други услуги и изпълняват абсолютно същите функции като лицата, посочени в съображение 28. С цел да се гарантират равнопоставени условия на конкуренция, съвместните предприятия следва също да бъде възможно да се изключат от обхвата на настоящата директива, ако са притежавани съвместно от местните енергийни структури или оператори, попадащи в обхвата на член 3, буква е) от Директива 2003/87/ЕО, които не предоставят услуги, различни от инвестиционни услуги, на местни енергийни структури или оператори, попадащи в обхвата на член 3, буква е) от Директива 2003/87/ЕО, и при условие че тези местни енергийни структури или оператори бъдат освободени съгласно член 2, параграф 1, буква й), ако извършват сами тези инвестиционни услуги. Обаче за да бъдат осигурени подходящи защитни механизми и за да бъде гарантирана адекватна защита на инвеститорите, държавите членки, които решат да освободят тези съвместни предприятия, следва да ги подлагат на изисквания, които са поне аналогични на установените в настоящата директива, по-конкретно на етапа на лицензирането, при оценката на тяхната репутация, опит и пригодността на всички акционери, при прегледа на условията по първоначално издаване на лиценз, текущия надзор, както и изпълнението на свързаните с дейността задължения.
- (30) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги само като допълнителна дейност при осъществяването на професионалната си дейност, следва също да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива, при условие че тази дейност е регулирана и съответните правила не забраняват предоставянето на инвестиционни услуги на допълнително основание.
- (31) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги, състоящи се изключително в администрирането на схеми с участието на служители, и които поради това не предоставят инвестиционни услуги на трети лица, не следва да попадат в обхвата на настоящата директива.
- (32) Необходимо е от обхвата на настоящата директива да бъдат изключени централните банки и други органи, които осъществяват подобни функции, както и публични органи, които отговарят или участват при управлението на публичния дълг, чиято концепция включва неговото инвестиране, с изключение на институции, които са частично или изцяло държавни и чиято функция е търговска или такава, свързана с придобиването на участия.
- (33) С цел по-голяма яснота на режима на освобождавания за Европейската система на централните банки (ЕСЦБ), другите национални органи, изпълняващи подобни функции, както и за органите, участващи в управлението на публичен дълг, е целесъобразно тези освобождавания да се ограничат до органите и институциите, които изпълняват своите функции в съответствие с правото на една държава членка или в съответствие с правото на Съюза, както и за международните органи, в които членуват две или няколко държави членки и които имат за цел мобилизирането на финансиране и осигуряването на финансова помощ в полза на своите членове, които изпитват тежки финансови проблеми или са заплашени от такива проблеми, като например Европейския механизъм за стабилност.
- (34) Необходимо е от обхвата на настоящата директива да бъдат изключени предприятията за колективно инвестиране и пенсионните фондове, независимо от това дали са координирани на равнището на Съюза, както и депозитарите или ръководителите на такива предприятия, тъй като те са предмет на специфични правила, определени за техните дейности.

⁽¹⁾ Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1).

- (35) Необходимо е да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива операторите на преносни системи съгласно определението по член 2, параграф 4 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ или член 2, параграф 4 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, когато изпълняват своите задължения съгласно посоченото в тези директиви, в Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, в Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ или в мрежови кодекси или насоки, приети по силата на тези законодателни актове. В съответствие с тези законодателни актове операторите на преносни системи имат конкретни задължения и отговорности, подлежат на специална сертификация и са под надзора на компетентни за конкретния сектор органи. Операторите на преносни системи следва да се ползват от такова освобождаване и когато използват други лица, които действат като доставчици на услуги от тяхно име, за изпълнение на задачите им съгласно посочените законодателни актове или съгласно мрежови кодекси или насоки, приети по силата на тези регламенти. Операторите на преносни системи следва да не могат да се ползват от такова освобождаване, когато предоставят инвестиционни услуги или извършват дейности с финансови инструменти, включително когато организират платформа за вторична търговия с финансови права за пренос.
- (36) За да се ползва от освобождаванията, предвидени в настоящата директива, заинтересованото лице следва трайно да изпълнява условията, които са определени за такива освобождавания. По-специално, ако лице предоставя инвестиционни услуги или извършва инвестиционни дейности и спрямо него се прилага изключение от настоящата директива поради това, че такива услуги или дейности са допълнителни спрямо основната стопанска дейност на това лице, когато стопанската дейност се разглежда на групово равнище, то спрямо лицето не следва да продължава да се прилага освобождаването, свързано с допълнителните услуги, когато предоставянето на тези услуги или извършването на тези дейности престане да бъде допълнително спрямо основната стопанска дейност на това лице.
- (37) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности, които попадат в обхвата на настоящата директива, следва да бъдат обект на лицензиране от техните държави членки по произход, с оглед защитата на инвеститорите и стабилността на финансовата система.
- (38) Кредитните институции, които имат разрешение съгласно Директива 2013/36/ЕС, не следва да се нуждаят от друг лиценз съгласно настоящата директива за предоставянето на инвестиционни услуги или за извършването на инвестиционни дейности. Когато кредитна институция реши да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности, компетентните органи следва да проверяват преди даването на лиценз съгласно Директива 2013/36/ЕС дали тя отговаря на съответните разпоредби на настоящата директива.
- (39) Структурираните депозити, обособили се като вид инвестиционен продукт, не попадат в обхвата на законодателните актове за защита на инвеститорите на равнището на Съюза, докато останалите структурирани инвестиции са обхванати от такива законодателни актове. Следователно е необходимо да се укрепи доверието на инвеститорите, като се унифицира регулаторното третиране на различните предлагани пакети от инвестиционни продукти на дребно, за да се гарантира адекватно ниво на защита на инвеститорите в целия Съюз. Поради това е целесъобразно в обхвата на настоящата директива да се включат структурираните депозити. В тази връзка е необходимо да се поясни, че тъй като структурираните депозити са вид инвестиционен продукт, те не включват депозити, които са обвързани единствено с лихвени проценти, например Euribor или Libor, независимо от това дали лихвените проценти са предварително определени или са фиксирани или променливи. Следователно тези депозити следва да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива.
- (40) Прилагането на настоящата директива към инвестиционни посредници и кредитни институции, когато те продават или предоставят експертни съвети на клиенти във връзка със структурираните депозити, следва да се разбира като прилагане при техните дейности като посредници за тези продукти, издадени от кредитни институции, които могат да приемат депозити в съответствие с Директива 2013/36/ЕС.
- (41) Централните депозитари на ценни книжа (ЦДЦК) са институции от системно значение за финансовите пазари, които осигуряват първоначалното регистриране на ценните книжа, воденето на сметки, съдържащи емитираните ценни книжа, и сетълмента по практически всички сделки с ценни книжа. ЦДЦК трябва да се регулират специално от правото на Съюза и да са предмет по-конкретно на лицензиране и определени условия за извършване на дейност. Обаче ЦДЦК могат, в допълнение към основните услуги, посочени в правото на Съюза, да предоставят инвестиционни услуги и дейности, които се регулират по настоящата директива.

⁽¹⁾ Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55).

⁽²⁾ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 15).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

С цел да се гарантира, че всички субекти, предоставящи инвестиционни услуги и извършващи инвестиционни дейности, подлежат на същата регулаторна рамка, е уместно да се гарантира, че такива ЦЦЦК не подлежат на изискванията на настоящата директива относно лицензирането и определени условия за извършване на дейност, но правото на Съюза, уреждащо ЦЦЦК като такива, следва да гарантира, че към тях се прилагат разпоредбите на настоящата директива, когато те предоставят инвестиционни услуги или извършват инвестиционни дейности в допълнение към услугите, посочени в правото на Съюза.

- (42) За да се подобри защитата на инвеститорите в Съюза, е уместно да се ограничат условията, при които държавите членки могат да изключат от обхвата на настоящата директива лицата, които предоставят инвестиционни услуги на клиенти, които от своя страна не са защитени съгласно настоящата директива. Целесъобразно е да се изиска от държавите членки да прилагат конкретно изисквания, които са поне аналогични на установените в настоящата директива, по-конкретно при оценка на тяхната репутация, опит и пригодността на всички акционери на етапа на лицензиране, така и при прегледа на условията по първоначално издаване на лиценз, текущия надзор, както и изпълнение на свързаните с дейността задължения.

Освен това лицата, изключени от прилагането на настоящата директива, следва да бъдат обхванати от схема за обезщетение на инвеститорите, призната в съответствие с Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ или от застраховка за професионална отговорност, гарантираща равностойна закрила на техните клиенти по отношение на случаите, обхванати от посочената Директива.

- (43) Когато инвестиционен посредник не предоставя регулярно една или повече инвестиционни услуги, които не са обхванати от неговия лиценз, или не извършва регулярно една или повече инвестиционни дейности, които не са обхванати от лиценза му съгласно настоящата директива, той не следва да се нуждае от допълнително лицензиране.
- (44) За целите на настоящата директива дейността по приемането и предаването на нарежданията следва да включва и събирането на двама или повече инвеститори, чрез което се осъществява сделка между тези инвеститори.
- (45) Инвестиционните посредници и кредитните институции, които предлагат емитирани от тях финансови инструменти, не следва да бъдат обект на настоящата директива, когато предоставят инвестиционни съвети на клиентите си. За да се премахне несигурността и подобри защитата на инвеститорите, е целесъобразно да се предвиди настоящата директива да се прилага в случаите, при които първичният пазар, инвестиционните посредници и кредитните институции предлагат финансови инструменти, емитирани от тях, без предоставяне на съвети. За тази цел следва да бъде разширено определението на услугата за изпълнение на нареждания от името на клиенти.
- (46) Принципиите на взаимно признаване и надзора на държавите членки по произход изискват от компетентните органи на държавите членки да не предоставят или да отменят лиценза, когато фактори като съдържанието на програмите за операциите, географското разпространение или действително извършените дейности ясно показват, че инвестиционният посредник е избрал правната система на държава членка, на територията на която възнамерява да извършва или вече извършва по-голямата част от дейността си, с цел избягване на по-строгите стандарти, които са в сила в друга държава членка. На инвестиционен посредник, който е юридическо лице, следва да се издаде нов лиценз в държавата членка, в която е неговото седалище. На инвестиционен посредник, който не е юридическо лице, следва да бъде издаден лиценз в държавата членка, в която се намира неговото главно управление. В допълнение, държавите членки следва да изискват главното управление на инвестиционния посредник да се намира в неговата държава членка по произход и действително да функционира там.
- (47) С Директива 2007/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ бяха предвидени подробни критерии за пруденциална оценка на планираните придобивания в инвестиционен посредник и процедурата за тяхното прилагане. С цел осигуряване на правна сигурност, яснота и предсказуемост по отношение на процеса на оценяване, както и на резултатите от него е целесъобразно да се потвърдят критериите и процесът на пруденциална оценка, предвидени в посочената Директива.

⁽¹⁾ Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за обезщетение на инвеститорите (ОВ L 84, 26.3.1997 г., стр. 22).

⁽²⁾ Директива 2007/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 септември 2007 г. за изменение на Директива 92/49/ЕО на Съвета и директиви 2002/83/ЕО, 2004/39/ЕО, 2005/68/ЕО и 2006/48/ЕО по отношение на процедурните правила и критериите за оценяване за предварителната оценка на придобиванията и увеличението на участия във финансовия сектор (ОВ L 247, 21.9.2007 г., стр. 1).

По-конкретно компетентните органи следва да оценяват пригодността на кандидат-приобретателя и финансовата стабилност на планираното придобиване спрямо следните критерии: репутацията на кандидат-приобретателя; репутацията и опита на всяко лице, което ще ръководи дейността на инвестиционния посредник в резултат на планираното придобиване; финансовата стабилност на кандидат-приобретателя; дали инвестиционният посредник ще продължава да спазва пруденциалните изисквания по настоящата директива и по останалите директиви, по-конкретно по Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и по Директива 2013/36/ЕС; дали съществуват обективни основания за подозрение, че се извършва, било е извършено или е имало опит за извършване на изпиране на пари или финансиране на тероризма по смисъла на член 1 от Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ или че осъществяването на планираното придобиване би увеличило риска от това.

- (48) Инвестиционен посредник, който има лиценз в неговата държава членка по произход, следва да има право да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности в целия Съюз, без да има нужда от отделен лиценз от компетентния орган на държавата членка, в която той желае да предоставя тези услуги или да извършва тези дейности.
- (49) Тъй като някои инвестиционни посредници са освободени от определени задължения, наложени от Директива 2013/36/ЕС, те следва да бъдат задължени да имат или минимална сума капитал или професионална застраховка срещу загуби или комбинация от двете. Преизчисляването на сумите на тази застраховка следва да вземе предвид преизчисленията, направени в рамките на Директива 2002/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾. Това конкретно третиране за целите на капиталовата адекватност не следва да засяга каквито и да е решенията относно подходящото третиране на тези посредници съгласно бъдещи изменения на правото на Съюза относно капиталовата адекватност.
- (50) Тъй като обхватът на пруденциалното регулиране за ограничаване на риска следва да бъде ограничен до тези субекти, които по силата на това, че водят търговска книга по занятие, представляват източник на насрещен риск за другите участници на пазара, от обхвата на настоящата директива следва да бъдат изключени субектите, които извършват търговия за собствена сметка с финансови инструменти, освен стокови деривати, квоти за емисии или техни деривати, при условие че те не са маркет-мейкъри, не действат за собствена сметка, когато изпълняват нареждания на клиенти, не са членове или участници на регулиран пазар или МСТ, нямат директен електронен достъп до място на търговия и не прилагат високочестотни способности за алгоритмична търговия.
- (51) С оглед на защитата на собствеността на инвеститорите и другите подобни права по отношение на ценни книжа, както и техните права по отношение на средства, поверени на посредник, тези права следва по-специално да бъдат разграничавани от правата на посредника. Този принцип обаче не следва да възпрепятства посредника да осъществява стопанска дейност от негово собствено име, но за сметка на инвеститорите, когато това се изисква от самия характер на сделката и инвеститорите са съгласни, например заемане на акции.
- (52) Изискванията относно защитата на клиентските активи са основен инструмент за защита на клиентите при извършването на услуги и дейности. Тези изисквания може да не бъдат прилагани, когато цялата собственост върху средствата и финансовите инструменти е прехвърлена на инвестиционен посредник за обезпечаване на настоящи или бъдещи задължения, независимо дали те са действителни, условни или вероятни. Тази по-общо формулирана възможност може да създаде несигурност и да застраши ефективността на изискванията относно опазването на активите на клиента. Ето защо е целесъобразно поне по отношение на активите на непрофесионалните клиенти да бъде ограничена възможността инвестиционните посредници да сключват споразумения за финансово обезпечение с прехвърлително действие, определени в Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с цел обезпечаване или покриване на своите задължения.
- (53) Необходимо е да се засили ролята на ръководните органи на инвестиционните посредници, на регулираните пазари и на доставчиците на услуги за докладване на данни, за да се гарантира тяхното стабилно и разумно управление, насърчаване на целостта на пазара и защита на интереса на инвеститорите. Във всеки един момент ръководният орган на инвестиционния посредник, на регулираните пазари и на доставчиците на услуги за докладване на данни следва да отделя достатъчно време и да притежава необходимите съвкупни знания, умения и опит, които му позволяват да разбира дейността на дружеството, включително основните рискове. Следователно, за да се избегне груповото мислене и да се улесни независимостта на становищата и конструктивната критика, в ръководните органи

⁽¹⁾ Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2002 г. относно допълнителния надзор на кредитните институции, застрахователните предприятия и на инвестиционните посредници към един финансов конгломерат, и за изменение на Директиви 73/239/ЕО, 79/267/ЕО, 92/49/ЕО, 92/96/ЕО, 93/6/ЕО и 93/22/ЕО на Съвета и Директиви 98/78/ЕО и 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 35, 11.2.2003 г., стр. 1).

⁽²⁾ Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм (ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15).

⁽³⁾ Директива 2002/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 декември 2002 г. относно застрахователното посредничество (ОВ L 9, 15.1.2003 г., стр. 3).

⁽⁴⁾ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно финансовите обезпечения (ОВ L 168, 27.6.2002 г., стр. 43).

следва да има такова разнообразие по отношение на възраст, пол, географски произход, образование и професионален опит, осигуряващо представянето на разнообразни мнения и опит. Представителството на служителите и работниците в ръководните органи би могло също да се разглежда като положителен начин за насърчване на многообразието чрез прибавянето на ключова гледна точка и реално познаване на вътрешното функциониране на дружествата. Следователно разнообразието следва да бъде един от критериите за състава на ръководните органи. Политиката на дружествата за назначаването на персонал като цяло също следва да отразява аспекта на разнообразието. Така например тази политика следва да насърчава дружествата да подбират кандидати от списъци с предварително подбрани кандидати от двата пола. За да бъде постигнат съгласуван подход към корпоративното управление, е желателно изискванията за инвестиционните посредници да бъдат приведени в максимално съответствие с изискванията, включени в Директива 2013/36/ЕС.

- (54) За да бъде упражняван ефективен надзор и контрол върху дейностите на инвестиционните посредници, регулираните пазари и доставчиците на услуги за докладване на данни, ръководният орган следва да бъде отговорен и подотчетен за общата стратегия на дружеството, като се взема предвид дейността и рисковият профил на дружеството. В рамките на отделните стопански цикли на дружеството ръководният орган следва да поеме ясни отговорности при установяването и определянето на стратегическите цели, стратегията по отношение на риска и вътрешната организация на дружеството, при одобрението на неговата вътрешна организация, включително критериите за подбор и обучение на персонала, при ефективния надзор върху висшето ръководство, при определянето на цялостната политика за предоставяне на услуги и дейности, включително възнаграждение на лицата, които отговарят за продажбите, и одобряване на нови продукти преди предлагането им на клиентите. Чрез периодичен мониторинг и оценка на стратегическите цели на дружествата, на вътрешната им организация и на техните политики за предоставяне на услуги и дейности следва да се гарантира постоянната им способност за осъществяване на стабилно и разумно управление в подкрепа на целостта на пазара и защитата на инвеститорите. Съвместяването на твърде голям брой директорски длъжности би попречило на член на ръководния орган да отдели достатъчно време за изпълнение на тази роля на наблюдение и контрол.

Поради това е необходимо да се ограничи броят на директорските длъжности, които член на ръководния орган на дадено дружество може да изпълнява едновременно в различни субекти. Въпреки това директорските длъжности в организации, които не преследват основно търговски цели, като организациите с нестопанска цел или благотворителните организации, не следва да се вземат предвид за целите на прилагането на такова ограничение.

- (55) В държавите членки се използват различни системи за управление. В повечето случаи се използва едностепенна или двустепенна система на управление. Определенията, използвани в настоящата директива, са предназначени да обхванат всички съществуващи системи, без да се дава приоритет на някоя конкретна система. Определенията са чисто функционални и са предназначени за установяване на правила, имащи за цел да се постигне определен резултат, независимо от националното дружествено право, приложимо за дадена институция във всяка държава членка. Поради това определенията следва да не възпрепятстват общото разпределяне на компетентностите в съответствие с националното дружествено право.
- (56) Разширяващият се обхват на дейности, които много инвестиционни посредници предприемат едновременно, повиши потенциала за конфликти на интереси между тези различни дейности и интересите на техните клиенти. Поради това е необходимо да се предвидят правила, които да гарантират, че такива конфликти няма да засягат по неблагоприятен начин интересите на техните клиенти. Посредниците имат задължението да предприемат ефективни стъпки за установяване, предотвратяване или овладяване на конфликти на интереси и за максимално смекчаване на потенциалното въздействие на тези рискове. Когато все пак е налице остатъчен риск от ощетяване на интересите на клиента и преди да започне извършването на дейност от негово име, на клиента следва да бъде дадено ясно обяснение на общия характер и/или източниците на конфликти на интереси и на предприетите действия за смекчаване на тези рискове.
- (57) Директива 2006/73/ЕО на Комисията⁽¹⁾ позволява на държавите членки в рамките на организационните изисквания към инвестиционните посредници да изискват записването на телефонни разговори или електронни съобщения, отнасящи се до нареждания на клиенти. Записването на телефонни разговори или електронни съобщения, отнасящи се до нареждания на клиенти, е съвместимо с Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата) и е оправдано с цел засилване на защитата на инвеститорите, подобряване на наблюдението на пазара и увеличаване на правната сигурност в интерес както на инвестиционните посредници, така и на техните клиенти. Значението на тези записи също беше посочено в отправените към Комисията технически съвети, публикувани от Европейския комитет на регулаторите на ценни книжа на 29 юли 2010 г. Тези записи следва да гарантират, че са налице доказателства, с които да се удостоверят условията по всички дадени от клиентите нареждания и тяхното съответствие с извършените от инвестиционните посредници сделки, както и за да се установи всяко поведение, което може да има отношение към пазарни злоупотреби, включително когато посредниците извършват търговия за собствена сметка.

⁽¹⁾ Директива 2006/73/ЕО на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (ОВ L 241, 2.9.2006 г., стр. 26).

За тази цел е необходимо записването на всички разговори с участието на представители на инвестиционния посредник, когато той извършва или възнамерява да извършва търговия за собствена сметка. Когато клиентите съобщават нареждания по други канали, различни от телефон, тези съобщения следва да се правят на траен носител, като например пощенски писма, факсове, имейли, документи за нареждания, направени от клиенти по време на срещи. Например, съдържанието на съответните преки разговори с клиент би могло да бъде записано в писмен протокол или бележки. Такива нареждания следва да се смятат за равностойни на нарежданията, получени по телефона. При изготвянето на протоколи на преки разговори с клиенти държавите членки следва да гарантират наличието на подходящи защитни механизми, за да се гарантира, че клиентът не претърпява загуба поради неточно изготвяне на протокола, отразяващ комуникацията между страните. В тези защитни механизми не следва да се предполага каквато и да била отговорност от страна на клиента.

За да се гарантира правната сигурност по отношение на обхвата на това задължение, е целесъобразно то да се прилага за всяко оборудване, осигурено от посредника или което посредникът е получил разрешение да използва, както и да се изисква от инвестиционните посредници да предприемат нужните стъпки, за да не се допуска използването на частно оборудване във връзка със сделките. Тези записи следва да бъдат предоставени на разположение на компетентните органи при изпълнението на техните надзорни задачи и изпълнението на действията по прилагане по настоящата директива и по Регламент (ЕС) № 600/2014, Регламент (ЕС) № 596/2014 и Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, за да се оказва помощ на компетентните органи при установяването на случаи на поведение, което не е в съответствие с правната рамка, регулираща дейността на инвестиционните посредници. Достъп до тези записи следва да имат и инвестиционните посредници и клиентите, с цел да се удостовери развитието на техните взаимоотношения по отношение на дадените от клиентите нареждания и извършените от посредниците сделки. Поради това е целесъобразно в настоящата директива да бъдат предвидени общоприложими принципи относно записването на телефонни разговори или електронни съобщения, отнасящи се до нареждания на клиенти.

- (58) В съответствие със заключенията на Съвета относно укрепването на европейския финансов надзор от юни 2009 г. и с цел да се допринесе за утвърждаването на единен наръчник за финансовите пазари в Съюза и за постигане на по-справедливи условия на равнопоставеност за държавите членки и участниците на пазара, по-широка защита на инвеститорите и по-ефективен надзор и изпълнение, Съюзът се ангажира да сведе до минимум, когато е целесъобразно, правото на държавите членки да прилагат по своя преценка правото в областта на финансовите услуги в рамките на Съюза. В допълнение към въведения с настоящата директива общ режим за записването на телефонни разговори или електронни съобщения, отнасящи се до нареждания на клиенти, е целесъобразно да бъде ограничено правото на компетентните органи в определени случаи да делегират надзорни функции, както и правото на преценка по отношение на изискванията, приложими спрямо обвързаните агенти и отчетите на клоновете.
- (59) Технологиите в областта на търговията претърпяха съществено развитие през последното десетилетие и понастоящем са широко използвани от участниците на пазара. Към днешна дата участниците на пазара ползват алгоритмична търговия, при която компютърен алгоритъм определя автоматично елементите на нареждането при ограничена или нулева човешка намеса. Рисковете, произтичащи от алгоритмична търговия, следва да бъдат регулирани. Обаче използването на алгоритми при обработката на изпълнените сделки след сключване на сделките не представлява алгоритмична търговия. Инвестиционен посредник, който извършва алгоритмична търговия при изпълнението на стратегия за поддържане на пазара (маркет мейкинг), следва да извършва този маркет мейкинг без прекъсване в продължение на определен период от работното време на мястото на търговия. Регулаторните технически стандарти следва да разясняват какво представлява определен период от работното време на мястото на търговия, като се гарантира, че такъв определен период е значителен в сравнение с общия размер на работно време, като отчитат ликвидността, мащаба и характера на специфичния пазар и характеристиките на търгувания финансов инструмент.
- (60) Инвестиционните посредници, които извършват алгоритмична търговия при изпълнението на стратегия за маркет мейкинг, следва да разполагат с подходящите системи и контрол за тази дейност. Такава дейност следва да бъде разбираема по начин, специфичен за нейния контекст и цел. Поради това определението на такава дейност е независимо от определения, като например това за „дейности по поддържане на пазара“ в Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾.
- (61) Високочестотната алгоритмична търговия е вид алгоритмична търговия, при която системата за търговия извършва високоскоростен анализ на пазарните данни или сигнали, в резултат на който голям брой нареждания биват изпратени или актуализирани за много кратък период от време. По-специално високочестотната алгоритмична търговия може да съдържа елементи като инициране, генериране, насочване и изпълнение на нареждане, които се определят от системата без човешка намеса за всяка отделна сделка или нареждане, кратък срок за откриване и закриване на позиции, висок дневен оборот по портфейла, високо съотношение на нарежданията към сделките в рамките на деня и приключване на търговския ден при позиция, близка до или равна на нула. Сред характеристиките на високочестотната алгоритмична търговия са голям брой съобщения в рамките на деня, които могат да се състоят от нареждания, котировки или отменяне на нареждания. Когато се определя какво се

(1) Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно наказателноправните санкции за пазарна злоупотреба (вж. страница 179 от настоящия брой на Официален вестник).

(2) Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (ОВ L 86, 24.3.2012 г., стр. 1).

разбира под голям брой съобщения в рамките на деня, следва да се имат предвид самоличността на клиент, който всъщност стои зад тази дейност, продължителността на периода за наблюдение, съпоставката с цялостната пазарна дейност през същия период и относителната концентрация или фрагментация на дейността. Високочестотната алгоритмична търговия се използва предимно от търговците, ползващи за търгуване със собствения си капитал, и сама по себе си не представлява стратегия, а по-скоро високотехнологично приложение в подкрепа на по-традиционните стратегии за търговия, като например маркет мейкинг или арбитраж.

- (62) Техническият напредък позволи високочестотната търговия и развитието на моделите на стопанска дейности. Високочестотната търговия се улеснява от съвместното ползване на съоръженията на участниците на пазара в непосредствена близост до основния софтуерен компонент на дадено място на търговия. За да се гарантират условия за справедлива търговия по установения ред, е важно от местата на търговия да се изиска да предоставят такива услуги за съвместно ползване на недискриминационна, справедлива и прозрачна основа. Използването на технологии увеличи скоростта, капацитета и сложността на начина, по който търгуват инвеститорите. То също така позволи на участниците на пазара да предлагат на своите клиенти пряк електронен достъп до пазарите чрез използването на системи за търговия, пряк достъп до пазарите или чрез спонсориран достъп. Въздействието на търговските технологии върху пазара и участниците на пазара беше като цяло благоприятно и осигури възможности за по-широко участие на пазарите, по-голяма ликвидност, по-тесни маржини, по-ниска краткосрочна променливост и по-ефективно изпълнение на клиентските нареждания. При все това технологиите на търговия също така породиха редица потенциални рискове, включително по-висок риск от претоварване на системите на местата на търговия вследствие на големите обеми нареждания, рискове от дублиране или генериране на погрешни нареждания при алгоритмичната търговия или от други неизправности, които биха могли да доведат до смущения във функционирането на пазара.

В допълнение при системите за алгоритмична търговия съществува риск от прекомерна реакция на други пазарни събития, която може да увеличи променливостта, ако на пазара вече се наблюдават затруднения. И накрая, алгоритмичната търговия или способите на високочестотна алгоритмична търговия могат, като всяка друга форма на търговия, да доведат до някои форми на поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014. Високочестотната търговия може също, поради информационното предимство за участниците, извършващи високочестотна търговия, да подтикне инвеститорите да изберат да извършват търговия на места, където те могат да избегнат взаимодействието с участници, извършващи високочестотна търговия. Целесъобразно е способите на високочестотна алгоритмична търговия, които разчитат на определени специфични характеристики, да бъдат подложени на специален регулаторен надзор. Въпреки че това са основно способности, които разчитат на търговия за собствена сметка, такъв надзор следва също да се прилага, когато изпълнението на способа е структурирано по такъв начин, че да се избегне изпълнението за собствена сметка.

- (63) Най-доброто средство за ограничаване на тези потенциални рискове от нарасналото използване на технологии представлява комбинация от мерки и специфични проверки на риска, насочени към посредниците, които ползват алгоритмична търговия или способности за високочестотна алгоритмична търговия, тези, които осигуряват пряк електронен достъп, и други мерки, насочени към операторите на местата на търговия, до които тези посредници имат достъп. С цел засилване на устойчивостта на пазарите в контекста на технологичното развитие посочените мерки следва да се отразяват и да се основават на техническите насоки, издадени от Европейския надзорен орган (Европейския орган за ценни книжа и пазари) (ЕОЦКП), създаден с Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ през февруари 2012 г. относно системите и контрола за автоматизирана търговия за търговски платформи, инвестиционни посредници и компетентни органи (ESMA/2012/122). Желателно е да се гарантира, че всички посредници, извършващи високочестотна алгоритмична търговия, биват лицензирани. Този лиценз следва да подсигури, че посредници са обект на организационните изисквания по настоящата директива и че те подлежат на надлежен надзор. Субектите обаче, които са лицензирани и подлежат на надзор съгласно правото на Съюза, регламентиращо финансовия сектор, и които са освободени от прилагането на настоящата директива, но които използват алгоритмична търговия или способности за високочестотна алгоритмична търговия, не следва да бъдат задължавани да получават лиценз съгласно настоящата директива и следва да подлежат единствено на мерките и проверките, насочени към отстраняване на специфични рискове, произтичащи от тези видове търговия. В тази връзка ЕОЦКП следва да играе важна роля на координатор при определяне на подходящ размер на минималната стъпка на котиране с цел гарантиране на установен пазарен ред на равнището на Съюза.
- (64) Както инвестиционните посредници, така и местата на търговия следва да разполагат с устойчиви мерки, с които да се гарантира, че алгоритмичната търговия или способности на високочестотна алгоритмична търговия няма да доведат до смущения във функционирането на пазара и не могат да се използват с цел злоупотреби. Местата на търговия следва още да гарантират, че техните системи за търговия са устойчиви и целесъобразно изпитани, за да се справят с нарасналия брой нареждания или пазарни сътресения, както и че местата на търговия разполагат с механизми за временно преустановяване или ограничаване на търговията при внезапни и неочаквани промени на цените.
- (65) Необходимо е също така да се гарантира, че структурите за определяне на такси на местата на търговия са прозрачни, недискриминационни и справедливи и че не са организирани по начин, който да насърчава

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

нарушаването на установените пазарни условия. Следователно е целесъобразно на местата на търговия да бъде разрешено да коригират таксите си за отменени нареждания според времето, през което едно нареждане е било в сила, преди да бъде отменено, и да приспособяват таксите за всеки финансов инструмент, за който те са приложими. Държавите членки следва също така да могат да разрешават на местата на търговия да налагат по-високи такси за изпълняване на нареждания, които впоследствие са отменени, или за участници, които изпълняват голям процент отменени нареждания, както и за тези, които използват способ на високочестотна алгоритмична търговия, за да отразява допълнителната тежест върху капацитета на системата, без непременно от това да се възползват други участници на пазара.

- (66) В допълнение към мерките, свързани със способите на алгоритмична и високочестотна алгоритмична търговия, е целесъобразно да бъде забранено предоставянето на пряк електронен достъп до пазарите от страна на инвестиционните посредници за техните клиенти, когато този достъп не подлежи на подходящи системи и проверки. Независимо от формата на предоставения пряк електронен достъп, посредниците, които предоставят такъв достъп, следва да оценяват и проверяват пригодността на клиентите, които използват тази услуга, и да гарантират, че ползването на тази услуга подлежи на съответните мерки за контрол и че тези посредници запазват отговорността за търговията, представена от техните клиенти чрез използването на техните системи или чрез използването на техните търговски кодове. Целесъобразно е конкретните организационни изисквания по отношение на тези нови форми на търговия да бъдат по-подробно разписани в регулаторни технически стандарти. Това следва да гарантира, че при необходимост изискванията могат да бъдат изменени, което ще позволи да бъдат отчетени бъдещите нововъведения и промени в тази област.
- (67) За да се осигури ефективен надзор и да се даде възможност на компетентните органи да вземат своевременно нужните мерки срещу погрешни или измамни стратегии за алгоритмична търговия, е необходимо всички нареждания, генерирани при алгоритмичната търговия, да бъдат обозначавани. По този начин компетентните органи следва да имат възможност да засичат и различават нареждания, произтичащи от различни алгоритми и да реконструират и оценяват по ефикасен начин стратегиите на търговците, занимаващи се с алгоритмична търговия. Това следва да намали риска от колебание при установяването от коя алгоритмична стратегия или търговец произтича дадено нареждане. Обозначаването позволява на компетентните органи да противодействат ефикасно и ефективно на стратегии за алгоритмична търговия, които използват злоупотреби или излагат на риск нормалното функциониране на пазара.
- (68) За да се гарантира запазването на целостта на пазара в контекста на технологичното развитие на финансовите пазари, ЕОЦКП следва редовно да изисква информация от национални експерти относно развитието, свързано с технологията на търговия, включително и високочестотна търговия и нови практики, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба, с цел да се установяват и насърчават ефективните стратегии за предотвратяване и преодоляване на такива злоупотреби.
- (69) Понастоящем в Съюза функционират множество места на търговия, на голяма част от които се търгуват идентични финансови инструменти. За да бъдат преодолените потенциалните рискове за интересите на инвеститорите, е необходимо да се формализират и допълнително съгласуват процесите, свързани с последствията върху дейността на други места на търговия, които биха настъпили, ако даден инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, реши временно да спре или да отстрани от търговия определен финансов инструмент. С оглед на правната сигурност и адекватното разрешаване на конфликти на интереси, когато се взема решение за временно спиране или за отстраняване от търговия на финансови инструменти, следва да се гарантира, че ако даден инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, спре да търгува поради неспазване на правилата им, останалите се съобразяват с това решение, ако компетентните органи преценят така, освен ако продължаването на търговията може да бъде оправдано от извънредни обстоятелства. Освен това е необходимо да се формализира и подобри обменът на информация и сътрудничеството между компетентните органи по отношение на спирането или отстраняването от търговия на финансови инструменти на дадено място на търговия. Тези договарености следва да бъдат прилагани по такъв начин, че местата на търговия да бъдат възпрепятствани да използват с търговска цел информация, предоставена в контекста на спирането или отстраняването на финансов инструмент от търговия.
- (70) На нарасналият брой инвеститори, които участват на финансовите пазари, се предлага по-сложен и широк набор от услуги и инструменти, което налага осигуряването на необходимата степен на хармонизация, гарантираща на инвеститорите високо ниво на защита в целия Съюз. При приемането на Директива 2004/39/ЕО нарастващата зависимост на инвеститорите от лични препоръки наложи включването на инвестиционните съвети като инвестиционна услуга, подлежаща на лицензиране и специфични изисквания при предоставяне. Тъй като личните препоръки продължават да бъдат важен фактор за клиентите, а финансовите инструменти и услуги стават все по-сложни, подобряването на защитата на инвеститорите налага по-стриктното съблюдаване на свързаните с дейността задължения.
- (71) Държавите членки следва да гарантират, че инвестиционните посредници действат в съответствие с най-добрите интереси на своите клиенти и че са в състояние да изпълняват задълженията си по настоящата директива. Съответно инвестиционните посредници следва да разбират характеристиките на финансовите инструменти, които се предлагат или препоръчват, и да установяват и осъществяват преглед на ефективни политики и мерки, за да идентифицират

категорията на клиентите, на които ще бъдат предоставяни продукти и услуги. Държавите членки следва да гарантират, че инвестиционните посредници, които създават финансови инструменти, гарантират, че тези продукти са създадени според потребностите на определен целеви пазар на крайни клиенти в съответни категории клиенти, предприемат разумни стъпки, за да гарантират, че финансовите инструменти се предоставят на определения целеви пазар и правят периодичен преглед на определянето на целевия пазар и на характеристиките на продуктите, които те предлагат. Инвестиционните посредници, които предлагат или препоръчват на клиенти финансови инструменти, които не са създадени от тях, също следва да разполагат с подходящи процедури за получаване и разбиране на съответната информация относно процеса на одобрение на продукта, включително във връзка с определения целеви пазар и характеристиките на продукта, който те предлагат или препоръчват. Това задължение следва да се прилага, без да се засяга каквато и да е оценка на целесъобразността или уместността, която ще бъде извършена впоследствие от инвестиционния посредник при предоставянето на инвестиционни услуги на всеки клиент, въз основа на неговите лични потребности, характеристики и цели.

За да се гарантира, че финансови инструменти ще бъдат предлагани или препоръчвани само когато това е в интерес на клиента, инвестиционните посредници, които предлагат или препоръчват продукта, създаден от посредници, които не подлежат на изискванията за управление на продукта, посочени в настоящата директива, или създаден от дружества от трета държава, следва също да имат подходящи договорености за получаване на достатъчна информация относно финансовите инструменти.

- (72) За да могат инвеститорите да получат цялата им необходима информация, е целесъобразно от инвестиционните посредници, които предоставят инвестиционни съвети, да бъде изисквано да разкриват цената на предоставяните съвети, да разясняват основанието на предоставяните от тях съвети, по-специално гамата от продукти, които те включват в личните препоръки към клиентите, дали инвестиционният съвет се предоставя независимо и дали клиентите получават периодична оценка доколко препоръчаните им финансови инструменти са подходящи за тях. Уместно е също така инвестиционните посредници да бъдат задължени да мотивират пред своите клиенти причините за предоставените им съвети.
- (73) За да бъде допълнена регулаторната рамка относно предоставянето на инвестиционни съвети, като същевременно бъде запазено правото на избор на инвестиционните посредници и клиентите, е целесъобразно да се установят изисквания за тази услуга, в случаите когато посредниците информират клиентите си, че услугата се предоставя независимо. Когато съветите се предоставят независимо, преди да бъде направена лична препоръка следва да се оценява достатъчно широка гама от продукти на различни доставчици. Не е задължително консултантът да прави оценка на инвестиционни продукти, предлагани от всички доставчици на продукти или емитенти, а гамата от финансови инструменти не следва да се ограничава до финансовите инструменти, емитирани или предоставяни от субекти, които са тясно свързани с инвестиционния посредник или имат други правни или икономически отношения с него, като например договорни отношения, които са толкова близки, че да могат да повлияят на независимостта на предоставяните съвети.
- (74) За да се подобри защитата на инвеститорите и увеличи прозрачността на получаваната от клиентите услуга, е целесъобразно също така да бъде допълнително ограничена възможността предприятия, предоставящи независими инвестиционни съвети или извършващи управление на портфейл, да приемат или задържат такси, комисиони или други парични или непарични възнаграждения от трети лица, и особено от емитенти или доставчици на продукти. Това предполага, че всички такси, комисиони и други парични възнаграждения, изплатени или предоставени от трета страна, трябва да бъдат върнати изцяло на клиента във възможно най-кратък срок след получаване на тези плащания от посредника и на посредника не следва да се разрешава да приспада плащания на трети страни от таксите, дължими от клиента на посредника. Клиентът следва да бъде точно и, когато е уместно, периодично уведомяван за всички такси, комисиони и ползите, които посредникът е получил във връзка с инвестиционна услуга, предоставена на клиента и прехвърлена към него. Посредниците, предоставящи независими съвети или управление на портфейл, следва също така да установят политика, като част от своите организационни изисквания, на гарантиране, че получените плащания на трети страни се отпускат и прехвърлят на клиентите. Следва да бъдат допускани единствено незначителни непарични възнаграждения, при условие че те са ясно разкрити на клиента, че те са в състояние да допринасят за подобряване на качеството на предоставяната услуга и че те не накърняват или няма вероятност да накърнят способността на инвестиционните посредници да действат в най-добрия интерес на своите клиенти.
- (75) При предоставяне на инвестиционни съвети на независима основа и на услуги за управление на портфейл таксите, комисионите или непаричните възнаграждения, изплатени или предоставени от дадено лице от името на клиента, следва да бъдат разрешени само доколкото на лицето е известно, че тези плащания са направени от името на това лице и че количеството и честотата на всяко плащане е договоря между клиента и инвестиционния посредник и не се определят от трета страна. Случаите, които биха удовлетворили това изискване, включват случаите, когато даден клиент плаща пряко издадена от посредника фактура или когато тази фактура се плаща от независима трета страна, която няма връзка с инвестиционния посредник по отношение на инвестиционната услуга, предоставяна на клиента, и действа единствено по инструкции на клиента, както и случаите, когато клиентът договаря такса за услуга, предоставяна от инвестиционния посредник, и заплаща съответната такса. Обикновено това се отнася до счетоводители или адвокати, работещи с ясни инструкции за плащане, дадени от клиента, или когато лицето играе роля единствено на посредник при плащането.

- (76) В настоящата директива се предвиждат условия и процедури, които държавите членки следва да изпълняват, в случай че планират да наложат допълнителни изисквания. Тези изисквания могат да включват забрана или допълнително ограничаване на предлагането или приемането на такси, комисионни или други парични или непарични облаги от трета страна или лице, действащо за сметка на трета страна, във връзка с предоставянето на услугата на клиентите.
- (77) За да бъдат потребителите още по-добре защитени, е целесъобразно да се гарантира, че инвестиционните посредници не предоставят възнаграждения или не оценяват резултатите от работата на своите служители по начин, който противоречи на задължението на посредника да работи по най-добър начин в интерес на своите клиенти, като например чрез възнаграждение, продажбени цели или други, които стимулират препоръчването или продажбата на определен финансов инструмент, когато друг продукт може да отговаря по-добре на потребностите на клиента.
- (78) При наличие на достатъчна информация във връзка с разходите и свързаните с тях такси или относно рисковете по отношение на финансов инструмент и когато тази информация се предоставя в съответствие с друго право на Съюза, тази информация следва да се счита за подходяща за целите на предоставяне на информация на клиентите по силата на настоящата директива. Въпреки това инвестиционните посредници или кредитните институции, които предлагат този финансов инструмент, следва да информират допълнително клиентите си за всички други разходи и свързаните с тях такси, отнасящи се до предоставяните от тях инвестиционни услуги във връзка с този финансов инструмент.
- (79) Предвид сложността и непрекъснатите нововъведения при създаването на инвестиционните продукти е важно да се гарантира също така, че служителите, които предоставят съвети или продават инвестиционни продукти на непрофесионални клиенти, притежават необходимите знания и компетентност по отношение на предлаганите продукти. Инвестиционните посредници следва да дадат на своите служители достатъчно време и средства, за да придобият това знание и тази компетентност и да ги прилагат при предоставянето на услуги за клиентите.
- (80) На инвестиционните посредници е позволено да предоставят инвестиционни услуги, които се състоят само в изпълнение и/или в приемане и предаване на нареждания на клиенти, без да е необходимо да получават информация относно знанията и опита на клиента, за да бъде оценено доколко услугата или финансов инструмент са подходящи за клиента. Тъй като тези услуги предполагат съответно намаляване на защитата на клиента, е целесъобразно условията за тяхното предоставяне да бъдат оптимизирани. Конкретно е необходимо да се премахне възможността тези услуги да бъдат предоставяни във връзка със спомагателни услуги, състоящи се в отпускане на кредити или заеми на инвеститори, позволяващи им изпълнение на сделка, в която участва инвестиционният посредник, тъй като това увеличава сложността на сделката и затруднява разбирането на свързания с нея риск. Също така е целесъобразно да се определят по-добре критериите за подбор на финансовите инструменти, обхванати от тези услуги, с цел да се изключат определени финансови инструменти, включително тези, които включват деривативен инструмент или имат структура, която затруднява клиента да разбере свързания риск, дялове в предприятия, които не са предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (предприятия за колективно инвестиране, които не са ПКИПЦК) и структурираните ПКИПЦК, както са посочени в член 36, параграф 1, втора алинея от Регламент (ЕС) № 583/2010 на Комисията ⁽¹⁾. Третирането на някои ПКИПЦК като комплексни продукти следва да не засяга бъдещото право на Съюза, определящо обхвата и правилата, приложими към такива продукти.
- (81) Практиките на кръстосани продажби са разпространена практика за доставчиците на финансови услуги на дребно в целия Съюз. Те могат да осигуряват предимства на непрофесионалните клиенти, но също и да породят практики, при които интересите на клиента не биват адекватно отчитани. Например някои форми на кръстосани продажби, при които конкретно се практикува обвързване на две или повече продавани в пакет финансови услуги, като поне едната от тях не може да бъде получена поотделно, могат да нарушат конкуренцията и да оказват отрицателно въздействие върху мобилността и възможността на клиентите да направят информиран избор. Пример за такава обвързваща практика може да бъде изискването за откриване на текущи сметки, когато инвестиционната услуга се предоставя на непрофесионален клиент. И макар практиките, при които две или повече финансови услуги се продават в пакет, но всяка от услугите може да бъде закупена и поотделно, също да нарушават конкуренцията и да оказват отрицателно въздействие върху мобилността на потребителите и възможността на клиентите да направят информиран избор, те поне оставят възможност за избор на клиента и съответно са по-безопасни за съблюдаването от инвестиционните посредници на техните задължения по настоящата директива. Използването на такива практики следва да бъде внимателно проучено, за да се насърчи конкуренцията и възможностите за избора на потребителите.
- (82) При предоставянето на инвестиционен съвет инвестиционният посредник следва да посочи в писмено изявление как предоставените препоръки отговарят на предпочитанията, потребностите и други характеристики на непрофесионалния клиент. Декларацията следва да бъде предоставена на траен носител, включително в електронна форма.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 583/2010 на Комисията от 1 юли 2010 г. за прилагане на Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на ключовата информация за инвеститорите и условията, които трябва да бъдат изпълнени при предоставяне на ключовата информация за инвеститорите или на проспекта посредством траен носител, различен от хартия, или интернет страница (ОВ L 176, 10.7.2010 г., стр. 1).

Отговорността за извършване на оценката на пригодност и за предоставяне на клиента на точен доклад за пригодността се поема от инвестиционния посредник и следва да бъдат въведени подходящи защитни механизми, за да се гарантира, че клиентът не търпи загуба в резултат на доклада, представящ по неточен или несправедлив начин личната препоръка, включително как предоставената препоръка е подходяща за клиента и недостатъците на препоръчания начин на действие.

- (83) Когато определя какво означава информацията да се предостави достатъчно рано преди изтичането на краен срок, указан в настоящата директива, инвестиционният посредник следва да отчита при преценката си за наложителността на ситуацията, че е необходимо клиентът да разполага с достатъчно време, за да прочете и разбере информацията преди да вземе инвестиционно решение. Вероятно е даден клиент да се нуждае от повече време за преглед на информацията относно комплексен или непознат продукт или услуга, както и за продукт или услуга, с които няма опит, в сравнение с клиент, който разглежда по-опростен или познат продукт или услуга или който разполага с предишен опит в тази област.
- (84) Нищо в настоящата директива не следва да задължава инвестиционните посредници да предоставят незабавно и едновременно цялата изисквана информация относно инвестиционния посредник, финансовите инструменти, разходите и свързаните с тях такси или относно съхраняването на финансовите инструменти или средствата на клиента, при условие че те спазват общото задължение за предоставяне на съответната информация достатъчно рано преди изтичането на указания в настоящата директива срок. При условие че информацията е съобщена на клиента достатъчно рано преди предоставянето на услугата, нищо в настоящата директива не задължава посредниците да я предоставят било отделно или като включат информацията в споразумение с клиента.
- (85) Дадена услуга следва да се счита за предоставена по инициатива на клиента, доколкото клиентът я изисква в отговор на персонализирано съобщение от или от името на предприятието към конкретно този клиент, което съдържа покана или е предназначено да повлияе на клиента по отношение на специфичен финансов инструмент или специфична сделка. Една услуга може да се счита за предоставена по инициатива на клиента, независимо от това дали клиентът я изисква на основата на съобщение, съдържащо промоция или оферта на финансови инструменти, направена по какъвто и да е начин и която е принципна по своя характер и е адресирана към обществеността или към по-голяма група или категория клиенти или потенциални клиенти.
- (86) Една от целите на настоящата директива е защитата на инвеститорите. Мерките за защита на инвеститорите следва да бъдат адаптирани към особеностите на всяка категория инвеститори (непрофесионални, професионални и контрагенти). За по-висока ефективност на регулаторната рамка, приложима при предоставянето на услуги на всички посочени категории клиенти, е целесъобразно ясно да се посочи, че при взаимоотношенията с клиенти се съблюдават принципи за честни, безпристрастни и професионални действия и задължения за коректност, яснота и незаблуждаване.
- (87) Инвестиции, които включват застрахователни договори, биват често предлагани на потребителите като потенциални алтернативи или заместители на финансовите инструменти, предмет на настоящата директива. За да бъде осигурена последователна защита на непрофесионалните клиенти и за да бъде гарантирана равнопоставеност между подобни продукти, е важно основаващите се на застраховане инвестиционни продукти да подлежат на подходящи изисквания. Като се има предвид, че изискванията за защита на инвеститорите в настоящата директива следва да се прилагат в еднаква степен към инвестициите, извършвани съгласно договори за застраховане, техните различни пазарни структури и характеристиките на продуктите правят по-уместно подробните изисквания да бъдат изложени в текущото преразглеждане на Директива 2002/92/ЕО, а не в настоящата директива. Бъдещото право на Съюза, регулиращо дейността на застрахователните посредници и застрахователните предприятия, следва в този контекст да гарантира по подходящ начин съгласуван регулаторен подход по отношение на предлагането на различни финансови продукти, които съответстват на сходни потребности на инвеститорите и следователно поставят сравними предизвикателства, свързани със защитата на инвеститорите. Европейският надзорен орган (Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване („ЕОЗППО“)), създаден с Регламент (ЕС) № 1094/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ и ЕОЦКП следва да работят заедно за постигането на възможно най-голяма съгласуваност при разработването на стандарти за стопанска дейност за тези инвестиционни продукти. Тези нови изисквания за основаващите се на застраховане инвестиционни продукти следва да бъдат предвидени в Директива 2002/92/ЕО.
- (88) За да се приведат в съответствие правилата, отнасящи се до конфликти на интереси, общи принципи и предоставяне на информация на клиентите и да се позволи на държавите членки да налагат ограничения относно заплащането на застрахователни посредници Директива 2002/92/ЕО следва да бъде съответно изменена.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1094/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/79/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 48).

- (89) Основаващите се на застраховане инвестиционни продукти, които не предлагат инвестиционни възможности, и депозитите с експозиция единствено към лихвени проценти следва да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива. Индивидуалните продукти и продуктите за професионално пенсионно осигуряване, чиято основна цел е да осигурят на инвеститора доходи след пенсионирането, следва да се изключат от обхвата на настоящата директива, като се вземат предвид техните особености и цели.
- (90) Чрез дерогация от принципа, че държавата членка по произход отговаря за лицензирането, надзора и изпълнението на задълженията по отношение на функционирането на клоновете, е целесъобразно компетентният орган на приемащата държава членка да поеме отговорността за изпълнението на определени задължения, предвидени в настоящата директива по отношение на търговската дейност, извършвана от клон на територията, където е разположен клонът, ако този орган е най-близко до клона и е в по-добро състояние да установява нарушения на правилата, регулиращи операциите на клона, и да се намесва при такива нарушения.
- (91) Необходимо е на инвестиционните посредници да се наложи ефективно задължение за „най-добро изпълнение“, за да се осигури, че те изпълняват нарежданията на клиентите при условия, които са най-благоприятни за клиента. Това задължение следва да се прилага, когато посредникът има договорни или агентски задължения към клиента.
- (92) Като се има предвид, че понастоящем в Съюза е налична по-широка гама от места за изпълнение, е уместно да се подобри рамката за най-добро изпълнение за инвеститорите на дребно. Напредъкът в технологиите за наблюдение на най-доброто изпълнение следва да се отчита при прилагането на рамката за най-добро изпълнение в съответствие с член 27, параграф 1, втора и трета алинея.
- (93) За целите на определянето на най-доброто изпълнение при изпълнение на нареждания на непрофесионален инвеститор, разходите, свързани с изпълнението, следва да включват собствените комисиони или такси на инвестиционния посредник по отношение на клиента с ограничени цели в случаите, когато повече от едно място, посочено в политиката за изпълнение на нареждания на инвестиционния посредник, е в състояние да изпълни конкретно нареждане. В такъв случай собствените комисиони и такси на инвестиционния посредник за изпълнение на нареждането на всяко приемливо място за изпълнение следва да бъдат вземани предвид с цел оценка и сравнение на резултатите за клиента, които биха били постигнати чрез изпълнение на нареждането на всяко едно такова място. Независимо от това не е поставяно за цел да се изисква от инвестиционния посредник да сравнява резултатите, които биха били постигнати по отношение на клиента на основата на неговата собствена политика за изпълнение на нарежданията и на неговите собствени комисиони и такси с резултатите, които биха могли да бъдат постигнати за същия клиент от всеки друг инвестиционен посредник на основата на различна политика за изпълнение на нареждания или на различна структура на комисионите и таксите. Също така не е поставяно за цел да се изисква от инвестиционен посредник да сравнява разликите между неговите собствени комисиони, които са свързани с разликите в характера на услугите, които той предоставя на клиентите.
- (94) Разпоредбите на настоящата директива, които предвиждат, че разходите за изпълнение следва да включват собствените комисиони или такси на инвестиционния посредник, събирани от клиент за предоставянето на инвестиционна услуга, не следва да се прилагат за целите на определяне на това кои места за изпълнение следва да бъдат включени в политиката за изпълнение на нареждания на инвестиционния посредник за целите на член 27, параграф 5 от настоящата директива.
- (95) Следва да се счита, че инвестиционният посредник определя или събира своите комисиони по начин, който дискриминира некоректно между местата за изпълнение, ако той събира различни комисиони или спред от клиенти за изпълнение на различни места за изпълнение и тази разлика не отразява действителните различия в разходите на инвестиционния посредник за изпълнение на тези места.
- (96) За да се подобрят условията, при които инвестиционните посредници спазват задълженията си по настоящата директива за изпълнение на нареждания при най-благоприятни условия за клиентите, е целесъобразно това да бъде изисквано за финансовите инструменти, които подлежат на задължението за търговия, съдържащо се в член 23 и член 28 от Регламент (ЕС) № 600/2014, така че всяко място на търговия и всеки систематичен участник, а за другите финансови инструменти и всяко място за изпълнение да бъдат задължавани да публикуват информацията за качеството на изпълнение на сделките на всяко място.
- (97) Информацията, която се предоставя на клиентите от инвестиционните посредници относно политиката им за изпълнение, е често обобщена и стандартна, като не позволява на клиентите да разберат начина на изпълнение на нареждането и да проверят дали инвестиционният посредник изпълнява задължението си за изпълнение на нареждания при най-благоприятните условия за своите клиенти. За да се подобри защитата на инвеститорите е целесъобразно да се уточнят принципите, съгласно които инвестиционните посредници предоставят на своите клиенти информацията относно политиките си за изпълнение, и да се изиска от инвестиционните посредници ежегодно да публикуват за всеки клас финансови инструменти водещите пет места за изпълнение на нареждания на клиенти за предходната година, както и да се вземе предвид тази информация и информацията, публикувана от местата за изпълнение, относно качеството на изпълнение в техните политики относно най-доброто изпълнение.

- (98) Когато създава делови отношения с клиента, инвестиционният посредник може същевременно да поиска от клиента или от потенциалния клиент неговото съгласие за политиката на изпълнение на нарежданията, както и за възможността нарежданията на това лице да се изпълняват извън място на търговия.
- (99) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги от името на повече от един инвестиционен посредник, не следва да се разглеждат като обвързани агенти, а като инвестиционни посредници, когато те попадат в определението, предвидено в настоящата директива, с изключение на някои лица, за които може да бъде предвидено изключение.
- (100) Настоящата директива не следва да засяга правото на обвързаните агенти да предприемат дейности, които са обхванати от други директиви, както и свързани дейности по отношение на финансови услуги или продукти, които не са обхванати от настоящата директива, включително от името на отделни части на същата финансова група.
- (101) Условието за извършване на дейност извън офисите на инвестиционния посредник (продажби „от врата до врата“) не следва да бъдат обхванати от настоящата директива.
- (102) Компетентните органи на държавите членки следва да не регистрират или да прекратят регистрацията, когато действително извършените дейности показват ясно, че обвързан агент е избрал правната система на държава членка, на територията на която възнамерява да извършва или вече извършва по-голямата част от дейността си с цел избягване на по-строгите стандарти, които са в сила в друга държава членка.
- (103) За целите на настоящата директива приемливите насрещни страни следва да бъдат считани като че действат като клиенти.
- (104) Финансовата криза показва, че професионалните клиенти невинаги са способни да оценят риска от инвестициите си. И макар да е извън съмнение, че правилата за осъществяване на стопанска дейност следва да се прилагат най-вече с цел защита на най-уязвимите инвеститори, би било целесъобразно да бъдат преразгледани изискванията, приложими към всички категории клиенти. За тази цел е необходимо изискванията за предоставяне на информация да обхващат и отношенията с приемливите насрещни страни. По-специално съответните изисквания следва да се отнасят до защитата на финансовите инструменти и средствата на клиентите, както и до предоставяне на информация и докладване относно по-комплексните финансови инструменти и сделки. За по-доброто класифициране на общините и местните публични органи е целесъобразно те да бъдат недвусмислено изключени от списъка с приемливи насрещни страни и от списъка с клиенти, които се считат за професионални клиенти, като все пак им бъде позволено да бъдат третираны като професионални клиенти при поискване.
- (105) По отношение на сделките, които се изпълняват между приемливи насрещни страни, задължението да се публикуват лимитираните нареждания на клиенти следва да се прилага единствено когато насрещната страна изрично изпраща ограниченото нареждане за изпълнение до инвестиционен посредник.
- (106) Държавите членки следва да гарантират зачитането на правото на защита на личните данни в съответствие с Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, които уреждат обработката на лични данни, извършвана при прилагането на настоящата директива. Обработката на лични данни от ЕОЦКП в рамките на прилагането на настоящата директива попада в обхвата на Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾.
- (107) Инвестиционните посредници следва да имат равни възможности за присъединяване или достъп до регулираните пазари в целия Съюз. Независимо от начина, по който са организирани понастоящем сделките в държавите членки, е необходимо да се премахнат техническите и правните ограничения за достъп до регулираните пазари.

⁽¹⁾ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).

⁽²⁾ Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

- (108) С оглед улесняване на финализирането на трансграничните сделки, е уместно да се осигури достъп на инвестиционните посредници до системите за клиринг и сетълмент в целия Съюз, независимо от това дали сделките са сключени чрез регулираните пазари в заинтересованата държава членка. Инвестиционните посредници, които желаят да участват пряко в други системи за сетълмент на държавите членки, следва да изпълняват съответните оперативни и търговски изисквания за членство, както и мерките за ограничаване на риска с оглед поддържането на безпрепятственото и нормално функциониране на финансовите пазари.
- (109) Услугите, предоставяни в Съюза от дружества от трети държави, са предмет на национални режими и изисквания. Лицензираните по тях дружества не се ползват от правото на свободно предоставяне на услуги и установяване извън държавата членка, в която са установени. Ако дадена държава членка счита, че подходящото равнище на защита за нейните непрофесионални клиенти или за непрофесионалните клиенти, които са поискали да бъдат третирани като професионални клиенти, може да бъде постигнато чрез установяването на клон на дружество от трета държава, е целесъобразно да се въведе минимална обща регулаторна рамка на равнището на Съюза по отношение на изискванията, които се прилагат за тези клонове и с оглед на принципа, че дружествата от трети държави следва да не бъдат третирани по по-благоприятен начин, отколкото предприятията от Съюза.
- (110) При прилагането на разпоредбите на настоящата директива държавите членки следва да отчитат надлежно препоръките на Специалната група за финансови действия (FATF) относно юрисдикции, които проявяват стратегически пропуски в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма и спрямо които се прилагат мерки за противодействие, или юрисдикции със стратегически пропуски в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, които не са отбелязали достатъчен напредък по отношение на констатираните нередности или не са се ангажирали с план за действие, разработен съвместно с FATF, за отстраняване на недостатъците.
- (111) Разпоредбата от настоящата директива, с която се урежда предоставянето на инвестиционни услуги или дейности в Съюза от дружества от трети държави, не следва да засяга възможността установените в Съюза лица да получават инвестиционни услуги от дружество от трета държава по тяхна собствена изрична инициатива. Когато дружество от трета държава предоставя услуги, които са по изричната инициатива на установено в Съюза лице, се счита, че услугите не се предоставят на територията на Съюза. Когато дружество от трета държава отправя покани към клиенти или потенциални клиенти в Съюза или популяризира или рекламира инвестиционни услуги или дейности, заедно с други спомагателни услуги в Съюза, това не се счита за услуга, която се предоставя по изрична инициатива на клиента.
- (112) Разрешението за опериране на регулиран пазар следва да обхваща всички дейности, които са пряко свързани с излагането, обработката, изпълнението, потвърждаването и съобщаването на нареждания, от момента, в който тези нареждания са получени от регулирания пазар, до момента, в който те са предадени за последващо финализиране, както и дейности, които са свързани с приемането на финансови инструменти за търговия. То следва да обхваща и сделки, сключени чрез посредничеството на определени маркет-мейкъри, назначени от регулирания пазар, и които са предприети чрез неговите системи и в съответствие с правилата, регулиращи тези системи. Не всички сделки, сключени от членовете или участниците в регулиран пазар или МСТ или ОСТ, следва да бъдат считани като сключени чрез системите на регулиран пазар, МСТ или ОСТ. Сделките, които членове или участници сключват на двустранна основа, и които не съблюдават всички задължения, установени за регулирания пазар, МСТ или ОСТ съгласно настоящата директива, следва да се считат като сделки, сключени извън регулиран пазар, МСТ или ОСТ за целите на определението за систематичен участник. В този случай задължението на инвестиционните посредници да публикуват обвързващите котировки следва да се прилага, ако са изпълнени условията, определени в настоящата директива и в Регламент (ЕС) № 600/2014.
- (113) Като се има предвид значението на осигуряването на ликвидност за нормалното и ефикасно функциониране на пазарите, инвестиционните посредници, които извършват алгоритмична търговия, за да осъществяват стратегия за поддържане на пазара, следва да разполагат с писмени споразумения с местата на търговия, които изясняват техните задължения за осигуряване на ликвидност на пазара.
- (114) Нищо в настоящата директива не следва да налага на компетентните органи да одобряват или подлагат на разглеждане съдържанието на писменото споразумение между регулирания пазар и инвестиционния посредник, което е необходимо за участие в схема за маркет мейкинг. Въпреки това настоящата директива не е пречка за подобно одобряване или разглеждане, доколкото то се основава единствено на спазването от страна на регулираните пазари на задълженията им по член 48.

- (115) Предоставянето на услуги по докладване на основни пазарни данни, които са от основно значение за потребителите, желаещи да получат обобщена информация за търговската дейност в рамките на финансовите пазари в Съюза, и за компетентните органи, нуждаещи се от точна и изчерпателна информация за съответните сделки, следва да подлежи на лицензиране и регулиране, осигуряващо необходимото ниво на качество.
- (116) С въвеждането на одобрени механизми за публикуване (ОМП) следва да се подобри качеството на информацията, публикувана относно прозрачността на извънборсовите сделки, и допълнително да се гарантира, че тези данни се публикуват по начин, улесняващ нейната консолидация с данните, публикувани от местата на търговия.
- (117) Сега, когато е създадена пазарна структура, позволяваща конкуренцията между множество места на търговия, е важно възможно най-бързото въвеждане на ефективни и всеобхватни консолидирани отчети. С въвеждането на търговски решения в областта на консолидираните отчети за капиталови инструменти и финансови инструменти, подобни на капиталовите, следва да се повиши интеграцията на европейския пазар и да се улесни достъпа на участниците на пазара до консолидиран набор от налична информация за прозрачността на сделките. Предвиденото решение се основава на лицензиране на доставчиците, действащи по предварително определени и контролирани параметри, които се конкурират помежду си за постигане на високотехнологични и иновативни решения, които ще бъдат възможно най-полезни за пазара и които гарантират наличието на последователни и достоверни данни за пазара. Чрез изискването всички доставчици на консолидирани данни (ДКД) да консолидират данните за всички ОМП и места на търговия ще се гарантира, че конкуренцията ще се осъществява на основата на качеството на услугите за клиентите, а не върху обхвата на предоставяните данни. Въпреки това е целесъобразно да се предвиди в настоящия момент осигуряването на консолидирани отчети чрез процедура на обществени поръчки, ако предвиденият механизъм не води до навременно предоставяне на ефективни и всеобхватни консолидирани отчети за капиталови инструменти и финансови инструменти, подобни на капиталовите.
- (118) Счита се, че установяването на система за консолидирани отчети за некапиталови финансови инструменти ще бъде по-трудно приложимо отколкото за капиталовите финансови инструменти, и на потенциалните доставчици следва да бъде предоставена възможност да натрупат съответния опит. За да се подпомогне установяването на система за консолидирани отчети за некапиталови финансови инструменти, следователно е целесъобразно да бъде предвидено удължаване на сроковете за прилагане на националните мерки, транспониращи съответната разпоредба. Въпреки това е целесъобразно да се предвиди в настоящия момент осигуряването на консолидирани отчети чрез процедура на обществени поръчки, ако предвиденият механизъм не води до навременно предоставяне на ефективни и всеобхватни консолидирани отчети за некапиталови финансови инструменти.
- (119) При определянето, по отношение на некапиталови финансови инструменти, на местата на търговия и на одобрените механизми за публикуване (ОМП), които трябва да бъдат включени в информацията след търговията, която трябва да бъде разпространена от ДКД, ЕОЦКП следва да осигури, че целта на създаването на интегриран пазар на Съюза за тези финансови инструменти ще бъде постигната и следва да осигури недискриминационно третиране на ОМП и на местата на търговия.
- (120) Правото на Съюза относно изискванията за собствения капитал следва да определи минималните капиталови изисквания, на които следва да отговарят регулираните пазари, за да им бъде издаден лиценз, при което следва да вземе предвид специфичният характер на рисковете, свързани с тези пазари.
- (121) Операторите на регулиран пазар следва също да могат да организират МСТ и ОСТ съгласно съответните разпоредби на настоящата директива.
- (122) Разпоредбите на настоящата директива относно допускането на финансови инструменти до търговия съгласно правилата, прилагани от регулирания пазар, не следва да засягат прилагането на Директива 2001/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и на Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Даден регулиран пазар не следва да бъде възпрепятстван да прилага по-строги изисквания по отношение на емитентите на финансови инструменти, които той разглежда за допускане до търговия, в сравнение с тези, наложени съгласно настоящата директива.

⁽¹⁾ Директива 2001/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 май 2001 г. относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване (ОВ L 184, 6.7.2001 г., стр. 1).

⁽²⁾ Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г. относно проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване (ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 64).

- (123) Държавите членки следва да могат да определят различни компетентни органи да изпълняват широкообхватните задължения, установени в настоящата директива. Тези органи следва да са публични, което да гарантира тяхната независимост от икономическите оператори и предотвратява конфликти на интереси. В съответствие с националното право държавите членки следва да осигуряват подходящо финансиране на компетентния орган. Определянето на държавните органи не следва да изключва делегиране, при което отговорността остава за компетентния орган.
- (124) С цел да се гарантира ефикасното и своевременно взаимно известяване на компетентните органи за случаи на спиране, отстраняване, прекъсване или търговия в нарушение на установения ред, както и на обстоятелства, които могат да са показателни за наличието на пазарна злоупотреба, е необходимо установяването на ефективен процес на комуникация и координация между компетентните национални органи, който ще бъде постигнат чрез разработени от ЕОЦКП механизми.
- (125) На проведената на 25 септември 2009 г. среща на високо равнище на Г-20 в Питсбърг беше постигнато съгласие за подобряване на регулирането, функционирането и прозрачността на финансовите и стоковите пазари с цел справяне с прекомерната нестабилност на цените на стоките. В съобщенията на Комисията относно по-добре функционираща верига на предлагането на храни в Европа и относно посрещането на предизвикателствата, свързани със стоковите пазари и суровините, съответно от 28 октомври 2009 г. и от 2 февруари 2011 г., бяха посочени мерките, които следва да бъдат взети в рамките на прегледа на Директива 2004/39/ЕО. През септември 2011 г. Международната организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO) публикува документ, озаглавен „Принципи за регулиране и надзор на пазарите на стокови деривати“. Тези принципи бяха подкрепени на срещата на високо равнище на Г-20 в Кан на 4 ноември 2011 г., на която беше призовано регулаторите на пазара да разполагат с официални правомощия за управление на позиции, включително правомощието да определят предварителни ограничения за позициите, когато е необходимо.
- (126) Правомощията, предоставени на компетентните органи, следва да бъдат допълнени от изрични правомощия, с които лицата да бъдат задължени да предоставят информация по отношение на размера и целта на позициите в договори за деривати, свързани със стоки, както и да предприемат мерки за намаляване на позициите в договори за деривати.
- (127) Необходим е хармонизиран режим за ограничаване на позициите, за да се гарантира по-добра координация и съгласуваност в прилагането на договореностите на държавите от Г-20, особено за договори, които се търгуват в Съюза. Поради това на компетентните органи следва да се предоставят изрични правомощия да установяват ограничения, въз основа на методология, определена от ЕОЦКП, върху позициите, които всяко лице може да държи, на групово равнище, в договори за деривати, свързани със стоки, по всяко време, за да се предотвратяват пазарни злоупотреби, включително по отношение на пазара, както и да се подпомага правилното ценообразуване и условията за сетълмент, включително предотвратяването на позиции, които водят до нарушаване на пазара. Тези ограничения следва да насърчават целостта на пазара за деривати и за базови стоки, без да се засяга определянето на цените на пазара за базови стоки, и те не следва да се прилагат за позициите, които обективно водят до намаляване на рисковете, пряко свързани с търговските дейности във връзка със стоките. Разграничението между спот договори за стоки и договорите за стокови деривати също следва да бъде уточнено. За да се постигне хармонизиран режим, също така е целесъобразно ЕОЦКП да наблюдава прилагането на ограничения върху позициите и е целесъобразно компетентните органи да въвеждат договорености за сътрудничество, включително обмен на съответни данни помежду си и да дават възможност за наблюдението и налагането на ограничения.
- (128) Всички места, на които се търгуват стокови деривати, следва също да прилагат подходящ режим за управление на позициите, като осигуряват необходимите правомощия поне за наблюдение и достъп до информация относно позициите за стокови деривати, за изискване на намаляването или прекратяването на такива позиции и за изискване да се осигурява ликвидност обратно на пазара, за да се смекчи въздействието на голяма по размер или доминираща позиция. ЕОЦКП следва да поддържа и публикува списък, съдържащ обобщена информация за всички действащи ограничения на позициите и режими на управление на позициите. Тези ограничения и мерки следва да се прилагат последователно и да са съобразени със специфичните особености на съответния пазар. В тях следва ясно да са посочени начините, по които те се прилагат, както и съответните количествени прагове, които съставляват ограниченията или които могат да задействат други задължения.
- (129) Местата на търговия следва да публикуват седмичен отчет по съвкупни позиции, държани от различните категории лица, за различните договори за стокови деривати, квотите за емисии и техните деривати, търгувани на техните платформи. Широкообхватната и подробна разбивка на позиции, държани от всички лица, следва да се предоставя на компетентния орган поне веднъж на ден. В договореностите за докладване съгласно настоящата директива следва да се вземат предвид, когато е приложимо, изискванията за докладване, вече наложени съгласно член 8 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

- (130) Въпреки че методиката, използвана за изчисляване на ограниченията на позициите, не следва да създава пречки пред разработването на нови стокови деривати, ЕОЦКП следва да гарантира при определяне на методиката за изчисление, че разработването на нови стокови деривати не може да бъде използвано за заобикаляне на режима на ограничения на позициите.
- (131) За всеки отделен договор за стокови деривати следва да бъдат определени ограничения на позициите. За да се избегне заобикалянето на режима на ограничения на позициите чрез непрекъснато разработване на нови договори за стокови деривати, ЕОЦКП следва да гарантира, че методиката за изчисление възпрепятства всякакво заобикаляне, като се вземат предвид общо отворените позиции в други стокови деривати с една и съща базова стока.
- (132) Желателно е да се улесни достъпът на малките и средните предприятия (МСП) до капитал, както и да се подпомогне по-нататъшното развитие на специализирани пазари, които имат за цел да отговорят на потребностите на малките и средните емитенти. Тези пазари, които съгласно настоящата директива функционират обикновено като МСТ, са известни като пазари за растеж на МСП, пазари за растеж или младши пазари. Ако към МСТ бъде създадена и регистрирана подкатегория пазари за растеж за МСП, това би повишило тяхната популярност и профилираност и би подпомогнало разработването на общи регулаторни стандарти в Съюза за тези пазари. Вниманието следва да бъде насочено към начина, по който бъдещото регулиране следва допълнително да стимулира и насърчи използването на този пазар, така че да се засили неговата привлекателност за инвеститорите и да се осигури намаляване на административните тежести и да се предоставят допълнителни стимули за МСП да получат достъп до капиталовите пазари чрез пазари за растеж за МСП.
- (133) Изискванията по отношение на тази нова категория пазари трябва да осигуряват достатъчна гъвкавост, която да позволи да бъдат отчетени всички успешни пазарни модели, съществуващи в Европа. Те трябва също да постигнат подходящ баланс между равнището на защита на инвеститорите, необходимо за укрепване на тяхното доверие в емитентите на тези пазари, и минимизиране на административната тежест за емитентите на тези пазари. Предлага се подробностите относно изискванията към пазарите за растеж на МСП, например критерии за допускане до търговия на този пазар, да бъдат допълнително определени чрез делегирани актове или технически стандарти.
- (134) За да не бъдат засегнати по неблагоприятен начин успешно функциониращите пазари, операторите на пазари, насочени към малките и средните емитенти, следва да могат да изберат дали да продължат да функционират като такъв пазар в съответствие с изискванията по настоящата директива или да поискат регистрация като пазар за растеж на МСП. Емитент, който представлява МСП, не следва да бъде задължаван да подава искане финансовите му инструменти да бъдат допуснати до търговия на пазар за растеж на МСП.
- (135) За да може тази нова категория пазари да е от полза за МСП, най-малко 50 % от емитентите, чиито финансови инструменти се търгуват на пазари за растеж за МСП, следва да са МСП. Оценката за това следва да се прави ежегодно. Критерият за най-малко 50 % трябва да се прилага гъвкаво. Временно неизпълнение на този критерий не следва да означава, че на мястото на търговия трябва незабавно да се отнеме регистрацията или да се откаже регистрацията като пазар за растеж на МСП, ако има реални изгледи мястото на търговия да изпълни критерия за 50 % от следващата година. Оценката за това дали даден емитент е МСП следва да се прави на база пазарна капитализация за предходните три календарни години. Това следва да осигури по-плавен преход за емитентите от тези специализирани пазари към основните пазари.
- (136) Всяка поверителна информация, получена от звеното за контакт в държава членка чрез звеното за контакт в друга държава членка, не следва да се счита като информация от напълно местен източник.
- (137) Необходимо е да се засили съсредоточаването на правомощията, с които разполагат компетентните органи, така че да се създаде предпоставка за еквивалентна интензивност на правоприлагане в целия интегриран финансов пазар. Общият минимален набор от правомощия, съчетан с адекватните ресурси, следва да гарантира ефективността на надзора. Настоящата директива следователно следва да предвижда минимален набор от надзорни и разследващи правомощия, които следва да бъдат поверени на компетентните органи на държавите членки в съответствие с националното право. Ако това се изисква от националното право, тези правомощия следва да се упражняват чрез сезиране на компетентните съдебни органи. При упражняване на своите правомощия съгласно настоящата директива компетентните органи следва да действат обективно и безпристрастно и следва да остават автономни в процеса на вземане на решения.
- (138) Въпреки че настоящата директива определя минимален набор от правомощия, с които следва да разполагат компетентните органи, тези правомощия трябва да бъдат упражнявани в рамките на цялостна система на националното право, която да гарантира спазването на основните права, включително правото на неприкосновеност на личния живот. За упражняването на тези правомощия, които може да представляват сериозна намеса в правото на неприкосновеност на личния и семейния живот, на дома и съобщенията, държавите членки следва да разполагат с

адекватни и ефективни предпазни мерки срещу злоупотреби, например когато е необходимо подходящо предварително разрешение от страна на съдебните органи на съответната държава членка. Държавите членки следва да дадат възможност на компетентните органи да упражняват такова вмешателство до степента, необходима за правилното разследване на сериозни случаи, в които няма еквивалентни средства за ефективно постигане на същия резултат.

- (139) Никое действие на компетентен орган или ЕОЦКП, предприето при изпълнение на задълженията им, не следва пряко или косвено да дискриминира държава членка или група държави членки като място за предоставяне на инвестиционни услуги и дейности в каквато и да било парична единица.
- (140) С оглед на значителната роля и пазарен дял, придобити от различните МСТ, е целесъобразно да се гарантира, че между компетентния орган на МСТ и компетентния орган на юрисдикцията, в която МСТ предоставя услуги, са установени подходящи споразумения за сътрудничество. Това изискване следва да обхване и ОСТ, които се очаква също да претърпят подобно развитие.
- (141) За да се осигури спазването на изискванията на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014 от страна на инвестиционните посредници, пазарните оператори, лицензирани да организират МСТ или ОСТ, регулираните пазари, ОМП, ДКД или одобрени механизми за докладване (ОМД), на органите, които действително контролират дейността им, както и на членовете на ръководните органи на инвестиционните посредници и регулираните пазари, и за да се гарантира, че те са обект на сходно третиране в рамките на Съюза, от държавите членки следва да се изисква предвиждането на санкции и мерки, които са ефективни, пропорционални и възпиращи. Административните санкции и мерки, определени от държавите членки, следва да отговарят на някои основни изисквания по отношение на адресатите, критериите, които трябва да бъдат взети под внимание при прилагане на дадена санкция или мярка, публикуването на санкциите или мерките, ключовите правомощия за налагане на санкции и равнищата на административните глоби.
- (142) По-специално, компетентните органи следва да разполагат с правомощия да налагат глоби, които да са достатъчно високи, за да надхвърлят очакваните облаги и да бъдат с възпиращ характер включително за големи институции и за ръководните им кадри.
- (143) Също така е необходимо компетентните органи да имат в съответствие с националното право и с Хартата възможността за достъп до помещения на физическите и юридическите лица. Достъп до тези помещения е необходим, когато съществува основателно подозрение, че документи и други данни, свързани с предмета на разследването, съществуват и могат да бъдат от значение за доказването на нарушение на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014. В допълнение към това, достъп до тези помещения е необходим, когато лицето, към което вече е било отправено искане за информация, не го спазва изцяло или частично, или когато има разумни основания да се счита, че ако бъде направено искане, то няма да бъде спазено, или че документите или информацията, за които се отнася искането, биха били премахнати, изменени или унищожени. Ако в съответствие с националното право е необходимо предварително разрешение от съдебен орган на съответната държава членка, правомощието за достъп до помещенията следва да се упражнява след получаване на това предварително съдебно разрешение.
- (144) Съществуващите записи на телефонни разговори и записите на движението на данни от инвестиционни посредници, извършващи и документиращи изпълнението на сделките, както и съществуващите записи на телефонни разговори и записите на движението на данни от далекосъобщителни оператори представляват изключително важно и понякога единствено доказателство за разкриване и доказване на съществуването на пазарна злоупотреба, както и за проверка на спазването от страна на посредниците на защитата на инвеститорите и на други изисквания, определени в настоящата директива или в Регламент (ЕС) № 600/2014. Поради това компетентните органи следва да бъдат в състояние да изискват съществуващи записи на телефонни разговори, електронни съобщения и записи на пренос на данни, държани от инвестиционен посредник, или кредитна институция. Достъпът до записи на пренос на данни и телефонни разговори е необходим за разкриване и наказване на пазарната злоупотреба или на нарушения на изискванията, определени в настоящата директива или в Регламент (ЕС) № 600/2014.

С цел да се въведат еднакви условия в Съюза по отношение на достъпа до записи на телефонни разговори и съществуващи записи на пренос на данни, съхранявани от далекосъобщителни оператори, или до съществуващи записи на телефонни разговори и пренос на данни, държани от инвестиционен посредник, компетентните органи следва, в съответствие с националното право, да могат да изискват съществуващи записи на телефонни разговори и съществуващи записи на пренос на данни, съхранявани от далекосъобщителни оператори, доколкото това се разрешава по националното право, както и съществуващите записи на телефонни разговори и пренос на данни, държани от инвестиционен посредник, когато съществува основателно подозрение, че тези записи, които са свързани с предмета на проверката или разследването, могат да бъдат използвани като доказателство за поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014 или за нарушения на изискванията, посочени в настоящата директива или в Регламент (ЕС) № 600/2014. Достъпът до записите на телефонни разговори или пренос на данни, съхранявани от далекосъобщителни оператори, не следва да обхваща съдържанието на гласови съобщения по телефона.

- (145) За да се осигури съгласуваното прилагане на санкциите в целия Съюз, държавите членки следва да бъдат задължени да гарантират, че при определянето на вида административни санкции или мерки и размера на административните глоби компетентните органи отчитат всички относими обстоятелства.
- (146) За да се гарантира, че взетите от компетентните органи решения имат възпиращ ефект върху обществеността като цяло, те обикновено следва да се публикуват. Публикуването на решенията е и важен инструмент на компетентните органи за информиране на участниците на пазара относно поведение, което се счита в нарушение на настоящата директива, както и за насърчаване на добро поведение в по-широк смисъл сред участниците на пазара. Ако такова публикуване причинява неоправдано голяма вреда на участващите лица, ако застрашава стабилността на финансовите пазари или текущо разследване, компетентният орган следва да публикува санкциите и мерките анонимно по начин, който да е в съответствие с националното право, или да забави публикуването.
- Компетентните органи следва да имат възможността да не публикуват санкциите, ако сметат анонимното или забавеното публикуване за недостатъчно, за да се осигури, че стабилността на финансовите пазари не е застрашена. Компетентните органи не следва да са задължени да публикуват мерките, за които се счита, че са от несъществен характер, когато публикуването би представлявало прекомерна мярка. Целесъобразно е да се създаде механизъм за докладване на непубликуваните санкции на ЕОЦКП, така че компетентните органи да могат да ги вземат предвид при упражнявания от тях текущ надзор. Настоящата директива не изисква, но не следва да възпрепятства публикуването на наказателноправните санкции, наложени за нарушения на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014.
- (147) Компетентните органи следва да разполагат с необходимите разследващи правомощия, позволяващи им да разкриват възможни нарушения, и следва да създават ефективни и надеждни механизми, с които да се насърчава подаването на сигнали за възможни или извършени нарушения, включително закрила за служители, които са докладвали за нарушения в собствената си институция. Тези механизми следва да не засягат адекватните защитни мерки по отношение на обвиняемите. Следва да бъдат установени подходящи процедури, с които да се гарантира подходяща защита на обвиняем, в частност по отношение на правото на защита на личните му данни и процедурите за гарантиране на правото на обвиняемия на защита и изслушване преди приемането на решение, което го засяга, както и правото да търси ефективна защита по съдебен ред срещу засягащо го решение.
- (148) Настоящата директива се отнася както до санкциите, така и до мерките, с цел да обхване всички действия, прилагани след извършването на нарушение и предназначени да предотвратят по-нататъшни нарушения, независимо от тяхното квалифициране като санкция или мярка съгласно националното право.
- (149) Настоящата директива не следва да засяга нормативните разпоредби на държавите членки, свързани с наказателноправните санкции.
- (150) Въпреки че нищо не възпрепятства държавите членки да установяват правила за налагане на административни и наказателноправни санкции за едни и същи нарушения, от държавите членки не следва да се изисква да установяват правила за административни санкции за нарушения на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014, които са наказуеми съгласно националното наказателно право. В съответствие с националното право държавите членки не са задължени да налагат както административни, така и наказателноправни санкции за едно и също нарушение, но те следва да могат да го направят, ако тяхното национално право им позволява това. Независимо от това запазването на наказателноправните вместо административни санкции за нарушения на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014 не следва да накърнява или по друг начин да засяга способността на компетентните органи да сътрудничат и да ползват и обменят своевременно информация с компетентните органи на други държави членки за целите на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014, включително по отношение на сезирането на компетентните съдебни органи за съответните нарушения с оглед на наказателно преследване.
- (151) С оглед на защитата на клиентите и без да се засяга правото на потребителите да предявяват съдебни иски, е уместно държавите членки да насърчават държавните или частните институции, създадени за извънсъдебното уреждане на спорове, да сътрудничат при решаването на трансгранични спорове, като имат предвид Препоръка 98/257/ЕО на Комисията ⁽¹⁾ и Препоръка 2001/310/ЕО на Комисията ⁽²⁾. Когато прилагат разпоредбите относно процедурите обжалване и обезщетяване в рамките на извънсъдебните механизми, държавите членки следва да бъдат поощрени да прилагат съществуващите механизми за трансгранично сътрудничество, а именно Мрежата за жалби относно финансови услуги (FIN-Net).

⁽¹⁾ Препоръка 98/257/ЕО на Комисията от 30 март 1998 г. относно принципите, които се прилагат по отношение на органите, отговарящи за извънсъдебното решаване на потребителски оплаквания (ОВ L 115, 17.4.1998 г., стр. 31).

⁽²⁾ Препоръка на Комисията 2001/310/ЕО от 4 април 2001 г. относно принципите за извънсъдебните органи, участващи в уреждането на потребителски спорове по взаимно съгласие (ОВ L 109, 19.4.2001 г., стр. 56).

- (152) Всеки обмен или предаване на информация от компетентните органи, други органи, институции или лица следва да бъде в съответствие с правилата за предаване на лични данни към трети държави, установени в Директива 95/46/ЕО. Всеки обмен или предаване на лични данни от ЕОЦКП към трети държави следва да бъде в съответствие с правилата за предаване на лични данни, определени в Регламент (ЕО) № 45/2001.
- (153) Необходимо е да се укрепят разпоредбите за обмен на информация между националните компетентни органи и да се подсилят взаимните задължения за помощ и сътрудничество. Поради нарастващата трансгранична дейност компетентните органи следва да си предоставят един на друг съответната информация за упражняването на техните функции, така че да се гарантира ефективното прилагане на настоящата директива, включително в ситуации, в които нарушенията или съмненията за нарушения могат да са от значение за органите на две или повече държави членки. По време на обмена на информация е необходима строга професионална поверителност на данните, за да се осигури безпрепятственото предаване на тази информация и защитата на конкретните права.
- (154) Когато дейността на място на търговия, което е установило договорености в приемаща държава членка, е от съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава членка, договореностите за пропорционално сътрудничество, които трябва да бъдат въведени, следва да приемат подходяща форма сред възможните форми на сътрудничество между компетентните органи на държавата членка по произход и на приемащата държава членка, съразмерни на потребностите за трансгранично сътрудничество по отношение на надзора в частност, което произтича от естеството и мащаба на въздействието върху пазарите на ценни книжа, както и за защитата на инвеститорите в приемащата държава членка, като например *ad hoc* или периодичен обмен на информация, консултации и помощ.
- (155) С цел постигане на целите, установени в настоящата директива, на Комисията следва да бъдат делегирани правомощия да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на подробностите относно освобождаванията, изясняване на определенията, критериите за оценка на предложените придобивания на инвестиционен посредник, организационните изисквания към инвестиционните посредници, ОМП и ДКД, управлението на конфликти на интереси, задълженията при предоставянето на инвестиционни услуги, изпълнението на нареждания при най-благоприятни условия за клиента, обработването на нареждания на клиенти, сделките с приемиливи насрещни страни, обстоятелствата, при наличието на които се изисква предаване на информация за инвестиционните посредници или пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ и операторите на регулиран пазар, обстоятелствата, които представляват съществено увреждане на интересите на инвеститорите и нарушаване на нормалното функциониране на пазара за целите на спирането и отстраняване на финансови инструменти от търговия в МСТ, ОСТ или на регулиран пазар, пазарите за растеж за МСП, праговете, над които се прилагат задължения за отчитане на позиции и критериите, въз основа на които операциите на място на търговия в приемащата държава членка биха могли да се считат за операции от съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременно и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и на Съвета.
- (156) Техническите стандарти в областта на финансовите услуги следва да осигурят последователна хармонизация и подходяща защита за инвеститори, включително тези, инвестиращи в структурирани депозити, и потребители в рамките на Съюза. Би било ефикасно и целесъобразно разработването на проекти на регулаторни стандарти и на технически стандарти за изпълнение, които не включват политически избор, да се възлага от Комисията на ЕОЦКП като орган с високоспециализиран експертен опит. За да гарантира съгласувана защита за инвеститорите и потребителите в сектора на финансовите услуги, ЕОЦКП следва да изпълнява функциите си във възможно най-голяма степен в тясно сътрудничество с Европейския надзорен орган (Европейски банков орган, ЕБО), създаден с Регламент 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ и с ЕОЗППО.
- (157) Комисията следва да приема проектите на регулаторни технически стандарти, разработени от ЕОЦКП относно освобождаванията във връзка с дейности, считани за допълнителни към основната стопанска дейност, относно информацията, която следва да бъде предоставена, и определени изисквания в контекста на процедурите за одобряване и отхвърляне на искания за издаване на лиценз на инвестиционни посредници, относно придобиването на квалифицирано дялово участие, относно алгоритмичната търговия, относно задължението за изпълнение на нареждания при най-благоприятни условия за клиентите, относно спирането и отстраняването на финансови инструменти от търговия на регулиран пазар, на МСТ или ОСТ, относно свободното предоставяне на инвестиционни услуги и извършване на дейности, относно установяването на клон, относно устойчивостта на системата, временното преустановяване на търговията и електронната търговия, относно минималната стъпка на котиране, относно синхронизирането на бизнес часовниците, относно допускането на финансови инструменти до търговия, относно

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

ограниченията на позициите и режима на управление на позициите при стокови деривати, относно процедурите за одобряване и отхвърляне на искания за издаване на лиценз на доставчици на услуги за докладване на данни, относно организационните изисквания към ОМП, ДКД и ОМД, както и относно сътрудничеството между компетентните органи. Комисията следва да приема проектите на регулаторни технически стандарти посредством делегирани актове по силата на член 290 от ДФЕС и в съответствие с членове 10 – 14 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

- (158) На Комисията следва също така да се предоставят правомощия да приема технически стандарти за изпълнение чрез актове за изпълнение по силата на член 291 от ДФЕС и в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010. На ЕОЦКП следва да бъде поверено разработването на проекти на технически стандарти за изпълнение, които се предоставят на Комисията, относно процедурите за одобряване и отхвърляне на искания за издаване на лиценз на инвестиционни посредници, относно придобиване на квалифицирано дялово участие, относно процеса на търговията и приключване на сделките в МСТ и ОСТ, относно спирането и отстраняването на финансови инструменти от търговията, относно свободното предоставяне на инвестиционни услуги и извършване на дейности, относно установяването на клон, относно отчитането на позициите по категории притежатели на позиции, относно процедурите за одобряване и отхвърляне на искания за издаване на лиценз, относно процедурите и формулярите за предоставянето на информация във връзка с публикуването на решенията, относно задължението за сътрудничество, относно сътрудничеството между компетентните органи, относно обмена на информация, както и относно консултацията преди издаване на лиценз на инвестиционен посредник.
- (159) Комисията следва да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета за оценка на функционирането на ОСТ, функционирането на режима за пазарите за растеж за МСП, влиянието на изискванията по отношение на автоматизираната и високочестотната търговия, натрупания опит относно механизма за забраняване на някои продукти или практики и влиянието на мерките относно пазарите на стокови деривати.
- (160) До 1 януари 2018 г. Комисията следва да изготви доклад за оценка на потенциалното въздействие върху цените на енергията и функционирането на енергийния пазар от изтичането на преходния период, предвиден за прилагането на задължението за клиринг и изискванията за марж, посочени в Регламент (ЕС) № 648/2012. Ако е целесъобразно, Комисията следва да представи законодателно предложение за установяване или изменение на съответното право, включително специфичното секторно законодателство като Регламент (ЕС) № 1227/2011.
- (161) Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ дава възможност на държавите членки да разрешават лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове („ЛУАИФ“), да предоставят някои инвестиционни услуги в допълнение към колективното управление на алтернативни инвестиционни фондове („АИФ“), включително услуги по управление на портфейлни инвестиции, инвестиционни съвети, съхранение и управление, свързани с акции или дялове на предприятия за колективно инвестиране, както и получаване и предаване на нареждания във връзка с един или повече финансови инструменти. Тъй като изискванията за предоставяне на тези услуги са хармонизирани в рамките на Съюза, ЛУАИФ, които са получили лиценз от компетентните органи на своята държава членка по произход да предоставят тези услуги, следва да не подлежат на допълнително лицензиране в приемащите държави членки, нито на каквито и да е други мерки, които имат същия ефект.
- (162) Съгласно настоящата правна рамка ЛУАИФ, които имат лиценз да предоставят тези инвестиционни услуги и които възнамеряват да ги предоставят в държава членка, различна от тяхната държава членка по произход, трябва да отговарят на допълнителни национални изисквания, включително създаването на отделно юридическо лице. С цел да се премахнат пречките пред трансграничното предоставяне на хармонизирани инвестиционни услуги и да се гарантира равнопоставеност между субекти, които предоставят едни и същи инвестиционни услуги съгласно едни и същи правни изисквания, ЛУАИФ, които имат лиценз да предоставят тези услуги, следва да имат възможност да ги предоставят на трансгранична основа, като подлежат на подходящи изисквания за уведомление, съгласно лиценза, издаден от компетентните органи на тяхната държава членка по произход.
- (163) Поради това Директива 2011/61/ЕС следва да бъде съответно изменена.
- (164) Доколкото целта на настоящата директива, а именно създаването на интегриран финансов пазар, в който инвеститорите да бъдат ефективно защитени, както и да бъдат защитени ефикасността и целостта на пазара, изисква установяването на общи регулаторни изисквания относно инвестиционните посредници, имащи лиценз в Съюза, които управляват функционирането на регулираните пазари и другите търговски системи, така че да се предотврати

⁽¹⁾ Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 1).

накърняване на ефикасното функциониране на финансовата система на Съюза като цяло от липсата на прозрачност или нарушения на определен пазар, която не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на настоящата директива тази цел може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 на Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

- (165) Предвид увеличения брой задачи, възложени на ЕОЦКП с настоящата директива и с Регламент (ЕС) № 600/2014, Европейският парламент, Съветът и Комисията следва да осигурят наличието на подходящи човешки и финансови ресурси.
- (166) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати от Хартата, и по-специално правото на защита на личните данни, свободата на стопанската инициатива, правото на защита на потребителите, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, правото на лицата да не бъдат съдени или наказвани два пъти за едно и също престъпление, и трябва да бъде прилагана в съответствие с тези права и принципи.
- (167) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 и даде своето становище на 10 февруари 2012 г. ⁽¹⁾
- (168) В съответствие със Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията от 28 септември 2011 г. ⁽²⁾ относно обяснителните документи държавите членки се задължават в обосновани случаи да прилагат към уведомлението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между компонентите на дадена директива и съответните елементи от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят счита, че предоставянето на тези документи е обосновано.
- (169) Задължението за транспониране на настоящата директива в националното право трябва да бъде ограничено до разпоредбите, които представляват изменение по същество в сравнение с предходните директиви. Задължението за транспониране на разпоредбите, които не са изменени, произтича от предходните директиви.
- (170) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите членки по отношение на сроковете за транспониране в националното право и датите на прилагане на директивите, посочени в приложение III, част Б,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Обхват

1. Настоящата директива се прилага към инвестиционни посредници, пазарни оператори, доставчици на услуги за докладване на данни и дружества от трети държави, предоставящи инвестиционни услуги или извършващи инвестиционни дейности чрез установяването на клон в Съюза.
2. Настоящата директива установява изискванията по отношение на:
 - а) лицензиране на и условия за извършване на дейност от инвестиционните посредници;
 - б) предоставяне на инвестиционни услуги или дейности от дружества от трети държави чрез установяването на клон;

⁽¹⁾ ОВ С 147, 25.5.2012 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- в) лицензиране и функциониране на регулирани пазари;
- г) лицензиране и извършване на дейност на доставчиците на услуги за докладване на данни; както и
- д) надзор, сътрудничество и контрол за изпълнението от компетентните органи.

3. Следните разпоредби се прилагат също и за кредитни институции, получили лиценз по Директива 2013/36/ЕС в случаите, когато, предоставят една или повече инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности:

- а) член 2, параграф 2, член 9, параграф 3 и член 14, членове 16—20,
- б) дял II, глава II, с изключение на член 29, параграф 2, втора алинея,
- в) дял II, глава III, с изключение на член 34, параграфи 2 и 3 и член 35, параграфи 2—6 и параграф 9,
- г) членове 67—75 и членове 80, 85 и 86.

4. Следните разпоредби се отнасят също до инвестиционни посредници и до кредитни институции, получили лиценз по Директива 2013/36/ЕС, когато продават структурирани депозити или съветват клиенти във връзка със структурирани депозити:

- а) член 9, параграф 3, член 14 и член 16, параграфи 2, 3 и 6;
- б) членове 23—26, член 28 и член 29, с изключение на параграф 2, втора алинея от него, и член 30; и
- в) членове 67—75.

5. Член 17, параграфи 1—6 се прилагат и за членове или участници на регулирани пазари и МСТ, от които не се изисква да бъдат лицензирани по настоящата директива съгласно член 2, параграф 1, букви а), д), и) и й).

6. Член 57 и член 58 се прилагат и за лица, които подлежат на освобождаване по член 2.

7. Всички многостранни системи за финансови инструменти функционират или в съответствие с разпоредбите на дял II относно МСТ или ОСТ, или с разпоредбите на дял III относно регулираните пазари.

Инвестиционните посредници, които по организиран, редовен, систематичен и значителен начин извършват търговия за собствена сметка, когато изпълняват нареждания на клиенти извън регулиран пазар, МСТ или ОСТ, функционират в съответствие с дял III от Регламент (ЕС) № 600/2014.

Без да се засягат член 23 и 28 от Регламент (ЕС) № 600/2014, всички сделки с финансови инструменти, както са посочени в първа и втора алинея, които не са сключени в рамките на многостранни системи или на систематични участници, са съобразени със съответните разпоредби на дял III от Регламент (ЕС) № 600/2014.

Член 2

Освобождавания

1. Настоящата директива не се прилага към:

- а) застрахователните предприятия и предприятията, които извършват дейностите по презастраховане и ретроцесия, посочени в Директива 2009/138/ЕО, при извършването на дейностите, посочени в същата директива;
- б) лицата, които предоставят инвестиционни услуги изключително за техните предприятия майки, за техните дъщерни предприятия или за други дъщерни предприятия на техните предприятия майки;
- в) лицата, предоставящи инвестиционна услуга, когато тази инвестиционна услуга се предоставя допълнително в процеса на извършването на професионалната им дейност и тази дейност се урежда от законови или подзаконови разпоредби или професионален етичен кодекс, които не изключват предоставянето на тази услуга;
- г) лицата, които търгуват за собствена сметка с финансови инструменти, различни от стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати, и не предоставят никакви други инвестиционни услуги или не осъществяват никакви други инвестиционни дейности с финансови инструменти, които не са стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати, освен ако тези лица:
 - i) са маркет-мейкъри;
 - ii) са членове или участници в регулиран пазар или МСТ или имат пряк електронен достъп до място на търговия;
 - iii) прилагат високочестотен способ за алгоритмична търговия; или
 - iv) извършват търговия за собствена сметка, когато изпълняват нареждания на клиенти;

От лицата, освободени по буква а), и) или ii), не се изисква да отговарят на условията, предвидени в настоящата буква, за да бъдат освободени.

- д) операторите със задължение за спазване на изискванията по Директива 2003/87/ЕО, които при търговията с квоти за емисии не изпълняват нареждания на клиенти и които не предоставят инвестиционни услуги или не извършват инвестиционни дейности, различни от търговия за собствена сметка, при условие че тези лица не прилагат високочестотен способ за алгоритмична търговия;
- е) лицата, които предоставят инвестиционни услуги, състоящи се изключително в администрирането на схеми с участието на служители;
- ж) лицата, които предоставят инвестиционни услуги, които включват единствено и администрирането на схеми с участието на служители и предоставянето на инвестиционни услуги изключително за техните предприятия майки, за техните дъщерни предприятия или за други дъщерни предприятия на техните предприятия майки;
- з) членовете на ЕСЦБ и други национални органи, изпълняващи подобни функции в Съюза, други държавни органи, които отговарят или участват в управлението на публичния дълг в Съюза, както и международните финансови институции, учредени от две или няколко държави членки, които имат за цел да набират средства и да предоставят финансова помощ на своите членове, които изпитват или са застрашени от сериозни финансови проблеми;

и) предприятията за колективно инвестиране и пенсионните фондове, независимо от това дали са координирани на равнището на Съюза, както и депозитарите и лицата, които управляват тези предприятия;

й) лицата, които:

i) извършват търговия за собствена сметка, включително маркет-мейкъри, със стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати, с изключение на лицата, които извършват търговия за собствена сметка, когато изпълняват нареждания на клиенти; или

ii) предоставят инвестиционни услуги, различни от търговия за собствена сметка, със стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати, на клиенти или доставчици на основната им стопанска дейност;

при условие че:

— във всеки от тези случаи, поотделно и съвкупно, това се явява допълнителна дейност към тяхната основна стопанска дейност, когато се разглеждат на групово равнище, и при условие че основната им стопанска дейност не се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива или банкови дейности съгласно Директива 2013/36/ЕС, или във функциониране като маркет-мейкър по отношение на стоковите деривати,

— тези лица не прилагат високочестотен способ за алгоритмична търговия; и

— тези лица уведомяват ежегодно съответния компетентен орган за това, че се възползват от настоящото освобождаване, и при поискване докладват на компетентния орган на каква основа считат, че тяхната дейност по точки i) и ii) е допълнителна към тяхната основна стопанска дейност;

к) лицата, които предоставят инвестиционни съвети в процеса на извършването на друга професионална дейност, която не е обхваната от настоящата директива, при условие че предоставянето на такива съвети не е срещу специално възнаграждение;

л) асоциациите, учредени от датски и финландски пенсионни фондове с единствената цел да управляват активите на пенсионните фондове, които са членове на тези асоциации;

м) „agenti di cambio“, чиито дейности и функции са уредени в член 201 на италианския законодателен декрет № 58 от 24 февруари 1998 г.;

н) операторите на преносна система съгласно определението по член 2, точка 4 от Директива 2009/72/ЕО или член 2, точка 4 от Директива 2009/73/ЕО, когато изпълняват своите задължения съгласно посоченото в тези директиви или съгласно Регламент (ЕО) № 714/2009, съгласно Регламент (ЕО) № 715/2009, или съгласно мрежови кодекси или насоки, приети съгласно тези регламенти, всички лица, действащи като доставчици на услуги от тяхно име за изпълнение на задачите им съгласно тези законодателни актове или съгласно мрежови кодекси или насоки, приети съгласно посочените регламенти, както и всички оператори или администратори на механизъм за енергийно балансиране, тръбопроводна мрежа или система за поддържане на баланс на доставките и потреблението на енергия, когато изпълняват такива задачи.

Това освобождаване се прилага единствено за лица, изпълняващи посочените в настоящата буква дейности, само когато извършват инвестиционни дейности или предоставят инвестиционни услуги, свързани със стокови деривати, с цел да могат да извършват тези дейности. Това освобождаване не се прилага за оперирането на вторичен пазар, включително на платформа за вторична търговия с финансови права за пренос;

о) ЦДЦК, които са регулирани като такива в правото на Съюза, до степента, до която са регулирани в правото на Съюза.

2. Правата, предоставени по силата на настоящата директива, не се отнасят за предоставянето на услуги като контрагент в сделките, извършвани от публични органи, които управляват публичен дълг, или от членове на ЕСЦБ, при изпълнението на задачите им, предвидени в ДФЕС и в Протокол № 4 относно устава на Европейската система на централните банки и Европейската централна банка, или при изпълнението на равностойни функции съгласно националните разпоредби.

3. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 89 за изясняване на целите на параграф 1, буква в), когато дадена дейност се извършва инцидентно.

4. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за уточняване за целите на параграф 1, буква й) на критериите за това кога една дейност следва да се счита за допълнителна спрямо основната стопанска дейност на групово равнище.

В тези критерии се вземат предвид най-малко следните елементи:

- а) необходимостта допълнителните дейности да съставляват по-малката част от дейностите на групово равнище;
- б) размерът на тяхната търговска дейност спрямо общата търговска дейност на пазара на този клас активи.

При определянето на степента, до която допълнителните дейности представляват по-малката част от дейностите на групово равнище, ЕОЦКП може да постанови да бъде взет предвид капиталът, използван за извършване на допълнителна дейност, в сравнение с капитала, използван за провеждането на основната стопанска дейност. Въпреки това този фактор в никакъв случай не е достатъчен, за да покаже, че дейността е допълнителна спрямо основната стопанска дейност на групата.

Дейностите, посочени в настоящия параграф, се разглеждат на групово равнище.

В посочените във втора и трета алинеи елементи не се включват:

- а) сделките между членове на групата, както е посочено в член 3 от Регламент (ЕС) № 648/2012, които служат за управление на ликвидността или риска в рамките на групата;
- б) сделките с деривати, за които обективно може да бъде измерено, че водят до намаляване на рисковете, пряко свързани с търговската или финансиращата дейност;
- в) сделките със стокови деривати и квоти за емисии, сключени за изпълнение на задълженията за осигуряване на ликвидност на място на търговия, когато такива задължения се изискват от регулаторните органи в съответствие с правото на Съюза или с националните закони, подзаконови и административни разпоредби или от местата на търговия.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия за приемане на посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 3

Факултативни освобождавания

1. Държавите членки могат да решават да не прилагат настоящата директива за лицата, за които те се явяват държавата членка по произход, при условие че дейностите на тези лица са лицензирани и регулирани на национално равнище и на тези лица:

- а) не е разрешено да съхраняват средства или ценни книжа на клиенти и на които поради тази причина не е разрешено да се задължават към техни клиенти;

- б) не е разрешено да предоставят инвестиционни услуги с изключение на приемането и предаването на нареждания за прехвърляеми ценни книжа и дялове на предприятия за колективно инвестиране, и/или предоставянето на инвестиционни съвети във връзка с тези финансови инструменти, и
- в) в процеса на предоставянето на тази услуга е разрешено да предават нареждания само на:
- i) инвестиционни посредници, които са лицензирани в съответствие с настоящата директива;
 - ii) кредитни институции, които са лицензирани в съответствие с Директива 2013/36/ЕС;
 - iii) клонове на инвестиционни посредници или на кредитни институции, които са лицензирани в трета държава и които подлежат и спазват пруденциални правила, считани от компетентните органи като поне толкова строги, колкото установените в настоящата директива, в Регламент (ЕС) № 575/2013 или в Директива 2013/36/ЕС;
 - iv) предприятия за колективно инвестиране, които са лицензирани съгласно правото на държава членка да предлагат дяловете си публично, както и лицата, които управляват такива предприятия; или
 - v) инвестиционни дружества с постоянен капитал по смисъла на член 17, параграф 7 от Директива 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, чиито ценни книжа са допуснати до търговия или търгувани на регулиран пазар в държава членка; или
- г) предоставят инвестиционни услуги само по отношение на стоки, квоти за емисии и/или техни деривати с единствената цел да обезпечат търговските рискове на своите клиенти, когато тези клиенти са изключително местни електроенергийни предприятия, посочени в член 2, точка 35 от Директива 2009/72/ЕО, и/или предприятия за природен газ, посочени в член 2, точка 1 от Директива 2009/73/ЕО, и при условие че тези клиенти притежават съвместно 100 % от капитала или правата на глас на тези лица, упражняват съвместен контрол и са освободени по член 2, параграф 1, буква й) от настоящата директива, ако самите те извършват тези инвестиционни услуги; или
- д) предоставят инвестиционни услуги само по отношение на квоти за емисии и/или техни деривати с единствената цел да обезпечат търговските рискове на своите клиенти, когато тези клиенти са изключително оператори, посочени в член 3, буква е) от Директива 2003/87/ЕО, и при условие че тези клиенти притежават съвместно 100 % от капитала или правата на глас на тези лица, упражняват съвместен контрол и са освободени по член 2, параграф 1, буква й) от настоящата директива, ако самите те извършват тези инвестиционни услуги.
2. Режимите на държавите членки подлагат лицата, посочени в параграф 1, на изисквания, които са поне аналогични на следните изисквания по настоящата директива:
- а) условия и процедури за издаване на лиценз и текущ надзор, установени в член 5, параграфи 1 и 3, членове 7 – 10, член 21, член 22 и член 23 и съответните делегирани актове, приети от Комисията в съответствие с член 89;
 - б) съблюдаване на свързаните със стопанската дейност задължения, установени в член 24, параграфи 1, 3, 4, 5, 7 и 10, в член 25, параграфи 2, 5 и 6, и когато националната уредба дава право на тези лица да назначават обвързани агенти – член 29, както и в съответните мерки за изпълнение;

⁽¹⁾ Директива 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за съгласуване на гаранциите, които се изискват в държавите членки за дружествата по смисъла на член 54, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, за защита на интересите както на съдружниците, така и на трети лица по отношение учредяването на акционерни дружества и поддържането и изменението на техния капитал с цел тези гаранции да станат равностойни (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 74).

- в) организационни изисквания, предвидени в член 16, параграф 3, първа, шеста и седма алинея, член 16, параграфи 6 и 7 и съответните делегирани актове, приети от Комисията в съответствие с член 89.

Държавите членки изискват лицата, които са освободени от настоящата директива съгласно параграф 1 от настоящия член, да бъдат обхванати от схема за обезщетяване на инвеститори, призната в съответствие с Директива 97/9/ЕО. Държавите членки могат да разрешат на инвестиционните посредници да не бъдат обхванати от такава схема, при условие че притежават професионална застраховка срещу загуби, в случаите когато, предвид размера, рисковия профил и правния характер на лицата, изключени в съответствие с параграф 1 от настоящия член, е гарантирано равностойно ниво на защита на техните клиенти.

Чрез дерогация от втора алинея от настоящия параграф държавите членки, които вече имат действащи такива закони, подзаконови или административни разпоредби преди 2 юли 2014 г., могат до 3 юли 2019 г. да изискат, когато лицата, изключени от настоящата директива съгласно параграф 1 от настоящия член, предоставят инвестиционни услуги, които се състоят в приемането и предаването на нареждания и/или в предоставянето на инвестиционни съвети за дялове на предприятия за колективно инвестиране, и действат като посредници с управляващо дружество съгласно определението в Директива 2009/65/ЕО, да са солидарно отговорни с управляващото дружество за всички вреди, претърпени от клиента във връзка с тези услуги.

3. Лицата, които са изключени от настоящата директива съгласно параграф 1, не се ползват от свободата да предоставят услуги или да извършват дейности или да установяват клонове, както е предвидено съответно в членове 34 и 35.

4. Държавите членки съобщават на Комисията и на ЕОЦКП за прилагането на възможността по настоящия член и гарантират, че във всеки лиценз, издаден в съответствие с параграф 1, се посочва, че е той издаден в съответствие с настоящия член.

5. Държавите членки съобщават на ЕОЦКП разпоредбите на националното право, които са аналогични на изброените в параграф 2 изисквания по настоящата директива.

Член 4

Определения

1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения,
- 1) „инвестиционен посредник“ означава всяко юридическо лице, чието обичайно занятие или стопанска дейност се състои в предоставянето на една или повече инвестиционни услуги на трети лица и/или извършването на една или повече инвестиционни дейности на професионална основа.

Държавите членки могат да включат в определението за инвестиционни посредници предприятия, които не са юридически лица, при условие че:

- а) техният правен статут гарантира ниво на защита на интересите на трети лица, равностойно на това, което им се дава от юридически лица; и
- б) те са предмет на еквивалентен пруденциален надзор, който е подходящ за тяхната правна форма.

Когато, обаче, физическо лице предоставя услуги, включващи съхраняването на средства или прехвърляими ценни книжа на трето лице, това лице може да бъде считано като инвестиционен посредник за целите на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014, само когато, без да се засягат другите изисквания, наложени с настоящата директива, с Регламент (ЕС) № 600/2014, и с Директива 2013/36/ЕС, това лице отговаря на следните условия:

- а) правата за собственост на трети лица върху инструменти и средства трябва да бъдат гарантирани, особено в случай на несъстоятелност на посредника или на неговите собственици, на конфискация, на компенсиране или на всяко друго действие на кредитори на посредника или неговите собственици;

- б) посредникът трябва да е подчинен на правила, предназначени да наблюдават платежоспособността му и тази на неговите собственици;
 - в) годишният финансов отчет на посредника трябва да бъде одитиран от едно или повече лица, които са оправомощени да извършват финансов одит съгласно националното право;
 - г) когато посредникът има само един собственик, това лице трябва да предвиди защитата на инвеститорите в случай на прекратяване на стопанската дейност на посредника поради неговата смърт, недееспособност или всяко друго подобно събитие;
- 2) „инвестиционни услуги и дейности“ означава всяка от услугите и дейностите, изброени в раздел А от приложение I относно всеки от инструментите, изброени в раздел В от приложение I.

Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 89 относно мерки, определящи:

- а) договорите за деривати, посочени в раздел В, точка 6 от приложение I, които имат характеристиките на енергийни продукти на едро, за които трябва да бъде извършван сетълмент с физическа доставка, и договорите за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6;
 - б) договорите за деривати, посочени в приложение I, раздел В, точка 7, които имат характеристиките на други дериватни финансови инструменти;
 - в) договорите за деривати, посочени в раздел В, точка 10 от приложение I, които имат характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като имат предвид дали те, *inter alia*, са търгувани на регулиран пазар, МСТ или ОСТ;
- 3) „допълнителни услуги“ означава всяка от услугите, изброени в раздел Б от приложение I;
- 4) „инвестиционен съвет“ означава предоставянето на персонални препоръки на клиент, по негово искане или по инициатива на инвестиционния посредник, по отношение на една или повече сделки, свързани с финансови инструменти;
- 5) „изпълнение на нареждания от името на клиенти“ означава действия за сключване на споразумения за покупка или продажба на един или повече финансови инструменти от името на клиенти и включва сключването на споразумения за продажба на финансови инструменти, емитирани от инвестиционен посредник или кредитна институция в момента на емитирането им;
- 6) „търговия за собствена сметка“ означава търгуване срещу собствен капитал, което има за резултат сключването на сделки с един или повече финансови инструменти;
- 7) „маркет-мейкър“ означава лице, което постоянно присъства на финансовите пазари с намерението да търгува за собствена сметка чрез купуване и продаване на финансови инструменти срещу негов собствен капитал по определени от него цени;
- 8) „управление на портфейл“ означава управление на портфейли по възлагане от клиенти, което се извършва по преценка на инвестиционния посредник за всеки отделен клиент, когато тези портфейли включват един или повече финансови инструменти;
- 9) „клиент“ означава всяко физическо или юридическо лице, на което инвестиционният посредник предоставя инвестиционни или допълнителни услуги;
- 10) „професионален клиент“ означава клиент, който отговаря на критериите, определени в приложение II;
- 11) „непрофесионален клиент“ означава клиент, който не е професионален клиент;

- 12) „пазар за растеж на МСП“ означава МСТ, която е регистрирана като пазар за растеж на МСП в съответствие с член 33;
- 13) „малки и средни предприятия“ за целите на настоящата директива означава дружества, чиято средна пазарна капитализация не надхвърля 200 000 000 EUR въз основа на котировките към края на годината за трите предходни календарни години;
- 14) „лимитирано нареждане“ означава нареждане за покупка или продажба на финансов инструмент при определено ограничение за цената или по-добра цена и в определен обем;
- 15) „финансов инструмент“ означава инструментите, определени в раздел В от приложение I;
- 16) „договори за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6“ означава опции, фючърси, суапи и други договори за деривати, посочени в раздел В, точка 6 от приложение I, свързани с въглища или течни горива, които се търгуват на ОСТ и за които трябва да бъде извършван сетълмент с физическа доставка;
- 17) „инструменти на паричния пазар“ означава тези класове инструменти, които обичайно се търгуват на паричния пазар, такива като съкровищни бонове, депозитни сертификати и търговски ценни книжа, с изключение на платежните инструменти;
- 18) „пазарен оператор“ означава лице или лица, които управляват и/или организират дейността на регулиран пазар и може да бъде самият регулиран пазар;
- 19) „многостранна система“ означава система или механизъм, в които многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на финансови инструменти могат да взаимодействат в системата;
- 20) „систематичен участник“ означава инвестиционен посредник, който извършва търговия за собствена сметка по организиран, редовен, систематичен и значителен начин, когато изпълнява нареждания на клиенти извън регулиран пазар, МСТ или ОСТ, без да организира многостранна система;

Редовният и систематичен начин се измерва с броя извънборсови сделки с финансовия инструмент, извършени от инвестиционния посредник за собствена сметка, когато изпълнява нареждания на клиенти. Значителният начин се измерва или с размера на извънборсовата търговия, извършена от инвестиционния посредник, спрямо общия дял на търговията на инвестиционния посредник за конкретен финансов инструмент, или с обема на извънборсовата търговия, извършена от инвестиционния посредник, спрямо общия дял на търговията в Съюза за конкретен финансов инструмент. Определението за систематичен участник се прилага само когато предварително установените прагове за редовен и систематичен начин и за значителен начин са едновременно налице или когато инвестиционен посредник реши да прилага режима, уреждащ дейността на систематичните участници;

- 21) „регулиран пазар“ означава многостранна система, организирана и/или управлявана от пазарен оператор, която обединява или улеснява обединяването на многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на финансови инструменти в рамките на самата система и в съответствие с нейните недискреционни правила по начин, който води до сключването на договор за финансовите инструменти, допуснати до търговия съгласно нейните правила и/или системи, и която е лицензирана и функционира редовно в съответствие с раздел III от настоящата директива;
- 22) „многостранна система за търговия“ или „МСТ“ означава многостранна система, организирана от инвестиционен посредник или пазарен оператор, която обединява многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на финансови инструменти - в рамките на самата система и в съответствие с нейните недискреционни правила - по начин, който води до сключването на договор в съответствие с раздел II от настоящата директива;
- 23) „организирана система за търговия“ или „ОСТ“ означава многостранна система, която не е регулиран пазар или МСТ и в която многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на облигации, структурирани финансови продукти, квоти за емисии или деривати могат да взаимодействат в системата по начин, който води до сключването на договор в съответствие с дял II от настоящата директива;

- 24) „място на търговия“ означава регулиран пазар, МСТ или ОСТ;
- 25) „ликвиден пазар“ означава пазар за финансов инструмент или клас финансови инструменти, на който има непрекъснато продавачи и купувачи, готови и желаещи да търгуват, който се оценява в съответствие със следните критерии, като се вземат предвид специфичните пазарни структури на конкретния финансов инструмент или на конкретния клас финансови инструменти:
- а) средна честота и обем на сделките при определени пазарни условия, като се имат предвид характерът и жизненият цикъл на продуктите в рамките на класа финансови инструменти;
 - б) брой и вид на участниците на пазара, включително съотношението на участниците на пазара спрямо търгуваните финансови инструменти за конкретен продукт;
 - в) среден размер на спредовете, когато е налице;
- 26) „компетентен орган“ означава органът, определен от всяка държава членка в съответствие с член 67, освен ако в настоящата директива не е определено друго;
- 27) „кредитна институция“ означава кредитна институция, както е определена в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
- 28) „управляващо дружество на ПКИПЦК“ означава управляващо дружество, както е определено в член 2, параграф 1, буква б) от Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 29) „обвързан агент“ означава физическо или юридическо лице, което рекламира инвестиционни и/или допълнителни услуги пред клиенти или бъдещи клиенти, получава и предава инструкции или нареждания от клиенти по отношение на инвестиционни услуги или финансови инструменти, пласира финансови инструменти или предоставя съвети на клиенти или бъдещи клиенти по отношение на тези финансови инструменти или услуги на пълната и безусловна отговорност на един-единствен инвестиционен посредник, от чието име действа;
- 30) „клон“ означава място на дейност, което е различно от главното управление, част е от инвестиционен посредник, няма юридическа правосубектност, предоставя инвестиционни услуги и/или дейности и може също да изпълнява допълнителни услуги, за които инвестиционният посредник има лиценз; всички места на дейност, установени в една и съща държава членка от инвестиционния посредник с адрес на управление в друга държава членка, се считат за един клон;
- 31) „квалифицирано дялово участие“ означава пряко или непряко дялово участие в инвестиционен посредник, което представлява 10 % или повече от капитала или от правата на глас, както са определени в член 9 и член 10 от Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, като се отчитат условията за тяхното агрегиране, предвидени в член 12, параграфи 4 и 5 от посочената директива, или което прави възможно упражняването на значително влияние над ръководството на инвестиционния посредник, в който е това участие;
- 32) „предприятие майка“ означава предприятие майка съгласно определението в член 2, точки 9 и 22 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32).

⁽²⁾ Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО (ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 38).

⁽³⁾ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕО и 83/349/ЕО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

- 33) „дъщерно предприятие“ означава дъщерно предприятие по смисъла на член 2, точки 10 и 22 от Директива 2013/34/ЕС, включително всички дъщерни предприятия на дъщерно предприятие на предприятие майка, което ръководи тези предприятия;
- 34) „група“ означава група, както е определено в член 2, параграф 11 от Директива 2013/34/ЕС;
- 35) „тесни връзки“ означава ситуация, в която две или повече физически или юридически лица са свързани посредством:
- а) участие под формата на собственост, пряко или чрез контрол, върху 20 % или повече от правата на глас или капитала на дадено предприятие;
 - б) „контрол“, което означава връзка между предприятие майка и дъщерно предприятие във всички случаи, посочени в член 22, параграфи 1 и 2 от Директива 2013/34/ЕС, или подобна връзка между физическо или юридическо лице и предприятие; всяко дъщерно предприятие на дъщерно предприятие се счита също за дъщерно предприятие на предприятието майка, което е начело на тези предприятия;
 - в) постоянна връзка на двете или всички от тях с едно и също лице чрез отношение на контрол;
- 36) „ръководен орган“ означава орган или органи на инвестиционен посредник, пазарен оператор или доставчик на услуги за докладване на данни, назначени в съответствие с националното право, които разполагат с правомощия за определяне на стратегията, целите и цялостната политика на субекта, и които упражняват надзор и наблюдение на вземането на решения на управленско равнище и в които участват лицата, които действително управляват стопанската дейност на субекта.
- Когато настоящата директива се позовава на ръководен орган и съгласно националното право управителните и контролните функции на ръководния орган са възложени на различни органи или различни членове на един орган, държавата членка определя отговорните органи или членове на ръководния орган в съответствие с националното си право, освен ако в настоящата директива не е указано друго;
- 37) „висше ръководство“ означава физически лица, които имат изпълнителни функции в рамките на инвестиционен посредник, пазарен оператор или доставчик на услуги за докладване на данни и са отговорни, и подотчетни пред ръководния орган, за текущото управление на субекта, включително за изпълнението на политиките относно предлагането на услуги и продукти на клиентите от посредника и неговия персонал;
- 38) „търговия за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки“ означава сделка, при която посредникът се явява купувач за продавача и в същото време продавач за купувача по сделката, по такъв начин, че не се излага на никакъв пазарен риск през цялото време на изпълнението на сделката, като двете страни на сделката се изпълняват едновременно, и сделката се сключва на цена, която не води до печалба или до загуба за посредника, освен предварително обявена комисиона, такса или тарифа за сделката;
- 39) „алгоритмична търговия“ означава търговия с финансови инструменти, при която индивидуалните параметри на нарежданията се определят автоматично от компютърен алгоритъм, включително дали да се инициира нареждането, срока, цената или количеството на нареждането или начина на управление на подаденото нареждане при ограничена или нулева човешка намеса, като не се включват системите, които се използват единствено с цел насочване на нареждания до едно или няколко места на търговия или за обработка на нареждания, не включвайки определяне на никакви параметри за търговия, потвърждаване на нареждания или обработка на извършени сделки след тяхното сключване;
- 40) „висококачествен способ за алгоритмична търговия“ означава всеки способ за алгоритмична търговия, който се характеризира с:
- а) инфраструктура, предназначена да сведе до минимум мрежови и други типове закъснения, която включва поне един от следните елементи за подаване на алгоритмично нареждане: съвместно ползване, хостинг на близко разстояние или високоскоростен пряк електронен достъп;

- б) определяне от системата на инициирането, генерирането, насочването или изпълнението на дадено нареждане, без човешка намеса за отделните сделки или нареждания; както и
- в) голям брой съобщения в рамките на деня, които се състоят от нареждания, котировки или отменяне на нареждания;
- 41) „пряк електронен достъп“ означава споразумение, при което член или участник или клиент на място на търговия позволява на дадено лице да използва неговия код за търгуване, за да може лицето да изпраща по електронен път нареждания, свързани с финансов инструмент, пряко до мястото на търговия, и обхваща споразумения, които включват използването от дадено лице на инфраструктурата на члена или участника или клиента, или всяка система за връзка, предоставена от член или участник или клиент, за подаване на нареждания (пряк достъп до пазара), както и споразуменията за случаи, когато тази инфраструктура не се използва от лице (спонсориран достъп);
- 42) „практика на кръстосани продажби“ означава предлагане на инвестиционна услуга, заедно с друга услуга или продукт като част от пакет или като условие за същото споразумение или пакет;
- 43) „структуриран депозит“ означава депозит, както е определено в член 2, параграф 1, точка 3 от Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, който се изплаща изцяло при настъпване на падежа съобразно условия, при които всяка лихва или премия се изплаща или е изложена на риск съгласно формула, включваща фактори като:
- а) индекс или комбинация от индекси, като се изключват депозити с променливи лихвени проценти, чиято възвръщаемост е пряко свързана с индекс за лихвените проценти като Euribor или Libor;
- б) финансов инструмент или комбинация от финансови инструменти;
- в) стока или комбинация от стоки или други материални или нематериални незаменяеми активи; или
- г) валутен курс или комбинация от валутни курсове;
- 44) „прехвърлими ценни книжа“ означава тези класове ценни книжа, които могат да се търгуват на капиталовия пазар, с изключение на платежни инструменти като:
- а) акции в дружества и други ценни книжа, еквивалентни на акции в дружества, съдружия или други субекти, както и депозитарни разписки във връзка с акции;
- б) облигации или други форми на секюритизиран дълг, включително депозитарни разписки във връзка с тези ценни книжа;
- в) всякакви други ценни книжа, които дават правото на придобиване или продажба на такива прехвърлими ценни книжа или водещи до паричен сетълмент, определен въз основа на прехвърлими ценни книжа, валути, лихвени проценти или доходност, стоки или други индекси или мерки;
- 45) „депозитарни разписки“ означава тези ценни книжа, които могат да се търгуват на капиталовия пазар и които представляват собственост на чуждестранен емитент върху ценни книжа, като са допуснати до търговия на регулиран пазар и се търгуват независимо от ценните книжа на чуждестранния емитент;

⁽¹⁾ Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити (вж. страница 149 от настоящия брой на Официален вестник).

- 46) „борсово търгуван фонд“ означава фонд, от който най-малко един клас дялове или акции се търгува през целия ден на най-малко едно място на търговия и с най-малко един маркет-мейкър, който прави необходимото, за да гарантира, че цената на неговите дялове или акции на мястото на търговия не се различава значително от нетната стойност на активите му, и когато е приложимо — от индикативната нетна стойност на активите му;
- 47) „сертификати“ означава сертификати, както са определени в член 2, параграф 1, точка 27 от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- 48) „структурирани финансови продукти“ означава структурирани финансови продукти, както са определени в член 2, параграф 1, точка 28 от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- 49) „деривати“ означава деривати, както са определени в член 2, параграф 1, точка 29 от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- 50) „стокови деривати“ означава стокови деривати, както са определени в член 2, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- 51) „централен контрагент“ (ЦК) означава централен контрагент, както е определен в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012;
- 52) „одобрен механизъм за публикуване“ или „ОМП“ означава лице, което е лицензирано съгласно настоящата директива да извършва услугата за публикуване на доклади за търговия от името на инвестиционни посредници съгласно членове 20 и 21 от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- 53) „доставчик на консолидирани данни“ или „ДКД“ означава лице, което е лицензирано съгласно настоящата директива, да извършва услуга по събиране от регулирани пазари, МСТ, ОСТ и ОМП на доклади за търговия за финансовите инструменти, посочени в член 6, член 7, член 10, член 12, член 13, член 20 и член 21 от Регламент (ЕС) № 600/2014 и да ги консолидира в непрекъснат електронен поток от обновени данни, осигуряващ данни за цените и обемите на всеки финансов инструмент;
- 54) „одобрен механизъм за докладване“ или „ОМД“ е лице, лицензирано съгласно настоящата директива да извършва от името на инвестиционни посредници услуга по докладване на данни за сделки пред компетентните органи или пред ЕОЦКП;
- 55) „държава членка по произход“ означава:
- а) в случай на инвестиционни посредници:
 - i) ако инвестиционният посредник е физическо лице — държавата членка, в която е разположено неговото главно управление;
 - ii) ако инвестиционният посредник е юридическо лице — държавата членка, в която е разположено неговото седалище;
 - iii) ако инвестиционният посредник няма седалище съгласно неговото национално право — държавата членка, в която е разположено неговото главно управление;
 - б) в случай на регулиран пазар — държавата членка, в която е регистриран регулираният пазар или, ако съгласно националното право на тази държава членка той няма седалище — държавата членка, в която е разположено главното управление на регулирания пазар;
 - в) в случай на ОМП, ДКД или ОМД:
 - i) ако ОМП, ДКД или ОМД е физическо лице — държавата членка, в която е разположено неговото главно управление;

- ii) ако ОМП, ДКД или ОМД е юридическо лице — държавата членка, в която е разположено неговото седалище;
 - iii) ако ОМП, ДКД или ОМД няма седалище съгласно неговото национално право — държавата членка, в която е разположено неговото главно управление;
- 56) „приемаща държава членка“ означава държава членка, различна от държавата членка по произход, в която даден инвестиционен посредник има клон или предоставя инвестиционни услуги и/или дейности, или държава членка, в която даден регулиран пазар предоставя подходящи условия, така че да улеснява достъпа до търговията в неговата система от отдалечени членове или участници, установени в същата тази държава членка;
- 57) „дружество от трета държава“ означава дружество, което, ако главното му управление или седалище се намираха в рамките на Съюза, щеше да бъде кредитна институция, предоставяща инвестиционни услуги или извършваща инвестиционни дейности, или инвестиционен посредник;
- 58) „енергийни продукти на едро“ означава енергийни продукти на едро, както са определени в член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) № 1227/2011;
- 59) „деривати за селскостопански стоки“ означава договори за деривати, свързани с продукти, изброени в член 1 и приложение I, част I - XX и част XXIV/I към Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 60) „емитент на държавни дългови инструменти“ означава всеки от следните емитенти на дългови инструменти:
- i) Съюза;
 - ii) държава членка, включително държавен орган, агенция или дружество със специална цел на държавата членка;
 - iii) в случая на федерална държава членка — член на федерацията;
 - iv) дружество със специална цел за няколко държави членки;
 - v) международна финансова институция, учредена от две или повече държави членки, чиято цел е да мобилизира средства и да отпуска финансова помощ в полза на своите членове, които изпитват или са заплашени от сериозни проблеми, свързани с финансирането; или
 - vi) Европейската инвестиционна банка;
- 61) „държавен дългов инструмент“ означава дългов инструмент, емитиран от емитент на държавни дългови инструменти;
- 62) „траен носител“ означава всеки инструмент, който:
- a) позволява на клиента да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, достъпен за бъдещо ползване и за период от време, достатъчен за целите на информацията, и
 - б) позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

63) „доставчик на услуги за докладване на данни“ означава ОМП, ДКД или ОМД.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89 за определяне на някои технически елементи на определенията, предвидени в параграф 1, за адаптирането им към пазарните промени, технологичните новости и опита, свързан с поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014, и гарантиране на еднаквото прилагане на настоящата директива.

ДЯЛ II

ЛИЦЕНЗИРАНЕ И ОПЕРАТИВНИ УСЛОВИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ

ГЛАВА I

Условия и процедури за лицензиране

Член 5

Изискване относно лиценза

1. Всяка държава членка изисква предоставянето на инвестиционни услуги и/или извършването на инвестиционни дейности като редовно занятие или стопанска дейност на професионална основа да бъде предмет на предварително лицензиране в съответствие с настоящата глава. Лицензът се издава от определения в съответствие с член 67 компетентен орган на държавата членка по произход.

2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки разрешават на всеки пазарен оператор да организира МСТ или ОСТ, при условие че предварително е проверено, че се спазва настоящата глава.

3. Държавите членки регистрират всички инвестиционни посредници. Регистърът е публичен и съдържа информация за услугите или дейностите, за които инвестиционният посредник има лиценз. Той се актуализира периодично. ЕОЦКП бива уведомяван за всеки издаден лиценз.

ЕОЦКП съставя списък на всички инвестиционни посредници в Съюза. Списъкът съдържа информация за услугите или дейностите, за които всеки инвестиционен посредник има лиценз, и периодично се актуализира. ЕОЦКП публикува на своята интернет страница този списък и го поддържа актуализиран.

В случаите, когато компетентен орган е отнел лиценз в съответствие с член 8, букви б), в) и г), отнемането на лиценза се публикува в списъка за срок от пет години.

4. Всяка държава членка изисква от:

- а) всеки инвестиционен посредник, който е юридическо лице, да има главно управление в същата държава членка, където е седалището му;
- б) всеки инвестиционен посредник, който не е юридическо лице, или всеки инвестиционен посредник, който е юридическо лице, но по своето национално право няма седалище, да има главно управление в държавата членка, в която действително извършва своята стопанската дейност.

Член 6

Обхват на лиценза

1. Държавата членка по произход гарантира, че в лиценза са определени инвестиционните услуги или дейности, които инвестиционният посредник може да предоставя или извършва. Лицензът може да обхваща една или повече допълнителни услуги, изложени в раздел Б от приложение I. Лицензът не се издава единствено за предоставянето на допълнителни услуги.

2. Инвестиционен посредник, който иска лиценз, за да разшири стопанската си дейност с инвестиционни услуги или дейности или с допълнителни услуги, които не са предвидени към момента на първоначалния лиценз, подава искане за разширяване на лиценза си.

3. Лицензът е валиден в рамките на Съюза и позволява на инвестиционния посредник да предоставя услугите или да извършва дейностите, за които е лицензиран, в целия Съюз чрез правото на установяване, включително чрез клон, или чрез свободното предоставяне на услуги.

Член 7

Процедури за одобряване и отказ от издаването на лиценз

1. Компетентният орган не издава лиценз, ако не е и докато не бъде напълно удовлетворен от изпълнението от страна на кандидата на всички изисквания, предвидени в приетите съгласно настоящата директива разпоредби.

2. Инвестиционният посредник предоставя всякаква информация — включително програма за дейността, в която излага, *inter alia*, данни за дейността, която предвижда да извършва и организационната структура, необходима, за да може компетентният орган да се увери, че инвестиционният посредник е създал изискваните към момента на първоначалния лиценз условия за изпълнението на задълженията си съгласно настоящата глава.

3. Кандидатът бива информиран в рамките на шест месеца от подаването на пълното заявление дали е издаден лицензът.

4. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за определяне на:

- а) информацията, която трябва да бъде предоставена на компетентните органи съгласно параграф 2 от настоящия член, включително програмата за дейността;
- б) изискванията, приложими за управлението на инвестиционните посредници съгласно член 9, параграф 6, и информацията за уведомленията съгласно член 9, параграф 5;
- в) изискванията, приложими за акционерите и съдружници с квалифицирано дялово участие, както и препятствията, които биха могли да попречат на ефективното упражняване на надзорните функции на компетентния орган по член 10, параграфи 1 и 2.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

5. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение за установяване на стандартни формуляри, образци и процедури за уведомяване или за предоставяне на информация, предвидени в параграф 2 от настоящия член и член 9, параграф 5.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 8

Отнемане на лиценз

Компетентният орган може да отнеме лиценза, издаден на инвестиционен посредник, когато този инвестиционен посредник:

- а) не използва лиценза в срок от 12 месеца, изрично се откаже от лиценза или не е предоставил никакви инвестиционни услуги или не е извършил никаква инвестиционна дейност за предходните шест месеца, освен ако в такива случаи заинтересованата държава членка не е предвидила обезсилване на лиценза;

- б) е получил лиценз въз основа на неверни твърдения или по друг незаконен начин;
- в) престане да отговаря на условията, при които е бил издаден лицензът, като например условията, предвидени в Регламент (ЕС) № 575/2013;
- г) грубо и системно нарушава разпоредбите, приети с настоящата директива или Регламент (ЕС) № 600/2014, които регулират условията за извършване на дейност на инвестиционни посредници;
- д) попада в някой от случаите, за които националното право предвижда отнемане на лиценз във връзка с въпроси извън обхвата на настоящата директива.

ЕОЦКП бива уведомяван за всеки отнет лиценз.

Член 9

Ръководен орган

1. Компетентните органи за издаване на лиценз в съответствие с член 5 гарантират, че инвестиционните посредници и техните ръководни органи спазват член 88 и член 91 от Директива 2013/36/ЕС.

ЕОЦКП и ЕБО приемат съвместно насоки за елементите, изброени в член 91, параграф 12 от Директива 2013/36/ЕС.

2. При издаването на лиценз в съответствие с член 5 компетентните органи могат да разрешат на членове на ръководния орган да заемат една допълнителна директорска длъжност с неизпълнителни функции повече, отколкото е разрешено по член 91, параграф 3 на Директива 2013/36/ЕС. Компетентните органи редовно информират ЕОЦКП за такива разрешения.

ЕБО и ЕОЦКП координират събирането на информация, предвидена по първа алинея от настоящия параграф и по член 91, параграф 6 от Директива 2013/36/ЕС във връзка с инвестиционните посредници.

3. Държавите членки гарантират, че ръководният орган на инвестиционния посредник определя, контролира и отговаря за изпълнението на правилата за управление, обезпечавашо ефективно и разумно управление на инвестиционен посредник, включително разделение на задълженията в инвестиционния посредник и предотвратяване на конфликти на интереси, и по начин, който подпомага целостта на пазара и е в интерес на клиентите.

Без да се засягат изискванията, установени в член 88, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС, тези правила гарантират също, че ръководният орган определя, одобрява и контролира:

- а) организацията на посредника за предоставяне на инвестиционни услуги и дейности и допълнителни услуги, включително уменията, знанията и опита, необходими на персонала, както и ресурсите, процедурите и условията за предоставянето на услуги и дейности от посредника, като отчита естеството, размера и сложността на неговата дейност, както и всички изисквания, които посредникът трябва да изпълни;
- б) политиката по отношение на предлаганите или предоставяни услуги, дейности, продукти и операции в съответствие с допустимото за него равнище на риск и с характеристиките и потребностите на клиентите на посредника, на които те ще бъдат предлагани или предоставяни, включително извършва подходящи стрес тестове при необходимост;
- в) политиката за възнагражденията на лицата, участващи в предоставянето на услуги на клиентите, насочена към насърчаване на отговорно бизнес поведение, справедливо третиране на клиентите, както и избягване на конфликт на интереси при взаимоотношенията с клиентите.

Ръководният орган наблюдава и периодически оценява целесъобразността и изпълнението на стратегическите цели на посредника при предоставянето на инвестиционни услуги и дейности и допълнителни дейности, ефективността на правилата за управление и целесъобразността на политиките на инвестиционния посредник спрямо услугите, предлагани на клиентите, и предприема необходимите мерки, за да отстрани слабостите.

Членовете на ръководния орган имат достъп до достатъчно информация и документи, които са необходими за упражняването на надзор и наблюдение на процеса на вземане на управленски решения.

4. Компетентният орган отказва лиценз, ако не е убеден, че членовете на ръководния орган на инвестиционния посредник са с достатъчно добра репутация, притежават достатъчно знания, умения и опит и посвещават достатъчно време на изпълнението на задълженията си в инвестиционния посредник, или ако са налице обективни и очевидни причини да се счита, че ръководният орган на посредника може да представлява заплаха за неговото ефективно, стабилно и разумно управление, както и за адекватното съблюдаване на интересите на неговите клиенти и на целостта на пазара.

5. Държавите членки изискват от инвестиционния посредник да уведомява компетентния орган за всички членове на своя ръководен орган и за всякакви промени в неговия членски състав, заедно с всяка информация, необходима за оценката дали посредникът спазва параграфи 1, 2 и 3.

6. Държавите членки изискват фактическото управление на стопанската дейност на подалия заявлението инвестиционен посредник да се осъществява най-малко от две лица, които отговарят на изискванията, определени в параграф 1.

Чрез дерогация от първа алинея държавите членки могат да издадат лиценз на инвестиционни посредници, които са физически лица, или на инвестиционни посредници, които са юридически лица, управлявани от едно-единствено физическо лице в съответствие с техните учредителни правила и национално право. Въпреки това държавите членки изискват:

- a) да са налице алтернативни разпоредби, които осигуряват стабилно и разумно управление на тези инвестиционни посредници и целесъобразното съблюдаване на интересите на клиентите и на целостта на пазара;
- b) съответните физически лица да се ползват с достатъчно добра репутация, да притежават достатъчно знания, умения и опит и да отделят достатъчно време за изпълнение на своите задължения.

Член 10

Акционери и съдружници с квалифицирани дялови участия

1. Компетентните органи не разрешават предоставянето на инвестиционни услуги или извършването на инвестиционни дейности от инвестиционен посредник, без да са информирани за самоличността на акционерите или съдружниците, независимо от това дали са преки или непреки, физически или юридически лица, които имат квалифицирани дялови участия, както и за размерите на тези участия.

Компетентните органи отказват лиценз, ако, имайки предвид нуждата от осигуряване на стабилно и разумно управление на инвестиционния посредник, не са убедени, че акционерите или членовете, които имат квалифицирани дялови участия, са подходящи.

Когато между инвестиционния посредник и други физически или юридически лица съществуват тесни връзки, компетентният орган издава лиценз, само ако тези връзки не възпрепятстват ефективното упражняване на надзорните функции на компетентния орган.

2. Компетентният орган отказва лиценз, ако законите, подзаконовите или административните разпоредби на трета държава, регулиращи едно или повече физически лица или юридически лица, с които предприятието има тесни връзки, или затрудненията при тяхното прилагане, възпрепятстват ефективното упражняване на неговите надзорни функции.

3. Държавите членки изискват от компетентния орган да предприеме подходящи мерки за прекратяване на ситуациите, в които влиянието, упражнявано от посочените в първа алинея на параграф 1 лица, вероятно би накърнило стабилното и разумно управление на инвестиционен посредник.

Тези мерки може да включват искиове за съдебни разпореждания и/или налагане на санкции на директорите или отговорните за ръководството лица, или спиране на упражняването на право на глас, произтичащо от акциите, които въпросните акционери или съдружници притежават.

Член 11

Уведомяване за планирано придобиване

1. Държавите членки изискват от всяко физическо или юридическо лице, или такива лица, действащи съгласувано („кандидат-приобретател“), които са взели решение или да придобият, пряко или непряко, квалифицирано дялово участие в инвестиционен посредник, или пряко или непряко да увеличат такова квалифицирано участие, в резултат на което дялът на правата на глас или на притежавания капитал би достигнал или надвишил 20 %, 30 % или 50 %, или инвестиционният посредник би станал тяхно дъщерно предприятие („планирано придобиване“), първо да уведомят писмено компетентните органи на инвестиционния посредник, в който те се стремят да придобият квалифицирано дялово участие или да увеличат подобно квалифицирано дялово участие, относно размера на участието, което възнамеряват да придобият и относно съответната информация съгласно посоченото в член 13, параграф 4.

Държавите членки изискват от всяко физическо или юридическо лице, което е взело решение да прехвърли, пряко или непряко, квалифицирано дялово участие в инвестиционен посредник, първо да уведоми писмено компетентните органи, като посочи размера на визираното участие. Такова лице уведомява по същия начин компетентните органи, ако възнамерява да намали квалифицираното си дялово участие, в резултат на което дялът на правата му на глас или на притежавания капитал би паднал под 20 %, 30 % или 50 %, или ако инвестиционният посредник би престанал да бъде негово дъщерно предприятие.

Държавите членки не са длъжни да прилагат прага от 30 % в случаите, в които съгласно член 9, параграф 3, буква а) от Директива 2004/109/ЕО прилагат праг от една трета.

При определяне на това дали критериите за квалифицирано дялово участие, посочени в член 10 и в настоящия член, са изпълнени, държавите членки не вземат предвид правата на глас или акциите, които инвестиционните посредници или кредитните институции могат да притежават в резултат от поемане на емисия на финансови инструменти и/или пласиране на финансови инструменти при условията на безусловно и неотменимо задължение съгласно раздел А, точка 6 от приложение I, при условие че тези права не се упражняват или използват по друг начин за намеса в управлението на емитента и при условие че те се прехвърлят в срок една година след придобиването.

2. Съответните компетентни органи работят в тясна консултация помежду си, когато извършват оценката, предвидена в член 13, параграф 1 („оценката“), ако кандидат-приобретателят е едно от следните:

- а) кредитна институция, застрахователно предприятие, презастрахователно предприятие, инвестиционен посредник или управляващо дружество на ПКИПЦК, одобрено в друга държава членка или в сектор, различен от този, в който се предлага придобиването;
- б) предприятие майка на кредитна институция, застрахователно предприятие, презастрахователно предприятие, инвестиционен посредник или управляващо дружество на ПКИПЦК, одобрени в друга държава членка или в сектор, различен от този, в който се цели придобиването; или
- в) физическо или юридическо лице, контролиращо кредитна институция, застрахователно предприятие, презастрахователно предприятие, инвестиционен посредник или управляващо дружество на ПКИПЦК, лицензирани в друга държава членка или в сектор, различен от този, в който се предлага придобиването.

Компетентните органи си предоставят без необосновано забавяне всякаква информация, която е съществена или от значение за оценката. В тази връзка компетентните органи обменят помежду си при поискване всякаква информация, която е от значение, и по своя собствена инициатива съобщават цялата съществена информация. В решението на компетентния орган, лицензирал инвестиционния посредник, за който е направено предложението за придобиване, се посочват всички становища или резерви, изразени от страна на компетентния орган, който отговаря за кандидат-приобретателя.

3. Държавите членки изискват от инвестиционния посредник да информира без забавяне компетентния орган, ако на инвестиционния посредник му станат известни всякакви придобивания или прехвърляния на участия в неговия капитал, в резултат на което участията надвишат или падат под някой от праговете, посочени в параграф 1, първа алинея.

Поне веднъж годишно инвестиционните посредници информират компетентния орган и за имената на акционерите и съдружниците, които притежават квалифицирани дялови участия, както и за размерите на тези участия, както например е видно от информацията от общите годишни събрания на акционерите и съдружниците или в резултат на изпълнението на разпоредбите, приложими към дружества, чиито прехвърлими ценни книжа са приети за търговия на регулиран пазар.

4. Държавите членки изискват от компетентните органи да предприемат мерки, сходни на посочените в член 10, параграф 3, по отношение на лица, които не изпълняват задължението да предоставят предварителна информация във връзка с придобиването или увеличаването на квалифицираното дялово участие. Ако независимо от възражението на компетентните органи е придобито участие, държавите членки предвиждат или спиране на упражняването на съответните права на глас, или обявяване за недействителни на дадените гласове, или възможност за тяхното анулиране, независимо от всякакви други санкции, които приемат.

Член 12

Срок за извършване на оценка

1. Компетентните органи изпращат своевременно и във всички случаи в рамките на два работни дни след получаване на уведомлението, което се изисква съгласно член 11, параграф 1, както и след евентуално последващо получаване на информацията, посочена в параграф 2 от настоящия член, писмено потвърждение за получаването до кандидат-приобретателя.

Компетентните органи разполагат с максимален срок от шестдесет работни дни от датата на писменото потвърждение за получаване на уведомлението и на всички документи, които държавата членка изисква да се прилагат към уведомлението въз основа на списъка по член 13 параграф 4 („срок за извършване на оценка“), за да извършат оценката.

Компетентните органи информират кандидат-приобретателя за датата, на която изтича срокът за извършване на оценка, при потвърждаване на получаването на уведомлението.

2. Компетентните органи могат при необходимост по време на срока за извършване на оценка, но не по-късно от петдесетия работен ден от този срок, да отправят искане за допълнителна информация, която е необходима за приключване на оценката. Това искане се отправя в писмена форма и в него се посочва необходимата допълнителна информация.

За периода между датата на изискване на информация от страна на компетентните органи и датата на получаване на отговор от кандидат-приобретателя срокът за извършване на оценка се спира. Това спиране не може да надвишава двадесет работни дни. Всяко допълнително искане от страна на компетентните органи за допълване или изясняване на информацията се отправя по тяхна преценка, но то не може да води до спиране на срока за извършване на оценка.

3. Компетентните органи могат да удължат спирането, посочено в параграф 2, втора алинея, най-много до тридесет работни дни, ако кандидат-приобретателят е едно от следните:

а) физическо или юридическо лице, което се намира или е поднадзорно лице извън Съюза;

б) физическо или юридическо лице, което не подлежи на надзор съгласно настоящата директива или съгласно директиви 2009/65/ЕО, 2009/138/ЕО или 2013/36/ЕС.

4. Ако след приключване на оценката компетентните органи решат да се противопоставят на планираното придобиване, те информират кандидат-приобретателя в писмена форма, като представят мотивите за решението си, в срок от два работни дни и във всеки случай в рамките на срока за извършване на оценка. При спазване на разпоредбите на националното право, по искане на кандидат-приобретателя може да бъде публично оповестено подходящо изложение на мотивите за решението. Това не възпрепятства държавите членки да разрешат на компетентните органи да извършват подобно разкриване, без това да е поискано от кандидат-приобретателя.

5. Ако компетентните органи не се противопоставят писмено на планираното придобиване в рамките на срока за извършване на оценката, то се смята за одобрено.

6. Компетентните органи могат да определят максимален срок за извършване на планираното придобиване и по целесъобразност да го удължат.

7. Държавите членки не могат да налагат изисквания, по-строги от определените в настоящата директива, за уведомяване и одобрение от компетентните органи на преки или непреки придобивания на права на глас или на капитал.

8. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти с цел установяване на изчерпателен списък на информацията, посочена в член 13, параграф 4, които да бъдат включени от кандидат-приобретателите в тяхното уведомление, без да се засяга параграф 2 от настоящия член.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 1 януари 2014 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

9. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение за установяване на стандартни формуляри, образци и процедури във връзка с реда и условията на процеса на консултации между съответните компетентни органи по член 11, параграф 2.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 1 януари 2014 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 13

Оценка

1. При оценяване на уведомлението, предвидено в член 11, параграф 1, и на информацията, посочена в член 12, параграф 2, компетентните органи, с цел гарантиране на стабилно и разумно управление на инвестиционния посредник, в който се планира придобиване, и като отчитат възможното влияние на кандидат-приобретателя върху инвестиционния посредник, преценяват доколко кандидат-приобретателят е подходящ, както и разумността от финансова гледна точка на планираното придобиване, съгласно всеки един от следните критерии:

- а) репутацията на кандидат-приобретателя;
- б) репутацията и опита на всяко лице, което ще ръководи дейността на инвестиционния посредник в резултат на планираното придобиване;
- в) финансовата стабилност на кандидат-приобретателя, по-специално във връзка с вида дейност, която се извършва или предвижда в инвестиционния посредник, в който се планира придобиване;

- г) дали инвестиционният посредник ще бъде в състояние да спазва и да продължава да спазва пруденциалните изисквания, които се основават на настоящата директива и, където е приложимо – на други директиви, особено директиви 2002/87/ЕО и 2013/36/ЕС, и по-специално дали групата, от която той ще стане част, има структура, която позволява упражняване на ефективен надзор, ефективен обмен на информация между компетентните органи и разпределяне на отговорностите между компетентните органи;
- д) дали могат да бъдат направени обосновани предложения, че във връзка с планираното придобиване се извършва, било е извършено или е имало опит за извършване на изпиране на пари или финансиране на тероризъм по смисъла на член 1 от Директива 2005/60/ЕО или че осъществяването на планираното придобиване би увеличило риска от това.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове съгласно член 89, с които се коригират критериите, установени в първата алинея от настоящия параграф.

2. Компетентните органи могат да се противопоставят на планираното придобиване само ако са налице сериозни основания за това съгласно критериите, посочени в параграф 1, или ако предоставената от кандидат-приобретателя информация е непълна.

3. Държавите членки не могат да налагат предварителни условия във връзка с размера на участие, което следва да бъде придобито, нито да разрешават на компетентните си органи да разглеждат придобиването във връзка с икономическите нужди на пазара.

4. Държавите членки оповестяват списък с информацията, която е необходима за извършване на оценката и която следва да бъде предоставена на компетентните органи към момента на уведомлението, посочено в член 11, параграф 1. Необходимата информация следва да съответства и да бъде приспособена към характеристиката на кандидат-приобретателя и естеството на планираното придобиване. Държавите членки не могат да изискват информация, която не е от значение за извършване на пруденциална оценка.

5. Независимо от член 12, параграфи 1, 2 и 3, когато на компетентния орган са изпратени уведомления за две или повече планирани придобивания или увеличения на квалифицираното дялово участие в един и същ инвестиционен посредник, този орган третира кандидат-приобретателите по недискриминационен начин.

Член 14

Членство в разрешена схема за обезщетение на инвеститорите

Компетентният орган проверява дали всеки субект, който иска лиценз като инвестиционен посредник, изпълнява към момента на издаване на лиценза задълженията си по Директива 97/9/ЕО.

Задължението, предвидено в първа алинея, се изпълнява по отношение на структурирани депозити, открити от кредитна институция, която е член на схема за гарантиране на депозитите, призната съгласно Директива 2014/49/ЕС.

Член 15

Осигуряване на начален капитал

Държавите членки гарантират, че компетентните органи не издават лиценз, ако инвестиционният посредник не разполага с достатъчен начален капитал в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013 с оглед на характера на съответната инвестиционна услуга или дейност.

Член 16

Организационни изисквания

1. Държавата членка по произход изисква от инвестиционния посредник да изпълнява организационните изисквания, предвидени в параграфи 2-10 от настоящия член и в член 17.

2. Инвестиционният посредник установява адекватни политики и процедури, които са достатъчни да гарантират изпълнението от негова страна, включително от неговите ръководители, служители и обвързани агенти, на задълженията съгласно настоящата директива, както и подходящи правила, регулиращи личните сделки, извършвани от тези лица.

3. Инвестиционният посредник поддържа и прилага ефективни организационни и административни правила с оглед предприемането на всички разумни мерки за предотвратяването на конфликти на интереси, както са определени в член 23, които по неблагоприятен начин засягат интересите на неговите клиенти.

Инвестиционен посредник, който създава финансови инструменти за продажба на клиенти, поддържа, прилага и преразглежда процеса на одобряване на всеки финансов инструмент и значителните изменения на съществуващите финансови инструменти, преди да ги пусне на пазара или да ги разпространи сред клиентите.

Процесът на одобряване на продуктите конкретизира определен целеви пазар от крайни клиенти в рамките на съответната категория клиенти за всеки финансов инструмент и гарантира, че всички относими рискове за този определен целеви пазар са оценени и че планираната стратегия за разпространение е в съответствие с определения целеви пазар.

Инвестиционният посредник също така извършва редовен преглед на финансовите инструменти, които той предлага или търгува, като взема под внимание всяко събитие, което би могло да повлияе съществено върху потенциалния риск за определения целеви пазар, за да оцени най-малко дали финансовият инструмент продължава да бъде съвместим с потребностите на определения целеви пазар и дали планираната стратегия за разпространение остава подходяща.

Инвестиционен посредник, който създава финансови инструменти, предоставя на всеки дистрибутор цялата необходима информация относно финансовия инструмент и процеса на одобряване на продукта, включително определения целеви пазар на финансовия инструмент.

Когато даден инвестиционен посредник предлага или препоръчва финансови инструменти, които той не създава, той разполага с подходящи договорености, за да получи информацията, посочена в пета алинея, както и за да разбере характеристиките и определения целеви пазар на всеки финансов инструмент.

Тези политики, процеси и договорености, посочени в настоящия параграф, не засягат останалите изисквания съгласно настоящата директива и Регламент (ЕС) № 600/2014, включително тези, отнасящи се до разкриването, уместността или пригодността, установяването и управлението на конфликти на интереси и стимулите.

4. Инвестиционният посредник предприема подходящи мерки за осигуряване на непрекъснатостта и редовността на изпълнението на инвестиционните услуги и дейности. За тази цел инвестиционният посредник използва подходящи и съизмерими системи, ресурси и процедури.

5. Инвестиционният посредник гарантира, че предприема подходящи мерки за избягването на неоправдан допълнителен операционен риск, когато разчита на трето лице за изпълнението на оперативните функции, критични за непрекъснатото и удовлетворително предоставяне на услуги на клиентите и извършване на инвестиционни дейности. Възлагането на важни оперативни функции на трето лице не може да бъде извършвано по начин, който уврежда съществено качеството на вътрешния контрол и способността на надзорния орган да наблюдава изпълнението на всички задължения на инвестиционния посредник.

Инвестиционният посредник разполага с надеждни административни и счетоводни процедури, механизми за вътрешен контрол, ефективни процедури за оценка на риска и ефективни контролни и защитни мерки за системите за обработка на информацията.

Без да се засяга способността на компетентните органи да изискват достъп до съобщения в съответствие с настоящата директива и Регламент (ЕС) № 600/2014, инвестиционният посредник разполага с работещи механизми за сигурност, с които да гарантира сигурността и удостоверяването на автентичността на средствата, чрез които се предава информацията, да сведе до минимум риска от подправяне на данните и от непозволен достъп и да предотврати изтичането на информация, като запазва поверителността на данните по всяко време.

6. Инвестиционният посредник прави необходимото да съхранява информация за всички извършвани от него услуги, дейности и сделки, като тази информация е достатъчна, за да позволи на компетентния орган да изпълнява надзорните си функции и да извършва действията по правоприлагане съгласно настоящата директива, Регламент (ЕС) № 600/2014, Директива 2014/57/ЕС и Регламент (ЕС) № 596/2014, и по-специално да гарантира, че инвестиционният посредник е изпълнил всички задължения, включително по отношение на клиентите или потенциалните клиенти и по отношение на целостта на пазара.

7. Информацията включва записи на телефонни разговори или електронни съобщения, отнасящи се най-малкото до сделките, които се сключват при извършване на търговия за собствена сметка и предоставяне на услуги по нареждания на клиенти, свързани с приемане, предаване и изпълнение на нареждания на клиенти.

Такива телефонни разговори и електронни съобщения включват също такива, чието предназначение е да доведат до сключване на сделки при извършване на търговия за собствена сметка или при предоставяне на услуги по нареждания на клиенти, свързани с приемане, предаване и изпълнение на нареждания на клиенти, дори и тези разговори или съобщения да не водят до сключване на подобни сделки или до предоставяне на услуги по нареждания на клиенти.

За тези цели инвестиционният посредник предприема всички подходящи стъпки да запише относимите телефонни разговори и електронни съобщения, направени със, изпратени от или получени чрез оборудване, осигурено от инвестиционния посредник на служител или изпълнител, или чието използване от служител или изпълнител е било прието или разрешено от инвестиционния посредник.

Инвестиционният посредник уведомява новите и съществуващите клиенти, че телефонните съобщения или разговори между инвестиционния посредник и неговите клиенти, които водят или могат да доведат до сделки, ще се записват.

Това уведомление може да се предостави веднъж, преди предоставянето на инвестиционни услуги на нови и съществуващи клиенти.

Инвестиционният посредник не предоставя по телефона инвестиционни услуги и дейности на онези клиенти, които не са били уведомени предварително за записването на техните телефонни съобщения или разговори, когато тези инвестиционни услуги и дейности са свързани с получаването, предаването и изпълнението на нареждания на клиенти.

Нарежданията могат да бъдат направени от клиентите по други канали, обаче такива съобщения трябва да се правят на траен носител като пощенски писма, факсове, имейли или документи за нареждания, направени от клиенти по време на срещи. В частност, съдържанието на съответните преки разговори с клиент може да бъде записано в писмен протокол или бележки. Такива нареждания се смятат за равностойни на нарежданията, получени по телефона.

Инвестиционният посредник предприема всички подходящи мерки да предотврати провеждането на относими телефонни разговори, изпращането или получаването на относими електронни съобщения от служител или изпълнител посредством частно оборудване, които инвестиционният посредник не е в състояние да запише или копира.

Записите, направени в съответствие с настоящия параграф, се предоставят на съответните клиенти при поискване и се съхраняват за срок от пет години, а когато компетентният орган поиска това, за срок до седем години.

8. Когато инвестиционният посредник държи финансови инструменти, принадлежащи на клиенти, той предприема адекватни мерки за защитата на правата на собственост на клиентите, по-специално в случай на несъстоятелност на инвестиционния посредник, и за предотвратяване използването на финансови инструменти на клиента в операции за собствена сметка, освен с изричното съгласие на клиента.

9. Когато инвестиционният посредник държи средства, които принадлежат на клиенти, той предприема адекватни мерки за защитата на правата на клиентите и, освен в случай на кредитни институции, за предотвратяване използването на средства на клиента в операции за собствена сметка.

10. Инвестиционният посредник не може да сключва с непрофесионални клиенти споразумения за финансово обезпечение с прехвърлително действие, с цел обезпечаване или покриване на настоящи или бъдещи, действителни или условни, или очаквани задължения на клиенти.

11. В случай на клонове на инвестиционни посредници компетентният орган на държава членка, в която се намира клонът, прилага задължението, установено в параграфи 6 и 7, по отношение на извършваните от този клон сделки, без да се засяга възможността на компетентния орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник да има пряк достъп до посочената информация.

Държавите членки могат при извънредни обстоятелства да наложат изисквания към инвестиционните посредници за опазване на активите на клиентите в допълнение към разпоредбите, установени в параграфи 8, 9 и 10 и съответните делегирани актове, както са посочени в параграф 12. Такива изисквания трябва да бъдат обективно обосновани и пропорционални, така че да разглеждат, в случаите когато инвестиционните посредници защитават активите и паричните средства на клиентите, конкретни рискове за защитата на инвеститорите или за целостта на пазара, които са от особено значение предвид структурата на пазара на тази държава членка.

Без необосновано забавяне държавите членки уведомяват Комисията за изискванията, които възнамеряват да наложат съгласно настоящия параграф и най-малко два месеца преди предвидената дата на влизане в сила на съответното изискване. Уведомлението съдържа обосновка на съответното изискване. Никое от допълнителните изисквания не ограничава или засяга по друг начин правата на инвестиционните посредници съгласно членове 34 и 35.

В рамките на два месеца от уведомлението, посочено в трета алинея, Комисията дава становището си относно пропорционалността на предлаганите изисквания и тяхната обосновка.

Държавите членки могат да запазят някои допълнителни изисквания, при положение че те са били съобщени на Комисията в съответствие с член 4 от Директива 2006/73/ЕО преди 2 юли 2014 г. и че условията, предвидени в настоящия член, са изпълнени.

Комисията съобщава на държавите членки и публикува на своята интернет страница допълнителните изисквания, наложени в съответствие с настоящия параграф.

12. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове съгласно член 89 относно конкретните организационни изисквания по параграфи 2—10 от настоящия член, които да бъдат наложени на инвестиционните посредници и на клоновете на лицензирани в съответствие с член 41 дружества от трети държави, извършващи различни инвестиционни услуги и/или дейности и допълнителни услуги или комбинация от двете.

Член 17

Алгоритмична търговия

1. Инвестиционен посредник, който извършва алгоритмична търговия, трябва да има ефективни системи и механизми за контрол на риска, подходящи за дейността му, за да гарантира, че системите му за търговия са устойчиви и имат достатъчен капацитет, че в тях са заложили подходящи прагове и ограничения за търговията и че не допускат предаването на грешни нареждания или действието на системите по друг начин, който може да причини или да допринесе за смущения във функционирането на пазара. Такъв посредник има и ефективни системи и механизми за контрол на риска, за да гарантира, че системите им за търговия не могат да бъдат използвани за цели, които противоречат на Регламент (ЕС) № 596/2014 или на правилата на мястото на търговия, с което са свързани. Инвестиционният посредник има ефективни правила за осигуряване на непрекъснатост на дейността при срив на системите му за търговия и гарантира, че системите му са подложени на пълни изпитвания и се наблюдават по подходящ начин, за да се осигури спазването на изискванията, предвидени в настоящия параграф.

2. Всеки инвестиционен посредник, извършващ алгоритмична търговия в дадена държава членка, уведомява за това компетентните органи на своята държава членка по произход и на мястото на търговия, на което инвестиционният посредник извършва алгоритмична търговия в качеството си на член или участник на мястото на търговия.

Компетентният орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник може да изиска от него да предоставя редовно или *ad hoc* описание на естеството на стратегиите си за алгоритмична търговия, подробни сведения за параметрите или ограниченията за търговията, заложи в системата, за основните механизми за контрол на спазването и за контрол на риска, въведени с цел спазване на условията, предвидени в параграф 1, и сведения за изпитванията на системите му. Компетентният орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник може по всяко време да поиска от инвестиционния посредник допълнителна информация за извършваната от него алгоритмична търговия и използваните за целта системи.

При поискване от компетентен орган на място на търговия, на което инвестиционният посредник извършва алгоритмична търговия в качеството си на член или участник на мястото на търговия, компетентният орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник съобщава без необосновано забавяне информацията, посочена в втора алинея, която е получил от инвестиционния посредник, извършващ алгоритмична търговия.

Инвестиционният посредник прави необходимото да съхранява информация по въпросите, посочени в настоящия параграф, и гарантира, че тези записи са достатъчни, за да позволят на неговия компетентен орган да следи спазването на изискванията по настоящата директива.

Всеки инвестиционен посредник, който прилага високочестотен способ за алгоритмична търговия, съхранява в одобрен формат точна и последователна информация за всички възложени нареждания, включително за отмяна на нареждания, изпълнени нареждания и котировките на местата на търговия и при поискване ги предоставя на компетентния орган.

3. Всеки инвестиционен посредник, който прилага алгоритмична търговия, за да следва стратегия за маркет мейкинг, като се отчита ликвидността, мащабът и естеството на специфичния пазар и характеристиките на търгувания инструмент:

- а) извършва този маркет мейкинг без прекъсване в продължение на определен период от работното време на мястото на търговия освен при извънредни обстоятелства и така периодично и предвидимо се осигурява ликвидност на тези места на търговия.
- б) сключва обвързващо писмено споразумение с мястото на търговия, което определя най-малко задълженията на инвестиционния посредник в съответствие с буква а); и
- в) разполага с ефективни системи и механизми за контрол, за да гарантира, че изпълнява своите задължения по силата на споразумението, посочено в буква б), във всеки един момент.

4. За целите на настоящия член и на член 48 от настоящата директива инвестиционен посредник, който извършва алгоритмична търговия, се смята, че изпълнява стратегия за маркет мейкинг, когато в качеството си на член или участник на едно или повече места на търговия неговата стратегия при търговия за собствена сметка включва обявяване едновременно на твърда котировка „купува“ и твърда котировка „продава“ със сравним размер и конкурентни цени, свързани с един или повече финансови инструменти на едно място на търговия или на различни места на търговия, осигурявайки по този начин ликвидност на целия пазар редовно и постоянно;

5. Всеки инвестиционен посредник, който осигурява пряк електронен достъп до място на търговия, разполага с ефективни системи и механизми за контрол, които гарантират, че правилно се анализира и преразглежда въпросът, дали използващите тази услуга клиенти са подходящи, че не се допуска тези клиенти да надвишават подходящи предварително зададени ограничения за търговията и кредита, че сделките на тези клиенти се наблюдават по подходящ начин и че има целесъобразни механизми за контрол на риска, които не допускат извършване на сделки, които могат да създадат рискове за самия инвестиционен посредник, да допринесат за смущения във функционирането на пазара или да противоречат на Регламент (ЕС) № 596/2014 или на правилата на мястото на търговия. Пряк електронен достъп без такива механизми за контрол е забранен.

Инвестиционният посредник, който осигурява пряк електронен достъп, отговаря за това клиентите, използващи тази услуга, да спазват изискванията на настоящата директива и правилата на мястото на търговия. Инвестиционният посредник извършва мониторинг на сделките, за да установи нарушения на тези правила, извършване на търговия в нарушение на установения ред или поведение, което може да представлява пазарна злоупотреба и което следва да бъде докладвано пред компетентния орган. Инвестиционният посредник сключва със съответния клиент обвързващо писмено споразумение, в което се уреждат основните права и задължения във връзка с предоставянето на услугата и съгласно което инвестиционният посредник запазва отговорността си съгласно настоящата директива.

Инвестиционният посредник, който осигурява пряк електронен достъп до място на търговия, уведомява за това съответно компетентните органи на своята държава членка по произход и компетентните органи на мястото на търговия, до което посредникът осигурява пряк електронен достъп.

Компетентният орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник може да изиска от него да предоставя редовно или *ad hoc* описание на системите и механизмите за контрол, посочени в първа алинея, и доказателства, че същите са били приложени.

При поискване от компетентен орган на място на търговия, във връзка с което инвестиционният посредник осигурява пряк електронен достъп, компетентният орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник без необосновано забавяне съобщава информацията, посочена в четвърта алинея, която е получил от инвестиционния посредник.

Инвестиционният посредник прави необходимото да съхранява информация по въпросите, посочени в настоящия параграф, и гарантира, че тази информация е достатъчна, за да позволи на неговия компетентен орган да следи спазването на изискванията по настоящата директива.

6. Всеки инвестиционен посредник, който действа като общ клирингов член за други лица, има ефективни системи и механизми за контрол, за да гарантира, че клирингови услуги се предоставят само на лица, които са подходящи и отговарят на ясни критерии, и че спрямо тези лица се прилагат целесъобразни изисквания за намаляване на рисковете за инвестиционния посредник и за пазара. Инвестиционният посредник сключва със съответното лице обвързващо писмено споразумение, в което се уреждат основните права и задължения във връзка с предоставянето на тази услуга.

7. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, с които се уточнява следното:

- а) подробности за организационните изисквания, посочени в параграфи 1—6, които трябва да се наложат на инвестиционни посредници, предоставящи различни инвестиционни услуги и/или дейности и допълнителни услуги, или съчетание от тях, чрез които спецификациите във връзка с организационните изисквания, предвидени в параграф 5, определят специфични изисквания за пряк достъп до пазара и за спонсориран достъп по такъв начин, че да гарантират, че механизмите за контрол, които се прилагат към спонсорирания достъп, са поне еквивалентни на тези, прилагани по отношение на прекия достъп до пазара;
- б) обстоятелствата, при които инвестиционният посредник би бил задължен да сключи споразумението за маркет мейкинг, посочено в параграф 3, буква б), и съдържанието на такива споразумения, включително периода от работното време на мястото на търговия, предвиден в параграф 3;
- в) ситуации, представляващи извънредни обстоятелства, предвидени в параграф 3, включително крайна нестабилност, политически и макроикономически проблеми, системни и оперативни въпроси, както и обстоятелства, които възпрепятстват способността на инвестиционния посредник да поддържа практиките за пруденциално управление на риска, установени в параграф 1;
- г) съдържанието и форматът на одобрения образец, посочен в параграф 2, пета алинея, и продължителността на срока, за който тази информация трябва да се съхранява от инвестиционния посредник.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 18

Процес на извършване и приключване на сделките в МСТ и ОСТ

1. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, в допълнение към изпълнението на организационните изисквания, предвидени в член 16, да установяват прозрачни правила и процедури за справедлива търговия по установения ред, както и да въвеждат обективни критерии за ефективното изпълнение на нареждания. Те трябва да имат правила за разумно управление на техническите операции на системата, включително ефективни правила за осигуряване на непрекъснатост на дейността за преодоляване на рисковете от срив на системите.

2. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да установяват прозрачни правила относно критериите за определяне на финансовите инструменти, които могат да бъдат търгувани в рамките на техните системи.

Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, в съответните случаи да осигуряват достъп до достатъчно информация или да бъдат убедени, че има такъв достъп до достатъчно информация, която е на разположение за обществеността и позволява нейните ползватели да вземат инвестиционно решение, като се отчитат характерът на потребителите и типовете търгувани инструменти.

3. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да установят, публикуват, поддържат и изпълняват прозрачни и недискриминационни правила въз основа на обективни критерии, които да уреждат достъпа до системата.

4. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да разполагат с договорености за ясното идентифициране и справяне с потенциалните неблагоприятни последствия за функционирането на МСТ или ОСТ или за членовете или участниците и потребителите, произтичащи от конфликти на интереси между интересите на МСТ, ОСТ, техните собственици или инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ МСТ или ОСТ, и доброто функциониране на МСТ или ОСТ.

5. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да спазват членове 48 и 49, както и да разполагат с всички необходими ефективни системи, процедури и правила за това.

6. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, ясно да информират членовете или участниците си за техните отговорности за сетълмента на сделките, извършвани чрез тази система. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да въвеждат необходимите условия за улесняване на ефективния сетълмент на сделките, сключени в рамките на тази МСТ или ОСТ.

7. Държавите членки изискват от МСТ и ОСТ наличието на поне трима реално активни членове или ползватели, всеки от които да има възможност за взаимодействие с всички останали лица по отношение на ценообразуването.

8. Когато прехвърлима ценна книга, която е допусната до търговия на регулиран пазар, се търгува също и на МСТ или ОСТ без съгласието на емитента, емитентът няма каквото и да е било задължение, свързано с първоначалното или текущото разкриване или разкриването по конкретен повод на финансова информация по отношение на тази МСТ или ОСТ.

9. Държавите членки изискват от инвестиционния посредник и пазарния оператор, организиращ МСТ или ОСТ, незабавно да изпълни всяко нареждане на своя компетентен орган съгласно член 69, параграф 2 за спиране на търговията с даден финансов инструмент или за отстраняването му от търговия.

10. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да предоставят на компетентния орган подробно описание за функционирането на МСТ или ОСТ, включително, без да се засяга член 20, параграфи 1, 4 и 5, връзките със или участието на регулиран пазар, МСТ, ОСТ или систематичен участник, притежаван от същия инвестиционен посредник или пазарен оператор, както и списък на техните членове, участници и/или ползватели. Компетентните органи предоставят тази информация на ЕОЦКП при поискване. За всеки издаден лиценз на инвестиционен посредник или пазарен оператор за организиране на МСТ или ОСТ се подава уведомление до ЕОЦКП. ЕОЦКП изготвя списък на всички МСТ и ОСТ в Съюза. Списъкът съдържа информация за предоставяните от МСТ или ОСТ услуги и включва уникалния идентификационен код на МСТ и ОСТ, който трябва да бъде използван в докладите съгласно членове 6, 10 и 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014. Той се актуализира периодично. ЕОЦКП публикува на своята интернет страница този списък и го актуализира.

11. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, с които се определят съдържанието и формата на описанието и уведомлението, посочено в параграф 10.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на изпълнителни технически стандарти до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 19

Специални изисквания за МСТ

1. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ, като допълнение към спазването на изискванията, предвидени в членове 16 и 18, да въведат и прилагат недискреционни правила за изпълнение на нареждания в системата.

2. Държавите членки изискват правилата, посочени в член 18, параграф 3, уреждащи достъпа до МСТ, да отговарят на условията, установени в член 53, параграф 3.

3. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ, да разполагат с механизми, чрез които:

- а) да имат необходимите ресурси за управление на рисковете, на които е изложена МСТ, да прилагат подходящи мерки и системи за идентифицирането на всички значителни рискове за нейното функциониране и да прилагат ефективни мерки за смекчаването на тези рискове;
- б) да разполагат с ефективни мерки за улесняване на безпрепятственото и навременно приключване на сделките, които се изпълняват чрез нейните системи, и
- в) да разполагат, към момента на издаване на лиценза и постоянно, с достатъчно финансови ресурси за улесняване на нейното нормално функциониране, като се имат предвид естеството и обхватът на сделките, които се сключват на пазара, и обхватът и степента на рисковете, на които тя е изложена.

4. Държавите членки гарантират, че членове 24, 25, член 27, параграфи 1, 2, 4 - 10 и член 28 не се прилагат към сделките, които са сключени съгласно правилата, регулиращи МСТ, между нейните членове или участници или между МСТ и нейните членове или участници във връзка с използването на МСТ. Членовете или участниците в МСТ обаче спазват задълженията, предвидени в членове 24, 25, 27 и 28, по отношение на своите клиенти, когато, действайки за тяхна сметка, изпълняват нарежданията им чрез МСТ.

5. Държавите членки не разрешават на инвестиционните посредници или пазарните оператори, организиращи МСТ, да изпълняват нареждания на клиенти за сметка на собствения капитал или да извършват търговия за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки.

Член 20

Специални изисквания за ОСТ

1. Държавите членки изискват от инвестиционен посредник и пазарен оператор, организиращ ОСТ, да въведе механизми, които не допускат изпълнението на нареждания на клиенти в ОСТ срещу собствения капитал на инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ ОСТ, или на субект, който е част от същата група или юридическо лице като инвестиционния посредник или пазарния оператор.

2. Държавите членки разрешават на инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ ОСТ, да извършва търговия за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки, единствено с облигации, структурирани финансови продукти, квоти за емисии и определени деривати, и то само когато клиентът е дал съгласието си за този процес.

Инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ ОСТ, не извършва търговия за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки, при изпълнение на нареждания на клиента в ОСТ с деривати от клас деривати, обявен за подлежащ на задължението за клиринг в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) № 648/2012.

Инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ ОСТ, установява договорености, с които гарантира, че се спазва определението за „търговия за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки“ в член 4, параграф 1, точка 38.

3. Държавите членки разрешават на инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ ОСТ, да извършва търговия за собствена сметка, различна от търговия за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки, само по отношение на държавни дългови инструменти, за които няма ликвиден пазар.

4. Държавите членки не допускат организиране на ОСТ и систематично вътрешно участие в рамките на едно и също юридическо лице. ОСТ не се свързва със систематичен участник по начин, позволяващ взаимодействие между нарежданията в ОСТ и нарежданията или котировките на систематичния участник. Никоя ОСТ няма право да се свързва с друга ОСТ по начин, позволяващ взаимодействие между нарежданията в различните ОСТ.

5. Държавите членки не възпрепятстват инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ ОСТ, да ангажира друг инвестиционен посредник, който независимо да извърши маркет мейкинг на тази ОСТ.

За целите на настоящия член не се счита, че инвестиционният посредник извършва независимо маркет мейкинг на ОСТ, ако е тясно свързан с инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ ОСТ.

6. Държавите членки изискват нарежданията в ОСТ да се изпълняват на основа на собствена преценка.

Инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ ОСТ, използва собствена преценка само при едното или двете от следните обстоятелства:

а) когато решава да подаде или изтегли нареждане в ОСТ, организирана от него;

б) когато решава да не извърши съпоставяне на нареждането на конкретен клиент с наличните в системата нареждания в даден момент, при условие че това съответства на конкретните инструкции, получени от клиента, и съответните му задължения съгласно член 27.

При система, която съпоставя нарежданията на клиентите, инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ ОСТ може да решава дали, кога и колко от две или повече нареждания иска да съпостави в рамките на системата. В съответствие с параграфи 1, 2, 4 и 5 и без да се засяга параграф 3, по отношение на система, която урежда сделки с некапиталови финансови инструменти, инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ ОСТ, може да улесни преговорите между клиенти, като съчетае два или повече потенциално съвместими търговски интереса в една сделка.

Това задължение не засяга членове 18 и 27.

7. Компетентният орган може да изиска, когато инвестиционен посредник или пазарен оператор направи искане да получи лиценз за организиране на ОСТ или *ad hoc*, подробно обяснение защо системата не отговаря на условията за и не може да действа като регулиран пазар, МСТ или систематичен участник, подробно описание за това как ще се упражнява правото на преценка, и по-специално кога може да бъде изтеглено нареждане към ОСТ, както и кога и как две или повече нареждания на клиенти ще бъдат съпоставени в рамките на ОСТ. Освен това инвестиционният посредник или пазарният оператор на ОСТ предоставя на компетентния орган информация, поясняваща как се използва търговията за собствена сметка, опосредствана чрез насрещни сделки. Компетентният орган наблюдава как инвестиционният посредник или пазарният оператор извършва търговия за собствена сметка, опосредствана чрез насрещни сделки, за да се гарантира, че той продължава да попада в обхвата на определението за такава търговия и осигурява, че търговията за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки не поражда конфликти на интереси между инвестиционния посредник или пазарния оператор и неговите клиенти.

8. Държавите членки гарантират, че спрямо сделките, сключвани на ОСТ, се прилагат членове 24, 25, 27 и 28.

ГЛАВА II

Условия за извършване на дейност от страна на инвестиционните посредници

Раздел 1

Общи разпоредби

Член 21

Редовен преглед на условията за първоначално издаване на лиценз

1. Държавите членки изискват от всеки инвестиционен посредник, който е получил лиценз на тяхната територия, непрекъснато да спазва условията за първоначалното издаване на лиценз, установени в глава I.
2. Държавите членки изискват от компетентните органи да установят подходящи методи за наблюдение на изпълнението на задължението по параграф 1 от страна на инвестиционните посредници. Те изискват от инвестиционните посредници да уведомяват компетентните органи за всякакви съществени изменения на условията за първоначалното издаване на лиценз.

ЕОЦКП може да разработва насоки относно методите на наблюдение, посочени в настоящия параграф.

Член 22

Общо задължение по отношение на текущия надзор

Държавите членки гарантират, че компетентните органи наблюдават дейността на инвестиционните посредници, за да оценяват изпълнението на условията за извършване на дейност, предвидени в настоящата директива. Държавите членки гарантират, че има подходящи мерки, които осигуряват възможност за компетентните органи да получават необходимата информация за оценка на изпълнението на тези задължения от инвестиционните посредници.

Член 23

Конфликти на интереси

1. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да предприемат всички подходящи мерки за идентифициране и предотвратяване или управление на всички конфликти на интереси между тях, включително техните ръководители, служители и обвързани агенти или всяко лице, пряко или косвено свързано с тях чрез отношение на контрол, и техните клиенти или между отделните клиенти, които възникват в процеса на предоставяне на инвестиционни и допълнителни услуги или комбинации от тях, включително конфликтите на интереси, възникнали в резултат от получаването на стимули от трети страни или от самото възнаграждение на инвестиционния посредник, както и от други механизми за стимулиране.
2. Когато организационните или административните правила, въведени от инвестиционния посредник в съответствие с член 16, параграф 3 за предотвратяването на конфликтите на интереси, които по неблагоприятен начин засягат интересите на неговите клиенти, не са достатъчни да гарантират с необходимата сигурност, че ще бъдат предотвратени рисковете от увреждане на интересите на клиента, инвестиционният посредник разкрива ясно на клиента общия характер и/или източниците на конфликти на интереси и взетите мерки за смекчаване на тези рискове, преди да извършва дейност за негова сметка.
3. Разкриването, посочено в параграф 2:
 - а) се прави на траен носител; и
 - б) включва достатъчно подробни сведения предвид естеството на клиента, така че да му даде възможност да вземе информирано решение по отношение на услугата, в рамките на която възниква конфликтът на интереси.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89 за:
- а) определяне на мерките, които може основателно да се очаква да бъдат предприети от инвестиционните посредници за идентифициране, предотвратяване, управление и разкриване на конфликтите на интереси, когато се предоставят различни инвестиционни и допълнителни услуги и комбинации от тях;
 - б) установяване на подходящи критерии за определяне на видовете конфликти на интереси, чието съществуване може да уврежда интересите на клиентите или потенциалните клиенти на инвестиционен посредник.

Раздел 2

Разпоредби за гарантиране на защитата на инвеститорите

Член 24

Общи принципи и предоставяне на информация на клиентите

1. Държавите членки изискват от инвестиционния посредник, когато предоставя на клиенти инвестиционни услуги или, където е целесъобразно, допълнителни услуги, да действа честно, коректно и професионално, отчитайки максимално интересите на своите клиенти, и по-специално да спазва принципите, установени в настоящия член и в член 25.
2. Инвестиционните посредници, които създават финансови инструменти за продажба на клиенти, гарантират, че тези финансови инструменти са предназначени да отговорят на нуждите на определен целеви пазар от крайни клиенти в рамките на съответната категория клиенти, че стратегията за разпространение на финансовите инструменти е съвместима с определения целеви пазар, и че инвестиционният посредник предприема разумни мерки, за да гарантира, че финансовите инструменти се разпространяват до определените целеви пазари.

Инвестиционният посредник разбира финансовите инструменти, които той предлага или препоръчва, прави оценка на съвместимостта на финансовите инструменти с потребностите на клиентите, на които той предоставя инвестиционни услуги, като също така взема под внимание определения целеви пазар от крайни клиенти, както е определен в член 16, параграф 3, и гарантира, че финансовите инструменти се предлагат или препоръчват само когато това е в интерес на клиента.

3. Всяка информация, включително маркетингови съобщения, предавана от инвестиционния посредник до клиенти или потенциални клиенти, трябва да е коректна, ясна и да не е подвеждаща. Маркетинговите съобщения трябва да са ясно означени като такива.

4. На клиентите или потенциалните клиенти се предоставя своевременно подходяща информация за инвестиционния посредник и предоставяните от него услуги, финансовите инструменти и предложените инвестиционни стратегии, места за изпълнение и всички разходи и свързани такси. Тази информация включва следното:

- а) когато се предоставя инвестиционен съвет, инвестиционният посредник трябва да информира клиента достатъчно време преди предоставянето на инвестиционния съвет:
 - i) дали съветът е независим;
 - ii) дали съветът се основа на широк или ограничен анализ на различните видове финансови инструменти, и по-специално, дали обхващат е ограничен до финансови инструменти, емитирани или предлагани от субекти, намиращи се в тесни връзки с инвестиционния посредник или във всякакви други правни или икономически взаимоотношения, като договорни отношения, толкова тесни, че да породят риск от нарушаване на независимостта на предоставяния съвет;
 - iii) дали инвестиционният посредник ще предоставя на клиента периодична оценка за това доколко препоръчаните му финансови инструменти са подходящи за него;

б) информацията за финансовите инструменти и предложените инвестиционни стратегии трябва да включва подходящи указания и предупреждения за рисковете, свързани с инвестиции в тези инструменти или по отношение на конкретни инвестиционни стратегии, както и дали финансовият инструмент е предназначен за непрофесионални или професионални клиенти, като се има предвид определения целеви пазар в съответствие с параграф 2;

в) информация за всички разходи и свързаните с тях такси трябва да включва информация, свързана едновременно с инвестиционните и допълнителните услуги, включително разходите за съвети, по целесъобразност, разходите, свързани с препоръчания или продаден на клиента финансов инструмент, и как клиентът може да ги плати, като тук се включват и всякакви плащания за трети страни.

Информацията за всички разходи и такси, включително разходи и такси във връзка с инвестиционната услуга и финансовия инструмент, които не произтичат от настъпването на риска за базовия пазар, се обобщава, за да може клиентът да разбере общите разходи, както и кумулативния ефект върху възвръщането на инвестицията, и когато клиентът пожелае това, се предоставя разбивка по пера. Когато е приложимо, тази информация се предоставя на клиента редовно, поне веднъж годишно през срока на инвестицията.

5. Информацията, посочена в параграфи 4 и 9, се предоставя в разбираема форма, така че клиентите или потенциалните клиенти да могат да разберат характера и рисковете на инвестиционната услуга и специфичния тип финансов инструмент, който се предлага, и впоследствие да вземат информирани инвестиционни решения. Държавите членки могат да разрешат тази информация да бъде предоставяна в стандартизиран формат.

6. В случаите, когато инвестиционната услуга е предложена като част от финансов продукт, за който вече се прилагат други разпоредби на правото на Съюза, свързано с кредитните институции и потребителските кредити във връзка с изискванията за информация, за тази услуга не се прилагат допълнителните задължения, установени в параграфи 3, 4 и 5.

7. Когато инвестиционен посредник информира клиента, че инвестиционният съвет се предоставя независимо, същият инвестиционен посредник:

а) анализира достатъчно широка гама от финансови инструменти, предлагани на пазара, които трябва да бъдат достатъчно разнообразни от гледна точка на вида и емитентите си или доставчиците на продукти, за да се гарантира, че инвестиционните цели на клиента могат да бъдат постигнати по подходящ начин, и не трябва да се ограничават до финансови инструменти, емитирани или предлагани от

i) самия инвестиционен посредник или от субекти, намиращи се в тесни връзки с инвестиционния посредник, или

ii) други субекти, с които инвестиционният посредник има толкова тесни правни или икономически взаимоотношения, като например договорни отношения, че да се създава риск от нарушаване на независимостта на предоставяните съвети;

б) не приема и не задържа такси, комисиони или други парични или непарични облиги от трета страна или лице, действащо за сметка на трета страна, във връзка с предоставянето на услугата на клиентите. Незначителните непарични облиги, които могат да подобрят качеството на предлаганите на клиента услуги и са с такъв размер и естество, че не може да се считат за нарушаващи спазването на задължението на инвестиционния посредник да действа в най-добрия интерес на клиента, трябва да се разкриват ясно и са изключени от обхвата на тази буква.

8. Когато извършва управление на портфейл, инвестиционният посредник не приема и не задържа такси, комисиони или други парични или непарични облиги от трета страна или лице, действащо за сметка на трета страна, във връзка с предоставянето на услугата на клиентите. Незначителните непарични облиги, които могат да подобрят качеството на предлаганите на клиента услуги и са с такъв размер и естество, че не може да се считат за нарушаващи спазването на задължението на инвестиционния посредник да действа в най-добрия интерес на клиента, трябва да се разкриват ясно и се изключват от обхвата на този параграф.

9. Държавите членки гарантират, че инвестиционните посредници не се считат за изпълняващи задълженията си по член 23 или по параграф 1 от настоящия член, когато те плащат или им се плаща такса или комисиона или предоставят или им се предоставя непарична облага във връзка с предоставянето на инвестиционна услуга или допълнителна услуга, на или от което и да е лице с изключение на клиента или на лице от името на клиента, освен когато плащането или облагата:

- а) има за цел да подобри качеството на съответната услуга за клиента; и
- б) не нарушава спазването на задължението на инвестиционния посредник да действа честно, коректно и професионално във възможно най-добрия интерес на неговите клиенти.

Съществуването, характерът и размерът на плащането или облагата, посочени в първа алинея, или когато размерът не може да бъде потвърден, начинът на изчисляване на този размер, трябва да бъдат ясно сведени до знанието на клиента по начин, който е цялостен, точен и разбираем, преди предоставянето на съответната инвестиционна или допълнителна услуга. Когато е приложимо, инвестиционният посредник информира клиента за механизмите за прехвърляне на клиента на таксата, комисионата, паричната или непарична облага, получена във връзка с предоставянето на инвестиционна или допълнителна услуга.

Плащането или облагата, които правят възможно или са необходими за предоставянето на инвестиционни услуги, като разходи за попечителство, сетълмент и валутни такси, регулаторни такси или хонорари за правни услуги, които поради своя характер не могат да доведат до пораждаването на конфликти със задълженията на инвестиционния посредник да действа честно, коректно и професионално в съответствие с най-добрите интереси на своите клиенти, не са предмет на изискванията, посочени в първата алинея.

10. Инвестиционен посредник, който предоставя инвестиционни услуги на клиенти, прави необходимото да не възнаграждава и да не оценява резултатите от работата на своите служители по начин, който противоречи на задължението му да действа в най-добрия интерес на своите клиенти. По-конкретно, той не следва да встъпва в договорености, чрез възнаграждение, продажбени цели или по друг начин, които биха могли да стимулират служителите му да препоръчат на непрофесионален клиент конкретен финансов инструмент, когато инвестиционният посредник може да предложи друг финансов инструмент, който да отговаря по-добре на потребностите на клиента.

11. Когато инвестиционна услуга се предоставя заедно с друга услуга или продукт като част от пакет или като условие за същото споразумение или пакет, инвестиционният посредник уведомява клиента дали е възможно да купи различните части поотделно и му представя информация за разходите и таксите за всяка част поотделно.

Когато съществува вероятност рисковете, произтичащи от такова споразумение или пакет, предложени на непрофесионален клиент, да бъдат различни от рисковете, свързани с отделните компоненти, инвестиционният посредник предоставя подходящо описание на различните компоненти на споразумението или пакета и начина, по който взаимодействията между тях се отразяват на рисковете.

До 3 януари 2016 г. ЕОЦКП, в сътрудничество с ЕБО и ЕОЗППО, разработва и след това периодично актуализира насоки за оценяването и надзора върху практиките на кръстосани продажби, като посочва по-специално при какви условия се счита, че практиките на кръстосани продажби не отговарят на изискванията, предвидени в параграф 1.

12. Държавите членки могат в извънредни случаи да налагат допълнителни изисквания на инвестиционните посредници по отношение на въпросите, обхванати от настоящия член. Такива изисквания трябва да бъдат обективно обосновани и пропорционални за разглеждането на специфични рискове за защитата на инвеститорите или за целостта на пазара, които са от особено значение предвид структурата на пазара на съответната държава членка.

Държавите членки уведомяват Комисията без необосновано забавяне за изискванията, които възнамеряват да наложат съгласно настоящия параграф, най-малко два месеца преди предвидената дата на влизане в сила на съответното изискване. Уведомлението съдържа обосновка на съответното изискване. Никое от допълнителните изисквания не ограничава или засяга по друг начин правата на инвестиционните посредници съгласно членове 34 и 35 от настоящата директива.

В рамките на два месеца от уведомлението по втора алинея Комисията дава становището си относно пропорционалността на предлаганите изисквания и тяхната обосновка.

Комисията съобщава на държавите членки и публикува на своята интернет страница допълнителните изисквания, наложени в съответствие с настоящия параграф.

Държавите членки могат да запазят някои допълнителни изисквания, които са били съобщени на Комисията в съответствие с член 4 от Директива 2006/73/ЕО преди 2 юли 2014 г., при условие че условията, предвидени в посочения член, са изпълнени.

13. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които да се гарантира, че инвестиционните посредници спазват изложените в настоящия член принципи при предоставянето на инвестиционни или допълнителни услуги на клиентите, включително:

- а) условията, на които информацията трябва да отговаря, за да бъде коректна, ясна и неподвеждаща;
- б) подробностите относно съдържанието и формата на информацията за клиентите във връзка с категоризацията на клиентите, инвестиционните посредници и техните услуги, финансовите инструменти, разходите и таксите;
- в) критериите за оценка на гамата от налични на пазара финансови инструменти;
- г) критериите за оценка на спазването от посредниците, които получават стимули, на задължението да действат честно, коректно и професионално в най-добрия интерес на клиента.

При формулирането на изискванията за информация относно финансовите инструменти във връзка с параграф 4, буква б) се включва информация относно структурата на продукта, където е приложимо, като се взема предвид всяка отнормирана информация, изисквана съгласно правото на Съюза.

14. Делегираните актове, посочени в параграф 13, отчитат следното:

- а) естеството на услугата или услугите, предлагани или предоставяни на клиента или потенциалния клиент, имайки предвид типа, предмета, обема и честотата на сделките;
- б) естеството и гамата на продуктите, които се предлагат или разглеждат, включително различните видове финансови инструменти;
- в) дали клиентът или потенциалният клиент е непрофесионален или професионален клиент или — в случая по параграфи 4 и 5 — дали е определен като приемлива насрещна страна.

Член 25

Оценка за подходяща и уместна услуга и представяне на информация на клиентите

1. Държавите членки изискват инвестиционните посредници да гарантират и да докажат, при поискване от компетентните органи, че физически лица, които предоставят на клиенти инвестиционни съвети или информация относно финансови инструменти, инвестиционни услуги или допълнителни услуги от името на даден инвестиционен посредник, притежават необходимите знания и компетентност да изпълняват задълженията си по член 24 и по настоящия член. Държавите членки публикуват критериите, които трябва да се използват за оценяване на тези знания и компетентност.

2. Когато инвестиционният посредник предоставя инвестиционни съвети или извършва управление на портфейл, той получава необходимата информация относно знанията и опита на клиента или потенциалния клиент в инвестиционната област, съответстващи на конкретния тип продукт или услуга, финансовото състояние на това лице, включително способността му да понася загуби, и инвестиционните му цели, включително допустимото за него равнище на риск, така че да може да препоръча на клиента или потенциалния клиент инвестиционните услуги и финансовите инструменти, които са подходящи за него и които по-специално съответстват на допустимото за него равнище на риск и на способността му да понася загуби.

Държавите членки гарантират, че в случаите, когато даден инвестиционен посредник предоставя инвестиционен съвет с препоръка за пакетна продажба на услуги или продукти съгласно член 24, параграф 11, всеки отделен компонент, както и пакетът като цяло е подходящ за клиента.

3. Държавите членки гарантират, че когато инвестиционните посредници предоставят инвестиционни услуги, различни от тези, посочени в параграф 2, те искат от клиента или потенциалния клиент да предостави информация за знанията и неговия опит в инвестиционната област, съответстващи на конкретния тип продукт или услуга, които се предлагат или търсят, така че инвестиционният посредник да може да прецени дали планираната инвестиционна услуга или продукт са подходящи за клиента. Когато се предвижда пакетна продажба на услуги или продукти съгласно член 24, параграф 11, при оценяването се разглежда дали пакетът като цяло е подходящ.

Когато инвестиционен посредник счита въз основа на получената съгласно първа алинея информация, че продуктът или услугата не са подходящи за клиента или потенциалния клиент, инвестиционният посредник предупреждава клиента или потенциалния клиент. Това предупреждение може да бъде извършено в стандартизиран формат.

Когато клиентът или потенциалният клиент не предоставя посочената в първа алинея информация или предоставя недостатъчна информация относно своите знания и опит, инвестиционният посредник го предупреждава, че не може да определи дали планираната услуга или продукт са подходящи за него. Това предупреждение може да бъде извършено в стандартизиран формат.

4. Държавите членки разрешават на инвестиционните посредници, когато предоставят инвестиционни услуги, които се състоят само в изпълнение или приемане и предаване на нареждания на клиенти със или без допълнителни услуги, с изключение на отпускането на кредити или заеми, посочени в приложение I, раздел Б, точка 1, които не включват съществуващи кредитни лимити на заеми, текущи сметки или овърдрафт на клиенти, да предоставят тези инвестиционни услуги на своите клиенти, без да е необходимо да получават информацията или да извършват оценката, предвидени в параграф 3, когато са изпълнени всички от следните условия:

а) услугите са свързани с някой от следните финансови инструменти:

- i) акции, допуснати до търговия на регулиран пазар или на еквивалентен пазар на трета държава, или в МСТ, когато това са акции на дружества, с изключение на дяловете в предприятия, които не са ПКИПЦК, и акциите, които включват дериват;
- ii) облигации или други форми на секюритизиран дълг, допуснати до търговия на регулиран пазар или на еквивалентен пазар на трета държава, или в МСТ, с изключение на облигациите или другите форми на секюритизиран дълг, които включват дериват или имат структура, поради която за клиента е по-трудно да разбере свързания риск;
- iii) инструменти на паричния пазар, с изключение на тези, които включват дериват или имат структура, поради която за клиента е по-трудно да разбере свързания риск;
- iv) акции или дялове в ПКИПЦК, с изключение на структурираните ПКИПЦК, както са посочени в член 36, параграф 1, втора алинея от Регламент (ЕС) № 583/2010;

v) структурирани депозити, с изключение на тези със структура, поради която за клиента е по-трудно да разбере риска от връщането или разходите от предсрочното извеждане на продукта;

vi) други некомплексни финансови инструменти за целта на настоящия параграф.

За целите на настоящата буква, ако са спазени изискванията и процедурата, предвидени в член 4, параграф 1, трета и четвърта алинеи от Директива 2003/71/ЕО, пазарът на дадена трета държава се счита за еквивалентен на регулиран пазар.

б) услугата се предоставя по инициатива на клиента или потенциалния клиент;

в) клиентът или потенциалният клиент е ясно информиран, че при предоставянето на тази услуга от инвестиционния посредник не се изисква да преценява дали предоставяният или предлаганият финансов инструмент или услуга са подходящи и че поради това той няма да се възползва от защитата на съответните правила за осъществяване на дейността. Такова предупреждение може да бъде извършвано в стандартизиран формат;

г) инвестиционният посредник изпълнява задълженията си съгласно член 23.

5. Инвестиционният посредник създава досие, което включва документа или документите, съгласувани между инвестиционния посредник и клиента и определящи правата и задълженията на страните, както и другите условия, при които инвестиционният посредник предоставя услуги на клиента. Правата и задълженията на страните по договора могат да бъдат уредени чрез позоваване на други документи или правни текстове.

6. Инвестиционният посредник предоставя на клиента адекватни доклади за предоставяните услуги на траен носител. Тези доклади включват периодично представяне на информация на клиентите, която е съобразена с вида и сложността на съответните финансови инструменти и характера на предоставяната услуга, и — в съответните случаи — сведения за свързаните със сделките разходи и извършените услуги за сметка на клиента.

При предоставянето на инвестиционни съвети, преди да се извърши сделката, инвестиционният посредник предоставя на клиента изявление относно уместността на траен носител, в което уточнява предоставените препоръки и как те отговарят на предпочитанията, потребностите и други характеристики на непрофесионалния клиент.

В случай че споразумението за покупка или продажба на финансов инструмент се сключва посредством комуникация от разстояние, която възпрепятства предварителното представяне на подобно изявление, инвестиционният посредник може да представи писмено изявление на траен носител относно уместността веднага след като клиентът бъде обвързан със споразумение, при условие че са изпълнени следните две условия:

а) клиентът е дал съгласието си за получаването на изявлението относно уместността своевременно след сключването на сделката; и

б) инвестиционният посредник е предоставил на клиента възможност за отлагане на сделката с цел получаване на изявлението относно уместността предварително.

Когато инвестиционен посредник предоставя управление на портфейл или е информирал клиента, че ще извършва периодична оценка на уместността, периодичният доклад съдържа актуализирана обосновка на начина, по който инвестицията отговаря на предпочитанията, потребностите и други характеристики на непрофесионалния клиент.

7. Ако даден договор за кредит за жилищен имот, който е предмет на разпоредбите относно оценката на кредитоспособността на потребителите, посочени в Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, има като предпоставка предоставянето на същия потребител на инвестиционна услуга във връзка с ипотечни облигации, емитирани специално, за да гарантират финансирането на договора за кредит за жилищен имот и със същите условия като този договор, с цел заемът да бъде платен, рефинансиран или погасен, тази услуга не е предмет на задълженията, определени в настоящия член.

8. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове съгласно член 89, с които да се гарантира, че инвестиционните посредници спазват изложените в параграфи 2–6 от настоящия член принципи при предоставянето на инвестиционни или допълнителни услуги на техните клиенти, включително информацията, която трябва да бъде получена, когато се преценява дали услугите и финансовите инструменти са подходящи или уместни за техните клиенти, критериите за оценка на некомплексни финансови инструменти за целите на параграф 4, буква а), подточка vi) на настоящия член, съдържанието и формата на записите и споразуменията за предоставяне на услуги на клиенти и периодичните доклади пред клиентите за предоставените услуги. В тези делегирани актове се отчита следното:

- а) естеството на услугата или услугите, предлагани или предоставяни на клиента или потенциалния клиент, имайки предвид типа, предмета, обема и честотата на сделките;
- б) естеството на продуктите, които се предлагат или разглеждат, включително различните видове финансови инструменти;
- в) дали клиентът или потенциалният клиент е непрофесионален или професионален клиент или — в случая по параграф 6 — дали е определен като приемлива насрещна страна.

9. ЕОЦКП приема до 3 януари 2016 г. насоки, уточняващи критериите за оценяването на знанията и компетентността, изисквани съгласно параграф 1.

10. До 3 януари 2016 г. ЕОЦКП разработва и след това периодично актуализира насоки за оценяването на:

- а) финансовите инструменти със структура, поради която за клиента е трудно да разбере свързания риск, както е посочено в параграф 4, буква а), подточки ii) и iii);
- б) структурираните депозити със структура, затрудняваща клиента да разбере риска от връщане или разходите от предсрочното извеждане на продукта, в съответствие с параграф 4, буква а), подточка v).

11. ЕОЦКП може да разработи и да актуализира периодично насоки за оценяване на финансовите инструменти, класифицирани като некомплексни за целите на параграф 4, буква а), подточка vi), като се вземат предвид делегираните актове, приети съгласно параграф 8.

Член 26

Предоставяне на услуги чрез посредничеството на друг инвестиционен посредник

Държавите членки разрешават на инвестиционния посредник, който получава инструкции да предостави инвестиционни или допълнителни услуги за сметка на клиент чрез посредничеството на друг инвестиционен посредник, да използва информация на клиента, предадена от втория инвестиционен посредник. Инвестиционният посредник, който посредничи при инструкциите, остава отговорен за пълнотата и точността на предаваната информация.

⁽¹⁾ Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 34).

Инвестиционният посредник, който получава инструкции да извърши услуги за сметка на клиент по този начин, може да разчита на всякакви препоръки по отношение на услугата или сделката, които са предоставени на клиента от друг инвестиционен посредник. Инвестиционният посредник, който посредничи при инструкциите, остава отговорен за целесъобразността на предоставените препоръки или съвети по отношение на клиента.

Инвестиционният посредник, който получава инструкции или нареждания от клиенти чрез посредничеството на друг инвестиционен посредник, остава отговорен за извършването на услугата или сключването на сделката, въз основа на всяка информация или препоръка и съгласно съответните разпоредби от този дял.

Член 27

Задължение за изпълнение на нареждания при най-благоприятни условия за клиента

1. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници, когато изпълняват нареждания, да предприемат всички достатъчни стъпки за получаването на възможно най-добрия резултат за клиентите си, като вземат предвид цената, разходите, скоростта, вероятността за изпълнение и сетълмент, размера, характера и всяко друго съображение, съответстващо на изпълнението на нареждането. Когато обаче е налице специфична инструкция от клиента, инвестиционният посредник изпълнява нареждането, като следва тази специфична инструкция.

Когато инвестиционен посредник изпълнява нареждане от името на непрофесионален клиент, възможно най-добрият резултат се определя по отношение на общата престация, представляваща цената на финансов инструмент и разходите, свързани с изпълнението, които включват всички разходи, понесени от клиента и пряко свързани с изпълнението на нареждането, включително таксите на мястото на изпълнение на нареждания, такси за клиринг и сетълмент, както и други такси, платени на трети страни, свързани с изпълнението на нареждането.

За целите на осигуряването на възможно най-добър резултат в съответствие с първата алинея, когато има повече от едно конкуриращи се места за изпълнение на нареждане за финансов инструмент, за да се оценят и сравнят резултатите за клиента, които биха били постигнати при изпълнение на нареждането на всяко едно от местата за изпълнение на нареждания, посочени в политиката на инвестиционния посредник за изпълнение на нареждания, които са в състояние да изпълнят това нареждане, при тази оценка се вземат предвид собствените комисиони на инвестиционния посредник и разходите за изпълнение на нареждането на всяко едно от отговарящите места за изпълнение на нареждания.

2. Инвестиционните посредници не получават никакво възнаграждение, отстъпка или непарична облага за насочване на нареждания до конкретно място на търговия или изпълнение на нареждания, което би нарушило изискванията относно конфликтите на интереси или предоставянето на стимули съгласно параграф 1 от настоящия член и член 16, параграф 3, членове 23 и 24.

3. Държавите членки изискват за инструментите, които подлежат на задължението за търговия по членове 23 и 28 от Регламент (ЕС) № 600/2014, всяко място на търговия и систематичен участник, а за други финансови инструменти – всяко място за изпълнение на нареждания, да предоставя безплатно на обществеността сведения за качеството на изпълнение на сделките на това място най-малко веднъж годишно, а след изпълнението на сделка от името на клиент, инвестиционният посредник да информира клиента за това на кое място е било изпълнено нареждането. В редовно предоставяните сведения се включват подробности за цената, разходите, скоростта и вероятността за изпълнение при отделните финансови инструменти.

4. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да въвеждат и прилагат ефективни правила за изпълнението на параграф 1. По-специално, държавите членки изискват от инвестиционните посредници да формират и прилагат политика за изпълнение на нареждания, която прави възможно получаването на най-добрия резултат за нарежданията на техните клиенти в съответствие с параграф 1.

5. Политиката за изпълнението на нареждания включва по отношение на всеки клас финансови инструменти информация за различните места, където инвестиционният посредник изпълнява нарежданията на клиентите си, и факторите, които засягат избора на място за изпълнение. Тя включва поне тези места, които позволяват на инвестиционния посредник трайно да получава възможно най-добрия резултат за изпълнението на нарежданията на своите клиенти.

Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да предоставят подходяща информация на своите клиенти за политиката си за изпълнението на нареждания. В тази информация се посочва ясно, с достатъчно подробности и разбираемо за клиентите начинът, по който инвестиционният посредник ще изпълнява нарежданията на клиента си. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да получават предварителното съгласие на своите клиенти за политиката за изпълнение на нарежданията.

Когато политиката за изпълнение на нареждания предвижда възможността нарежданията на клиентите да могат да бъдат изпълнявани извън място на търговия, държавите членки изискват от инвестиционните посредници да информират по-специално клиентите си за тази възможност. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да получават предварително изрично съгласие на клиентите си преди да пристъпят към изпълнение на нарежданията им извън място на търговия. Инвестиционните посредници могат да получат такова съгласие или под формата на принципно съгласие или като съгласие по отношение на отделни сделки.

6. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници, които изпълняват нареждания на клиенти, да обобщават и публикуват веднъж годишно информация за всеки клас финансови инструменти, за първите пет места за изпълнение на нареждания по отношение на обема на търговските сделки, на които те са изпълнявали нареждания на клиенти през предходната година, както и информация за качеството на изпълнението.

7. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници, които изпълняват нареждания на клиенти, да наблюдават ефективността на правилата си за изпълнение на нареждания и на политиката за изпълнение, за да идентифицират и при необходимост да коригират евентуалните недостатъци. По-специално те регулярно оценяват дали местата за изпълнение, включени в политиката за изпълнение на нареждания, осигуряват възможно най-добрия резултат за клиента и дали е необходимо да направят промени в мерките си за изпълнение, като вземат предвид, *inter alia*, информацията, публикувана съгласно параграфи 3 и 6. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да уведомяват клиентите, с които имат текущи взаимоотношения, за съществени промени в правилата си за изпълнение на нареждания или политиката за изпълнение.

8. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да могат да докажат пред своите клиенти, по тяхно искане, че са изпълнили нарежданията им в съответствие с политиката си за изпълнение, и да докажат пред компетентния орган, по негово искане, че са изпълнили изискванията на настоящия член.

9. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89 относно:

- а) критериите за определяне на относителната значимост на различните фактори, които съгласно параграф 1 могат да бъдат отчетени при определяне на възможно най-добрия резултат, като се вземат предвид обемът и типът на нареждането и дали клиентът е непрофесионален или професионален клиент;
- б) факторите, които могат да бъдат отчетени от инвестиционен посредник, когато преразглежда правилата си за изпълнение и обстоятелствата, при които промени на тези правила могат да бъдат подходящи. По-специално, това са факторите за определяне на местата, които позволяват на инвестиционните посредници трайно да получават възможно най-добрия резултат при изпълнението на нарежданията на клиенти;
- в) естеството и обхвата на информацията, която трябва да се предоставя на клиентите за политиките на инвестиционните посредници за изпълнението на нарежданията съгласно параграф 5.

10. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, с които се определя:

- а) конкретното съдържание, форматът и периодичността на данните за качеството на изпълнението на нарежданията, които трябва да се публикуват съгласно параграф 3, като се отчита видът на мястото за изпълнение и видът на съответния финансов инструмент;
- б) съдържанието и форматът на информацията, която трябва да бъде публикувана от инвестиционните посредници съгласно параграф 6.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 28

Правила за обработка на нареждания на клиенти

1. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници, които имат лиценз за изпълнение на нареждания за сметка на клиенти, да прилагат процедури и правила, които осигуряват незабавно и честно изпълнение на нарежданията на клиенти в сравнение с други нареждания на клиенти или с търговските интереси на инвестиционния посредник.

Тези процедури или правила позволяват изпълнението на нареждания на клиенти, които са сравними в други отношения, по реда на тяхното получаване от инвестиционния посредник.

2. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници, в случай на лимитирани нареждания на клиенти по отношение на акции, допуснати до търговия на регулиран пазар или на място на търговия, които не са изпълнени незабавно съобразно актуалните пазарни условия, да предприемат мерки, освен ако клиентът изрично не даде друга инструкция, за улесняване възможно най-бързото изпълнение на това нареждане, като веднага оповестяват публично ограниченото нареждане на клиента по начин, който е лесно достъпен за другите участници на пазара. Държавите членки могат да решат, че инвестиционните посредници изпълняват това задължение чрез предаването на ограниченото нареждане на клиента на място на търговия. Държавите членки предвиждат възможността компетентните органи да отменят задължението за публично оповестяване на ограничено нареждане, което е голямо по обем в сравнение с нормалния пазарен обем, определен в член 4 от Регламент (ЕС) № 600/2014.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове съгласно член 89, с които се определят:

- а) условията и характерът на процедурите и правилата, които водят до незабавно и честно изпълнение на нарежданията на клиенти, и ситуациите или типовете сделки, за които инвестиционните посредници основателно могат да се отклонят от изискването за незабавно изпълнение, за да постигнат по-благоприятни условия за клиентите;
- б) различните приемливи методи за изпълнение на задължението от страна на инвестиционен посредник за оповестяване на пазара на лимитираните нареждания на клиенти, които не могат да бъдат изпълнени веднага.

Член 29

Задължения на инвестиционните посредници, когато назначават обвързани агенти

1. Държавите членки разрешават на инвестиционния посредник да назначава обвързани агенти за целите на насърчането на продажбите на услуги на инвестиционния посредник, отправяне на покани за сделки или приемането на нареждания от клиенти или потенциални клиенти и предаването им, пласирането на финансови инструменти и предоставянето на съвети по отношение на тези финансови инструменти и услуги, предлагани от инвестиционния посредник.

2. Когато инвестиционен посредник реши да назначи обвързан агент, държавите членки изискват инвестиционният посредник да остане изцяло и безусловно отговорен за всяко действие или пропуск от страна на обвързания агент, когато той действа от името на инвестиционния посредник. Държавите членки изискват от инвестиционния посредник да гарантира, че обвързаният агент разкрива качеството, в което действа, и инвестиционния посредник, когато представя, когато установява контакт или преди да търгува с клиент или потенциален клиент.

Държавите членки могат в съответствие с член 16, параграфи 6, 8 и 9 да разрешават на обвързаните агенти, които са регистрирани на тяхната територия, да съхраняват парични средства и/или финансови инструменти на клиенти от името на и при изключителната отговорност на инвестиционния посредник, за когото действат на тяхната територия, или в случай на трансгранична операция, на територията на държавата членка, която разрешава на обвързания агент да съхранява парични средства на клиенти.

Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да наблюдават дейността на своите обвързани агенти, за да гарантират, че и когато действат чрез обвързани агенти, продължават да спазват настоящата директива.

3. Обвързаните агенти се вписват в публичния регистър на държавата членка, в която са установени. ЕОЦКП публикува на своята интернет страница данните или препратка към публичните регистри, създадени съгласно настоящия член от държавите членки, които са взели решение да допуснат назначаването на обвързани агенти от страна на инвестиционните посредници.

Държавите членки гарантират, че обвързаните агенти се вписват в публичния регистър само ако е установено, че те са с достатъчно добра репутация и притежават подходящите общи, търговски и професионални знания и компетентност, така че да могат да извършват инвестиционната услуга или допълнителната услуга и да съобщават коректно всяка съответна информация относно предложената услуга на клиента или потенциалния клиент.

Държавите членки могат да решат, при упражняването на съответен контрол, инвестиционните посредници да удостоверят дали обвързаните агенти, които са назначили, са с достатъчно добра репутация и притежават знанията и компетентността, посочени във втора алинея.

Регистърът се актуализира периодично. Той е на разположение на обществеността за извършването на справки.

4. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници, които назначават обвързани агенти, да предприемат адекватни мерки с оглед избягване на всякакво негативно влияние, което дейностите на обвързания агент, които не са обхванати от настоящата директива, биха могли да имат върху дейностите, извършвани от обвързания агент от името на инвестиционния посредник.

Държавите членки могат да разрешат на компетентните органи да си сътрудничат с инвестиционните посредници и кредитните институции, техните асоциации и други субекти при регистрирането на обвързаните агенти и при наблюдението на изпълнението на изискванията на параграф 3 от страна на обвързаните агенти. По-специално, обвързаните агенти могат да бъдат регистрирани от инвестиционен посредник, кредитна институция или техните асоциации и други субекти под надзора на компетентния орган.

5. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да назначават само обвързани агенти, които са вписани в публичните регистри, посочени в параграф 3.

6. Държавите членки могат да приемат или да запазят разпоредби, които са по-строги от установените в този член или да добавят допълнителни изисквания за обвързаните агенти, регистрирани под тяхната юрисдикция.

Член 30

Сделки с приемливи насрещни страни

1. Държавите членки гарантират, че инвестиционните посредници, които имат лиценз за изпълнение на нареждания за сметка на клиенти и/или за извършване на търговия за собствена сметка и/или за приемане и предаване на нареждания, могат да извършват или да встъпват в сделки с приемливи насрещни страни, без да бъдат задължени да спазват задълженията съгласно член 24, с изключение на параграфи 4 и 5), член 25, с изключение на параграф 6, член 27 и член 28, параграф 1 по отношение на тези сделки или по отношение на всяка допълнителна услуга, която е пряко свързана с тези сделки.

Държавите членки гарантират, че в отношенията си с приемливи насрещни страни инвестиционните посредници действат честно, коректно и професионално и предават информация, която е коректна, ясна и не е подвеждаща, като вземат предвид характера и дейността на приемливата насрещна страна.

2. Държавите членки признават като приемливи насрещни страни за целите на настоящия член инвестиционни посредници, кредитни институции, застрахователни дружества, ПКИПЦК и техните управляващи дружества, пенсионни фондове и техните управляващи дружества, други финансови институции, които имат лиценз или са регулирани от правото на Съюза или от националното право на държава членка, национални правителства и техните съответни служби, включително публични органи, които управляват публичен дълг на национално равнище, централни банки и наднационални организации.

Класифицирането като приемлива насрещна страна съгласно първа алинея не накрънява правото на тези субекти да искат, в обща форма или за всяка отделна сделка, да бъдат третирани като клиенти, за чиято дейност с инвестиционния посредник се прилагат членове 24, 25, 27 и 28.

3. Държавите членки могат да признават като приемлива насрещна страна и други предприятия, които изпълняват предварително определените пропорционални изисквания, включително количествени прагове. В случай на сделка, при която бъдещите контрагенти се намират в различни юрисдикции, инвестиционният посредник се съобразява със статута на другото предприятие, както е определен от правото или мерките на държавата членка, в която е установено това предприятие.

Държавите членки гарантират, че когато инвестиционният посредник встъпва в сделки с такива предприятия в съответствие с параграф 1, той получава изричното потвърждение от бъдещата приемлива насрещна страна, че е съгласна да бъде третирана като приемлива насрещна страна. Държавите членки разрешават на инвестиционния посредник да получава това потвърждение под формата на принципно съгласие или за всяка отделна сделка.

4. Държавите членки могат да признават като приемлива насрещна страна субекти от трети държави, равностойни на тези категории субекти, които са посочени в параграф 2.

Държавите членки могат също да признават като приемлива насрещна страна дружества от трети държави, подобни на тези, които са посочени в параграф 3, при същите условия и при изпълнението на същите изисквания като определените в параграф 3.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които се определят:

- а) процедурите за искане на третиране като клиенти съгласно параграф 2;
- б) процедурите за получаване на изричното потвърждение от бъдещите насрещни страни съгласно параграф 3;
- в) предварително определените пропорционални изисквания, включително количествените прагове, които биха позволили на предприятието да бъде считано за приемлива насрещна страна съгласно параграф 3.

Раздел 3

Прозрачност и почтеност на пазара

Член 31

Мониторинг върху изпълнението на правилата на МСТ или ОСТ и другите правни задължения

1. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да въвеждат и поддържат ефективни правила и процедури, релевантни за МСТ или ОСТ, за осъществяването на редовен мониторинг върху изпълнението на правилата ѝ от нейните членове, участници или потребители. Инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, извършват мониторинг на изпратените нареждания, включително отменените нареждания, сделките, осъществявани от техни членове, участници или потребители чрез техните системи, с оглед да идентифицират нарушения на тези правила, извършване на търговия в нарушение на установения ред, поведение, което може да е показателно за наличието на поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014, или срыв в системата по отношение на финансов инструмент, и използват необходимите ресурси, за да гарантират ефективността на този мониторинг.

2. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, незабавно да информират техния компетентен орган за значителни нарушения на установените правила, за извършване на търговия в нарушение на установения ред, за поведение, което може да е показателно за наличието на поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014, или за срыв в системата по отношение на финансов инструмент.

Компетентните органи на инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, уведомяват ЕОЦКП и компетентните органи на другите държави членки относно информацията, посочена в първа алинея.

По отношение на поведение, което може да е показателно за наличието на поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014, даден компетентен орган трябва да е убеден, че подобно поведение се осъществява или е била осъществено, преди той да уведоми за това компетентните органи на другите държави членки и ЕОЦКП.

3. Държавите членки изискват също от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да предоставят без необосновано забавяне и информацията, посочена по параграф 2, на компетентния орган за разследването и наказателното преследване на пазарната злоупотреба и да оказват пълно съдействие на този орган при разследването и наказателното преследване на пазарната злоупотреба, възникваща в рамките на или чрез неговите системи.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които се определят обстоятелствата, при наличието на които се изисква предаване на посочената в параграф 2 от настоящия член информация.

Член 32

Спиране на търговията с финансови инструменти и отстраняване на финансови инструменти от търговия в МСТ или ОСТ

1. Без да се засяга правото на компетентния орган съгласно член 69, параграф 2, да изисква спиране или отстраняване на финансов инструмент от търговия, инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ МСТ или ОСТ, може да спре или отстрани от търговия финансов инструмент, който вече не отговаря на правилата на МСТ или ОСТ, освен ако съществува вероятност такова спиране или отстраняване съществено да навреди на интересите на инвеститорите или на нормалното функциониране на пазара.

2. Държавите членки изискват от инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ МСТ или ОСТ, който спира или отстранява от търговия финансов инструмент, да спре или отстрани и дериватите, посочени в приложение I, раздел В, точки 4—10, които са свързани с този финансов инструмент, когато това е необходимо, за да подкрепят целите на спирането или отстраняването на базовия финансов инструмент. Инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ МСТ или ОСТ, публикува своето решение за спирането или отстраняването от търговия на финансовия инструмент или друг свързан с него дериват и съобщава съответните решения на неговия компетентен орган.

Компетентният орган, под чиято юрисдикция се извършва спирането или отстраняването, изисква от регулираните пазари, както и от други МСТ, ОСТ и систематични участници, които попадат под неговата юрисдикция и търгуват със същия финансов инструмент или с дериватите по приложение I, раздел В, точки 4 – 10 към настоящата директива, свързани с този финансов инструмент или основани на него, също да спрат или отстранят този финансов инструмент или деривати от търговия, когато спирането или отстраняването е свързано със съмнение за пазарна злоупотреба, търгово предложение или неразкриване на вътрешна информация за емитента или финансовия инструмент в нарушение на членове 7 и 17 от Регламент (ЕС) № 596/2014, с изключение на случаите, когато това спиране или отстраняване би могло да доведе до съществено увреждане на интересите на инвеститорите или нарушаване на нормалното функциониране на пазара.

Компетентният орган незабавно оповестява това решение и го съобщава на ЕОЦКП и на компетентните органи на другите държави членки.

Уведомените компетентни органи на другите държави членки трябва да изискват от регулираните пазари, както и от други МСТ, ОСТ и систематични участници, които попадат под тяхната юрисдикция и търгуват със същия финансов инструмент или с дериватите по приложение I, раздел В, точки 4 – 10, свързани с този финансов инструмент или основани на него, също да спрат или отстранят този финансов инструмент или деривати от търговия, когато спирането или отстраняването е свързано със съмнение за пазарна злоупотреба, търгово предложение или неразкриване на вътрешна информация за емитента или финансовия инструмент, в нарушение на членове 7 и 17 от Регламент (ЕС) № 596/2014, с изключение на случаите, когато това спиране или отстраняване би могло да доведе до съществено увреждане на интересите на инвеститорите или нарушаване на нормалното функциониране на пазара.

Всеки уведомен компетентен орган съобщава на ЕОЦКП и на другите компетентни органи своето решение и дава обяснение, ако решението е да не спира или отстранява от търговия финансовия инструмент или дериватите по приложение I, раздел В, точки 4—10, свързани с този финансов инструмент или основани на него.

Настоящият параграф се прилага също така при отменяне на спирането от търговия на финансов инструмент или на дериватите по приложение I, раздел В, точки 4—10, свързани с този финансов инструмент или основани на него.

Процедурата по уведомление, посочена в настоящия параграф, се прилага и в случаите, когато решението за спиране или отстраняване от търговия на финансов инструмент или на дериватите по приложение I, раздел В, точки 4—10, свързани с този финансов инструмент или основани на него, е взето от компетентния орган съгласно член 69, параграф 2, букви м) и н).

С цел да се гарантира пропорционално прилагане на задължението за спиране или отстраняване от търговия на такива деривати, ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за допълнително уточняване на случаите, при които връзката между даден дериват по приложение I, раздел В, точки 4—10, свързан или основан на финансов инструмент, който е спрял или отстранен от търговия, и първоначалния финансов инструмент налага дериватът също да бъде спрял или отстранен от търговия, за да се постигне целта на спирането или отстраняването на базовия финансов инструмент.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

3. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, с които се определя формата и времето на съобщенията и публикациите, предвидени в параграф 2.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които се изброяват ситуацияите, представляващи съществено увреждане на интересите на инвеститорите и нарушаване на нормалното функциониране на пазара съгласно параграфи 1 и 2 от настоящия член.

Раздел 4

Пазари за Растеж на МСП

Член 33

Пазари за растеж за МСП

1. Държавите членки гарантират, че операторът на МСТ може да подаде заявление до компетентния орган в държавата членка по произход неговата МСТ да бъде регистрирана като пазар за растеж на МСП.

2. Държавите членки предвиждат компетентният орган в държавата членка по произход да може да регистрира МСТ като пазар за растеж на МСП, ако получи заявление съгласно параграф 1 и ако е убеден, че изискванията по параграф 3 са спазени по отношение на съответната МСТ.

3. Държавите членки гарантират, че за МСТ се изискват ефективни правила, системи и процедури, които гарантират спазването на следните условия:

а) най-малко 50 % от емитентите, чиито финансови инструменти са допуснати до търговия на МСТ, са МСП в момента на регистриране на МСТ като пазар за растеж на МСП и през следващите календарни години;

- б) въведени са целесъобразни критерии за първоначално и текущо допускане на финансовите инструменти на емитентите до търговия на пазара;
- в) при първоначалното допускане на финансовите инструменти до търговия на пазара има достатъчно публикувана информация, за да могат инвеститорите да вземат информирано решение дали да инвестират в тези финансови инструменти — или подходящ документ за допускане, или проспект, ако предвидените в Директива 2003/71/ЕО изисквания се прилагат по отношение на публично предлагане, свързано с първоначално допускане до търговия на финансов инструмент на МСТ;
- г) има подходящи периодични финансови отчети, изготвени от емитента или от негово име, например одитирани и заверени годишни отчети;
- д) емитентите на пазара, както са определени в член 3, параграф 1, точка 21 от Регламент (ЕС) № 596/2014 лицата, които изпълняват ръководни функции, както са определени в член 3, параграф 1, точка 25 от Регламент (ЕС) № 596/2014 и тясно свързаните с тях лица, както са определени в член 3, параграф 1, точка 26 от Регламент (ЕС) № 596/2014 отговарят на съответните изисквания, приложими за тях съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014;
- е) регулаторната информация за емитентите на пазара се съхранява и се разпространява публично;
- ж) има ефективни системи и механизми за контрол, предназначени за предотвратяване и установяване на злоупотребите на съответния пазар, както се изисква от Регламент (ЕС) № 596/2014.

4. Критериите по параграф 3 не засягат изискването инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ МСТ, да спазва другите задължения по настоящата директива, свързани с функционирането на МСТ. Те също така не пречат на инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ МСТ, да наложи допълнителни изисквания освен определените в посочения параграф.

5. Държавите членки предвиждат компетентният орган в държавата членка по произход да може да заличава регистрацията на дадена МСТ като пазар за растеж на МСП във всеки от следните случаи:

- а) инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ пазара, подаде заявление за заличаването на регистрацията;
- б) когато вече не се спазват изискванията по параграф 3, свързани със съответната МСТ.

6. Държавите членки изискват от компетентния орган по произход да уведоми възможно най-бързо ЕОЦКП, когато регистрира или заличи регистрацията на дадена МСТ като пазар за растеж на МСП съгласно настоящия член. ЕОЦКП публикува на страницата си в интернет списък на пазарите за растеж на МСП и го актуализира периодично.

7. Държавите членки изискват, когато финансов инструмент на даден емитент е допуснат до търговия на един пазар за растеж на МСП, този инструмент да може да се търгува и на друг пазар за растеж на МСП единствено ако емитентът е бил уведомен и не е възразил. В такъв случай обаче спрямо емитента не се прилагат задълженията за корпоративното управление или за първоначално или текущо разкриване или разкриване по конкретен повод на информация във връзка с втория пазар за растеж на МСП.

8. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове съгласно член 89, с които допълнително се уточняват изискванията по параграф 3 от настоящия член. В мерките се отчита необходимостта чрез изискванията да се осигури високо равнище на защита на инвеститорите с цел повишаване на доверието им в тези пазари, като едновременно с това се сведе до минимум административната тежест за емитентите на пазара, както и да не се заличават регистрации, нито да се отказват регистрации в резултат само на временно неизпълнение на условията, посочени в параграф 3, буква а) от настоящия член.

ГЛАВА III

Права на инвестиционните посредници

Член 34

Свободно предоставяне на инвестиционни услуги и извършване на инвестиционни дейности

1. Държавите членки гарантират, че всеки инвестиционен посредник, който е лицензиран от и е под надзора на компетентните органи на друга държава членка в съответствие с настоящата директива, а по отношение на кредитните институции — в съответствие с Директива 2013/36/ЕС, може свободно да предоставя на техните територии инвестиционни услуги и/или да извършва инвестиционни дейности, както и допълнителни услуги, при условие че тези услуги и дейности са обхванати от лиценза му. Допълнителни услуги могат да бъдат предоставяни само заедно с инвестиционна услуга и/или дейност.

Държавите членки не могат да налагат допълнителни изисквания на такъв инвестиционен посредник или такава кредитна институция по отношение на въпросите, които са уредени от настоящата директива.

2. Всеки инвестиционен посредник, който за първи път иска да предоставя услуги или да извършва дейности в рамките на територията на друга държава членка или който иска да промени обхвата на услугите или дейностите, предоставяни или извършвани по този начин, предава следната информация на компетентните органи на своята държава членка по произход:

- а) държавата членка, в която възнамерява да извършва дейност;
- б) програма за дейността, в която се посочват по-специално инвестиционните услуги и/или дейности, както и допълнителните услуги, които възнамерява да предоставя на територията на посочената държава членка, и дали възнамерява да ги предоставя, като използва обвързани агенти, установени в неговата държава членка по произход. Когато инвестиционният посредник възнамерява да използва обвързани агенти, той съобщава на компетентния орган на своята държава членка по произход кои са тези агенти.

Когато даден инвестиционен посредник възнамерява да използва обвързани агенти, установени в неговата държава членка по произход, на територията на държавите членки, в които възнамерява да предоставя услуги, в срок от един месец от получаването на цялата информация компетентният орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник съобщава на компетентния орган на приемащата държава членка, определен за звено за контакти съгласно член 79, параграф 1, кои са обвързаните агенти, които инвестиционният посредник възнамерява да използва за предоставянето на инвестиционни услуги и дейности в тази държава членка. Приемащата държава членка публикува тази информация. ЕОЦКП може да поиска достъп до тази информация в съответствие с процедурата и при условията, установени в член 35 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

3. Компетентният орган на държавата членка по произход предава информацията в срок от един месец от нейното получаване на компетентния орган на приемащата държава членка, определен като звено за контакти в съответствие с член 79, параграф 1. След това инвестиционният посредник може да започне да предоставя съответните инвестиционни услуги и дейности в приемащата държава членка.

4. В случай на промяна на обстоятелство, съобщено в съответствие с параграф 2, инвестиционният посредник уведомява компетентния орган на държавата членка по произход за тази промяна в писмена форма поне един месец преди прилагането на промяната. Компетентният орган на държавата членка по произход уведомява компетентния орган на приемащата държава членка за тази промяна.

5. Всяка кредитна институция, която желае да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности, както и да предоставя допълнителни услуги, в съответствие с параграф 1 чрез обвързани агенти, съобщава на компетентния орган в своята държава членка по произход кои са тези обвързани агенти.

Когато кредитната институция възнамерява да използва обвързани агенти, установени в нейната държава членка по произход, на територията на държавите членки, в които възнамерява да предоставя услуги, в срок от един месец от получаването на цялата информация компетентният орган на държавата членка по произход на кредитната институция съобщава на компетентния орган на приемащата държава членка, определен за звено за контакти съгласно член 79, параграф 1, кои са обвързаните агенти, които кредитната институция възнамерява да използва за предоставянето на услуги в тази държава членка. Приемащата държава членка публикува тази информация.

6. Без да бъде налагано допълнително правно или административно изискване, държавите членки разрешават на инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ и ОСТ, от други държави членки да вземат подходящи мерки на своята територия за улесняване на достъпа и търговията на тези пазари от дистанционни потребители, членове или участници, установени на тяхната територия.

7. Инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ МСТ или ОСТ, съобщава на компетентния орган на своята държава членка по произход в коя държава членка възнамерява да вземе такива мерки. Компетентният орган на държавата членка по произход съобщава в срок от един месец тази информация на компетентния орган на държавата членка, в която МСТ или ОСТ възнамерява да предприеме такива мерки.

Компетентният орган на държавата членка по произход на МСТ съобщава, по искане на компетентния орган на приемащата за МСТ държава членка и без необосновано забавяне, кои са дистанционните членове или участници в МСТ, установени в тази държава членка.

8. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти с цел определяне на информацията, която трябва да бъде съобщена в съответствие с параграфи 2, 4, 5 и 7.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

9. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение с цел установяване на стандартни формуляри, образци и процедури за предаването на информация в съответствие с параграфи 3, 4, 5 и 7.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 31 декември 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 35

Установяване на клон

1. Държавите членки гарантират, че инвестиционни услуги и/или дейности, както и допълнителни услуги, могат да бъдат предоставяни или извършвани в рамките на техните територии в съответствие с настоящата директива и с Директива 2013/36/ЕС чрез правото на установяване, независимо дали посредством установяване на клон или посредством използване на обвързан агент, установен в държава членка, различна от държавата членка по произход, при условие че тези услуги и дейности са обхванати от лиценза, издаден на инвестиционния посредник или кредитната институция в държавата членка по произход. Допълнителни услуги могат да бъдат предоставяни само заедно с инвестиционна услуга и/или дейност.

Държавите членки не могат да налагат допълнителни изисквания, с изключение на изискванията съгласно параграф 8, за организацията и функционирането на клона по отношение на въпросите, уредени от настоящата директива.

2. Държавите членки изискват от всеки инвестиционен посредник, който иска да установи клон на територията на друга държава членка или да използва обвързани агенти, установени в друга държава членка, в която той не е установил клон, първо да уведоми компетентния орган на своята държава членка по произход и да му предостави следната информация:

а) държавата членка, на чиято територия планира да установи клон, или държавата членка, в която не е установил клон, но планира да използва обвързани агенти, установени там;

- б) програма за дейността, в която, *inter alia*, се посочват инвестиционните услуги и/или дейности, както и допълнителните услуги, които ще бъдат предлагани;
- в) ако е установен — организационната структура на клона и дали клонът възнамерява да използва обвързани агенти, както и кои са тези обвързани агенти;
- г) ако трябва да се използват обвързани агенти в държава членка, в която инвестиционният посредник не е установил клон — описание на това как възнамерява да използва обвързания агент или обвързаните агенти и организационната структура, включително линиите на докладване, посочващи какво ще е мястото на агента или агентите в корпоративната структура на инвестиционния посредник;
- д) адреса в приемащата държава членка, от който могат да бъдат получавани документи;
- е) имената на отговорните за управлението на клона лица или на обвързания агент.

Когато инвестиционен посредник използва обвързан агент, установен в държава членка, различна от държавата членка по произход, този обвързан агент се приравнява на клон, ако такъв е установен, и във всички случаи за него се прилагат разпоредбите на настоящата директива, отнасящи се до клоновете.

3. Ако компетентният орган на държавата членка по произход няма причини да се съмнява в адекватността на административната структура или финансовото състояние на инвестиционния посредник, имайки предвид планираните дейности, в срок от три месеца от получаването на цялата информация той я съобщава на компетентния орган на приемащата държава членка, определен като звено за контакти в съответствие с член 79, параграф 1, и съответно информира заинтересования инвестиционен посредник.

4. В допълнение към посочената в параграф 2 информация компетентният орган на държавата членка по произход съобщава подробни данни за одобрената схема за обезщетение на инвеститорите, в която инвестиционният посредник е член в съответствие с Директива 97/9/ЕО, на компетентния орган на приемащата държава членка. В случай на промяна на данните компетентният орган на държавата членка по произход информира съответно компетентния орган на приемащата държава членка.

5. Когато компетентният орган на държавата членка по произход отказва да съобщи информацията на компетентния орган на приемащата държава членка, той излага мотивите за отказа си пред заинтересования инвестиционен посредник в срок от три месеца от получаването на цялата информация.

6. Клонът може да бъде установен и да започне дейност след получаването на съобщение от компетентния орган на приемащата държава членка, а когато такова съобщение не бъде получено — най-късно до два месеца от датата на предаването на съобщението от компетентния орган на държавата членка по произход.

7. Всяка кредитна институция, която желае да използва обвързан агент, установен в държава членка, различна от нейната държава членка по произход, за предоставянето на инвестиционни услуги и/или извършването на инвестиционни дейности, както и на допълнителни услуги в съответствие с настоящата директива, уведомява компетентния орган на своята държава членка по произход и му предоставя информацията, посочена в параграф 2.

Ако компетентният орган на държавата членка по произход няма причини да се съмнява в адекватността на административната структура или финансовото състояние на кредитната институция, в срок от три месеца от получаването на цялата информация той я съобщава на компетентния орган на приемащата държава членка, определен като звено за контакти в съответствие с член 79, параграф 1, и съответно информира заинтересованата кредитна институция.

Когато компетентният орган на държавата членка по произход отказва да съобщи информацията на компетентния орган на приемащата държава членка, той излага мотивите за отказа си пред заинтересованата кредитна институция в срок от три месеца от получаването на цялата информация.

Обвързаният агент може да започне дейност след получаването на съобщение от компетентния орган на приемащата държава членка, а ако такова съобщение не бъде получено — най-късно до два месеца от датата на предаването на съобщението от компетентния орган на държавата членка по произход. За такъв обвързан агент се прилагат разпоредбите на настоящата директива, отнасящи се до клоновете.

8. Компетентният орган на държавата членка, в която се намира клонът, се задължава да осигурява, че услугите, предоставяни от клона на нейната територия, са в съответствие със задълженията, установени в членове 24, 25, 27 и 28 от настоящата директива и членове 14—26 от Регламент (ЕС) № 600/2014, както и с мерките, приемани съгласно тях от приемащата държава членка, където това е позволено в съответствие с член 24, параграф 12.

Компетентният орган на държавата членка, в която се намира клонът, има правото да проверява правилата на клона и да изисква такива промени, каквито са крайно необходими, за да може компетентният орган да налага спазването на задълженията съгласно членове 24, 25, 27 и 28 от настоящата директива и членове 14—26 от Регламент (ЕС) № 600/2014, както и в мерките, приемани съгласно тях, по отношение на услугите и/или дейностите, предоставяни или извършвани от клона на нейната територия.

9. Всяка държава членка предвижда, че когато инвестиционният посредник, който е получил лиценз в друга държава членка, е установил клон на нейната територия, компетентният орган на държавата членка по произход на инвестиционния посредник може да извършва проверки на място в този клон при изпълнението на отговорностите си и след информиране на компетентния орган на приемащата държава членка.

10. В случай на промяна на обстоятелство, съобщено в съответствие с параграф 2, инвестиционният посредник уведомява компетентния орган на държавата членка по произход за тази промяна писмено най-малко един месец преди прилагането на промяната. Компетентният орган на приемащата държава членка също бива информиран за тази промяна от компетентния орган на държавата членка по произход.

11. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти с цел определяне на информацията, която трябва да бъде съобщена в съответствие с параграфи 2, 4, 7 и 10.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

12. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение с цел установяване на стандартни формуляри, образци и процедури за предаването на информация в съответствие с параграфи 3, 4, 7 и 10.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 36

Достъп до регулирани пазари

1. Държавите членки изискват инвестиционните посредници от други държави членки, които имат лиценз да изпълняват нареждания на клиенти или да извършват търговия за собствена сметка, да имат правото на членство или да имат достъп до регулираните пазари, създадени на тяхна територия, по един от следните начини:

а) пряко, чрез откриване на клонове в приемащите държави членки;

- б) като станат дистанционни членове или като имат дистанционен достъп до регулиран пазар, без да е необходимо да са установени в държавата членката по произход на регулирания пазар, когато процедурите и системите за търговия на въпросния пазар не изискват физическо присъствие за сключването на сделки на пазара.

2. Държавите членки не налагат допълнителни регулаторни или административни изисквания по отношение на въпроси, които са обхванати от настоящата директива, на инвестиционни посредници, които упражняват правото, предоставено от параграф 1.

Член 37

Достъп до централен контрагент, система за клиринг и сетълмент и право на избор на система за сетълмент

1. Без да се засягат дялове III, IV или V от Регламент (ЕС) № 648/2012, държавите членки изискват инвестиционните посредници от други държави членки да имат на тяхната територия право на пряк и непряк достъп до централен контрагент и до системи за клиринг и сетълмент за целите на приключването или уреждането на приключването на сделките с финансови инструменти.

Държавите членки изискват прекият или непрекият достъп на тези инвестиционни посредници до такива системи да бъде въз основа на същите недискриминационни, прозрачни и обективни критерии, каквито се прилагат към местните членове или участници. Държавите членки не могат да ограничават използването на тези системи за клиринг и сетълмент на сделки с финансови инструменти, сключени на място на търговия на тяхната територия.

2. Държавите членки изискват от регулираните пазари на тяхната територия да предоставят на всички свои членове или участници правото да определят системата за сетълмент на сделките с финансови инструменти, сключвани на този регулиран пазар, при спазване на следните условия:

- а) съществуват такива връзки и договорености между определената система за сетълмент и всяка друга система или механизъм, каквито са необходими за осигуряване на ефикасния и икономичен сетълмент на съответната сделка;
- б) има съгласие от компетентния орган, отговорен за надзора на регулирания пазар, че техническите условия за сетълмента на сделките, които се сключват на регулирания пазар чрез система за сетълмент, различна от определената от регулирания пазар, са такива, че да позволяват безпрепятственото и нормално функциониране на финансовите пазари.

Тази оценка на органа, компетентен за надзора върху регулирания пазар, не засяга правомощията на националните централни банки да упражняват надзор върху системите за сетълмент или правомощията на други надзорни органи, компетентни по отношение на тези системи. Компетентният орган взема предвид контрола/надзора, който вече е упражнен от тези институции, с оглед избягването на ненужно дублиране на контрола.

Член 38

Разпоредби относно договорености за централен контрагент, клиринг и сетълмент по отношение на МСТ

1. Държавите членки не възпрепятстват инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ, да сключват подходящи договорености с централен контрагент или клирингова къща и система за сетълмент на друга държава членка с цел да предоставят клиринга и/или сетълмента на някои или всички търговски сделки, сключвани от членовете или участниците чрез техните системи.

2. Компетентният орган за инвестиционни посредници и пазарни оператори, организиращи МСТ, не може да възрази срещу използването на централен контрагент, клирингови къщи и/или системи за сетълмент в друга държава членка, освен ако това възражение е очевидно необходимо за поддържането на функционирането на тази МСТ по установения ред и с оглед на определените в член 37, параграф 2 условия за системите за сетълмент.

С оглед избягване на ненужното дублиране на контрол, компетентният орган взема предвид контрола и надзора върху системата за клиринг и сетълмент, който вече е упражнен от централните банки, които осъществяват надзор върху системи за клиринг и сетълмент, или от други надзорни органи с компетентност по отношение на тези системи.

ГЛАВА IV

Предоставяне на инвестиционни услуги и дейности от дружества от трети държави

Раздел 1

Предоставяне на услуги или извършване на дейности чрез установяване на клон

Член 39

Установяване на клон

1. Дадена държава членка може да изиска от дружество от трета държава, което възнамерява да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности, със или без допълнителни услуги, за непрофесионални или професионални клиенти по смисъла на раздел II от приложение II, на нейна територия, да установи клон в тази държава членка.

2. Когато държава членка изисква от дружество от трета държава, което възнамерява да предлага инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности със или без допълнителни услуги на нейната територия, да установи клон, клонът получава предварителен лиценз от компетентните органи на тази държава членка в съответствие със следните условия:

- а) за предоставянето на услуги, за които дружеството от трета държава иска лиценз, се изисква издаване на лиценз и упражняване на надзор в третата държава, в която е установено дружеството, и то е получило изисквания лиценз, като компетентният орган взема надлежно предвид всички препоръки на специалната група за финансови действия (FATF) във връзка с борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма;
 - б) между компетентните органи на държавата членка, в която ще бъде установен клонът, и компетентните надзорни органи на третата държава, в която е установено дружеството, има сключени споразумения за сътрудничество, които включват разпоредби, уреждащи обмена на информация с цел опазване на целостта на пазара и защита на инвеститорите;
 - в) клонът разполага свободно с достатъчен начален капитал;
 - г) едно или повече лица са назначени да отговарят за управлението на клона, и всички те спазват изискванията, определени в член 9, параграф 1;
 - д) третата държава, където е установено дружеството от трета държава, е подписала споразумение с държавата членка, където ще бъде установен клонът, което споразумение е напълно съобразено със стандартите, предвидени в член 26 от Модела на данъчна конвенция относно дохода и капитала на ОИСР, и гарантира ефективен обмен на информация по данъчни въпроси, включително по многостранни данъчни споразумения, ако такива съществуват;
 - е) дружеството принадлежи към схема за обезщетение на инвеститорите, получила лиценз или призната в съответствие с Директива 97/9/ЕО.
3. Дружеството от трета държава, посочено в параграф 1, подава заявление до компетентния орган на държавата членка, в която възнамерява да установи клон.

Член 40

Задължение за представяне на информация

Дружество от трета държава, което възнамерява да получи лиценз за предоставяне на инвестиционни услуги или извършване на инвестиционни дейности, със или без допълнителни услуги, на територията на дадена държава членка, посредством клон, предоставя на компетентния орган на тази държава членка следното:

- а) наименованието на органа, отговарящ за надзора върху него в съответната трета държава. Когато за надзора върху него отговарят няколко органа, се представят подробни сведения за съответните области на компетентност;

- б) всички относими сведения за дружеството (наименование, правна форма, седалище и адрес на управление, членове на ръководния орган, съответни акционери) и програма за дейността, в която се посочват инвестиционните услуги и/или дейности и допълнителните услуги, които ще бъдат предоставяни или извършвани, както и организационната структура на клона, включително описание на основни оперативни функции, възложени на трети страни;
- в) имената на лицата, които отговарят за управлението на клона, и съответните документи, с които се доказва спазването на изискванията по член 9, параграф 1;
- г) информация за началния капитал, с който клонът разполага свободно.

Член 41

Издаване на лиценз

1. Компетентният орган на държавата членка, в която дружеството от третата държава е установило или възнамерява да установи клон, издава лиценз само ако е убеден, че:

- а) условията по член 39 са изпълнени; и
- б) клонът на дружеството от трета държава ще може да спазва разпоредбите, посочени в параграф 2;

В срок от шест месеца от подаването на пълното заявление компетентният орган уведомява дружеството от трета държава дали е издаден лицензът.

2. Клонът на дружеството от трета държава, лицензиран в съответствие с параграф 1, спазва задълженията, предвидени в членове 16 —20, 23, 24, 25 и 27, член 28, параграф 1 и членове 30, 31 и 32 от настоящата директива и в членове 3—26 от Регламент (ЕС) № 600/2014, както и мерките, приети въз основа на тях, и подлежи на надзор от компетентния орган в държавата членка, в която е издаден лицензът.

Държавите членки не подлагат организацията и функционирането на клона на допълнителни изисквания по отношение на въпросите, уредени с настоящата директива, и не следва да предоставят на клоновете на дружества от трети държави по-благоприятно третиране, отколкото предоставяното на посредниците от Съюза.

Член 42

Предоставяне на услуги по изрична инициатива на клиента

Държавите членки гарантират, че когато непрофесионален или професионален клиент по смисъла на раздел II от приложение II, установен или намиращ се на територията на Съюза, предизвиква по негова изрична инициатива предоставянето на инвестиционна услуга или извършването на инвестиционна дейност от дружество от трета държава, изискването за лиценз по член 39 не важи за предоставянето на тази услуга или извършването на тази дейност от дружеството от третата държава в полза на това лице, включително по отношение на установяването на отношения, имащи конкретна връзка с предоставянето на тази услуга или извършването на тази дейност. Инициативата на такива клиенти не дава право на дружеството от трета държава да им продава нови видове инвестиционни продукти или инвестиционни услуги по друг начин, освен чрез клон, когато националното право изисква наличието на такъв клон.

Раздел 2

Отнемане на лиценз

Член 43

Отнемане на лиценз

Компетентният орган, който е издал лиценз на дружество от трета държава по член 41, може да му го отнеме в следните случаи:

- а) ако дружеството от трета държава не започне да извършва разрешените с лиценз услуги или дейности в срок от 12 месеца, ако изрично се откаже от лиценз или ако не е предоставял никакви инвестиционни услуги или не е извършвал никаква инвестиционна дейност през предходните шест месеца, освен ако в такива случаи съответната държава членка е предвидила обезсилване на лиценза;
- б) е получил лиценз посредством неверни твърдения или по друг незаконен начин;
- в) вече не отговаря на условията, при които е бил издаден лиценз;
- г) ако дружеството грубо и системно нарушава разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, които уреждат условията за извършване на дейност за инвестиционните посредници и които се прилагат за дружествата от трети държави;
- д) ако дружеството попада в някой от случаите, за които националното право предвижда отнемане на лиценз във връзка с въпроси извън обхвата на настоящата директива.

ДЯЛ III

РЕГУЛИРАНИ ПАЗАРИ

Член 44

Лиценз и приложимо право

1. Държавите членки издават лиценз за регулиран пазар на тези системи, които спазват настоящия дял.

Лиценз за регулиран пазар се издава само когато компетентният орган е убеден, че и пазарният оператор и системите на регулирания пазар изпълняват най-малкото изискванията, определени в настоящия дял.

В случай на регулиран пазар, който е юридическо лице и който се управлява или организира от пазарен оператор, различен от самия регулиран пазар, държавите членки предвиждат по какъв начин различните задължения, наложени на пазарния оператор съгласно настоящата директива, следва да се разпределят между регулирания пазар и пазарния оператор.

Пазарният оператор предоставя цялата информация, включително програма за дейността, в която, *inter alia*, се посочват видовете планирана дейност и организационната структура, необходима на компетентния орган, за да се убеди, че регулираният пазар е създал към момента на първоначалното издаване на лиценз всички необходими условия за изпълнението на задълженията си съгласно настоящия дял.

2. Държавите членки изискват от пазарния оператор да изпълнява задачи, свързани с организацията и функционирането на регулирания пазар, под надзора на компетентния орган. Държавите членки гарантират, че компетентните органи извършват редовно проверка на спазването на настоящия дял от регулираните пазари. Те също така гарантират, че компетентните органи следят дали регулираните пазари спазват непрекъснато условията за първоначалното издаване на лиценз, определени съгласно настоящия дял.

3. Държавите членки гарантират, че пазарният оператор е отговорен за осигуряване изпълнението на изискванията, установени в настоящия дял от страна на регулирания пазар, който той управлява.

Държавите членки гарантират също така, че пазарният оператор е оправомощен да упражнява правата, които са свързани с управлявания от него регулиран пазар по силата на настоящата директива.

4. Без да се засягат съответните разпоредби на Регламент (ЕС) № 596/2014 или на Директива 2014/57/ЕС, публичното право, което регулира сделките, извършвани чрез системите на регулирания пазар, е правото на държавата членка по произход на регулирания пазар.

5. Компетентният орган може да отнеме лиценза, издаден на регулиран пазар, в следните случаи:
- а) ако не започне да извършва дейност в срок от 12 месеца, ако изрично се откаже от лиценза или ако не е извършвал дейност през последните шест месеца, освен ако съответната държава членка е предвидила обезсилване на лиценза в такива случаи;
 - б) е получил лиценза посредством неверни твърдения или по друг незаконен начин;
 - в) вече не отговаря на условията, при които е бил издаден лиценза;
 - г) ако грубо и системно е нарушавал разпоредбите, приети съгласно настоящата директива или Регламент (ЕС) № 600/2014;
 - д) ако попада в някой от случаите, при които националното право предвижда отнемане.
6. ЕОЦКП се уведомява за всеки отнет лиценз.

Член 45

Изисквания по отношение на ръководния орган на пазарен оператор

1. Държавите членки изискват всички членове на ръководния орган на пазарен оператор да се ползват по всяко време с достатъчно добра репутация, да притежават необходимите знания, умения и опит за изпълнение на своите задължения. Целият състав на ръководния орган отразява по адекватен начин широк спектър от опит.
2. Членовете на ръководния орган отговарят по-специално на следните изисквания:
- а) всички членове на ръководния орган отделят достатъчно време за изпълнение на задълженията си в пазарния оператор. Броят на директорските длъжности, които член на ръководния орган може да заема едновременно в което и да е юридическо лице, зависи от конкретните обстоятелства и от естеството, обхвата и сложността на дейностите на пазарния оператор.

Ако не представляват държава членка, членовете на ръководния орган на пазарни оператори, които са значими от гледна точка на размера, вътрешната организация, както и от гледна точка на естеството, обхвата и сложността на техните дейности, не могат да изпълняват едновременно повече от една от следните комбинации длъжности:

- i) една длъжност на изпълнителен директор с две длъжности на директор без изпълнителни функции;
- ii) четири длъжности на директор без изпълнителни функции.

Директорски длъжности с изпълнителни или без изпълнителни функции, заемани в рамките на една и съща група или в предприятия, в които пазарният оператор притежава квалифицирано дялово участие, се считат за една директорска длъжност.

Компетентните органи могат да разрешат на членове на ръководен орган да заемат една допълнителна директорска длъжност без изпълнителни функции. Компетентните органи редовно информират ЕОЦКП за такива разрешения.

Ограничението за броя директорски длъжности, които членовете на ръководния орган могат да заемат, не важи за директорските длъжности в организации, които не преследват основно търговски цели.

- б) ръководният орган като колективен орган притежава необходимите знания, умения и опит, които му позволяват да разбира дейността на пазарния оператор, включително основните рискове.
- в) всеки член на ръководния орган действа честно, почтено и независимо, за да прави оценка и да се противопоставя ефективно на решенията на висшето ръководство, ако се наложи, и да упражнява ефективен контрол и наблюдение по отношение на вземането на решения.
3. Пазарните оператори отделят достатъчно човешки и финансови ресурси за въвеждането в работата и обучението на членовете на ръководния орган.
4. Държавите членки гарантират, че пазарните оператори, които са значими по своя размер и вътрешна организация, както и по естеството, обхвата и сложността на своите дейности, създават комитет за подбор на кандидати, съставен от членове на ръководния орган, които нямат изпълнителни функции в съответния пазарен оператор.

Комитетът за подбор на кандидати извършва следните дейности:

- а) набелязва и препоръчва за одобрение от страна на ръководния орган или на общото събрание кандидати за попълване на свободните места в състава на ръководния орган. В този процес комитетът за подбор на кандидати оценява баланса на знанията, уменията, многообразието и опита на членовете на ръководния орган. Освен това комитетът подготвя описание на функциите и изискванията за дадено назначение и изчислява времето, което се очаква да отдели бъдещият член на ръководния орган. Освен това комитетът за подбор на кандидати взема решения относно целта за представителството на по-слабо представения пол в рамките на ръководния орган и разработва политика за увеличаване броя на представителите на по-слабо представения пол в рамките на ръководния орган за постигане на посочената цел;
- б) оценява периодично и поне веднъж годишно структурата, размера, състава и резултатите от работата на ръководния орган и отправя препоръки към него за евентуални промени;
- в) оценява периодично и поне веднъж годишно знанията, уменията и опита на членовете на ръководния орган поотделно и на ръководния орган като цяло и информира ръководния орган за тази оценка;
- г) периодично прави преглед на политиката на ръководния орган за подбор и назначаване на висшето ръководство и отправя препоръки към ръководния орган.

При изпълнението на задълженията си комитетът за подбор на кандидати отчита редовно и във възможно най-голяма степен необходимостта от гарантиране, че процесът на вземане на решения на ръководния орган не се влияе от отделно лице или малка група лица по начин, който може да накърни интересите на пазарния оператор като цяло.

При изпълнението на задълженията си комитетът за подбор на кандидати има възможност да използва всички видове ресурси, които счита за подходящи, включително и консултации с външни експерти.

Настоящият параграф не се прилага, когато съгласно националното право ръководният орган не разполага с компетентност в процеса на подбор и назначаване на който и да било от своите членове.

5. Държавите членки или компетентните органи изискват от пазарните оператори и техните съответни комитети за подбор на кандидати да включат широк набор от качества и умения, когато назначават членове в ръководния орган, като за тази цел разработят политика за насърчаване на многообразието в ръководния орган.

6. Държавите членки гарантират, че ръководният орган на пазарен оператор определя и контролира изпълнението на правилата за управление, обезпечаващи ефективно и разумно управление на дадена организация, включително разделението на задълженията в рамките на организацията и предотвратяване на конфликти на интереси, и по начин, който подпомага целостта на пазара.

Държавите членки гарантират, че ръководният орган наблюдава и периодично оценява ефективността на правилата за управление на пазарния оператор и предприема необходимите мерки, за да отстрани слабостите.

Членовете на ръководния орган имат достъп до достатъчно информация и документи, които са необходими за упражняването на надзор и наблюдение на процеса на вземане на решения от страна на ръководството.

7. Компетентният орган отказва лиценз, ако не е убеден, че членовете на ръководния орган на пазарния оператор са с достатъчно добра репутация, притежават достатъчно знания, умения и опит и отделя достатъчно време на изпълнението на задълженията си, или ако са налице обективни и очевидни причини да се счита, че ръководният орган на пазарния оператор може да представлява заплаха за неговото ефективно, стабилно и разумно управление, както и за адекватното съблюдаване на целостта на пазара.

Държавите членки гарантират, че при издаването на лиценз за регулиран пазар се приема, че лицето или лицата, които действително ръководят дейността и операциите на регулиран пазар, който вече е лицензиран в съответствие с настоящата директива, отговарят на предвидените в параграф 1 изисквания.

8. Държавите членки изискват от пазарния оператор да уведоми компетентния орган за самоличността на всички членове на своя ръководен орган, както и за всяка промяна в техния състав, а също и да предостави цялата информация, необходима с оглед да се прецени дали пазарният оператор спазва параграфи 1 – 5.

9. ЕОЦКП издава насоки относно следното:

- а) понятието за отделяне на достатъчно време от страна на член на ръководния орган за изпълнението на неговите задължения във връзка с конкретните обстоятелства и естеството, обхвата и сложността на дейността на пазарния оператор;
- б) понятието за подходящи знания, умения и опит на ръководния орган като цяло съгласно посоченото в параграф 2, буква б);
- в) понятията за честност, почтеност и независимост на член на ръководния орган съгласно посоченото в параграф 2, буква в);
- г) понятието за достатъчно човешки и финансови ресурси, насочени за въвеждането в работата и обучението на членовете на ръководния орган съгласно посоченото в параграф 3;
- д) понятието за многообразие, което трябва да се взема предвид при подбора на членовете на ръководния орган съгласно посоченото в параграф 5.

ЕОЦКП следва да издаде тези насоки до 3 януари 2016 г.

Член 46

Изисквания, отнасящи се до лицата, които упражняват значително влияние върху управлението на регулирания пазар

1. Държавите членки изискват от лицата, които се намират в положение, от което упражняват, пряко или косвено, значително влияние върху управлението на регулирания пазар, да бъдат подходящи.

2. Държавите членки изискват от пазарния оператор на регулирания пазар:
 - а) да предоставя на компетентния орган и да оповестява публично информация относно собствеността на регулирания пазар и/или пазарния оператор, и по-специално самоличността и обхвата на участията на всички лица, които се намират в положение, от което упражняват значително влияние върху управлението;
 - б) да информира компетентния орган и да оповестява публично всяко прехвърляне на собственост, което поражда промяна в самоличността на лицата, упражняващи значително влияние върху управлението на регулирания пазар.
3. Компетентният орган отказва да одобри предложените промени на контролиращото участие на регулирания пазар и/или пазарния оператор, когато са налице обективни и очевидни причини да се счита, че те биха представлявали заплаха за стабилното и разумно управление на регулирания пазар.

Член 47

Организационни изисквания

1. Държавите членки изискват от регулирания пазар:
 - а) да взема мерки за ясното идентифициране и справяне с потенциалните неблагоприятни последици за функционирането на регулирания пазар или за неговите членове или участници, произтичащи от всякакъв конфликт на интереси между интересите на регулирания пазар, неговите собственици или неговия пазарен оператор и правилното функциониране на регулирания пазар, и по-специално когато такива конфликти на интереси могат да се окажат в ущърб на изпълнението на които и да е функции, делегирани на регулирания пазар от компетентния орган;
 - б) да разполага с необходимите ресурси, за да се справя с рисковете, на които е изложен, да прилага подходящи мерки и системи за идентифицирането на всички значителни рискове за неговото функциониране и да постави в действие ефективни мерки за смекчаването на тези рискове;
 - в) да взема мерки за правилното управление на техническите операции на системата, включително създаването на ефективни спешни мерки за справяне с рисковете от срив в системите;
 - г) да има прозрачни и недискриминационни правила и процедури, които осигуряват коректно и по установения ред търгуване и създават обективни критерии за ефикасно изпълнение на нарежданията;
 - д) да взема ефективни мерки за улесняване ефикасното и навременно приключване на сделките, които се изпълняват чрез неговите системи;
 - е) да разполага към момента на издаване на лиценза и текущо с достатъчно финансови ресурси за улесняване на своето нормално функциониране, като се има предвид естеството и обхватът на сделките, които се сключват на пазара, както и обхватът и степента на рисковете, на които е изложен.
2. Държавите членки не разрешават на пазарните оператори да изпълняват нареждания на клиенти срещу собствения им капитал или да извършват търговия за собствена сметка, опосредствана чрез насрещни сделки на някой от регулираните пазари, които те организират.

Член 48

Устойчивост на системата, временно преустановяване на търговията и електронна търговия

1. Държавите членки изискват всеки регулиран пазар да разполага с ефективни системи, процедури и правила за гарантиране, че системите за търговия са устойчиви, имат достатъчен капацитет да обработят обемите от нареждания за търговия и съобщения в най-натоварените моменти, могат да осигурят търговия по установения ред в условия на голяма нестабилност на пазара, минали са проверки, които са доказали, че отговарят на тези условия, и прилагат ефективни правила за непрекъснатост на дейността, за да се гарантира непрекъснато предоставяне на услугите на регулирания пазар при нестабилност на системите му за търговия.

2. Държавите членки изискват от регулирания пазар наличието на:
 - a) писмени споразумения с всички инвестиционни посредници, които следват стратегия за маркет мейкинг на регулирания пазар;
 - б) схеми за гарантиране участието на достатъчен брой инвестиционни посредници в такива споразумения, които изискват от тях обявяването на обвързващи конкурентни котировки, като по този начин се осигурява постоянна и предвидима ликвидност на пазара, когато това изискване е целесъобразно предвид естеството и обхвата на търговията на този регулиран пазар.
3. Писменото споразумение, посочено в параграф 2, уточнява най-малко:
 - a) задълженията на инвестиционния посредник във връзка с осигуряването на ликвидност и, където е приложимо, всякакви други задължения, произтичащи от участие в схемата, посочена в параграф 2, буква б);
 - б) всякакви стимули, свързани с отстъпки, или други стимули, предлагани от регулирания пазар на инвестиционен посредник, с цел осигуряване на постоянна и предвидима ликвидност на пазара и, когато е приложимо, всякакви други права, произтичащи за инвестиционния посредник в резултат от участието му в схемата, посочена в параграф 2, буква б).

Регулираният пазар наблюдава и осигурява, че инвестиционният посредник изпълнява изискванията на обвързващите писмени споразумения. Регулираният пазар уведомява компетентния орган за съдържанието на обвързващото писмено споразумение и, при поискване, предоставя на компетентния орган всякаква необходима допълнителна информация, за да може компетентният орган да се увери, че регулираният пазар спазва изискванията на настоящия параграф.

4. Държавите членки изискват всеки регулиран пазар да разполага с ефективни системи, процедури и правила за отказ да бъдат изпълнени нареждания, които превишават предварително определените количествени и ценови прагове или са безспорно грешни.

5. Държавите членки изискват всеки регулиран пазар да може спира или ограничава търговията при наличието на съществено ценово движение за даден финансов инструмент на този пазар или на свързан пазар за кратък период от време, а в извънредни случаи и да отменя, променя или коригира дадена сделка. Държавите членки изискват всеки регулиран пазар да гарантира, че параметрите за спиране на търговията са приспособени по подходящ начин, който отчита ликвидността на различните класове и подкласове активи, естеството на пазарния модел и видовете потребители и е достатъчен, за да избегне значителни смущения при правилното осъществяване на търговията.

Държавите членки гарантират, че всеки регулиран пазар докладва по последователен и сравним начин параметрите за спиране на търговията и всички съществени промени на тези параметри пред компетентния орган, който на свой ред ги докладва пред ЕОЦКП. Когато даден регулиран пазар, който е значим по отношение на ликвидността на този финансов инструмент, спре търговия в която и да било държава членка, държавите членки изискват това място на търговия да разполага с необходимите системи и процедури, за да гарантира уведомяването на компетентните органи, с цел те да координират ответните действия за целия пазар и определят дали е целесъобразно спирането на търговията и на други места, където финансовият инструмент се търгува, до възобновяване на търговията на първоначалния пазар.

6. Държавите членки изискват всеки регулиран пазар да разполага с ефективни системи, процедури и правила, включително съдържащи изисквания членовете или участниците да извършват съответно изпитване на алгоритмите и създаващи среда за улесняване на такова изпитване, за да гарантира, че алгоритмичните системи за търговия или системите за високочестотна търговия не могат да създадат условия или да допринесат за извършване на търговия в нарушение на установения ред, и за да управлява всички условия за извършване на търговия в нарушение на установения ред, произтичащи от тези алгоритмични системи за търговия, включително като се предвидят системи за ограничаване на съотношението между неизпълнените нареждания и сделките, които член или участник може да въведе в системата; да може да забавя потока от нареждания за търговия, ако съществува риск от това капацитетът на системата да бъде достигнат, и да ограничава и прилага минималната стъпка на котиране, която може да се изпълнява на пазара.

7. Държавите членки изискват всеки регулиран пазар, до който е разрешен пряк електронен достъп, да разполага с ефективни системи, процедури и правила, за да гарантира, че членовете или участниците имат право да предоставят такива услуги само ако са инвестиционни посредници, лицензирани съгласно настоящата директива, или кредитни институции, лицензирани съгласно Директива 2013/36/ЕС, че са приети и се прилагат подходящи критерии за определяне на това

доколко лицата, на които може да се предостави подобен достъп, отговарят на изискванията, и че членовете или участниците носят отговорност за нареждания и сделки, извършени при ползване на такава услуга във връзка с изискванията на настоящата директива.

Държавите членки изискват също регулираният пазар да наложи подходящи стандарти относно контрола върху риска и прагове за търговия, извършвана посредством такъв достъп, и да може да разграничава между нареждания или сделки, извършвани от лице, използващо пряк електронен достъп, и други нареждания или сделки на член или участник и, ако е необходимо, да спира нарежданията и сделките на първия.

Регулираният пазар разполага с механизми за спиране или прекратяване предоставянето на пряк електронен достъп от член или участник на клиент при неспазване на изискванията на настоящия параграф.

8. Държавите членки изискват регулираният пазар да гарантира, че неговите правила относно услугите за съвместно ползване на инфраструктура са прозрачни, справедливи и недискриминационни.

9. Държавите членки изискват регулираният пазар да гарантира, че структурата на таксите му, включително таксите за изпълнение, допълнителните такси и отстъпките, е прозрачна, справедлива и недискриминационна и не създава стимули за въвеждане, промяна или отмяна на нареждания или за изпълнение на сделки по начин, който допринася за извършване на търговия в нарушение на установения ред или за пазарна злоупотреба. По-специално държавите членки изискват от регулирания пазар да налага задължения за маркет мейкинг при отделни акции или подходяща кошница от акции, в замяна на всякакви предоставени отстъпки.

Държавите членки разрешават на регулирания пазар да коригира таксите си за отменени нареждания в зависимост от продължителността от време, през което дадено нареждане е било в сила, преди да бъде отменено, както и да приспособява таксите за всеки финансов инструмент, за който те са приложими.

Държавите членки могат да разрешат на даден регулиран пазар да налага по-високи такси за нареждане, което впоследствие е било отменено, отколкото за изпълнено нареждане, и да налага по-високи такси на участници, при които има високо съотношение на отменени нареждания спрямо изпълнени нареждания, както и на участници, прилагащи високочестотни способности за алгоритмична търговия, за да се отчете допълнителната тежест върху капацитета на системата.

10. Държавите членки изискват даден регулиран пазар да може да идентифицира посредством обозначаване от членовете или участниците нарежданията, генерирани при алгоритмична търговия, различните алгоритми, използвани за създаването на нареждания, както и съответните лица, издали тези нареждания. Тази информация се предоставя на компетентните органи при поискване.

11. Държавите членки изискват при поискване от компетентния орган на държавата членка по произход на даден регулиран пазар регулираните пазари да предоставят на компетентния орган данни относно дневника за нареждания или достъп до него, така че компетентният орган да може да наблюдава търговията.

12. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, с които се уточняват допълнително:

- а) изискванията с оглед гарантиране, че системите за търговия на регулираните пазари са устойчиви и имат подходящ капацитет;
- б) съотношението, посочено в параграф 6, като се вземат предвид фактори като стойността на неизпълнените нареждания във връзка със стойността на извършените сделки;
- в) проверките относно прекия електронен достъп, с цел да се гарантира, че прилаганият към спонсориран достъп контрол е най-малкото равностоен на контрола, който се прилага за пряк достъп до пазара;
- г) изискванията, за да се гарантира, че услугите за съвместно ползване на инфраструктура и структурата на таксите са справедливи и недискриминационни и че структурата на таксите не създава стимули за извършване на търговия в нарушение на установения ред или пазарна злоупотреба;

- д) определянето кога даден регулиран пазар е значим по отношение на ликвидността на този финансов инструмент;
- е) изискванията, за да се гарантира, че схемите за поддържане на пазара са справедливи и недискриминационни и да се установят минимални задължения за маркет мейкинг, които регулираните пазари трябва да изпълняват при разработването на схема за маркет мейкинг, както и условията, при които изискването за обезпечаване на такава схема е нецелесъобразно предвид естеството и обхвата на търговията на този регулиран пазар, включително дали той допуска или осигурява възможност за извършването на алгоритмична търговия чрез неговите системи;
- ж) изискванията, за да се осигури подходящо изпитване на алгоритмите, за да се гарантира, че алгоритмичните системи за търговия, включително системите за високочестотна алгоритмична търговия не могат да създадат условия или да допринесат за извършването на търговия в нарушение на установения ред.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

13. До 3 януари 2016 г. ЕОЦКП разработва насоки за подходящо калибриране на спиране на търговията съгласно параграф 5, като взема предвид факторите, посочени в същия параграф.

Член 49

Стъпки на котиране

1. Държавите членки изискват регулираните пазари да приемат режими за стъпки на котиране за акции, депозитарни разписки, борсово-търгувани фондове, сертификати и други подобни финансови инструменти, както и за всеки друг финансов инструмент, за който са разработени регулаторни технически стандарти в съответствие с параграф 4.
2. Режимите за стъпки на котиране, посочени в параграф 1:
 - а) се калибрират, за да отразяват ликвидния профил на финансовия инструмент на различните пазари и средната разлика между спредовете „продава“ и „купува“, като се взема предвид дали е желателно да се разрешат разумно стабилни цени, без неправомерно да се ограничи допълнителното стесняване на спредовете;
 - б) адаптират съответната стъпка на котиране за всеки финансов инструмент.
3. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за определяне на минимална стъпка на котиране или режими за стъпки на котиране за специфични акции, депозитарни разписки, борсово-търгувани фондове, сертификати и други подобни финансови инструменти, когато това е необходимо, за да се гарантира нормалното функциониране на пазарите в съответствие с факторите по параграф 2 и с цената, спредовете и степента на ликвидност на финансовите инструменти.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. ЕОЦКП може да разработва проекти на регулаторни технически стандарти за определяне на минимална стъпка на котиране или режими за стъпки на котиране за специфични финансови инструменти, различни от изброените в параграф 3, когато това е необходимо, за да се гарантира нормалното функциониране на пазарите в съответствие с факторите по параграф 2 и с цената, спредовете и степента на ликвидност на финансовите инструменти.

ЕОЦКП представя на Комисията такива проекти на регулаторни технически стандарти до 3 януари 2016 г.

На Комисията се делегират правомощия да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 50

Синхронизиране на бизнес часовниците

1. Държавите членки изискват от всички места на търговия и техните членове или участници да синхронизират използваните от тях бизнес часовници за регистриране на датата и времето на всяко подлежащо на отчитане събитие.
2. ЕОЦКП разработва проект на регулаторни технически стандарти за уточняване на степента на точност, с която часовниците трябва да бъдат синхронизирани в съответствие с международните стандарти.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 51

Допускане на финансови инструменти до търговия

1. Държавите членки изискват от регулираните пазари да имат ясни и прозрачни правила за допускането на финансови инструменти до търговия.

Тези правила гарантират, че всички финансови инструменти, допускани до търговия на регулирания пазар, са подходящи за търговия по коректен, надлежен и ефикасен начин, а в случай на прехвърлими ценни книжа — са свободно прехвърлими.

2. В случай на деривати правилата, посочени в параграф 1, гарантират по-специално, че структурата на договора за дериват позволява надлежното формиране на цена, както и за наличието на ефективни условия за сепълмент.
3. В допълнение към задълженията, посочени в параграфи 1 и 2, държавите членки изискват от регулирания пазар да създава и поддържа ефективни мерки за извършването на проверка дали емитентите на прехвърлими ценни книжа, които са допуснати до търговия на регулирания пазар, спазват задълженията си съгласно правото на Съюза по отношение на първоначалните, текущите или *ad hoc* задължения за разкриване.

Държавите членки гарантират, че регулираният пазар създава мерки, които улесняват неговите членове или участници при получаването на достъп до информацията, която се оповестява публично съгласно правото на Съюза.

4. Държавите членки гарантират, че регулираните пазари са създали необходимите мерки за редовен преглед за спазването на изискванията за допускане на финансовите инструменти, които те допускат до търговия.

5. Прехвърлима ценна книга, която е била допусната до търговия на регулиран пазар, впоследствие може да бъде допусната до търговия на други регулирани пазари, дори без съгласието на емитента и съгласно съответните разпоредби на Директива 2003/71/ЕО. Емитентът се информира от регулирания пазар за факта, че неговите ценни книжа се търгуват на този регулиран пазар. Емитентът няма каквото и да е задължение да предоставя пряко на регулиран пазар, който е допуснал до търговия ценните книжа на емитента без неговото съгласие, информацията, изисквана съгласно параграф 3.

6. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, които:

- а) определят характеристиките на различните класове финансови инструменти, които следва да се вземат предвид от регулирания пазар, когато оценява дали даден финансов инструмент е емитиран по начин, който е съвместим с условията, установени в параграф 1, втора алинея, за допускане до търговия на различните пазарни сегменти, които организира;
- б) изясняват правилата, които регулираният пазар трябва да прилага, за да се счита, че е изпълнил задължението си да проверява дали емитентът на прехвърлима ценна книга изпълнява задълженията си съгласно правото на Съюза по отношение на първоначалните, текущите или *ad hoc* задължения за разкриване;
- в) изясняват правилата, които регулираният пазар следва да установи съгласно параграф 3, с оглед да улесни своите членове или участници при получаването на достъп до информацията, която е публично оповестена съгласно условията, установени в правото на Съюза.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 52

Спиране на търговията с финансови инструменти и отстраняване на финансови инструменти от търговия на регулиран пазар

1. Без да се засяга правото на компетентния орган по член 69, параграф 2 да изисква спиране или отстраняване на финансов инструмент от търговия, пазарният оператор може да спре или отстрани от търговия финансов инструмент, който вече не отговаря на правилата на регулирания пазар, освен ако е вероятно такова спиране или отстраняване да доведе до съществено увреждане на интересите на инвеститорите или нарушаване на нормалното функциониране на пазара.

2. Държавите членки изискват от пазарния оператор, който спира или отстранява от търговия финансов инструмент, също така да спре или отстрани и дериватите, посочени в приложение I, раздел В, точки 4—10, които са свързани с този финансов инструмент или са основани на него, когато това е необходимо, за да се подкрепят целите на спирането или отстраняването на базовия финансов инструмент. Пазарният оператор оповестява своето решение за спирането или отстраняването от търговия на финансовия инструмент или друг свързан с него дериват и съобщава съответните решения на своя компетентен орган.

Компетентният орган, под чиято юрисдикция се извършва спирането или отстраняването на финансов инструмент, изисква от други регулирани пазари, МСТ, ОСТ и систематични участници, които попадат под неговата юрисдикция и търгуват със същия финансов инструмент или с дериватите, посочени в приложение I, раздел В, точки 4—10 към настоящата директива, свързани с този финансов инструмент или основани на него, също да спрат или отстранят този финансов инструмент или деривати от търговия, когато спирането или отстраняването е свързано със съмнение за пазарна злоупотреба, търгово предложение или неразкриване на вътрешна информация за емитента или финансовия инструмент в нарушение на членове 7 и 17 от Регламент (ЕС) № 596/2014, с изключение на случаите, когато такова спиране или отстраняване би могло да доведе до съществено увреждане на интересите на инвеститорите или нарушаване на нормалното функциониране на пазара.

Всеки уведомен компетентен орган съобщава на ЕОЦКП и на другите компетентни органи своето решение и дава обяснение, ако решението е да не спира или отстранява от търговия финансовия инструмент или дериватите, посочени в приложение I, раздел В, точки 4—10, свързани с този финансов инструмент или основани на него.

Компетентният орган незабавно оповестява това решение и го съобщава на ЕОЦКП и на компетентните органи на другите държави членки.

Уведомените компетентни органи на другите държави членки изискват от регулираните пазари, както и от други МСТ, ОСТ и систематични участници, които попадат под тяхната юрисдикция и търгуват със същия финансов инструмент или с дериватите, посочени в приложение I, раздел В, точки 4 – 10 от настоящата директива, свързани с този финансов инструмент или основани на него, също да спрат или отстранят този финансов инструмент или деривати от търговия, когато спирането или отстраняването е свързано със съмнение за пазарна злоупотреба, търгово предложение или неразкриване на вътрешна информация за емитента или финансовия инструмент в нарушение на членове 7 и 17 от Регламент (ЕС) № 596/2014, с изключение на случаите, когато спирането или отстраняването би могло да доведе до съществено увреждане на интересите на инвеститорите или нарушаване на нормалното функциониране на пазара.

Настоящият параграф се прилага също така и при отменяне на решението за спиране от търговия на финансов инструмент или на дериватите, посочени в приложение I, раздел В, точки 4—10, свързани с този финансов инструмент или основани на него.

Процедурата по уведомяване, посочена в настоящия параграф, се прилага и в случаите, когато решението за спиране или отстраняване от търговия на финансов инструмент или на дериватите, посочени в приложение I, раздел В, точки 4—10, свързани с този финансов инструмент или основани на него, е взето от компетентния орган съгласно член 69, параграф 2, букви м) и н).

С цел да се гарантира пропорционално прилагане на задължението за спиране или отстраняване от търговия на такива деривати, ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за допълнително уточняване на случаите, при които връзката между даден дериват, свързан или основан на финансов инструмент, който е спрял или отстранен от търговия, и първоначалния финансов инструмент предполага дериватът също да бъде спрял или отстранен от търговия, за да се постигне целта на спирането или отстраняването на базовия финансов инструмент.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

3. ЕОЦКП разработва проект на технически стандарти за изпълнение, с които се определя формата и времето на съобщенията и публикациите, предвидени в параграф 2.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които се определят обстоятелствата, които водят до съществено увреждане на интересите на инвеститорите и нарушаване на нормалното функциониране на пазара, посочени в параграфи 1 и 2.

Член 53

Достъп до регулирания пазар

1. Държавите членки изискват от регулирания пазар да създава, прилага и поддържа прозрачни и недискриминационни правила, които се основават на обективни критерии, регулиращи достъпа до или членството в регулирания пазар.

2. Тези правила, посочени в параграф 1, определят всякакви задължения за членовете или участниците, произтичащи от:

- а) създаването и администрирането на регулирания пазар;
- б) правилата относно сделките на пазара;
- в) професионалните стандарти, наложени на персонала на инвестиционните посредници или кредитните институции, които оперират на пазара;
- г) установените съгласно параграф 3 условия за членовете или участниците, различни от инвестиционни посредници и кредитни институции;
- д) правилата и процедурите за клиринга и сетълмента на сделките, сключени на регулирания пазар.

3. Регулираните пазари могат да приемат за членове или участници инвестиционни посредници, кредитни институции, лицензирани съгласно Директива 2013/36/ЕС, и други лица, които:

- а) имат достатъчно добра репутация;
- б) имат в достатъчна степен умения, компетентност и опит в търговията;
- в) разполагат, когато е приложимо, с адекватни организационни мерки;
- г) имат достатъчно ресурси за изпълнението на функциите си, като се вземат предвид различните финансови механизми, които регулираният пазар може да е създал с оглед гарантирането на адекватния сетълмент на сделките.

4. Държавите членки гарантират, че членовете и участниците не са задължени да изпълняват задълженията си един към друг, установени в членове 24, 25, 27 и 28, за сделките, които са сключени на регулирания пазар. Членовете или участниците в регулирания пазар обаче спазват задълженията, предвидени в членове 24, 25, 27 и 28 по отношение на клиентите си, когато, действайки от името на клиентите си, изпълняват техните нареждания за търговия на регулиран пазар.

5. Държавите членки гарантират, че правилата за достъп до или членство в или участие в регулирания пазар осигуряват прякото или дистанционното участие на инвестиционни посредници и кредитни институции.

6. Без допълнителни правни или административни изисквания държавите членки разрешават на регулираните пазари от други държави членки да предвиждат подходящи мерки на тяхната територия, за да улесняват достъпа и търговията на тези пазари от дистанционни членове или участници, установени на тяхната територия.

Регулираният пазар съобщава на компетентния орган на неговата държава членка по произход държавата членка, в която възнамерява да предвиди такива мерки. В срок от един месец компетентният орган на държавата членка по произход съобщава тази информация на държавата членка, в която регулираният пазар възнамерява да предвиди такива мерки. ЕОЦКП може да поиска достъп до тази информация в съответствие с процедурата и при условията, установени в член 35 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

По искане на компетентния орган на приемащата държава членка и без необосновано забавяне компетентният орган на държавата членка по произход на регулирания пазар съобщава самоличността на членовете или участниците в регулирания пазар, които са установени в тази държава членка.

7. Държавите членки изискват от пазарния оператор да съобщава регулярно на компетентния орган на регулирания пазар списъка с членовете или участниците в регулирания пазар.

Член 54

Мониторинг върху спазването на правилата на регулирания пазар и другите правни задължения

1. Държавите членки изискват от регулираните пазари да създават и поддържат ефективни мерки и процедури, включително необходимите ресурси за регулярния мониторинг върху изпълнението на правилата им от техните членове или участници. Регулираните пазари извършват мониторинг на нарежданията, включително отменените нареждания и осъществяването съгласно техните системи от техните членове или участници сделки, с оглед идентифицирането на нарушения на тези правила, извършване на търговия в нарушение на установения ред или поведение, което може да е показателно за наличието на поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014 или за срив в системата по отношение на финансов инструмент.

2. Държавите членки изискват от пазарните оператори на регулираните пазари незабавно да информират техните компетентни органи за значителни нарушения на техните правила или за извършване на търговия в нарушение на установения ред или за поведение, което може да е показателно за наличието на поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014 или за срив в системата по отношение на финансов инструмент.

Компетентните органи на регулираните пазари съобщават на ЕОЦКП и на компетентните органи на другите държави членки информацията, посочена в първа алинея.

По отношение на поведение, което може да е показателно за наличието на поведение, което е забранено съгласно Регламент (ЕС) № 596/2014, даден компетентен орган трябва да е убеден, че подобно деяние се извършва или е извършено преди да уведоми за това компетентните органи на другите държави членки и ЕОЦКП.

3. Държавите членки изискват от пазарния оператор да предоставя без необосновано забавяне съответната информация на органа, компетентен за разследването и наказателното преследване на пазарна злоупотреба на регулирания пазар, както и да предоставя пълно съдействие на последния при разследването и наказателното преследване на пазарна злоупотреба, възникваща в рамките или чрез системите на регулирания пазар.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89 за определяне на обстоятелствата, при наличието на които се изисква предаване на посочената в параграф 2 от настоящия член информация.

Член 55

Разпоредби относно договореностите за централен контрагент, клиринг и сетълмент

1. Без да се засягат дялове III, IV или V от Регламент (ЕС) № 648/2012, държавите членки не възпрепятстват регулираните пазари да сключват подходящи договорености с централния контрагент или клирингова къща и система за сетълмент на друга държава членка, с оглед да се извърши клиринг и/или сетълмент на някои или на всички сделки, сключени от участниците на пазара чрез техните системи.

2. Без да се засягат дялове III, IV или V от Регламент (ЕС) № 648/2012, органът, компетентен за регулирания пазар, не може да възрази на използването на централен контрагент, клирингови къщи и/или системи за сетълмент в друга държава членка, освен ако това е очевидно необходимо за поддържането на функционирането на този регулиран пазар по установения ред, и като се вземат предвид условията за системите за сетълмент, установени в член 37, параграф 2 от настоящата директива.

С оглед избягване на ненужното дублиране на контрол, компетентният орган взема предвид контрола/надзора върху системата за клиринг и сетълмент, който вече е упражняван от централните банки, които осъществяват надзор върху системи за клиринг и сетълмент, или от други надзорни органи, които имат компетенции по отношение на тези системи.

Член 56

Списък на регулирани пазари

Всяка държава членка съставя списък на регулираните пазари, за които тя е държава членка по произход, и изпраща този списък на другите държави членки и ЕОЦКП. Подобно уведомяване се прави по отношение на всяка промяна в списъка. ЕОЦКП публикува и поддържа актуален списък на всички регулирани пазари на своята интернет страница. Този списък съдържа уникален код, установен от ЕОЦКП в съответствие с член 65, параграф 6, за определяне на регулираните пазари, с цел използване в докладите в съответствие с член 65, параграф 1, буква ж) и с член 65, параграф 2, буква ж) от настоящата директива и с членове 6, 10 и 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014.

ДЯЛ IV

ОГРАНИЧЕНИЯ НА ПОЗИЦИИТЕ, РЕЖИМ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОЗИЦИИТЕ В СТОКОВИ ДЕРИВАТИ И ДОКЛАДВАНЕ

Член 57

Ограничения на позициите и режим за управление на позициите в стокови деривати

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи в съответствие с определената от ЕОЦКП методология на изчисление, въвеждат и прилагат ограничения на позициите по отношение на размера на нетна позиция, държана от лице непрекъснато за стокови деривати, търгувани на места на търговия, както и за икономически еквивалентни извънборсови договори. Ограниченията се определят въз основа на всички позиции, държани от дадено лице, както и на позициите, държани за негова сметка на равнището на обединена група, с цел да се:

- а) предотврати пазарна злоупотреба, или;
- б) да се подпомогне правилното ценообразуване и условията за сетълмент, включително предотвратяване на позиции, водещи до изкривяване на пазара, както и да се гарантира по-специално сближаване между цените на дериватите през месеца на доставка и спот цените за базовата стока, без да се засяга разкриването на цените на пазара за базовата стока;

Ограниченията на позициите не се прилагат за позиции, държани от или от името на нефинансов субект, които са обективно измерими като водещи до намаляване на рисковете, пряко свързани с търговската дейност на този нефинансов субект.

2. Ограниченията на позициите определят точни количествени прагове за максималния размер на дадена позиция за стоков дериват, който може да бъде държан от лица.

3. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти с цел определяне на методологията на изчисление, която компетентните органи трябва да прилагат при определяне на ограниченията за месечната спот позиция и за другите месечни позиции за стокови деривати, които са със сетълмент с физическа доставка и с паричен сетълмент, въз основа на характеристиките на съответния дериват. При методологията за изчисление се вземат предвид най-малко следните фактори:

- а) падежа на договорите за стокови деривати;
- б) подлежащата на доставка наличност на базовата стока;
- в) общо откритите позиции по този договор и общо откритите позиции по други финансови инструменти за същата базова стока;
- г) нестабилността на съответните пазари, включително пазарите на заменяеми деривати и базови стоки;
- д) броя и размера на участниците на пазара;

- е) характеристиките на основния стоков пазар, включително моделите на производство, потребление и транспорт до пазара;
- ж) разработването на нови договори.

ЕОЦКП взема предвид опита във връзка с ограниченията на позициите за инвестиционните посредници или пазарните оператори, организиращи място на търговия, както и за други юрисдикции.

ЕОЦКП представя на Комисията посочените в първа алинея проекти на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие по членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. Компетентните органи определят ограничения за всеки договор със стокови деривати, търгувани на места на търговия, въз основа на методологията за изчисление, въведена от ЕОЦКП в съответствие с параграф 3. Тези ограничения на позициите включват икономически еквивалентни извънборсови договори.

Компетентните органи преразглеждат ограниченията на позициите при наличието на значителна промяна на доставяните стоки или откритите позиции или друга значителна промяна на пазара, основана на оценката им за доставяните стоки и откритите позиции, и възстановяват ограниченията на позициите в съответствие с методологията на изчисление, разработена от ЕОЦКП.

5. Компетентните органи уведомяват ЕОЦКП за точните ограничения на позициите, които възнамеряват да определят в съответствие с методологията за изчисление, разработена от ЕОЦКП съгласно параграф 3. В срок от два месеца след получаване на уведомлението ЕОЦКП предава на съответния компетентен орган становище за съвместимостта на ограниченията на позициите с целите на параграф 1, както и с методологията на изчисление, определена от ЕОЦКП съгласно параграф 3. ЕОЦКП публикува становището на своята интернет страница. Съответният компетентен орган променя ограниченията на позициите в съответствие със становището на ЕОЦКП или предоставя на ЕОЦКП обосновка за това защо счита, че промяната не е необходима. Ако компетентният орган наложи ограничения въпреки становището на ЕОЦКП, той публикува на своята интернет страница съобщение, с което обстойно обяснява причините за действията си.

Ако ЕОЦКП прецени, че ограниченията на позициите не съответстват на методологията за изчисление по параграф 3, той предприема действия в съответствие с правомощията си по член 17 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

6. Когато един стоков дериват се търгува в значителни обеми на места на търговия в рамките на повече от една юрисдикция, компетентният орган на мястото на търговия, където се реализира най-голям обем на търговия (централният компетентен орган) определя ограниченията за единната позиция, които следва да се прилагат при търговията по този договор. Централният компетентен орган се консултира с компетентните органи на други места на търговия, на които този дериват се търгува в значителни обеми, относно ограниченията за единната позиция, които следва да се прилагат, както и относно евентуално преразглеждане на ограниченията за единната позиция. Когато компетентните органи не са съгласни, те посочват подробно, в писмена форма, всички причини, поради които считат, че изискванията по параграф 1 не са изпълнени. ЕОЦКП решава всички спорове, които произтичат от евентуални разногласия между компетентните органи в съответствие с неговите правомощия по член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Компетентните органи на местата на търговия, където се търгува стоковият дериват, и компетентните органи на държавите, където се намират лицата, държащи позиция за този стоков дериват, приемат съвместно споразумения за сътрудничество, включително обмен на съответни данни, с цел осигуряване на възможности за мониторинг и прилагане на ограниченията за единната позиция.

7. Най-малко веднъж годишно ЕОЦКП извършва мониторинг на начина, по който компетентните органи прилагат ограниченията на позициите, определени в съответствие с методологията за изчисление, разработена от ЕОЦКП съгласно параграф 3. По този начин ЕОЦКП гарантира, че ограниченията за единната позиция се прилагат ефективно за този договор, независимо от мястото на търговия в съответствие с параграф 6.

8. Държавите членки гарантират, че инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, на което се търгуват стокови деривати, прилага режим за управление на позициите. Този режим включва най-малко правомощията на мястото на търговия:

- а) да наблюдава отворените позиции на лицата;
- б) да осигурява достъп до информацията, включително до цялата относима документация, от лицата относно размера и целта на формираната позиция или експозиция, информацията относно бенефициерите или основните притежатели, всякакви уговорки за съгласувани действия и всякакви свързани активи или пасиви на базовия пазар;
- в) да поиска дадено лице да прекрати или намали определена позиция временно или постоянно според това, което се налага в конкретния случай, и едностранно да предприеме необходимите действия, за да осигури прекратяването или намаляването, в случай че лицето не изпълни изискването; и
- г) при необходимост, да поиска от дадено лице да предостави обратно на пазара ликвидни средства на договорена цена и в договорен обем, на временна основа и с изричното намерение да се смекчи въздействието на голяма по размер или доминираща позиция.

9. Ограниченията на позициите и режимът за управление на позициите са прозрачни и недискриминационни, като указват начина, по който се прилагат спрямо лицата, и отчитат естеството и състава на участниците на пазара, както и целите, за които те използват допуснатите до търговия договори.

10. Инвестиционният посредник или пазарният оператор, организиращ мястото на търговия, информира компетентния орган относно подробностите във връзка с режима за управление на позициите.

Компетентният орган предава същата информация, наред с подробности относно въведените от него ограничения на позициите, на ЕОЦКП, който публикува и поддържа на уебсайта си база данни с обобщения за ограниченията на позициите и режимите за управление на позициите.

11. Ограниченията на позициите по параграф 1 се налагат от компетентните органи съгласно член 69, параграф 2, буква п).

12. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за определяне на:

- а) критериите и методите за определяне дали едно положение може да се окачестви като намаляване на рисковете, пряко свързани с търговската дейност;
- б) методите за определяне кога позициите на дадено лице трябва да бъдат обединени в една група;
- в) критериите за определяне на това дали даден договор е икономически еквивалентен извънборсов договор спрямо този, който се търгува на мястото на търговия, посочено в параграф 1, по начин, улесняващ отчитането на позициите по еквивалентни извънборсови договори пред съответния компетентен орган, както е определено в член 58, параграф 2;

- г) определението на това какво представлява един и същ стоков дериват и какво са значителни обеми съгласно параграф 6 от настоящия член;
- д) методологията на обединяване и нетиране на извънборсови и търгувани на дадено място на търговия позиции на стокови деривати, с оглед определяне на нетната позиция за целите на оценката за спазването на ограниченията. Такива методологии предвиждат критерии, определящи кои позиции могат да бъдат нетирани едни спрямо други и не улеснява установяването на позиции по начин, който е несъвместим с целите, посочени в параграф 1 от настоящия член;
- е) процедурата за определяне на начините, чрез които лицата могат да кандидатстват за освобождаване по параграф 1, втора алинея от настоящия член, и начините за одобряване на тези кандидатури от съответния компетентен орган;
- ж) методът на изчисление за определяне на мястото, където е реализиран най-голям обем на търговия със стокови деривати и най-значителни обеми съгласно параграф 6 от настоящия член.

ЕОЦКП представя на Комисията посочените в първа алинея проекти на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

13. Компетентните органи не налагат ограничения, които са по-строги от ограниченията, приети съгласно параграф 1, освен в изключителни случаи, когато те са обективно обосновани и съразмерни, като се вземе предвид ликвидността на конкретния пазар и нормалното му функциониране. Компетентните органи публикуват на своята интернет страница подробности относно по-строгите ограничения на позициите, които са решили да наложат и които са в сила за първоначален срок, не по-дълъг от шест месеца от датата, на която са публикувани на интернет страницата. По-строгите ограничения на позициите могат да бъдат подновявани за допълнителни срокове, всеки от които е не по-дълъг от шест месеца, ако причините за ограниченията продължават да са приложими. Ако ограничението не бъде подновено след края на шестмесечния период, действието му се прекратява автоматично.

Когато компетентните органи решат да наложат по-строги ограничения на позициите, те уведомяват за това ЕОЦКП. Уведомлението съдържа обосновка на по-строгите ограничения на позициите. ЕОЦКП излиза със становище в рамките на 24 часа относно това дали смята, че по-строгите ограничения на позициите са необходими за справяне с извънредния случай. Становището се публикува на интернет страницата на ЕОЦКП.

Ако компетентният орган наложи ограничения въпреки становището на ЕОЦКП, той публикува на своята интернет страница съобщение, с което обстойно обяснява причините за действията си.

14. Държавите членки предвиждат, че компетентните органи могат да упражняват своите правомощия за налагане на санкции съгласно настоящата директива за нарушения във връзка с ограниченията на позициите, определени в съответствие с настоящия член, по отношение на:

- а) позиции, държани от лица, намиращи се или действащи на тяхна територия или в чужбина, които надхвърлят ограниченията за договорите за стокови деривати, определени от компетентния орган във връзка с договорите, изпълнявани на места на търговия, намиращи се или действащи на тяхна територия, или икономически еквивалентни извънборсови договори;
- б) позиции, държани от лица, намиращи се или действащи на тяхна територия, които надхвърлят ограниченията за договорите за стокови деривати, определени от компетентните органи в други държави членки.

Член 58

Докладване на позициите по категории притежатели на позиции

1. Държавите членки гарантират, че инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, търгуващо със стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати:

- а) публикуват седмичен доклад със съвкупните позиции, държани от различните категории лица, по различните стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати, търгувани на тяхното място на търговия, посочвайки броя на дългите и къси позиции по тези категории, извършените промени след последния доклад, процента на общо откритите позиции, представен за всяка категория, както и броя на лицата, държащи позиции за всяка категория, в съответствие с параграф 4, и предоставят този доклад на компетентния орган и на ЕОЦКП; ЕОЦКП пристъпва към централизирана публикация на информацията, включена в тези доклади;
- б) най-малко веднъж дневно представя на компетентния орган подробна разбивка на позициите на всички лица, включително членовете или участниците и техните клиенти, на това място на търговия.

Предвиденото в буква а) задължение се прилага само когато както броят на лицата, така и техните отворени позиции превишават минималните прагове.

2. Държавите членки гарантират, че инвестиционните посредници, които търгуват със стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати извън място на търговия, предоставят на компетентния орган на мястото на търговия, където стоковите деривати или квотите за емисии или техните деривати се търгуват, или на централния компетентен орган, когато стоковите деривати или квотите за емисии или техните деривати се търгуват в значителни обеми на места на търговия в рамките на повече от една юрисдикция, най-малко веднъж дневно пълна разбивка на техните позиции за стоковите деривати или квотите за емисии или техните деривати, търгувани на място на търговия, и за икономически еквивалентните извънборсови договори, както и за позициите на техните клиенти и клиентите на тези клиенти, докато се достигне до крайния клиент в съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014 и, където е приложимо, член 8 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

3. За да може да се извършва наблюдение на спазването на член 57, параграф 1, държавите членки изискват членовете или участниците на регулираните пазари, МСТ и клиентите на ОСТ най-малко веднъж дневно да отчитат пред инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ мястото на търговия, подробностите за собствените им позиции, държани чрез договори, търгувани на това място на търговия, както и за позициите на техните клиенти и клиентите на тези клиенти, докато се достигне до крайния клиент.

4. Лицата, които държат позиции в стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати, се класифицират от инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ място на търговия, в съответствие с естеството на тяхната основна стопанска дейност, като се взема предвид действащият лиценз, или като:

- а) инвестиционни посредници или кредитни институции;
- б) инвестиционни фондове, или като предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) по смисъла на Директива 2009/65/ЕО, или като лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове по смисъла на Директива 2011/61/ЕС;
- в) други финансови институции, включително застрахователни и презастрахователни дружества по смисъла на Директива 2009/138/ЕО и институции за професионално пенсионно осигуряване по смисъла на Директива 2003/41/ЕО;
- г) търговски предприятия;

д) в случай на квоти за емисии или техни деривати – оператори със задължение за спазване на изискванията от Директива 2003/87/ЕО.

В посочените съгласно параграф 1, буква а) доклади се посочва броят на дългите и късите позиции по категории лица, всякакви настъпили от предходния доклад промени по тях, процентът на общо откритите позиции, представен за всяка категория, и броят на лицата във всяка категория.

В докладите, посочени в параграф 1, буква а) и в разбивките, посочени в параграф 2, се прави разграничение между:

а) позиции, установени като позиции, които по обективно измерим начин намаляват рисковете, пряко свързани с търговските дейности; и

б) другите позиции.

5. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение за определяне на формата на посочените в параграф 1, буква а) доклади и на посочените в параграф 2 разбивки.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

По отношение на квотите за емисии или техни деривати докладите не нарушават задълженията за спазване на изискванията съгласно Директива 2003/87/ЕО.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89 за уточняване на праговете, посочени в параграф 1, втора алинея от настоящия член, при отчитане на общия брой на откритите позиции и техния размер и общия брой на лицата, които държат позиция.

7. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, за да определи мерките, по силата на които всички посочени в параграф 1, буква а) доклади трябва да се изпращат на ЕОЦКП ежеседмично в точно определено време, за да бъдат централизирано публикувани от органа.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

ДЯЛ V

УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С ДОКЛАДВАНЕТО НА ДАННИ

Раздел 1

Лицензионни процедури за доставчиците на услуги за докладване на данни

Член 59

Изискване относно лиценза

1. Държавите членки изискват предоставянето на описаните в приложение I, раздел Г услуги за докладване на данни, извършвано като обичайна професионална или стопанска дейност, да бъде предмет на предварително лицензиране в съответствие с настоящия раздел. Лицензът се издава от определения в съответствие с член 67 компетентен орган на държавата членка по произход.

2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки разрешават на инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, да извършват услугите по докладване на данни като ОМП, ДКД и ОМД след предварителна проверка на това дали спазват настоящия дял. Тази услуга се включва в техния лиценз.

3. Държавите членки регистрират всички доставчици на услуги за докладване на данни. Регистърът е публичен и съдържа информация за услугите, за които е лицензиран доставчикът на услуги за докладване на данни. Той се актуализира периодически. ЕОЦКП бива уведомяван за всеки издаден лиценз.

ЕОЦКП съставя списък на всички доставчици на услуги за докладване на данни в Съюза. Списъкът съдържа информация за услугите, за които е лицензиран доставчикът на услуги за докладване на данни, и периодически се актуализира. ЕОЦКП публикува този списък на своята интернет страница и го актуализира.

В случаите, когато компетентен орган е отнел лиценз в съответствие с член 62, отнемането на лиценза се публикува в списъка за срок от 5 години.

4. Държавите членки изискват от доставчиците на услуги за докладване на данни да предоставят услугите си под надзора на компетентния орган. Държавите членки правят необходимото компетентните органи да извършват редовен преглед във връзка със спазването от страна на доставчиците на услуги за докладване на данни на настоящия дял. Те правят и необходимото компетентните органи да следят за това доставчиците на услуги за докладване на данни да спазват по всяко време условията за първоначалното издаване на лиценз, установени в настоящия дял.

Член 60

Обхват на лиценза

1. Държавата членка по произход гарантира, че в лиценза е определена услугата за докладване на данни, която доставчикът на услуги за докладване на данни е лицензиран да предоставя. Доставчик на услуги за докладване на данни, който иска да разшири обхвата на дейността си, като включи допълнителни услуги за докладване на данни, подава заявление за разширяване на лиценза.

2. Лицензът е валиден за цялата територия на Съюза и позволява на доставчик на услуги за докладване на данни да предоставя в целия Съюз услугите, за които е бил лицензиран.

Член 61

Процедури за одобряване и отхвърляне на искания за издаване на лиценз

1. Компетентният орган не издава лиценз, ако не е и докато не бъде напълно удовлетворен от изпълнението от страна на кандидата на всички изисквания, предвидени в приетите съгласно настоящата директива разпоредби.

2. Доставчикът на услуги за докладване на данни представя цялата информация – включително програма за дейността, в която излага, *inter alia*, видовете услуги, които планира да предоставя, и организационната структура – необходима за това компетентният орган да се увери, че към момента на първоначалното лицензиране доставчикът на услуги за докладване на данни е създал необходимата организация, за да изпълни задълженията си съгласно разпоредбите на настоящия дял.

3. Кандидатът бива информиран в рамките на шест месеца от подаването на пълното заявление дали е издаден лицензът.

4. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, с които се определя:

а) информацията, която трябва да бъде предоставена на компетентните органи съгласно параграф 2, включително програмата на дейността;

б) информацията, включена в уведомленията съгласно член 63, параграф 3.

ЕОЦКП представя на Комисията посочените в първа алинея проекти на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия за приемане на посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10–14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

5. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение за въвеждане на стандартни формуляри, образци и процедури за уведомлението или предоставянето на информацията, предвидени в параграф 2 от настоящия член и член 63, параграф 4.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 62

Отнемане на лиценз

Компетентният орган може да отнеме лиценз, издаден на доставчик на услуги за докладване на данни, ако доставчикът:

- а) не използва лиценза в рамките на 12 месеца, изрично се откаже от него или през последните шест месеца не е предоставял услуги за докладване на данни, освен ако съответната държава членка е предвидила в такива случаи лицензът да се обезсилва;
- б) е получил лиценза посредством неверни твърдения или по друг незаконен начин;
- в) вече не отговаря на условията, при които е бил издаден лицензът;
- г) грубо и системно е нарушавал разпоредбите на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014.

Член 63

Изисквания към ръководния орган на доставчика на услуги за докладване на данни

1. Държавите членки изискват всички членове на ръководния орган на всеки доставчик на услуги за докладване на данни да се ползват по всяко време с достатъчно добра репутация, да притежават необходимите знания, умения и опит и да отделят достатъчно време за изпълнение на своите задължения.

Членовете на ръководния орган притежават заедно необходимите знания, умения и опит, които им позволяват да разбират дейността на доставчика на услуги за докладване на данни. Всеки член на ръководния орган действа честно, почтено и независимо, за да може при необходимост ефективно да оспорва решенията на висшето ръководство, както и при необходимост ефективно да следи и наблюдава вземането на решения на управленско равнище.

Ако пазарен оператор кандидатства за лиценз, за да упражнява дейност като ОМП, ДКД или ОМД и членовете на ръководния орган на ОМП, ДКД или ОМД са същите като членовете на ръководния орган на регулирания пазар, се приема, че тези лица изпълняват изискванията по първа алинея.

2. До 3 януари 2016 г. ЕОЦКП разработва насоки за оценка на това дали членовете на описания в параграф 1 ръководен орган са подходящи да извършват тази дейност, като се вземат предвид поверените им различни роли и функции, както и необходимостта от избягване на конфликти на интереси между членовете на ръководния орган и потребителите на ОМП, ДКД или ОМД.

3. Държавите членки изискват от доставчика на услуги за докладване на данни да уведоми компетентния орган относно членовете на своя ръководен орган и за всяка промяна в техния състав, както и да предостави необходимата информация, за да се прецени дали юридическото лице отговаря на параграф 1.

4. Държавите членки гарантират, че ръководният орган на доставчик на услуги за докладване на данни определя и упражнява надзор върху изпълнението на правилата за управление, обезпечавачи ефективно и разумно управление на дадена организация, включително разделение на задълженията в организацията и предотвратяване на конфликти на интереси, и по начин, който подпомага целостта на пазара и е в интерес на неговите клиенти.

5. Компетентният орган отказва да издаде лиценз, ако не е убеден, че лицето или лицата, които фактически ще ръководят дейността на доставчика на услуги за докладване на данни, притежават достатъчно добра репутация и опит или ако са налице обективни и очевидни причини да счита, че предложените в управлението на доставчика промени може да представляват заплаха за неговото ефективно, правилно и разумно управление и за правилно зачитане на интересите на клиентите и целостта на пазара.

Раздел 2

Условия за ОМП

Член 64

Организационни изисквания

1. Държавата членка по произход изисква от ОМП да е установил подходящи политики и механизми за публично оповестяване на информацията, изисквана съгласно членове 20 и 21 от Регламент (ЕС) № 600/2014, толкова близо до оповестяването в реално време, колкото е технически възможно, и при подходящи търговски условия. Информацията се предоставя безплатно 15 минути, след като е била публикувана от ОМП. Държавата членка по произход изисква ОМП да може ефективно и последователно да разпространява тази информация, така че да гарантира бърз достъп до нея, на недискриминационна основа и във форма, която улеснява консолидирането на подобни данни, получени от други източници.

2. Информацията, оповестена публично от ОМП в съответствие с параграф 1, включва най-малко следните сведения:

а) кода за идентифициране на финансовия инструмент;

б) цената, на която е извършена сделката;

в) обема на сделката;

г) времето на извършване на сделката;

д) времето, в което сделката е била докладвана;

е) паричната единица на сделката;

ж) кода на мястото на търговия, на което е извършена сделката, или ако сделката е извършена посредством систематичен участник кода „SI“ или в противен случай кода „OTC“;

з) ако е приложимо, показател, че сделката е предмет на специални условия.

3. Държавата членка по произход изисква от ОМП да прилага и поддържа ефективни административни правила, приети с цел да се избегнат конфликти на интереси с неговите клиенти. По-специално ОМП, който упражнява дейност и като пазарен оператор или инвестиционен посредник, обработва цялата събрана информация по недискриминационен начин, като въвежда и поддържа подходящи процедури за разделяне на различните стопански функции.

4. Държавата членка по произход изисква от ОМП да има работещи механизми за сигурност, с които да гарантира сигурността на средствата, чрез които се предава информацията, да сведе до минимум риска от подправяне на данните и непозволения достъп и да предотврати изтичането на информация преди публикуването ѝ. ОМП поддържа необходимите ресурси и разполага с резервно оборудване, за да може да предлага и поддържа услугите по всяко време.

5. Държавата членка по произход изисква от ОМП да разполага със системи, посредством които може успешно да се провери пълнотата на докладите за извършената търговия, да се установят пропуски и груби грешки и да се изиска повторното предаване на такива грешни доклади.

6. ЕОЦКП разработва проекти за регулаторни технически стандарти, с които се определят общите формати, стандартите за данните и техническите правила, които да улеснят консолидирането на посочената в параграф 1 информация.

ЕОЦКП представя на Комисията посочените в първа алинея проекти на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10–14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които се уточнява какво представляват подходящи търговски условия за публично оповестяване на посочената в параграф 1 от настоящия член информация.

8. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, с които се уточняват:

а) средствата, с които ОМП може да изпълни предвиденото в параграф 1 задължение за предоставяне на информация;

б) съдържанието на публикуваната съгласно параграф 1 информация, включително най-малко посочената в параграф 2 информация по начин, който да предостави възможност за публикуването на информацията, изисквана съгласно член 64;

в) конкретните организационни изисквания, посочени в параграфи 3, 4 и 5.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10–14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Раздел 3

Условия за ДКД

Член 65

Организационни изисквания

1. Държавата членка по произход изисква от ДКД да е установил подходящи политики и механизми за събирането на информацията, която е оповестена публично в съответствие с членове 6 и 20 от Регламент (ЕС) № 600/2014, да я консолидира в постоянен поток от електронни данни и да я предоставя на обществеността толкова бързо в реално време, колкото е технически възможно, и при подходящи търговски условия.

Информацията съдържа поне следните сведения:

- а) кода за идентифициране на финансовия инструмент;
- б) цената, на която е извършена сделката;
- в) обема на сделката;
- г) времето на извършване на сделката;
- д) времето, в което сделката е била докладвана;
- е) паричната единица на сделката;
- ж) кода на мястото на търговия, на което е извършена сделката, или ако сделката е извършена посредством систематичен участник кода „SI“ или в противен случай кода „OTC“;
- з) където е приложимо, фактът, че компютърен алгоритъм в рамките на инвестиционния посредник е бил отговорен за решението да се инвестира и за сключването на сделката;
- и) ако е приложимо, показател, че сделката е предмет на специални условия;
- й) ако задължението за публично оповестяване на информацията, посочено в член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 600/2014, е отменено в съответствие с член 4, параграф 1, буква а) или буква б) от посочения регламент, обозначение за указване кое от тези освобождавания се прилага за съответната сделка.

Информацията се предоставя безплатно 15 минути, след като е била публикувана от ДКД. Държавата членка по произход изисква от ДКД да може ефективно и последователно да разпространява тази информация, така че да гарантира бърз достъп до нея, на недискриминационна основа и във форма, която е лесно достъпна и използваема от участниците на пазара.

2. Държавата членка по произход изисква от ДКД да е установил подходящи политики и механизми за събирането на информацията, която е оповестена публично в съответствие с членове 10 и 21 от Регламент (ЕС) № 600/2014, да я консолидира в постоянен поток от електронни данни и да предоставя следната информация на обществеността толкова бързо в реално време, колкото е технически възможно, и при подходящи търговски условия, като информацията съдържа поне следните сведения:

- а) кода за идентифициране на финансовия инструмент;

- б) цената, на която е извършена сделката;
- в) обема на сделката;
- г) времето на извършване на сделката;
- д) времето, в което сделката е била докладвана;
- е) паричната единица на сделката;
- ж) кода на мястото на търговия, на което е извършена сделката, или ако сделката е извършена посредством систематичен участник кода „SI“ или в противен случай кода „OTC“;
- з) ако е приложимо, показател, че сделката е предмет на специални условия.

Информацията се предоставя безплатно 15 минути, след като е била публикувана от ДКД. Държавата членка по произход изисква от ДКД да може ефективно и последователно да разпространява тази информация, така че да гарантира бърз достъп до нея, на недискриминационна основа и в общоприета форма, която е взаимно съвместима, лесно достъпна и използваема от участниците на пазара.

3. Държавата членка по произход изисква от ДКД да гарантира, че предоставените данни са консолидирани въз основа на информацията, публикувана от всички регулирани пазари, МСТ, ОСТ и ОМП, във връзка с финансовите инструменти, посочени в регулаторните технически стандарти съгласно параграф 8, буква в).

4. Държавата членка по произход изисква от ДКД да въведе и поддържа ефективни административни правила, приети с цел да се избегнат конфликти на интереси. По-специално пазарен оператор или ОМП, който упражнява дейност и като ДКД, обработва събраната информация по недискриминационен начин, като въвежда и поддържа подходящи процедури за разделяне на различните стопански функции.

5. Държавата членка по произход изисква от ДКД да има работещи механизми за сигурност, с които да гарантира сигурността на средствата, чрез които се предава информацията, да сведе до минимум риска от подправяне на данните и непозволения достъп. Държавата членка по произход изисква от ДКД да поддържа необходимите ресурси и да разполага с резервно оборудване, за да може да предлага и поддържа услугите си по всяко време.

6. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за определяне на стандартите, на които трябва да отговаря информацията, която трябва да бъде публикувана в съответствие с членове 6, 10, 20 и 21 от Регламент (ЕС) № 600/2014, и формата, в която трябва да бъде представена – включително кода за идентификация на финансовия инструмент, цената, количеството, времето, паричната единица, кода на мястото на търговия и показатели за специалните условия, които се прилагат по отношение на сделката – както и за определяне на технически процедури, спомагащи за ефективното и последователно разпространяване на тази информация, така че да е лесно достъпна и използваема от участниците на пазара, както се предвижда в параграфи 1 и 2, включително посочването на допълнителните услуги, които ДКД би могъл да изпълнява, които повишават ефективността на пазара.

ЕОЦКП представя на Комисията посочените в първа алинея проекти на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г. по отношение на информацията, публикувана в съответствие с член 6 и член 20 от Регламент (ЕС) № 600/2014, и до 3 юли 2015 г. по отношение на информацията, публикувана в съответствие с член 10 и член 21 от Регламент (ЕС) № 600/2014.

На Комисията се делегират правомощия за приемане на посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10–14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

7. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които се уточнява какво представляват подходящи търговски условия за предоставяне на достъп до потоците от данни, както е посочено в параграфи 1 и 2 от настоящия член.

8. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, с които се уточняват:

- а) средствата, с които ДКД може да изпълни предвиденото в параграфи 1 и 2 задължение за предоставяне на информация;
- б) съдържанието на публикуваната съгласно параграфи 1 и 2 информация;
- в) финансовите инструменти, информация за които трябва да бъде включена в потока от данни, и за некапиталовите инструменти местата на търговия и ОМП, които трябва да бъдат включени;
- г) други средства, посредством които се гарантира, че публикуваните от различни ДКД данни съответстват и могат да бъдат подробно съпоставени и свързани с подобни данни от други източници, както и могат да бъдат обобщени на равнището на Съюза;
- д) конкретните организационни изисквания, посочени в параграфи 4 и 5.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10–14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Раздел 4

Условия за ОМД

Член 66

Организационни изисквания

1. Държавата членка по произход изисква от ОМД да разполага с подходящи политики и процедури за отчитане на информацията, изисквана съгласно член 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014, възможно най-бързо и не по-късно от края на работния ден след деня на осъществяване на сделката. Тази информация се отчита в съответствие с изискванията на член 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014.

2. Държавата членка по произход изисква от ОМД да прилага и поддържа ефективни административни правила, приети с цел да се избегнат конфликти на интереси с неговите клиенти. По-специално ОМД, който извършва дейност и като пазарен оператор или инвестиционен посредник, обработва цялата събрана информация по недискриминационен начин, като въвежда и поддържа подходящи процедури за разделяне на различните стопански функции.

3. Държавата членка по произход изисква от ОМД да има работещи механизми за сигурност, с които да гарантира сигурността и удостоверяването на автентичността на средствата, чрез които се предава информацията, да сведе до минимум риска от подправяне на данните и непозволен достъп и да предотврати изтичането на информация, като осигури поверителността на данните по всяко време. Държавата членка по произход изисква от ОМД да поддържа необходимите ресурси и да разполага с резервно оборудване, за да може да предлага и поддържа услугите си по всяко време.

4. Държавата членка по произход изисква от ОМД да разполага със системи, посредством които може успешно да се провери пълнотата на докладите е за извършената търговия, да се установят пропуски и груби грешки, допуснати от посредника, и при възникването на такава грешка или пропуск да се съобщават подробни данни за грешката или пропуската на инвестиционния посредник и да се изиска повторното предаване на такива грешни доклади.

Освен това държавата членка по произход изисква от ОМД да разполага със системи, които да му позволяват да открива допуснати от него грешки или пропуски и да му дават възможност да поправя и предава или препредава, според случая на компетентния орган правилни и пълни доклади за сделките.

5. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти, с които се уточняват:

- а) средствата, по които ОМД може да изпълни предвиденото в параграф 1 задължение за предоставяне на информация; и
- б) конкретните организационни изисквания, посочени в параграфи 2, 3 и 4.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегират правомощия да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10–14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

ДЯЛ VI

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ГЛАВА I

Процедури за определяне на компетентните органи, правомощия и процедури за обжалване

Член 67

Определяне на компетентните органи

1. Всяка държава членка определя компетентните органи, които изпълняват всяко от задълженията, предвидени съгласно различните разпоредби на Регламент (ЕС) № 600/2014 и на настоящата директива. Държавите членки информират Комисията, ЕОЦКП и компетентните органи на другите държави членки за определените компетентни органи, отговорни за осигуряване на изпълнението на всяко едно от тези задължения, както и за разпределението на тези задължения, ако има такова.

2. Компетентните органи, посочени в параграф 1, са публични органи, без да се засяга възможността за делегиране на задачи на други субекти, когато това е изрично предвидено в член 29, параграф 4.

Всяко делегиране на задачи на органи, които са различни от посочените в параграф 1, не може да бъде свързано нито с упражняването на правомощие, дадено от държавата, нито с използването на дискреционни правомощия за вземане на решение. Преди делегирането държавите членки изискват от компетентните органи да предприемат всички разумни стъпки, за да се гарантира, че органът, на който се делегират задачи, има капацитета и ресурсите да изпълнява ефективно задачите, и че делегирането се извършва само ако е създадена ясно дефинирана и документирана рамка за изпълнението на каквито и да е делегирани задачи, в която са посочени задачите, които следва да се поемат, и условията, при които те следва да бъдат осъществявани. Тези условия включват клауза, задължаваща въпросния орган да действа и да бъде организиран по такъв начин, че да избягва конфликт на интереси и получаваната информация от осъществяването на делегираните задачи да не бъде използвана некоректно или за възпрепятстване на конкуренцията. Окончателната отговорност за надзора върху съблюдаването на настоящата директива и на мерките за нейното прилагане пада върху компетентния орган или органите, определени в съответствие с параграф 1.

Държавите членки информират Комисията, ЕОЦКП и компетентните органи на другите държави членки за всякакви договорености, постигнати във връзка с делегирането на задачи, включително точните условия, които уреждат това делегиране.

3. ЕОЦКП публикува на своята интернет страница и поддържа актуален списък на компетентните органи, посочени в параграфи 1 и 2.

Член 68

Сътрудничество между органите от една и съща държава членка

Ако държава членка определи повече от един компетентен орган за прилагане на разпоредба на настоящата директива или Регламент (ЕС) № 600/2014, то техните конкретни функции биват ясно дефинирани и съответните органи си сътрудничат тясно.

Всяка държава членка изисква такова сътрудничество да се осъществява и между компетентните органи за целите на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014 и компетентните органи, отговорни за надзора върху кредитни и други финансови институции, пенсионни фондове, ПКИПЦК, застрахователни и презастрахователни посредници и застрахователни предприятия в тази държава членка.

Държавите членки изискват от компетентните органи да обменят всяка информация, която е съществена или се отнася за упражняването на техните функции и изпълнението на задълженията им.

Член 69

Надзорни правомощия

1. На компетентните органи се предоставят всички надзорни правомощия, включително правомощия за осъществяването на разследвания и правомощия за налагането на корективни мерки, необходими за изпълняване на задълженията им съгласно настоящата директива и съгласно Регламент (ЕС) № 600/2014.

2. Правомощията, посочени в параграф 1, включват най-малко следните:

- а) правомощие на достъп до всякакви документи или други данни от всякакъв вид, които компетентният орган счита, че биха могли да бъдат важни за изпълнението на неговите задължения, и получаването или вземането на копие от тях;
- б) правомощие да изискват или да отправят запитване относно предоставянето на информация от всяко лице, а ако е необходимо – призоваване и разпитване на лице с цел получаване на информацията;
- в) правомощие да извършват проверки на място или разследвания;
- г) правомощие да изискват съществуващите записи на телефонни разговори или електронни комуникации или други записи на пренос на данни, държани от инвестиционен посредник или от кредитна институция или от друг субект, които се регулират от настоящата директива или от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- д) правомощие да изискват запорирането или конфискуването на активи; или и двете;
- е) правомощие да наложат временна забрана за извършване на професионална дейност;
- ж) правомощие да изискват от одиторите на лицензирани инвестиционни посредници, на регулирани пазари и на доставчици на услуги за докладване на данни да предоставят информация;
- з) правомощие да отнасят въпроси за наказателно преследване;
- и) правомощие да разрешават на одитори или експерти да извършват проверки или разследвания;
- й) правомощие да изискват или да отправят запитване относно предоставянето на информация, включително цялата съответна документация от всяко лице относно размера и целта на позицията или експозицията, която е формирана посредством стоковия дериват, и относно активи или пасиви на базовия пазар;

- к) правомощие да изискват временното или постоянното прекратяване на практики или поведение, които компетентният орган счита, че са в нарушение на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 600/2014 и на разпоредбите, приети с оглед на изпълнение на настоящата директива, и предотвратяване на подобно поведение или практика в бъдеще;
- л) правомощие да приемат всякакъв вид мерки, за да гарантират, че инвестиционните посредници, регулираните пазари и другите лица, към които се прилага настоящата директива или Регламент (ЕС) № 600/2014, продължават да спазват законовите изисквания;
- м) правомощие да изискват спирането на финансов инструмент от търговия;
- н) правомощие да изискват отстраняването на финансов инструмент от търговия, независимо от това дали се търгува на регулиран пазар или чрез други търговски системи;
- о) правомощие да изискват от всяко лице да предприеме стъпки за намаляване на размера на позицията или експозицията;
- п) правомощие да ограничават способността на всяко лице да сключва договори за стокови деривати, включително като въвеждат ограничения по отношение на размера на дадена позиция, която всяко лице може да държи по всяко време в съответствие с член 57 от настоящата директива;
- р) правомощие да публикуват съобщения;
- с) правомощие да изискват, доколкото е позволено от националното право, съществуващи записи на пренос на данни, съхранявани от далекосъобщителен оператор, когато съществува основателно подозрение за нарушение и когато такива записи могат да бъдат от значение за разследване на нарушение на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014;
- т) правомощие да спрат предлагането или продажбата на финансови инструменти или структурирани депозити, когато са изпълнени условията на членове 40, 41 или 42 от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- у) правомощие да спрат предлагането или продажбата на финансови инструменти или структурирани депозити, ако инвестиционният посредник не е разработил или приложил ефективен процес на одобрение на продукта или по друг начин не е успял да спазва член 16, параграф 3 от настоящата директива;
- ф) правомощие да изискват отстраняването на физическо лице от ръководния орган на инвестиционен посредник или пазарен оператор.

До 3 юли 2016 г. държавите членки уведомяват Комисията и ЕОЦКП относно законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които транспонират параграфи 1 и 2. Те уведомяват без необосновано забавяне Комисията и ЕОЦКП за всякакви последващи изменения на тези разпоредби.

Държавите членки гарантират, че имат работещи механизми, които да гарантират, че обезщетение може да бъде платено или може да бъде предприето друго действие за компенсиране в съответствие с националното право за всяка финансова загуба или вреда, понесена в резултат от нарушение на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014.

Член 70

Санкции за нарушения

1. Без да се засягат надзорните правомощия, включително правомощията за осъществяването на разследвания и правомощията за налагането на корективни мерки на компетентните органи в съответствие с член 69 и правото на държавите членки да предвиждат и налагат наказателноправни санкции, държавите членки определят правилата относно тях и гарантират, че техните компетентни органи могат да налагат административни санкции и мерки, приложими за всички нарушения на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014 и националните разпоредби, приети в изпълнение на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014, и предприемат всички мерки, необходими за гарантиране на тяхното изпълнение. Тези санкции и мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи и се прилагат за нарушения дори когато те не са конкретно посочени в параграфи 3, 4 и 5.

Държавите членки могат да решат да не установяват правила за административни санкции за нарушения, които подлежат на наказателноправни санкции съгласно националното право. В този случай държавите членки съобщават на Комисията съответните разпоредби от наказателното право.

До 3 юли 2016 г. държавите членки уведомяват Комисията и ЕОЦКП относно законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които транспонират настоящия член, включително всички съответни разпоредби от наказателното право. Държавите членки уведомяват без необосновано забавяне Комисията и ЕОЦКП за всякакви последващи изменения на тези разпоредби.

2. Държавите членки гарантират, че при нарушаване на задълженията, които са в сила за инвестиционните посредници, пазарните оператори, доставчиците на услуги за докладване на данни, кредитните институции във връзка с инвестиционни услуги или инвестиционни дейности и допълнителни услуги и клоновете на дружества от трети държави в случай на нарушение, могат да бъдат наложени санкции и мерки на членовете на ръководния орган на инвестиционните посредници и на пазарните оператори в зависимост от условията, определени в националното право в области, които не са хармонизирани от настоящата директива, както и на всяко друго физическо или юридическо лице, което съгласно националното право носи отговорност за нарушението.

3. Държавите членки гарантират, че поне нарушение на следните разпоредби от настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014 се счита за нарушение на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014:

а) по отношение на настоящата директива:

- i) член 8, буква б);
- ii) член 9, параграфи 1 – 6;
- iii) член 11, параграфи 1 и 3;
- iv) член 16, параграфи 1 – 11;
- v) член 17, параграфи 1– 6;
- vi) член 18, параграфи 1 – 9 и член 18, параграф 10, първо изречение;
- vii) членове 19 и 20;
- viii) член 21, параграф 1;
- ix) член 23, параграфи 1, 2 и 3;
- x) член 24, параграфи 1 – 5 и 7 – 10 и член 24 параграф 11, първа и втора алинеи;
- xi) член 25, параграфи 1 – 6,
- xii) член 26, параграф 1, второ изречение и член 26, параграфи 2 и 3;
- xiii) член 27, параграфи 1 – 8;

- xiv) член 28, параграфи 1 и 2;
- xv) член 29, параграф 2, първа алинея, член 29, параграф 2, трета алинея, член 29, параграф 3, първо изречение, член 29, параграф 4, първа алинея и член 29, параграф 5;
- xvi) член 30, параграф 1, втора алинея, член 30, параграф 3, втора алинея, първо изречение;
- xvii) член 31, параграф 1, член 31, параграф 2, първа алинея и член 31, параграф 3;
- xviii) член 32, параграф 1, член 32, параграф 2, първа, втора и четвърта алинеи;
- xix) член 33, параграф 3;
- xx) член 34, параграф 2, член 34, параграф 4, първо изречение, член 34, параграф 5, първо изречение, член 34, параграф 7, първо изречение;
- xxi) член 35, параграф 2, член 35, параграф 7, първа алинея, член 35, параграф 10, първо изречение;
- xxii) член 36, параграф 1;
- xxiii) член 37, параграф 1, първа алинея и втора алинея, първо изречение и член 37, параграф 2, първа алинея;
- xxiv) член 44, параграф 1, четвърта алинея, член 44, параграф 2, първо изречение, член 44, параграф 3, първа алинея и член 44, параграф 5, буква б);
- xxv) член 45, параграфи 1 – 6 и параграф 8;
- xxvi) член 46, параграф 1, член 46, параграф 2, букви а) и б);
- xxvii) член 47;
- xxviii) член 48, параграфи 1 – 11;
- xxix) член 49, параграф 1;
- xxx) член 50, параграф 1;
- xxxi) член 51, параграфи 1 – 4 и член 51, параграф 5, второ изречение;
- xxxii) член 52, параграф 1, член 52, параграф 2, първа, втора и пета алинеи;
- xxxiii) член 53, параграфи 1, 2 и 3, член 53, параграф 6, втора алинея, първо изречение и член 53, параграф 7;

xxxiv) член 54, параграф 1, член 54, параграф 2, първа алинея и член 54, параграф 3;

xxxv) член 57, параграфи 1 и 2, член 57, параграф 8 и член 57, параграф 10, първа алинея;

xxxvi) член 58, параграфи 1 – 4;

xxxvii) член 63, параграфи 1, 3 и 4;

xxxviii) член 64, параграфи 1 – 5;

xxxix) член 65, параграфи 1 – 5;

xxxx) член 66, параграфи 1 – 4; и

б) по отношение на Регламент (ЕС) № 600/2014:

i) член 3, параграфи 1 и 3;

ii) член 4, параграф 3, първа алинея;

iii) член 6;

iv) член 7, параграф 1, първо изречение;

v) член 8, параграфи 1, 3 и 4;

vi) член 10;

vii) член 11, параграф 1, трета алинея, първо изречение и член 11, параграф 3, трета алинея;

viii) член 12, параграф 1;

ix) член 13, параграф 1;

x) член 14, параграф 1 и член 14, параграф 2, първо изречение и член 14, параграф 3, второ, трето и четвърто изречение;

xi) член 15, параграф 1, първа алинея и втора алинея, първо и трето изречение, член 15, параграф 2 и член 15, параграф 4, второ изречение;

xii) член 17, параграф 1, второ изречение;

xiii) член 18, параграфи 1 и 2, член 18, параграф 4, първо изречение, член 18, параграф 5, първо изречение, член 18, параграф 6, първа алинея и член 18, параграфи 8 и 9;

- xiv) член 20, параграф 1 и член 20, параграф 2, първо изречение;
- xv) член 21, параграфи 1, 2 и 3;
- xvi) член 22, параграф 2;
- xvii) член 23, параграфи 1 и 2;
- xviii) член 25, параграфи 1 и 2;
- xix) член 26, параграф 1, първа алинея, член 26, параграфи 2– 5, член 26, параграф 6, първа алинея, член 26, параграф 7, първа - пета алинея и осма алинея;
- xx) член 27, параграф 1;
- xxi) член 28, параграф 1 и член 28, параграф 2, първа алинея;
- xxii) член 29, параграфи 1 и 2;
- xxiii) член 30, параграф 1;
- xxiv) член 31, параграфи 2 и 3;
- xxv) член 35, параграфи 1, 2 и 3;
- xxvi) член 36, параграфи 1, 2 и 3;
- xxvii) член 37, параграфи 1 и 3;
- xxviii) членове 40, 41 и 42.

4. За нарушение се счита също предоставянето на инвестиционни услуги или извършването на инвестиционни дейности без изисквания лиценз или одобрение в съответствие със следните разпоредби от настоящата директива или с Регламент (ЕС) № 600/2014:

- а) член 5 или член 6, параграф 2 или членове 34, 35, 39, 44 или 59 от настоящата директива; или
- б) член 7, параграф 1, трето изречение или член 11, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 600/2014.

5. Отказ да се окаже съдействие или да се спазят изискванията при разследване или проверка или искане, обхванати от член 69, също се счита за нарушение на настоящата директива.

6. В случаи на нарушения, посочени в параграфи 3, 4 и 5, държавите членки в съответствие с националното право, предвиждат, че компетентните органи имат правомощия да предприемат и налагат най-малкото следните административни санкции и мерки:

- а) публично изявление, в което се посочва физическото или юридическото лице и естеството на нарушението в съответствие с член 71;
- б) разпореждане, с което се изисква физическото или юридическото лице да прекрати виновното поведение и да не извършва повторно нарушение;
- в) за инвестиционен посредник, пазарен оператор, лицензиран да организира МСТ или ОСТ, регулиран пазар, ОМП, ДКД и ОМД – отнемане или спиране на действието на лиценза на институцията в съответствие с членове 8, 43 и 65;
- г) временна или, за многократни тежки нарушения, постоянна забрана за член на ръководния орган на инвестиционния посредник или за всяко друго физическо лице, за което се счита, че носи отговорност, да заема управленски длъжности в инвестиционни посредници;
- д) временна забрана за инвестиционен посредник да бъде член или участник на регулирани пазари или МСТ или клиент на ОСТ;
- е) за юридическо лице – максимални административни глоби в размер на най-малко 5 000 000 EUR или в държавите членки, чиято парична единица не е евро, съответната равностойност в националната парична единица към 2 юли 2014 г. или до 10 % от общия годишен оборот на юридическото лице, посочен в последните налични счетоводни отчети, одобрени от ръководния орган; когато юридическото лице е предприятие майка или дъщерно предприятие на предприятие майка, задължено да изготвя консолидирани финансови отчети в съответствие с Директива 2013/34/ЕС, приложимият общ годишен оборот е общият годишен оборот или съответстващият вид приходи в съответствие с приложимите счетоводни законодателни актове, посочени в последните налични консолидирани отчети, одобрени от ръководния орган на предприятието майка, което ръководи останалите предприятия;
- ж) за физическо лице – максимални административни глоби в размер на поне 5 000 000 EUR или – в държавите членки, чиято парична единица не е евро, равностойността в националната парична единица към 2 юли 2014 г.;
- з) максимални административни глоби на стойност най-малко двойния размер на ползата, извлечена вследствие на нарушението, когато размерът на тази полза може да бъде определен, дори този размер да надхвърля максималните суми по букви е) и ж).

7. Държавите членки могат да оправомощат компетентните органи да налагат видове санкции в допълнение към посочените в параграф 6 или да налагат глоби, които надхвърлят сумите, посочени в параграф 6, букви е), ж) и з).

Член 71

Публикуване на решения

1. Държавите членки предвиждат задължението компетентните органи своевременно да публикуват на своята официална интернет страница всяко решение, с което се налага административна санкция или мярка във връзка с нарушения на Регламент (ЕС) № 600/2014 или на националните разпоредби, приети за изпълнението на настоящата директива, след като санкционираното лице бъде уведомено за това решение. При публикуването се посочва най-малко информация за вида и естеството на нарушението и самоличността на отговорните лица. Това задължение не се прилага за решения, с които се налагат мерки за целите на разследване.

Когато обаче на базата на извършена оценка за всеки конкретен случай относно съразмерността на публикуването на личните данни, компетентният орган счита оповестяването на идентификационните данни на юридическите лица или на личните данни на физическите лица за несъразмерно или когато публикуването застрашава стабилността на финансовите пазари или текущо разследване, държавите членки правят необходимото компетентните органи:

- а) да отложат публикуването на решението за налагане на санкцията или мярката до момента, в който основанията те да не бъдат публикувани престанат да съществуват;
- б) да публикуват решението за налагане на санкцията или мярката анонимно по начин, който да съответства на националното право, ако подобно анонимно публикуване гарантира ефективна защита на въпросните лични данни;
- в) изобщо не публикуват решението за налагане на санкция или мярка, в случай че възможностите, посочени в букви а) и б), се считат за недостатъчни, за да се гарантира:
 - i) че стабилността на финансовите пазари не би била изложена на опасност;
 - ii) пропорционалността на публикуването на такива решения по отношение на мерките, за които се счита, че са от незначителен характер.

Когато се вземе решение за анонимно публикуване на санкция или мярка, публикуването на съответните данни може да бъде отложено за разумен срок, ако се предвижда в рамките на този срок основанията за анонимното публикуване да престанат да съществуват.

2. Когато решението за налагане на санкция или мярка подлежи на обжалване пред съответните съдебни или други органи, компетентните органи публикуват също така незабавно на своята официална интернет страница тази информация и всяка последваща информация относно резултата от това обжалване. Освен това се публикува и всяко решение, с което се отменя предходно решение за налагане на санкция или мярка.

3. Компетентните органи правят необходимото публикуваната в съответствие с настоящия член информация да остане на тяхната официална интернет страница за срок от минимум пет години след публикуването ѝ. Личните данни, които се съдържат в публикацията, се съхраняват на официалната интернет страница на компетентния орган само за необходимия срок в съответствие с приложимите правила за защита на данните.

Компетентните органи информират ЕОЦКП относно всички административни санкции, които са наложени, но не са публикувани в съответствие с параграф 1, буква в), включително всяко обжалване във връзка с тях и резултата от него. Държавите членки правят необходимото компетентните органи да получат информация и окончателното съдебно решение във връзка с всяка наложена наказателноправна санкция и да го представят на ЕОЦКП. ЕОЦКП поддържа централна база данни за санкции, които са му били съобщени, единствено за целите на обмена на информация между компетентните органи. Тази база данни е достъпна само за компетентните органи и се актуализира въз основа на информацията, предоставена от компетентните органи.

4. Държавите членки ежегодно предоставят на ЕОЦКП обобщена информация относно всички санкции и мерки, наложени в съответствие с параграфи 1 и 2. Това задължение не се прилага за мерки за целите на разследване. ЕОЦКП публикува информацията в годишен доклад.

Когато държавите членки са избрали, в съответствие с член 70, да определят наказателноправни санкции за нарушения на разпоредбите, указани в посочения член, техните компетентни органи ежегодно предоставят на ЕОЦКП анонимни и обобщени данни относно всички предприети наказателни разследвания и всички наложени наказателноправни санкции. ЕОЦКП публикува данни относно наложените наказателни санкции в годишен доклад.

5. Когато компетентният орган оповестява административна мярка, санкция или наказателноправна санкция, той едновременно докладва за това на ЕОЦКП.

6. Когато публикуваната наказателноправна или административна санкция е наложена на инвестиционен посредник, пазарен оператор, доставчик на услуги за докладване на данни, кредитна институция във връзка с инвестиционни услуги и дейности или допълнителни услуги или клон на дружества от трети държави, лицензирани в съответствие с настоящата директива, ЕОЦКП отбелязва публикуваната санкция в съответния регистър.

7. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение относно процедурите и формулярите за предоставяне на информацията, посочена в настоящия член.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 72

Упражняване на правомощията за надзор и за налагане на санкции

1. Компетентните органи упражняват също така правомощията за надзор, правомощията за осъществяването на разследвания и правомощията за налагането на корективни мерки, посочени в член 69, и правомощията за налагане на санкции, посочени в член 70, в съответствие с техните национални правни рамки:

- а) пряко;
- б) в сътрудничество с други органи;
- в) на своя отговорност като ги делегират на субекти, на които са делегирани задачи съгласно член 67, параграф 2; или
- г) чрез отнасяне на въпросите пред компетентните съдебни органи.

2. Държавите членки гарантират, че при определянето на вида и размера на административна санкция или мярка, наложена при упражняването на правомощията за налагането на санкции по член 70, компетентните органи отчитат всички относими обстоятелства, включително, ако е необходимо:

- а) тежестта и продължителността на нарушението;
- б) степента на отговорност на физическото или юридическото лице, което е отговорно за нарушението;
- в) финансовите възможности на отговорното физическо или юридическо лице, определени по-специално според общия оборот на отговорното юридическо лице или годишния доход и нетните активи на отговорното физическо лице;
- г) размера на реализираната печалба или избегнатата загуба от отговорното физическо или юридическо лице, доколкото размерът им може да бъде определен;
- д) загубите, произтекли за трети страни в резултат на нарушението, доколкото могат да бъдат определени;
- е) степента на съдействие, която отговорното физическо или юридическо лице оказва на компетентния орган, без да се засяга необходимостта за осигуряване на принудително връщане от това лице на реализираните печалби или избегнатите загуби;

ж) предходни нарушения на отговорното физическо или юридическо лице.

Компетентните органи могат да вземат предвид допълнителни фактори като посочените в първа алинея, когато определят вида и размера на административните санкции и мерки.

Член 73

Сигнализиране за нарушения

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи създават ефективни механизми, с които да се предостави възможност за подаването на сигнали до компетентните органи за потенциални или действителни нарушения на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 600/2014 и на националните разпоредби, приети в изпълнение на настоящата директива.

Механизмите, посочени в първа алинея, включват най-малко:

- а) специфични процедури за получаване на сигнали за потенциални или действителни нарушения и тяхното проследяване, включително установяване на сигурни канали за комуникация за тези сигнали;
- б) подходяща защита за служителите на финансови институции, които сигнализират за нарушения, извършени в рамките на финансовата институция, най-малкото срещу ответни мерки, дискриминация или друг тип несправедливо отношение;
- в) защита на самоличността на лицето, което подава сигнал за нарушение, и на физическото лице, за което се предполага, че е отговорно за нарушението, на всички етапи от производството, освен ако разкриването на самоличността се изисква от националното право във връзка с допълнително разследване или последващо административно или съдебно производство.

2. Държавите членки задължават инвестиционните посредници, пазарните оператори, доставчиците на услуги за докладване на данни, кредитните институции във връзка с инвестиционни услуги или инвестиционни дейности и допълнителни услуги и клоновете на дружества от трети държави да имат действащи подходящи процедури, за да могат служителите им да сигнализират по определен независим и автономен ред за потенциални или действителни нарушения в рамките на институцията.

Член 74

Право на обжалване

1. Държавите членки гарантират, че всяко решение, което е взето съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) № 600/2014 или съгласно законите, подзаконовите или административните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, е надлежно мотивирано и може да бъде обжалвано пред правораздавателен орган. Правото на обжалване пред правораздавателен орган се прилага също и когато не е взето решение в рамките на шест месеца от подаването на искане за лиценз, което съдържа всички необходими данни.

2. Държавите членки гарантират, че един или повече от следните органи, определени от националното право, също могат да предприемат действия в интерес на потребителите и в съответствие с националното право пред съдилищата или компетентните административни органи за осигуряване на прилагането на Регламент (ЕС) № 600/2014 и на националните разпоредби, приети в изпълнение на настоящата директива:

- а) публични органи или техни представители;
- б) организации на потребителите, които имат законен интерес от защита на потребителите;
- в) професионални организации, които имат законен интерес от действия в защита на членовете си.

Член 75

Извънсъдебен механизъм за жалби на потребители

1. Държавите членки гарантират въвеждането на ефективни процедури за обжалване и обезщетяване в рамките на извънсъдебно уреждане на потребителски спорове относно инвестиционни и допълнителни услуги, предоставяни от инвестиционни посредници, като се използват, когато е уместно, съществуващите органи. Държавите членки гарантират също така, че всички инвестиционни посредници си сътрудничат с един или повече от тези органи, прилагащи процедури за обжалване и обезщетяване.
2. Държавите членки гарантират, че тези органи активно си сътрудничат с аналогичните на тях органи в други държави членки при разрешаването на трансгранични спорове.
3. Компетентните органи уведомяват ЕОЦКП относно посочените в параграф 1 процедури за обжалване и обезщетяване, които съществуват в рамките на тяхната компетентност.

ЕОЦКП публикува на своята интернет страница и поддържа актуален списък на всички извънсъдебни механизми.

Член 76

Професионална тайна

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, всички лица, които работят или са работили за компетентните органи, или органите, на които са делегирани задачи съгласно член 67, параграф 2, както и одитори и експерти, действащи по нареждане на компетентните органи, са обвързани от задължението за професионална тайна. Те не разкриват никаква поверителна информация, която могат да получават при изпълнението на задълженията си, освен в съкратена или обобщена форма, така че отделните инвестиционни посредници, пазарните оператори, регулираните пазари или всяко друго лице да не могат да бъдат идентифицирани, без да се засягат изискванията на националното наказателно или данъчно право или другите разпоредби на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014.
2. Когато инвестиционен посредник, пазарен оператор или регулиран пазар е обявен в несъстоятелност или е открито производство по ликвидация, поверителната информация, която не засяга трети лица, може да бъде разгласявана в граждански или търговски съдебни производства, ако е необходима за провеждането на производствата.
3. Без да се засягат изискванията на националното наказателно или данъчно право, компетентните органи, институции или физически или юридически лица, различни от компетентните органи, които получават поверителна информация съгласно настоящата директива или съгласно Регламент (ЕС) № 600/2014, могат да я използват единствено при изпълнението на задълженията си и за упражняването на функциите си, а в случая на компетентните органи – съгласно обхвата на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014, или в случая на други органи, институции или физически или юридически лица – за целите, за които такава информация им е била предоставена и/или в контекста на административни или съдебни производства, които са конкретно свързани с упражняването на тези функции. Когато обаче компетентният орган или друг орган, институция или лице, което предава информацията, изрази съгласие, органът, който получава информацията, може да я използва за други цели.
4. Всяка поверителна информация, която се получава, обменя или предава съгласно настоящата директива или съгласно Регламент (ЕС) № 600/2014, е предмет на правилата за професионална тайна, установени в настоящия член. Независимо от това този член не пречи компетентните органи да обменят или предават поверителна информация в съответствие с настоящата директива или с Регламент (ЕС) № 600/2014 и с други директиви или регламенти, приложими към инвестиционни посредници, кредитни институции, пенсионни фондове, ПКПЦК, АИФ, застрахователни и презастрахователни посредници, застрахователни предприятия, регулирани пазари или пазарни оператори, ЦК, ЦДЦК, или по друг начин – със съгласието на компетентния орган или друг орган, институция или физическо или юридическо лице, което е съобщило информацията.
5. Настоящият член не пречи компетентните органи да обменят или предават поверителна информация в съответствие с националното право, която не е получена от компетентния орган на друга държава членка.

Член 77

Отношения с одитори

1. Държавите членки гарантират, че всяко лице, което е оправомощено по смисъла на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, осъществяващо в инвестиционен посредник, регулиран пазар или доставчик на услуги за докладване на данни задачата, описана в член 34 от Директива 2013/34/ЕС или член 73 от Директива 2009/65/ЕО или всяка друга определена със закон задача, има най-малкото задължението своевременно да съобщава на компетентните органи всеки факт или решение относно това предприятие, с които това лице се е запознало при осъществяването на тази задача и които могат да:

- а) представляват съществено нарушение на законовите, подзаконовите или административните разпоредби, съдържащи условията, които регулират лицензирането или осъществяването на дейността на инвестиционните посредници;
- б) засягат непрекъснатото функциониране на инвестиционния посредник;
- в) водят до отказ за заверяване на отчетите или до изразяването на резерви.

Това лице има също и задължението да съобщава всякакви факти и решения, с които се запознава при осъществяването на една от посочените в първата алинея задачи в предприятие, което има тесни връзки с инвестиционния посредник, в което лицето осъществява тази задача.

2. Добросъвестното съобщаване пред компетентните органи на всякакъв факт или решение, посочени в параграф 1, от лица, които са оправомощени по смисъла на Директива 2006/43/ЕО, няма да представлява нарушение на каквото и да е договорно или правно ограничение за разгласяването на информация и няма за последица каквато и да е отговорност за тези лица.

Член 78

Защита на данните

Обработването на лични данни, събрани при или за упражняването на надзорни правомощия, включително правомощия за разследване, съгласно настоящата директива, се извършва в съответствие с националното право за изпълнение на Директива 95/46/ЕО и в съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001, където е приложимо.

ГЛАВА II

Сътрудничество между компетентните органи на държавите членки и с ЕОЦКП

Член 79

Задължение за сътрудничество

1. Компетентните органи на различните държави членки си сътрудничат помежду си, когато това е необходимо за изпълнението на задълженията им съгласно настоящата директива или съгласно Регламент (ЕС) № 600/2014, като използват правомощията си, независимо дали са установени в настоящата директива или в Регламент (ЕС) № 600/2014, или в националното право.

Когато държавите членки са избрали в съответствие с член 70 да определят наказателноправни санкции за нарушения на разпоредбите, указани в посочения този член, те гарантират, че са въведени подходящи мерки, така че компетентните органи да разполагат с всички необходими правомощия да осъществяват връзка със съдебните органи в рамките на тяхната юрисдикция, за да получават конкретна информация относно наказателните разследвания или производства, започнати по възможни нарушения на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014, и да я предоставят на други компетентни органи и на ЕОЦКП, за да изпълнят задължението си да си сътрудничат помежду си и с ЕОЦКП за целите на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014.

⁽¹⁾ Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87).

Компетентните органи съдействат на компетентните органи на другите държави членки. По-специално, те обменят информация и си сътрудничат във всякакви дейности, свързани с разследване или надзор.

Компетентните органи могат също да сътрудничат с компетентните органи на други държави членки по отношение на улесняването на събирането на глоби.

За да се улесни и ускори сътрудничеството, и по-специално обменът на информация, държавите членки определят един компетентен орган като звено за контакт за целите на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014. Държавите членки съобщават на Комисията, ЕОЦКП и на другите държави членки наименованията на органите, определени да получават искания за обмен на информация или за сътрудничество съгласно настоящия параграф. ЕОЦКП публикува на своята интернет страница и поддържа актуален списък на тези органи.

2. Когато, като се вземе предвид ситуацията на пазарите на ценни книжа в приемащата държава членка, операциите на място на търговия, което е установило клонове в приемащата държава членка, са станали от значителна важност за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава членка, компетентните за мястото на търговия органи в държавата членка по произход и в приемащата държава членка предприемат необходимите мерки за сътрудничество.

3. Държавите членки предприемат необходимите административни и организационни мерки за улесняване на помощта, предвидена в параграф 1.

Компетентните органи могат да използват правомощията си за целите на сътрудничеството, дори когато поведението, което е предмет на разследване, не представлява нарушение на която и да е разпоредба в сила в тази държава членка.

4. Когато компетентният орган има основателни причини да се съмнява, че субекти, върху които не упражнява надзор, извършват или са извършили на територията на друга държава членка действия, които са в нарушение на разпоредбите на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014, той по възможно най-точен начин уведомява компетентния орган на другата държава членка и ЕОЦКП за това. Уведоменият компетентен орган на другата държава членка предприема подходящи действия. Той информира уведомяващия компетентен орган и ЕОЦКП за резултата от действията и, доколкото е възможно, за важни събития, които са настъпили междувременно. Настоящият параграф не засяга правомощията на уведомяващия компетентен орган.

5. Без да се накърняват параграфи 1 и 4, компетентните органи уведомяват ЕОЦКП и други компетентни органи относно подробности за:

- а) искания за намаляване на размера на позиция или експозиция съгласно член 69, параграф 2, буква о);
- б) ограничаване на правото на лица да сключват договори за стоков дериват съгласно член 69, параграф 2, буква п).

Уведомлението включва по целесъобразност подробности относно искането или запитването по член 69, параграф 2, буква й), включително името на лицето или лицата, до които е отправено, и причините за него, както и обхвата на ограниченията, въведени съгласно член 69, параграф 2, буква п), включително засегнатото лице, приложимите финансови инструменти, всякакви ограничения за размера на позициите, които лицето може да държи по всяко време, всякакви изключения от ограниченията, предоставени в съответствие с член 57, и основанията за тях.

Уведомяването се извършва най-малко 24 часа преди момента, от който се планира действията или мерките да влязат в сила. При извънредни обстоятелства компетентният орган може да извърши уведомяването по-малко от 24 часа преди момента, от който се планира мярката да влезе в сила, ако не може да даде предизвестие от 24 часа.

Компетентният орган на държава членка, който получи уведомление по настоящия параграф, може да вземе мерки в съответствие с член 69, параграф 2, буква о) или буква п), ако счита, че мярката е необходима, за да може другият компетентен орган да постигне целта си. Компетентният орган също дава предизвестие съгласно настоящия параграф, когато планира да вземе мерки.

Когато действие съгласно буква а) или б) от първата алинея на настоящия параграф се отнася до енергийни продукти на едро, компетентният орган уведомява и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, създадена съгласно Регламент (ЕО) № 713/2009.

6. По отношение на квотите на емисии компетентните органи си сътрудничат с публичните органи, отговарящи за надзора на спот пазарите и пазарите за търгове, както и с компетентните органи, администраторите на регистри и други публични органи, отговарящи за надзора на спазването на изискванията по Директива 2003/87/ЕО, за да са сигурни, че могат да получат консолидирана информация за пазарите за търговия с квоти на емисии.

7. По отношение на селскостопанските стокови деривати компетентните органи докладват и сътрудничат на публичните органи, компетентни за надзора, администрирането и регулирането на физическите селскостопански пазари съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013.

8. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89 за определяне на критериите, въз основа на които операциите на място на търговия в приемащата държава членка биха могли да се считат за операции от съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава членка.

9. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение с цел установяване на стандартни формуляри, образци и процедури за договореностите за сътрудничество, посочени в параграф 2.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 80

Сътрудничество между компетентните органи по дейности за надзор, проверки на място или разследвания

1. Компетентният орган на дадена държава членка може да поиска сътрудничество от компетентния орган на друга държава членка в надзорна дейност, в проверка на място или при разследване. В случая на инвестиционни посредници, които са отдалечени членове или участници на регулиран пазар, органът, компетентен за регулирания пазар, може да избере да се обърне към тях пряко, при което информира по съответен начин компетентния орган на държавата членка по произход на отдалечения член или участник.

Когато компетентен орган получи искане за проверка на място или разследване, в рамките на правомощията си той:

- а) самостоятелно извършва проверките или разследванията;
- б) разрешава на запитвания орган да извърши проверката или разследването;
- в) разрешава на одитори или експерти да извършат проверката или разследването.

2. С цел сближаване на надзорните практики ЕОЦКП може да участва в дейностите на колегиите от надзорни органи, включително при проверки на място или разследвания, провеждани съвместно от два или повече компетентни органа в съответствие с член 21 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

3. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти с цел определяне на информацията, която се обменя между компетентните органи при сътрудничеството в областта на надзорната дейност, проверките на място или разследванията.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 3 юли 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приема посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10–14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение с цел установяване на стандартни формуляри, образци и процедури за сътрудничеството между компетентните органи в областта на надзорната дейност, проверките на място и разследванията.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 81

Обмен на информация

1. Компетентните органи на държавите членки, които са определени като звена за контакт за целите на настоящата директива и на Регламент (ЕС) № 600/2014 в съответствие с член 79, параграф 1 от настоящата директива, незабавно предоставят един на друг необходимата информация за целите на изпълнението на задълженията на компетентните органи, които са определени в съответствие с член 67, параграф 1, от настоящата директива, изложени в разпоредбите, приети съгласно настоящата директива или Регламент (ЕС) № 600/2014.

Компетентните органи, които обменят информация с други компетентни органи съгласно настоящата директива или Регламент (ЕС) № 600/2014, могат да посочват в момента на предаването, че тази информация не трябва да бъде публикувана без тяхното изрично съгласие, в който случай информацията може да бъде обменяна единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си.

2. Компетентният орган, който е определен като звено за контакт в съответствие с член 79, параграф 1, може да предава информацията, получена съгласно параграф 1 от настоящия член и членове 77 и 88, на органите, посочени в член 67, параграф 1. Последните не я предават на други органи или физически или юридически лица без изричното съгласие на компетентния орган, който я е предал, и единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си, освен при надлежно обосновани обстоятелства. В последния случай звеното за контакт незабавно уведомява звеното за контакт, което е изпратило информацията.

3. Органите, посочени в член 71, както и други органи или физически и юридически лица, които получават поверителна информация съгласно параграф 1 от настоящия член или съгласно членове 77 и 88, могат да я използват единствено при изпълнението на задълженията си, и по-специално:

- а) да проверяват дали условията, уреждащи започването на дейност на инвестиционни посредници, са изпълнени и да улесняват мониторинга, на неконсолидирана или консолидирана основа, върху извършването на тази дейност, особено по отношение на изискванията за капиталова адекватност, наложени от Директива 2013/36/ЕС, административните и счетоводните процедури и механизмите за вътрешен контрол;
- б) да извършват мониторинг на правилното функциониране на местата на търговия;
- в) да налагат санкции;
- г) в административни жалби срещу решения на компетентните органи;
- д) в съдебни производства, възбудени по член 74;

е) в извънсъдебния механизъм за жалби на инвеститори, предвиден в член 75.

4. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение с цел установяване на стандартни формуляри, образци и процедури за обмена на информация.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

5. Нито настоящият член, нито член 76 или член 88 не възпрепятстват компетентния орган да предава на ЕОЦКП, на Европейския съвет за системен риск, на централните банки, на ЕСЦБ и на ЕЦБ, в качеството им на парични институции и, когато е уместно, на други публични органи, които отговарят за надзора върху платежните системи и системите за сетълмент, поверителна информация, предназначена за изпълнението на техните задачи. По същия начин тези органи или институции не са възпрепятствани да предават такава информация на компетентните органи, когато последните се нуждаят от нея за изпълнението на функциите си, предвидени в настоящата директива или в Регламент (ЕС) № 600/2014.

Член 82

Обвързваща медиация

1. Компетентните органи могат да уведомят ЕОЦКП за случаи на отхвърляне или на непредприемане на действия в разумен срок по направено искане за едно от следните:

- а) за извършване на надзорна дейност, проверка на място или разследване, както е предвидено в член 80; или
- б) за обмен на информация, както е предвидено в член 81.

2. В посочените в параграф 1 случаи ЕОЦКП може да предприеме действия в съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010, без да се засягат възможностите за отказ от предприемане на действия по искане за информацията, предвидена в член 83 от настоящата директива, и възможността ЕОЦКП да предприеме действия в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 83

Отказ за сътрудничество

Компетентният орган може да откаже да действа при искане за сътрудничество при извършването на разследване, проверка на място или надзорна дейност, както е предвидено в член 84, или да обменя информация, както е предвидено в член 81, само когато:

- а) вече са възбудени съдебни производства по отношение на същите действия и същите лица пред органите на държавата членка, към която е отправено искането;
- б) вече е постановено окончателно съдебно решение по отношение на същите лица и същите действия в държавата членка, към която е отправено искането.

В случай на такъв отказ компетентният орган уведомява съответно запитващия компетентен орган и ЕОЦКП, като предоставя възможно най-подробна информация.

Член 84

Консултация преди издаване на лиценз

1. Компетентните органи на другата засегната държава членка се консултират преди издаването на лиценз на инвестиционен посредник, който е някое от следните:

- а) дъщерно предприятие на инвестиционен посредник или пазарен оператор или кредитна институция с лиценз в друга държава членка;
- б) дъщерно предприятие на предприятието майка на инвестиционния посредник или кредитната институция с лиценз в друга държава членка;
- в) контролиран от същите физически или юридически лица, които контролират инвестиционен посредник или кредитна институция с лиценз в друга държава членка.

2. Компетентният орган на държавата членка, отговорна за надзора върху кредитни институции или застрахователни предприятия, се консултира преди издаването на лиценз на инвестиционен посредник или на пазарен оператор, който е някое от следните:

- а) дъщерно предприятие на кредитна институция или застрахователно предприятие, лицензирани в Съюза;
- б) дъщерно предприятие на предприятието майка на кредитна институция или застрахователно предприятие, лицензирани в Съюза;
- в) контролиран от същото лице, физическо или юридическо, което контролира кредитната институция или застрахователното предприятие, лицензирани в Съюза.

3. Съответните компетентни органи, посочени в параграфи 1 и 2, по-специално се консултират един с друг, когато оценяват уместността на акционерите или членовете и репутацията и опита на лицата, които действително управляват стопанската дейност на друго предприятие от същата група. Те обменят цялата информация относно уместността на акционерите или членовете и репутацията и опита на лицата, които действително управляват стопанската дейност, която е от значение за другите засегнати компетентни органи по отношение на издаването на лиценз, както и на текущата оценка на изпълнението на оперативните условия.

4. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение с цел установяване на стандартни формуляри, образци и процедури за консултации с други компетентни органи преди издаването на лиценз.

ЕОЦКП представя на Комисията проектите на технически стандарти за изпълнение до 3 януари 2016 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приема посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 85

Правомощия на приемащите държави членки

1. Приемащите държави членки предвиждат, че за статистически цели компетентният орган може да изисква от всички инвестиционни посредници с клонове на тяхна територия периодичен отчет за дейността на тези клонове.

2. При изпълнението на отговорностите си съгласно настоящата директива приемащите държави членки предвиждат, че компетентният орган може да изисква от клоновете на инвестиционни посредници да предоставят необходимата информация за извършването на мониторинг върху съблюдаването от тях на стандартите, определени от приемащата държава членка, които се прилагат към тях в случаите, предвидени в член 35, параграф 8. Тези изисквания не могат да бъдат по-строги от тези, които същата държава членка прилага към установените предприятия за извършването на мониторинг върху спазването от тях на същите стандарти.

Член 86

Предпазни мерки, които следва да се предприемат от приемащите държави членки

1. Когато компетентният орган на приемащата държава членка има ясни и очевидни причини да счита, че инвестиционен посредник, който действа на неговата територия, нарушава при свободното предоставяне на услугите задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, или че инвестиционен посредник, който има клон на неговата територия, нарушава задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, които не дават правомощия на компетентния орган на приемащата държава членка, той отнася тези разкрития пред компетентния орган на държавата членка по произход.

Ако въпреки мерките, предприети от компетентния орган на държавата членка по произход, или тъй като тези мерки са неподходящи, инвестиционният посредник продължава да действа по начин, който несъмнено е във вреда на интересите на инвеститорите на приемащата държава членка или за нормалното функциониране на пазарите, се прилага следното:

- а) след като информира компетентния орган на държавата членка по произход, компетентният орган на приемащата държава членка предприема всички подходящи мерки, необходими за защита на инвеститорите и за правилното функциониране на пазарите, като те включват възможността за предотвратяване на извършването от инвестиционните посредници - нарушители на всякакви последващи сделки на техните територии. Комисията и ЕОЦКП се уведомяват за тези мерки без необосновано забавяне; и
- б) компетентният орган на приемащата държава членка може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да предприеме действия в съответствие с правомощията, които са му предоставени съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

2. Когато компетентните органи на приемащата държава членка установят, че инвестиционен посредник с клон на територията ѝ нарушава правните или подзаконовите разпоредби, приети в тази държава членка съгласно разпоредбите на настоящата директива и даващи правомощия на компетентните органи на приемащата държава членка, тези органи изискват от съответния инвестиционен посредник да преустанови неправомерното положение.

Ако съответният инвестиционен посредник не предприеме необходимите мерки, компетентните органи на приемащата държава членка предприемат всички необходими мерки, за да се осигури преустановяването от съответния инвестиционен посредник на неправомерното положение. Характерът на тези мерки се съобщава на компетентните органи на държавата членка по произход.

Ако въпреки мерките, предприети от приемащата държава членка, инвестиционният посредник продължава да нарушава посочените в първа алинея правни или подзаконовите разпоредби, които са в сила в приемащата държава членка, компетентният орган на приемащата държава членка, след като информира компетентния орган на държавата членка по произход, предприема всички подходящи мерки, необходими за защита на инвеститорите и за правилното функциониране на пазарите. Комисията и ЕОЦКП биват уведомявани за тези мерки без необосновано забавяне.

Освен това компетентният орган на приемащата държава членка може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да предприеме действия в съответствие с правомощията, които са му предоставени съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

3. Когато компетентният орган на приемащата държава членка за регулирания пазар, МСТ или ОСТ има ясни и очевидни причини да счита, че такъв регулиран пазар, МСТ или ОСТ нарушават задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, той отнася тези разкрития пред компетентния орган на държавата членка по произход на регулирания пазар, МСТ или ОСТ.

Ако въпреки мерките, предприети от компетентния орган на държавата членка по произход, или тъй като тези мерки са неподходящи, този регулиран пазар или МСТ или ОСТ продължава да действа по начин, който несъмнено е във вреда на интересите на инвеститорите на приемащата държава членка или на нормалното функциониране на пазарите, компетентният орган на приемащата държава членка, след като информира компетентния орган на държавата членка по произход, предприема всички необходими мерки за защита на инвеститорите и на правилното функциониране на пазарите, като това включва възможността за предотвратяване на предоставянето на системите на този регулиран пазар или МСТ или ОСТ на отдалечени членове или участници, установени в приемащата държава членка. Комисията и ЕОЦКП биват уведомявани за тези мерки без необосновано забавяне.

Освен това компетентният орган на приемащата държава членка може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да предприеме действия в съответствие с правомощията, които са му предоставени съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. Всяка мярка, приета съобразно параграфи 1, 2 или 3, включваща санкции или ограничения за дейността на инвестиционен посредник или на регулиран пазар, бива надлежно мотивирана и съобщавана на съответния инвестиционен посредник или регулиран пазар.

Член 87

Сътрудничество и обмен на информация с ЕОЦКП

1. Компетентните органи си сътрудничат с ЕОЦКП за целите на настоящата директива в съответствие с Регламент (ЕС) № 1095/2010.

2. Компетентните органи предоставят на ЕОЦКП без необосновано забавяне цялата необходима информация за изпълнение на задълженията му съгласно настоящата директива и съгласно Регламент (ЕС) № 600/2014 и в съответствие с членове 35 и 36 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

ГЛАВА III

Сътрудничество с трети държави

Член 88

Обмен на информация с трети държави

1. Държавите членки и – в съответствие с член 33 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 – ЕОЦКП могат да сключват споразумения за сътрудничество, предвиждащи обмен на информация с компетентните органи на трети държави, само ако по отношение на разкриваната информация са осигурени гаранции за запазване на професионалната тайна, които са най-малкото еквивалентни на тези, изисквани съгласно член 76. Този обмен на информация трябва да има за цел изпълнение на задачите на тези компетентни органи.

Държавите членки предават лични данни на трета държава в съответствие с глава IV от Директива 95/46/ЕО.

ЕОЦКП предава лични данни на трета държава в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) № 45/2001.

Държавите членки и ЕОЦКП могат също така да сключват споразумения за сътрудничество, предвиждащи обмен на информация с органи, институции и физически или юридически лица на трети държави, които отговарят за една или повече от следните дейности:

- а) надзор върху кредитни институции, други финансови институции, застрахователни предприятия и надзор върху финансовите пазари;
- б) ликвидация и несъстоятелност на инвестиционни посредници и други подобни процедури;

- в) извършване на законоустановени одити на счетоводните баланси на инвестиционни посредници и други финансови институции, кредитни институции и застрахователни предприятия, при изпълнението на техните надзорни функции, или управление на компенсационни схеми, при изпълнението на техните функции;
- г) надзор върху органи, участващи в ликвидацията и несъстоятелността на инвестиционни посредници и други подобни процедури;
- д) надзор върху лица, натоварени с извършването на законоустановен одит на счетоводните баланси на застрахователни предприятия, кредитни институции, инвестиционни посредници и други финансови институции;
- е) надзор върху лица, търгуващи на пазарите за търговия с квоти с емисии, с цел да се осигури консолидиран преглед на финансовите пазари и спот пазарите;
- ж) надзор върху лица, търгуващи на пазарите за селскостопански стокови деривати, с цел да се осигури консолидиран преглед на финансовите пазари и спот пазарите.

Посочените в трета алинея споразумения за сътрудничество могат да бъдат сключени само ако по отношение на разкриваната информация са осигурени гаранции за запазване на професионалната тайна, които са най-малкото еквивалентни на тези, изисквани съгласно член 76. Този обмен на информация има за цел изпълнението на задачите на тези органи, институции, физически или юридически лица. Ако споразумението за сътрудничество включва предаване на лични данни от държава членка, то е в съответствие с глава IV от Директива 95/46/ЕО, а в случай на предаване на лични данни от ЕОЦКП – на Регламент (ЕО) № 45/2001.

2. Когато информацията е с произход от друга държава членка, тя не може да бъде разкривана без изричното съгласие на компетентните органи, които са я предали, и, когато е подходящо, единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си. Същата разпоредба се прилага за информацията, предоставена от компетентните органи на трета държава.

ДЯЛ VII

ДЕЛЕГИРАНИ АКТОВЕ

Член 89

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 2, параграф 3, член 4, параграф 1, точка 2, втора алинея, член 4, параграф 2, член 13, параграф 1, член 16, параграф 12, член 23, параграф 4, член 24, параграф 13, член 25, параграф 8, член 27, параграф 9, член 28, параграф 3, член 30, параграф 5, член 31, параграф 4, член 32, параграф 4, член 33, параграф 8, член 52, параграф 4, член 54, параграф 4, член 58, параграф 6, член 64, параграф 7, член 65, параграф 7 и член 79, параграф 8, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от 2 юли 2014 г.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 2, параграф 3, член 4, параграф 1, точка 2, втора алинея, член 4, параграф 2, член 13, параграф 1, член 16, параграф 12, член 23, параграф 4, член 24, параграф 13, член 25, параграф 8, член 27, параграф 9, член 28, параграф 3, член 30, параграф 5, член 31, параграф 4, член 32, параграф 4, член 33, параграф 8, член 52, параграф 4, член 54, параграф 4, член 58, параграф 6, член 64, параграф 7, член 65, параграф 7 и член 79, параграф 8, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за акта едновременно Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 2, параграф 3, член 4, параграф 1, точка 2 втора алинея, член 4, параграф 2, член 13, параграф 1, член 16, параграф 12, член 23, параграф 4, член 24, параграф 13, член 25, параграф 8, член 27, параграф 9, член 28, параграф 3, член 30, параграф 5, член 31, параграф 4, член 32, параграф 4, член 33, параграф 8, член 52, параграф 4, член 54, параграф 4, член 58, параграф 6, член 64, параграф 7, член 65, параграф 7 и член 79, параграф 8, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от три месеца след уведомяването на Европейския парламент и Съвета за акта или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 90

Доклади и преглед

1. Преди 3 март 2019 г. Комисията, след консултации с ЕОЦКП, представя доклад пред Европейския парламент и Съвета относно:

- а) функционирането на ОСТ, включително специфичното използване от тяхна страна на търговия за собствена сметка, опосредена чрез насрещни сделки, като взема предвид надзорния опит, придобит от компетентните органи, броя на лицензираните ОСТ в Съюза и техния пазарен дял, и по-конкретно като проучва дали са необходими корекции в определението на ОСТ и дали наборът от финансови инструменти, обхванати от категорията ОСТ, продължава да бъде целесъобразен;
- б) функционирането на режима на пазарите за растеж на МСП, като се вземе предвид броят на МСТ, регистрирани като пазари за растеж на МСП, броят на действащите на тези пазари емитенти и съответните търгувани обеми.

По-специално в доклада се прави оценка дали прагът по член 33, параграф 3, буква а) продължава да е подходящият минимум за постигането на целите за пазарите за растеж на МСП, както е посочено в настоящата директива;

- в) влиянието на изискванията по отношение на алгоритмичната търговия, включително високочестотния способ за алгоритмична търговия;
- г) опита с механизма за забрана на някои продукти или практики, като се вземе предвид броят на случаите, при които механизмите са били използвани и тяхното отражение;
- д) прилагането на административните и наказателноправните санкции, и по-специално необходимостта от по-нататъшно хармонизиране на административните санкции, установени за нарушаването на изискванията, определени в настоящата директива и в Регламент (ЕС) № 600/2014;
- е) въздействието от прилагането на ограниченията за позициите и управлението на позициите относно ликвидността, пазарната злоупотреба и правилното ценообразуване и условията за сетълмент на пазарите за стокови деривати;
- ж) развитието при цените съгласно данните, необходими за прозрачността преди и след сключването на сделките, получени от регулирани пазари, МСТ, ОСТ и ОМП;
- з) въздействието на изискването за оповестяване на всякакви такси, комисиони и непарични облаги във връзка с предоставянето на инвестиционна услуга или на допълнителна услуга на клиента в съответствие с член 24, параграф 9, включително неговото въздействие върху правилното функциониране на вътрешния пазар във връзка с трансграничните инвестиционни съвети.

2. Комисията, след консултации с ЕОЦКП, представя доклади пред Европейския парламент и Съвета относно функционирането на консолидираните отчети, установени в съответствие с дял V. Докладът във връзка с член 65, параграф 1 се представя до 3 септември 2018 г.. Докладът във връзка с член 65, параграф 2 се представя до 3 септември 2020 г.

Докладите, посочени в алинея първа, оценяват функционирането на консолидираните отчети съгласно следните критерии:

- а) достъпността и навременното предоставяне на информация след сключването на сделки в консолидирана форма, обхващаща всички сделки независимо от това дали са осъществени или не са осъществени на места за търговия;
- б) достъпността и навременното предоставяне на пълната и частичната информация след сключването на сделката, която е с високо качество, във формат, който да е лесно достъпен и използваем за всички участници на пазара при подходящи търговски условия.

Когато Комисията излезе със заключение, че ДКД не са предоставили информация по начин, който да отговаря на критериите съгласно втора алинея, Комисията придружава доклада си с искане до ЕОЦКП за започване на съгласувана процедура за определяне, посредством ръководена от ЕОЦКП процедура за възлагане на обществена поръчка, на търговско образувание, което да изготвя консолидирани отчети. ЕОЦКП започва процедурата, след като получи искането на Комисията, като спазва посочените в искането на Комисията условия и в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾.

3. Когато е започната процедурата, посочена в параграф 2, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89, с които се изменят членове 59 – 65 и приложение I, раздел Г от настоящата директива, както и член 2, параграф 1, точка 19 от Регламент (ЕС) № 600/2014, като се уточняват мерки за:

- а) определяне на срока на договора за назначаване на търговското образувание, което да изготвя консолидирани отчети, и реда и условията за подновяване на договора и за откриване на нова процедура за възлагане на обществена поръчка;
- б) постановяване, че търговското образувание, изготвящо консолидирани отчети, има изключителните правомощия да извършва тази дейност и никое друго образувание няма лиценз да работи като ДКД в съответствие с член 59;
- в) предоставяне на правомощия на ЕОЦКП да гарантира спазването на условията по търга от страна на търговското образувание, определено чрез възлагане на обществена поръчка да изготвя консолидирани отчети;
- г) гарантиране, че информацията след сключването на сделката, предоставена от търговското образувание, което изготвя консолидирания отчет, е с високо качество, във формат, който е лесно достъпен и използваем за всички пазарни участници, и в консолидирана форма, която обхваща целия пазар;
- д) гарантиране, че информацията след сключването на сделката се предоставя при подходящи търговски условия, както в консолидирана, така и в неконсолидирана форма, и отговаря на потребностите на ползвателите на тази информация в целия Съюз;
- е) гарантиране, че местата на търговия и ОМП предоставят достъп до своята търговска информация на търговското образувание, изготвящо консолидирани отчети, и определено чрез процедура на възлагане на обществена поръчка, управлявана от ЕОЦКП, на разумна цена;
- ж) уточняване на механизъм за действие, приложим, когато търговското образувание, определено чрез възлагане на обществена поръчка да изготвя консолидирани отчети, не спазва условията по търга;
- з) уточняване на механизъм, съгласно който ДКД, лицензирани по член 59, могат да продължат да изготвят консолидирани отчети, когато правомощието, предвидено в буква б) от настоящия параграф, не е използвано или когато не е определено образувание чрез възлагане на обществена поръчка до приключването на нова процедура за възлагане на обществена поръчка и определянето на търговско образувание, което да изготвя консолидирани отчети.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

4. До 1 януари 2018 г. Комисията изготвя доклад, след консултации с ЕОЦКП и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, за оценка на потенциалното въздействие върху цените на енергията и върху функционирането на енергийния пазар, както и приложимостта и ползите по отношение на намаляването на рисковете от контрагента и системните рискове и преките разходи, свързани с договорите за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6, които подлежат на задължението за клиринг, посочено в член 4 от Регламент (ЕС) № 648/2012, на техниките за намаляване на риска, посочени в член 11, параграф 3 от посочения регламент, и тяхното включване при изчисляването на клиринговия праг в съответствие с член 10 от посочения регламент.

Ако счете, че включването на тези договори не би било приложимо и полезно, Комисията представя, по целесъобразност, законодателно предложение пред Европейския парламент и Съвета. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 89 от настоящата директива за удължаване на 42-месечния срок, посочен в член 95, параграф 1 от настоящата директива, веднъж с две години и още веднъж с една година.

Член 91

Изменения на Директива 2002/92/ЕО

Директива 2002/92/ЕО се изменя, както следва:

1) Член 2 се изменя, както следва:

а) в точка 3, втората алинея се заменя със следното:

„С изключение на глава III А от настоящата директива дейностите, когато се предприемат от застрахователно предприятие или от служител на застрахователно предприятие, действащо на отговорност на застрахователното предприятие, не се смятат за застрахователно посредничество или застрахователно разпространение“;

б) добавя се следната точка:

„13) За целите на глава IIIА „инвестиционен застрахователен продукт“ означава застрахователен продукт, който предлага стойност на падеж или откупна стойност, които са изцяло или частично изложени, пряко или непряко, на колебанията на пазара и не включва:

- а) общозастрахователни продукти, както са изброени в приложение I от Директива 2009/138/ЕО (Класове общо застраховане);
- б) животнозастрахователни договори, при които обезщетенията съгласно договора се изплащат само в случай на смърт или по отношение на неработоспособност поради злополука, заболяване или недъг;
- в) пенсионни продукти, които съгласно националното право са признати като имащи основната цел да осигурят на инвеститора доходи след пенсионирането и които му дават правото на определени доходи;
- г) официално признати схеми за професионално пенсионно осигуряване, които попадат в обхвата на Директива 2003/41/ЕО или Директива 2009/138/ЕО;
- д) индивидуални пенсионни продукти, които съгласно националното право изискват финансов принос от работодателя и при които работодателят или работникът не може да избира пенсионния продукт или доставчик.“;

2) Създава се следната глава:

„ГЛАВА IIIA

Допълнителни изисквания за защита на клиентите във връзка с инвестиционните застрахователни продукти

Член 13a

Обхват

При спазване на изключението в член 2, параграф 3, втора алинея настоящата глава установява допълнителни изисквания за дейностите по застрахователно посредничество и за преките продажби, извършвани от застрахователни предприятия, когато те се извършват във връзка с продажбата на основаващи се на застраховане инвестиционни продукти. Тези дейности се разглеждат като дейности по разпространението на застраховки.

Член 13б

Предотвратяване на конфликти на интереси

Всеки застрахователен посредник или всяко застрахователно предприятие поддържа и прилага ефективни организационни и административни разпоредби с оглед на предприемането на всички разумни мерки за предотвратяването на конфликти на интереси, както са определени в член 13в, които по неблагоприятен начин засягат интересите на неговите клиенти.

Член 13в

Конфликти на интереси

1. Държавите членки изискват от застрахователните посредници и застрахователните предприятия да предприемат всички подходящи мерки за установяване на конфликтите на интереси между тях, включително техните ръководители, служители и обвързани застрахователни посредници, или всяко лице, пряко или косвено свързано с тях чрез отношение на контрол, и техните клиенти или между отделните клиенти, които възникват в процеса на извършването на дейностите по разпространението на застраховки.

2. Когато организационните или административните правила, въведени от застрахователен посредник или застрахователно предприятие в съответствие с член 13б за управлението на конфликти на интереси, не са достатъчни да гарантират с необходимата сигурност, че ще бъдат предотвратени рисковете от накърняване на интересите на клиенти, то застрахователният посредник или застрахователното предприятие разкрива по ясен начин на клиента общия характер и/или източниците на конфликти на интереси преди да сключи сделки за негова сметка.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 13д за:

- a) определяне на мерките, които може основателно да се очаква да бъдат предприети от застрахователните посредници или застрахователните предприятия за идентифициране, предотвратяване, управление и разкриване на конфликтите на интереси, когато извършват дейности по разпространението на застраховки;
- б) установяване на подходящи критерии за определяне на видовете конфликти на интереси, чието наличие може да увреди интересите на клиентите или на потенциалните клиенти на застрахователния посредник или на застрахователното предприятие.

Член 13г

Общи принципи и предоставяне на информация на клиентите

1. Държавите членки гарантират, че при извършване на дейности по разпространението на застраховки застрахователните посредници или застрахователните предприятия действат честно, коректно и професионално съгласно най-добрия интерес на клиентите си.

2. Всяка информация, включително маркетингови съобщения, предавана от застрахователния посредник или застрахователното предприятие на клиенти или потенциални клиенти, трябва да е вярна и ясна и да не е подвеждаща. Маркетинговите съобщения трябва да са ясно означени като такива.

3. Държавите членки могат да забранят приемането или получаването на такси, комисиони или други парични облаги, платени или предоставени на застрахователни посредници или на застрахователни предприятия, от всяка трета страна или лице, действащо за сметка на трета страна, във връзка с разпространението на основаващи се на застраховане инвестиционни продукти на клиенти.

Член 13д

Упражняване на делегирането

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове при спазване на условията, предвидени в настоящия член.

2. На Комисията се предоставят правомощия за приемане на делегирани актове, посочени в член 13в, за неопределен срок, считано от 2 юли 2014 г.

3. Делегираните правомощия по член 13в може да бъдат оттеглени по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за акта едновременно Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 13в, влиза в сила само ако нито Европейският парламент нито Съветът не са представили възражения в срок от три месеца след уведомяването на Европейския парламент и Съвета за акта или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

Член 92

Изменения на Директива 2011/61/ЕС

Директива 2011/61/ЕС се изменя, както следва:

1) В член 4, параграф 1, буква с) се създава следната буква:

„vii) държава членка, различна от държавата членка по произход, в която лице, управляващо АИФ от ЕС, предоставя услугите, посочени в член 6, параграф 4;“;

2) Член 33 се изменя, както следва:

а) заглавието се заменя със следното:

„Условия за управление на АИФ от ЕС, установени в други държави членки, и за предоставяне на услуги в други държави членки“;

б) параграфи 1 и 2 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че лицензирано лице, управляващо АИФ от ЕС, може пряко или чрез установяване на клон:

а) да управлява АИФ от ЕС, установени в друга държава членка, при условие че лицето, управляващо АИФ, има лиценз за управление на този вид АИФ;

б) да предоставя в друга държава членка услугите, посочени в член 6, параграф 4, за които то е получило лиценз.

2. Лице, управляващо АИФ, което възнамерява да предоставя дейностите и услугите, посочени в параграф 1, за пръв път, съобщава на компетентните органи на своята държава членка по произход следната информация:

- а) държавата членка, в която то възнамерява да управлява АИФ пряко или да установи клон, и/или да предоставя услугите, посочени в член 6, параграф 4;
- б) програма на предвижданите дейности, в която се посочват по-специално услугите, които възнамерява да предоставя, и/или идентификационни данни на АИФ, които възнамерява да управлява.

Член 93

Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват до 3 юли 2016 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Държавите членки прилагат тези мерки, считано от 3 януари 2017 г., с изключение на разпоредбите, с които се транспонира член 65, параграф 2, които се прилагат от 3 септември 2018 г.

Когато държавите членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки. Те включват също така декларацията, че позоваванията в действащи закони, подзаконови и административни разпоредби на директивите, отменени с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условието и редът на позоваване и формулирането на посочената декларация се определят от държавите членки.

2. Държавите членки прилагат мерките, посочени в член 92, считано от 3 юли 2015 г.

3. Държавите членки съобщават на Комисията и ЕОЦКП текстовете на основните разпоредби от националното си право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 94

Отмяна

Директива 2004/39/ЕО, изменена с актовете, изброени в приложение III, част А от настоящата директива, се отменя, считано от 3 януари 2017 г., без да се засягат задълженията на държавите членки относно сроковете за транспониране в националното право на директивите, посочени в приложение III, част Б от настоящата директива.

Позоваванията на Директива 2004/39/ЕО или на Директива 93/22/ЕИО се считат за позовавания на настоящата директива или на Регламент (ЕС) № 600/2014 и се четат съгласно таблицата на съответствието, посочена в приложение IV към настоящата директива.

Позоваванията на понятията, определени в Директива 2004/39/ЕО или Директива 93/22/ЕИО, или на членове от тези директиви се считат за позовавания на еквивалентното понятие, определено в настоящата директива, или на член от нея.

Член 95

Преходни разпоредби

1. До 3 юли 2020 г.:

- а) задължението за клиринг, посочено в член 4 от Регламент (ЕС) № 648/2012, и техниките за намаляване на риска, посочени в член 11, параграф 3 от посочения регламент, не се прилагат за договорите за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6, които са сключени от нефинансови контрагенти, отговарящи на условията на член 10, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012, или от нефинансови контрагенти, лицензирани за пръв път като инвестиционни посредници, считано от 3 януари 2017 г.; както и

- б) такива договори за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6, не се считат за договори за извънборсови деривати за целите на клиринговия праг, определен в член 10 от Регламент (ЕС) № 648/2012.

Договорите за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6, които се ползват от преходния режим по първа алинея, се подчиняват на всички други изисквания, установени в Регламент (ЕС) № 648/2012.

2. Изключението, посочено в параграф 1 от настоящия член, се предоставя от съответния компетентен орган. Компетентният орган уведомява ЕОЦКП относно договорите за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6, които са получили освобождаване съгласно параграф 1, и ЕОЦКП публикува на своята интернет страница списък с тези договори за енергийни деривати, посочени в раздел В, точка 6.

Член 96

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 97

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 15 май 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
D. KOURKOULAS

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСЪК НА УСЛУГИТЕ, ДЕЙНОСТИТЕ И ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

РАЗДЕЛ А

Инвестиционни услуги и дейности

- (1) Получаване и предаване на нареждания за търговия във връзка с един или повече финансови инструменти;
- (2) Изпълнение на нареждания от името на клиенти;
- (3) Търговия за собствена сметка;
- (4) Управление на портфейл;
- (5) Инвестиционни съвети;
- (6) Поемане на емисията на финансови инструменти и/или пласиране на финансови инструменти на базата на твърд ангажимент;
- (7) Пласиране на финансови инструменти без твърд ангажимент;
- (8) Организиране на МСТ;
- (9) Организиране на ОСТ.

РАЗДЕЛ Б

Допълнителни услуги

- 1) Съхранение и администриране на финансови инструменти за сметка на клиенти, включително попечителство и свързаните с това услуги, такива като управление на парични наличности/управление на обезпечения, с изключение на поддържане на сметките за ценни книжа на най-високо ниво;
- 2) Предоставяне на кредити или заеми на инвеститор, за да може да извърши сделка с един или повече финансови инструменти, при което посредникът, който предоставя кредита или заема, участва в сделката;
- 3) Съвети за предприятия относно капиталовата структура, индустриалната стратегия и свързаните с това въпроси и съвети, както и услуги, които се отнасят до сливания и купуване на предприятия;
- 4) Услуги, свързани с валута, когато се отнасят до предоставянето на инвестиционни услуги;
- 5) Инвестиционно проучване и финансов анализ или други форми на препоръки от общ характер относно сделки с финансови инструменти;
- 6) Услуги, свързани с поемане на емисии;
- 7) Инвестиционни услуги и дейности, както и допълнителни услуги от типа, включен в раздел А или Б на приложение I, свързани с базовите инструменти на дериватите, включени в раздел В под номера 5, 6, 7 и 10, когато са свързани с предоставянето на инвестиционни или допълнителни услуги.

РАЗДЕЛ В

Финансови инструменти

- 1) Прехвърлими ценни книжа;
- 2) Инструменти на паричния пазар;

- 3) Дялове в предприятия за колективно инвестиране;
- 4) Опции, фючърси, суапи, форуърдни лихвени споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани с ценни книжа, валути, лихвени проценти или доходност, квоти за емисии или други дериватни инструменти, финансови индекси или финансови мерки, които са със сетълмент с физическа доставка или с паричен сетълмент;
- 5) Опции, фючърси, суапи, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани със стоки, за които трябва да бъде извършен паричен сетълмент или за които може да бъде извършен паричен сетълмент по желание на една от страните поради причини, различни от неизпълнение на задължение или друго събитие за прекратяване;
- 6) Опции, фючърси, суапи и всякакъв друг договор за деривати, свързан със стоки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическа доставка, при условие че са търгувани на регулиран пазар, МСТ или ОСТ, с изключение на енергийни продукти на едро, търгувани на ОСТ, за които може да бъде извършван сетълмент с физическа доставка;
- 7) Опции, фючърси, суапи, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани със стоки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическа доставка, които не са упоменати в точка 6 от настоящия раздел и не са за търговски цели, имащи характеристиките на други дериватни финансови инструменти;
- 8) Дериватни инструменти за прехвърляне на кредитния риск;
- 9) Финансови договори за разлики;
- 10) Опции, фючърси, суапи, форуърдни лихвени споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани с климатични променливи, ставки на навло или инфлационни проценти или други официални статистически данни за икономиката, за които трябва да бъде извършен паричен сетълмент или за които може да бъде извършен паричен сетълмент по желание на една от страните (по причини, различни от неизпълнение на задължение или друго събитие за прекратяване), както и всякакви други договори за деривати, свързани с активи, права, задължения, индекси и мерки, които не са посочени в този раздел, имащи характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като се вземе предвид, дали те, *inter alia*, се търгуват на регулиран пазар, ОСТ или МСТ;
- 11) Квоти за емисии, състоящи се от единици, посредством които се спазват изискванията на Директива 2003/87/ЕО (схема за търговия с емисии).

РАЗДЕЛ Г

Списък на услугите за докладване на данни

- (1) Упражняване на дейност като ОМП;
 - (2) Упражняване на дейност като ДКД;
 - (3) Упражняване на дейност като ОМД.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ ЗА ЦЕЛИТЕ НА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА

Професионален клиент е клиент, който притежава опита, знанията и експертизата да взема самостоятелни решения и да оценява правилно рисковете, на които се излага. За да бъде считан за професионален клиент, клиентът трябва да отговаря на следните критерии:

I. КАТЕГОРИИ КЛИЕНТИ, КОИТО СЕ СЧИТАТ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ

Следните категории се считат за професионални клиенти по отношение на всички инвестиционни услуги и дейности и финансови инструменти за целите на директивата:

(1) Субекти, които трябва да бъдат лицензирани или регулирани, за да оперират на финансовите пазари. Списъкът по-долу се разглежда като включващ всички субекти, които имат лиценз и извършват характерната дейност за посочените субекти: субекти, на които е издаден лиценз от държава членка съгласно директива, субекти, на които е издаден лиценз или се регулират от държава членка без позоваването на директива, и субекти, на които е издаден лиценз или се регулират от трета държава:

- а) Кредитни институции;
- б) Инвестиционни посредници;
- в) Други лицензирани или регулирани финансови институции;
- г) Застрахователни дружества;
- д) Схеми за колективно инвестиране и дружествата, управляващи такива схеми;
- е) Пенсионни фондове и дружествата, управляващи такива фондове;
- ж) Дилъри на стоки и стокови деривати;
- з) Местни предприятия;
- и) Други институционални инвеститори.

(2) Големи предприятия, които на база отделно предприятие изпълняват две от следните изисквания за размер:

- обща балансова стойност: 20 000 000 EUR;
- нетен оборот: 40 000 000 EUR;
- собствени средства: 2 000 000 EUR;

(3) Национални и регионални правителства, включително публични органи, които управляват публичен дълг на национално или регионално равнище, централни банки, международни и наднационални институции, като Световната банка, МВФ, ЕЦБ, ЕИБ и други подобни международни организации.

(4) Други институционални инвеститори, чиято основна дейност се състои в инвестирането във финансови инструменти, включително институции, които извършват секюризация на активи или други сделки за финансиране.

Горепосочените субекти се считат за професионални клиенти. На тях обаче трябва да им бъде разрешено да искат третиране като непрофесионални клиенти, при което инвестиционните посредници могат да се съгласяват да предоставят по-висока степен на защита. Когато клиентът на инвестиционен посредник е предприятие, посочено по-горе, инвестиционният посредник трябва да го информира преди предоставянето на услуги, че въз основа на информацията, с която разполага, клиентът се счита за професионален клиент и ще бъде третиран като такъв, освен ако инвестиционният посредник и клиентът се договорят другояче. Освен това инвестиционният посредник трябва да информира клиента, че той може да поиска изменение на условията на споразумението, за да си осигури по-висока степен на защита.

Искането за по-висока степен на защита е задължение на клиента, считан за професионален клиент, когато смята, че му е невъзможно да оценява или управлява правилно свързаните с инвестицията рискове.

Тази по-висока степен на защита ще се предоставя, когато клиентът, който е считан за професионален клиент, встъпва в писмено споразумение с инвестиционния посредник, имащо за резултат третирането му като непрофесионален клиент за целите на приложимите правила за извършването на дейност. Това споразумение определя дали това се прилага за една или повече конкретни услуги или сделки или за един или повече типа продукти или сделки.

II. КЛИЕНТИ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ТРЕТИРАНИ КАТО ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ ПРИ ПОИСКВАНЕ

II.1. Критерии за идентифициране

На клиенти, които са различни от тези, упоменати в раздел I, включително органи от публичния сектор, публични органи на местната власт, общини и частни индивидуални инвеститори, също може да бъде разрешавано да се отказват от някои от защитите, давани съгласно правилата за извършване на стопанска дейност.

Поради това на инвестиционните посредници се разрешава да третират всеки от тези клиенти като професионален клиент, при условие че са изпълнени съответните критерии и процедурата, упомената по-долу. За тези клиенти обаче не се приема, че притежават знания и опит на пазара, сравними с тези на категориите, изброени в раздел I.

Всеки такъв отказ от защитата, дадена съгласно стандартните правила за извършване на дейност, се счита за валиден, само ако адекватната оценка на експертизата, опита и знанията на клиента, предприета от инвестиционния посредник, дава достатъчно гаранции предвид естеството на планираните сделки или услуги, че клиентът е в състояние да взема инвестиционни решения и да осъзнава свързаните с тях рискове.

Тестът за годност, прилаган за мениджъри и ръководители на субекти, които имат лиценз съгласно директиви във финансовата област, би могъл да бъде считан като пример за оценката на експертизата и знанията. В случай на малки по размер субекти, лицето, което е предмет на тази оценка, е лицето, което има лиценз да извършва сделките от името на субекта.

В процеса на извършване на тази оценка трябва да бъдат удовлетворени поне два от следните критерии:

- клиентът да е извършил на съответния пазар през предходните четири тримесечия средно по 10 сделки на тримесечие, които са със значителен размер,
- размерът на портфейла на клиента от финансови инструменти, който включва по определение парични депозити и финансови инструменти, да надвишава 500 000 EUR,
- клиентът да работи или да е работил поне една година на професионална позиция във финансовия сектор, която изисква знания за планираните сделки или услуги.

Държавите членки могат да приемат конкретни критерии за оценка на опита и знанията на общините и публични органи на местната власт, които искат да бъдат третирани като професионални клиенти. Тези критерии могат да бъдат вариант на критериите, изброени в пета алинея, или да ги допълват.

II.2. Процедура

Тези клиенти могат да отказват преимуществата, давани съгласно подробните правила за извършване на дейност, само когато се спазва следната процедура:

- те трябва да заявят писмено пред инвестиционния посредник, че желаят да бъдат третираны като професионални клиенти, като цяло или по отношение на определена инвестиционна услуга или сделка, тип сделка или продукт,
- инвестиционният посредник трябва да им даде ясна писмена инструкция, предупреждаваща за защитите и правата за обезщетяване на инвеститори, които могат да загубят,
- те трябва да заявят писмено в отделен от договора документ, че са запознати с последствията от загубата на тези защити.

Преди решението да приеме искане за отказ, от инвестиционните посредници трябва да се изисква да вземат всички необходими мерки, за да гарантират, че клиентът, който иска да бъде третиран като професионален клиент, изпълнява необходимите изисквания по раздел II.1.

Ако клиентите обаче вече са категоризирани като професионални клиенти съгласно параметри и процедури, подобни на посочените по-горе, техните отношения с инвестиционните посредници не се засягат от нови правила, приети съгласно това приложение.

Посредниците трябва да прилагат подходящи писмени вътрешни политики и процедури за категоризирането на клиенти. Професионалните клиенти са отговорни за информирането на инвестиционния посредник за всяка промяна, която би могла да засегне настоящата им категоризация. Ако обаче инвестиционният посредник разбере, че клиентът вече не изпълнява първоначалните условия, при които е бил одобрен за професионално третиране, инвестиционният посредник предприема подходящите действия.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЧАСТ А

Отменената директива и списък на нейните последователни изменения

(посочени в член 94)

Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1).

Директива 2006/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 114, 27.4.2006 г., стр. 60).

Директива 2007/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 247, 21.9.2007 г., стр. 1).

Директива 2008/10/ЕО (ОВ L 76, 19.3.2008 г., стр. 33).

Директива 2010/78/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 120).

ЧАСТ Б

Списък на срокове за транспониране в националното право

(посочени в член 94)

Директива 2004/39/ЕО

Срок за транспониране 31 януари 2007 г.

Срок за прилагане 1 ноември 2007 г.

Директива 2006/31/ЕО

Срок за транспониране 31 януари 2007 г.

Срок за прилагане 1 ноември 2007 г.

Директива 2007/44/ЕО

Срок за транспониране 21 март 2009 г.

Директива 2010/78/ЕО

Срок за транспониране 31 декември 2011 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Таблица на съответствието, както е посочено в член 94

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 1, параграф 1	Член 1, параграф 1	
Член 1, параграф 2	Член 1, параграф 3	
Член 2, параграф 1, буква а)	Член 2, параграф 1, буква а)	
Член 2, параграф 1, буква б)	Член 2, параграф 1, буква б)	
Член 2, параграф 1, буква в)	Член 2, параграф 1, буква в)	
Член 2, параграф 1, буква г)	Член 2, параграф 1, буква г)	
Член 2, параграф 1, буква д)	Член 2, параграф 1, буква е)	
Член 2, параграф 1, буква е)	Член 2, параграф 1, буква ж)	
Член 2, параграф 1, буква ж)	Член 2, параграф 1, буква з)	
Член 2, параграф 1, буква з)	Член 2, параграф 1, буква и)	
Член 2, параграф 1, буква и)	Член 2, параграф 1, буква й)	
Член 2, параграф 1, буква й)	Член 2, параграф 1, буква к)	
Член 2, параграф 1, буква к)	Член 2, параграф 1, буква и)	
Член 2, параграф 1, буква л)	—	
Член 2, параграф 1, буква м)	Член 2, параграф 1, буква л)	
Член 2, параграф 1, буква н)	Член 2, параграф 1, буква м)	
Член 2, параграф 2	Член 2, параграф 2	
Член 2, параграф 3	Член 2, параграф 4	
Член 3, параграф 1	Член 3, параграф 1	
Член 3, параграф 2	Член 3, параграф 3	
Член 4, параграф 1, точка 1	Член 4, параграф 1, точка 1	
Член 4, параграф 1, точка 2	Член 4, параграф 1, точка 2	
Член 4, параграф 1, точка 3	Член 4, параграф 1, точка 3	
Член 4, параграф 1, точка 4	Член 4, параграф 1, точка 4	
Член 4, параграф 1, точка 5	Член 4, параграф 1, точка 5	
Член 4, параграф 1, точка 6	Член 4, параграф 1, точка 6	
Член 4, параграф 1, точка 7	Член 4, параграф 1, точка 20	
Член 4, параграф 1, точка 8	Член 4, параграф 1, точка 7	
Член 4, параграф 1, точка 9	Член 4, параграф 1, точка 8	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 4, параграф 1, точка 10	Член 4, параграф 1, точка 9	
Член 4, параграф 1, точка 11	Член 4, параграф 1, точка 10	
Член 4, параграф 1, точка 12	Член 4, параграф 1, точка 11	
Член 4, параграф 1, точка 13	Член 4, параграф 1, точка 18	
Член 4, параграф 1, точка 14	Член 4, параграф 1, точка 21	
Член 4, параграф 1, точка 15	Член 4, параграф 1, точка 22	
Член 4, параграф 1, точка 16	Член 4, параграф 1, точка 14	
Член 4, параграф 1, точка 17	Член 4, параграф 1, точка 15	
Член 4, параграф 1, точка 18	Член 4, параграф 1, точка 44	
Член 4, параграф 1, точка 19	Член 4, параграф 1, точка 17	
Член 4, параграф 1, точка 20	Член 4, параграф 1, точка 55	
Член 4, параграф 1, точка 21	Член 4, параграф 1, точка 56	
Член 4, параграф 1, точка 22	Член 4, параграф 1, точка 26	
Член 4, параграф 1, точка 23	Член 4, параграф 1, точка 27	
Член 4, параграф 1, точка 24	Член 4, параграф 1, точка 28	
Член 4, параграф 1, точка 25	Член 4, параграф 1, точка 29	
Член 4, параграф 1, точка 26	Член 4, параграф 1, точка 30	
Член 4, параграф 1, точка 27	Член 4, параграф 1, точка 31	
Член 4, параграф 1, точка 28	Член 4, параграф 1, точка 32	
Член 4, параграф 1, точка 29	Член 4, параграф 1, точка 33	
Член 4, параграф 1, точка 30	Член 4, параграф 1, точка 35, буква б)	
Член 4, параграф 1, точка 31	Член 4, параграф 1, точка 35	
Член 4, параграф 2	Член 4, параграф 2	
Член 5, параграф 1	Член 5, параграф 1	
Член 5, параграф 2	Член 5, параграф 2	
Член 5, параграф 3	Член 5, параграф 3	
Член 5, параграф 4	Член 5, параграф 4	
Член 5, параграф 5	—	
Член 6, параграф 1	Член 6, параграф 1	
Член 6, параграф 2	Член 6, параграф 2	
Член 6, параграф 3	Член 6, параграф 3	
Член 7, параграф 1	Член 7, параграф 1	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 7, параграф 2	Член 7, параграф 2	
Член 7, параграф 3	Член 7, параграф 3	
Член 7, параграф 4	Член 7, параграфи 4 и 5	
Член 8, буква а)	Член 8, буква а)	
Член 8, буква б)	Член 8, буква б)	
Член 8, буква в)	Член 8, буква в)	
Член 8, буква г)	Член 8, буква г)	
Член 8, буква д)	Член 8, буква д)	
Член 9, параграф 1	Член 9, параграфи 1 и 3	
Член 9, параграф 2	Член 9, параграф 5	
Член 9, параграф 3	Член 9, параграф 4	
Член 9, параграф 4	Член 9, параграф 6	
Член 10, параграф 1	Член 10, параграф 1	
Член 10, параграф 2	Член 10, параграф 2	
Член 10, параграф 3	Член 11, параграф 1	
Член 10, параграф 4	Член 11, параграф 2	
Член 10, параграф 5	Член 11, параграф 3	
Член 10, параграф 6	Член 10, параграф 3, член 11, параграф 4	
Член 10а, параграф 1	Член 12, параграф 1	
Член 10а, параграф 2	Член 12, параграф 2	
Член 10а, параграф 3	Член 12, параграф 3	
Член 10а, параграф 4	Член 12, параграф 4	
Член 10а, параграф 5	Член 12, параграф 5	
Член 10а, параграф 6	Член 12, параграф 6	
Член 10а, параграф 7	Член 12, параграф 7	
Член 10а, параграф 8	Член 12, параграфи 8 и 9	
Член 10б, параграф 1	Член 13, параграф 1	
Член 10б, параграф 2	Член 13, параграф 2	
Член 10б, параграф 3	Член 13, параграф 3	
Член 10б, параграф 4	Член 13, параграф 4	
Член 10б, параграф 5	Член 13, параграф 5	
Член 11	Член 14	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 12	Член 15	
Член 13, параграф 1	Член 16, параграф 1	
Член 13, параграф 2	Член 16, параграф 2	
Член 13, параграф 3	Член 16, параграф 3	
Член 13, параграф 4	Член 16, параграф 4	
Член 13, параграф 5	Член 16, параграф 5	
Член 13, параграф 6	Член 16, параграф 6	
Член 13, параграф 7	Член 16, параграф 8	
Член 13, параграф 8	Член 16, параграф 9	
Член 13, параграф 9	Член 16, параграф 11	
Член 13, параграф 10	Член 16, параграф 12	
Член 14, параграф 1	Член 18, точка 1, член 19, параграф 1	
Член 14, параграф 2	Член 18, параграф 2	
Член 14, параграф 3	Член 19, параграф 4	
Член 14, параграф 4	Член 18, параграф 3, член 19, параграф 2	
Член 14, параграф 5	Член 18, параграф 6, член 19, параграф 3	
Член 14, параграф 6	Член 18, параграф 8	
Член 14, параграф 7	Член 18, параграф 9	
Член 15	—	
Член 16, параграф 1	Член 21, параграф 1	
Член 16, параграф 2	Член 21, параграф 2	
Член 16, параграф 3	—	
Член 17, параграф 1	Член 22	
Член 17, параграф 2	—	
Член 18, параграф 1	Член 23, параграф 1	
Член 18, параграф 2	Член 23, параграф 2	
Член 18, параграф 3	Член 23, параграф 4	
Член 19, параграф 1	Член 24, параграф 1	
Член 19, параграф 2	Член 24, параграф 3	
Член 19, параграф 3	Член 24, параграф 4	
Член 19, параграф 4	Член 25, параграф 2	
Член 19, параграф 5	Член 25, параграф 3	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 19, параграф 6	Член 25, параграф 4	
Член 19, параграф 7	Член 25, параграф 5	
Член 19, параграф 8	Член 25, параграф 6	
Член 19, параграф 9	Член 24, параграф 6, член 25, параграф 7	
Член 19, параграф 10	Член 24, параграф 13, член 24, параграф 14, член 25, параграф 8	
Член 20	Член 26	
Член 21, параграф 1	Член 27, параграф 1	
Член 21, параграф 2	Член 27, параграф 4	
Член 21, параграф 3	Член 27, параграф 5	
Член 21, параграф 4	Член 27, параграф 7	
Член 21, параграф 5	Член 27, параграф 8	
Член 21, параграф 6	Член 27, параграф 9	
Член 22, параграф 1	Член 28, параграф 1	
Член 22, параграф 2	Член 28, параграф 2	
Член 22, параграф 3	Член 28, параграф 3	
Член 23, параграф 1	Член 29, параграф 1	
Член 23, параграф 2	Член 29, параграф 2	
Член 23, параграф 3	Член 29, параграф 3	
Член 23, параграф 4	Член 29, параграф 4	
Член 23, параграф 5	Член 29, параграф 5	
Член 23, параграф 6	Член 29, параграф 6	
Член 24, параграф 1	Член 30, параграф 1	
Член 24, параграф 2	Член 30, параграф 2	
Член 24, параграф 3	Член 30, параграф 3	
Член 24, параграф 4	Член 30, параграф 4	
Член 24, параграф 5	Член 30, параграф 5	
Член 25, параграф 1		Член 24
Член 25, параграф 2		Член 25, параграф 1
Член 25, параграф 3		Член 26, параграфи 1 и 2
Член 25, параграф 4		Член 26, параграф 3
Член 25, параграф 5		Член 26, параграф 7
Член 25, параграф 6		Член 26, параграф 8

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 25, параграф 7		Член 26, параграф 9
Член 26, параграф 1	Член 31, параграф 1	
Член 26, параграф 2	Член 31, параграфи 2 и 3	
Член 27, параграф 1		Член 14, параграфи 1—5
Член 27, параграф 2		Член 14, параграф 6
Член 27, параграф 3		Член 15, параграфи 1—4
Член 27, параграф 4		Член 16
Член 27, параграф 5		Член 17, параграф 1
Член 27, параграф 6		Член 17, параграф 2
Член 27, параграф 7		Член 17, параграф 3
Член 28, параграф 1		Член 20, параграф 1
Член 28, параграф 2		Член 20, параграф 2
Член 28, параграф 3		Член 20, параграф 3
Член 29, параграф 1		Член 3, параграфи 1, 2 и 3
Член 29, параграф 2		Член 4, параграфи 1, 2 и 3
Член 29, параграф 3		Член 4, параграф 6
Член 30, параграф 1		Член 6, параграфи 1 и 2
Член 30, параграф 2		Член 7, параграф 1
Член 30, параграф 3		Член 7, параграф 2
Член 31, параграф 1	Член 34, параграф 1	
Член 31, параграф 2	Член 34, параграф 2	
Член 31, параграф 3	Член 34, параграф 3	
Член 31, параграф 4	Член 34, параграф 4	
Член 31, параграф 5	Член 34, параграф 6	
Член 31, параграф 6	Член 34, параграф 7	
Член 31, параграф 7	Член 34, параграфи 8 и 9	
Член 32, параграф 1	Член 35, параграф 1	
Член 32, параграф 2	Член 35, параграф 2	
Член 32, параграф 3	Член 35, параграф 3	
Член 32, параграф 4	Член 35, параграф 4	
Член 32, параграф 5	Член 35, параграф 5	
Член 32, параграф 6	Член 35, параграф 6	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 32, параграф 7	Член 35, параграф 8	
Член 32, параграф 8	Член 35, параграф 9	
Член 32, параграф 9	Член 35, параграф 10	
Член 32, параграф 10	Член 35, параграфи 11 и 12	
Член 33, параграф 1	Член 36, параграф 1	
Член 33, параграф 2	Член 36, параграф 2	
Член 34, параграф 1	Член 37, параграф 1	
Член 34, параграф 2	Член 37, параграф 2-	
Член 34, параграф 3	—	
Член 35, параграф 1	Член 38, параграф 1	
Член 35, параграф 2	Член 38, параграф 2	
Член 36, параграф 1	Член 44, параграф 1	
Член 36, параграф 2	Член 44, параграф 2	
Член 36, параграф 3	Член 44, параграф 3	
Член 36, параграф 4	Член 44, параграф 4	
Член 36, параграф 5	Член 44, параграф 5	
Член 36, параграф 6	Член 44, параграф 6	
Член 37, параграф 1	Член 45, параграфи 1 и 8	
Член 37, параграф 2	Член 45, параграф 7, втора алинея	
Член 38, параграф 1	Член 46, параграф 1	
Член 38, параграф 2	Член 46, параграф 2	
Член 38, параграф 3	Член 46, параграф 3	
Член 39	Член 47, параграф 1	
Член 40, параграф 1	Член 51, параграф 1	
Член 40, параграф 2	Член 51, параграф 2	
Член 40, параграф 3	Член 51, параграф 3	
Член 40, параграф 4	Член 51, параграф 4	
Член 40, параграф 5	Член 51, параграф 5	
Член 40, параграф 6	Член 51, параграф 6	
Член 41, параграф 1	Член 52, параграф 1	
Член 41, параграф 2	Член 52, параграф 2	
Член 42, параграф 1	Член 53, параграф 1	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 42, параграф 2	Член 53, параграф 2	
Член 42, параграф 3	Член 53, параграф 3	
Член 42, параграф 4	Член 53, параграф 4	
Член 42, параграф 5	Член 53, параграф 5	
Член 42, параграф 6	Член 53, параграф 6	
Член 42, параграф 7	Член 53, параграф 7	
Член 43, параграф 1	Член 54, параграф 1	
Член 43, параграф 2	Член 54, параграфи 2 и 3	
Член 44, параграф 1		Член 3, параграфи 1, 2 и 3
Член 44, параграф 2		Член 4, параграфи 1, 2 и 3
Член 44, параграф 3		Член 4, параграф 6
Член 45, параграф 1		Член 6, параграфи 1 и 2
Член 45, параграф 2		Член 7, параграф 1
Член 45, параграф 3		Член 7, параграф 2
Член 46, параграф 1	Член 55, параграф 1	
Член 46, параграф 2	Член 55, параграф 2	
Член 47	Член 56	
Член 48, параграф 1	Член 67, параграф 1	
Член 48, параграф 2	Член 67, параграф 2	
Член 48, параграф 3	Член 67, параграф 3	
Член 49	Член 68	
Член 50, параграф 1	Член 69, параграф 1, член 72, параграф 1	
Член 50, параграф 2	Член 69, параграф 2	
Член 51, параграф 1	Член 70, параграфи 1 и 2	
Член 51, параграф 2	Член 70, параграф 5	
Член 51, параграф 3	Член 71, параграф 1	
Член 51, параграф 4	Член 71, параграф 4	
Член 51, параграф 5	Член 71, параграф 5	
Член 51, параграф 6	Член 71, параграф 6	
Член 52, параграф 1	Член 74, параграф 1	
Член 52, параграф 2	Член 74, параграф 2	
Член 53, параграф 1	Член 75, параграф 1	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 53, параграф 2	Член 75, параграф 2	
Член 53, параграф 3	Член 75, параграф 3	
Член 54, параграф 1	Член 76, параграф 1	
Член 54, параграф 2	Член 76, параграф 2	
Член 54, параграф 3	Член 76, параграф 3	
Член 54, параграф 4	Член 76, параграф 4	
Член 54, параграф 5	Член 76, параграф 5	
Член 55, параграф 1	Член 77, параграф 1	
Член 55, параграф 2	Член 77, параграф 2	
Член 56, параграф 1	Член 79, параграф 1	
Член 56, параграф 2	Член 79, параграф 2	
Член 56, параграф 3	Член 79, параграф 3	
Член 56, параграф 4	Член 79, параграф 4	
Член 56, параграф 5	Член 79, параграф 8	
Член 56, параграф 6	Член 79, параграф 9	
Член 57, параграф 1	Член 80, параграф 1	
Член 57, параграф 2	Член 80, параграф 2	
Член 57, параграф 3	Член 80, параграфи 3 и 4	
Член 58, параграф 1	Член 81, параграф 1	
Член 58, параграф 2	Член 81, параграф 2	
Член 58, параграф 3	Член 81, параграф 3	
Член 58, параграф 4	Член 81, параграф 4	
Член 58, параграф 5	Член 81, параграф 5	
Член 58a	Член 82	
Член 59	Член 83	
Член 60, параграф 1	Член 84, параграф 1	
Член 60, параграф 2	Член 84, параграф 2	
Член 60, параграф 3	Член 84, параграф 3	
Член 60, параграф 4	Член 84, параграф 4	
Член 61, параграф 1	Член 85, параграф 1	
Член 61, параграф 2	Член 85, параграф 2	
Член 62, параграф 1	Член 86, параграф 1	

Директива 2004/39/ЕО	Директива 2014/65/ЕС	Регламент (ЕС) № 600/2014
Член 62, параграф 2	Член 86, параграф 2	
Член 62, параграф 3	Член 86, параграф 3	
Член 62, параграф 4	Член 86, параграф 4	
Член 62а, параграф 1	Член 87, параграф 1	
Член 62а, параграф 2	Член 87, параграф 2	
Член 63, параграф 1	Член 88, параграф 1	
Член 63, параграф 2	Член 88, параграф 2	
Член 64	—	—
Член 64а	—	—
Член 65	—	—
Член 66	—	—
Член 67	—	—
Член 68	—	—
Член 69	—	—
Член 70	—	—
Член 71	—	—
Член 72	—	—
Член 73	—	—
Приложение I	Приложение I	
Приложение II	Приложение II	